

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2023
9. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 73. schůze Poslanecké sněmovny

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 487/ – první čtení
2. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 491/ – první čtení
3. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 443/ – druhé čtení
4. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 475/ – první čtení
5. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 489/ – první čtení
6. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném) /sněmovní tisk 490/ – první čtení podle § 90 odst. 2
7. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 499/ – první čtení
8. Vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří /sněmovní tisk 474/ – první čtení

9. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 476/ – první čtení
10. Návrh poslance Martina Kupky a dalších na vydání zákona, kterým se mění a ruší některé zákony v souvislosti se zrušením Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře /sněmovní tisk 454/ – první čtení podle § 90 odst. 2
11. Vládní návrh zákona o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny /sněmovní tisk 515/ – první čtení podle § 90 odst. 2
12. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 459/ – první čtení

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2023
9. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 73. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 29. srpna 2023

Obsah:

Strana:

29. srpna 2023

Schůzi zahájila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Usnesení schváleno (č. 713).

Řeč poslance Marka Bandy	10
Řeč poslankyně Aleny Schillerové	10
Řeč poslance Tomia Okamury	12
Řeč poslance Radima Fialy	23

Schválen pořad schůze.

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 487/ – první čtení

Řeč ministra průmyslu a obchodu ČR Jozefa Síkely	25
--	----

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslance Ivana Adamce	26
Řeč místopředsedy PSP Karla Havlíčka	27
Řeč poslankyně Kláry Kocmanové	30
Řeč poslance Roberta Stržíňka	31
Řeč poslance Martina Kolovratníka	33
Řeč poslance Róberta Telekyho	35
Řeč poslance Romana Kubíčka	36
Řeč poslance Karla Sládečka	39
Řeč poslankyně Věry Adámkové	40
Řeč ministra průmyslu a obchodu ČR Jozefa Síkely	40
Řeč poslance Ivana Adamce	42

Usnesení schváleno (č. 714).

2.	Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 491/ – první čtení	
	Řeč ministra spravedlnosti ČR Pavla Blažka	43
	Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.	
	Řeč poslankyně Taťány Malé	44
	Řeč poslance Jakuba Michálka	47
	Řeč poslankyně Taťány Malé	48
	Řeč poslance Patrika Nachera	50
	Řeč poslankyně Ivety Štefanové	52
	Řeč poslance Pavla Staňka	53
	Řeč poslankyně Heleny Válkové	55
	Řeč poslance Aleše Dufka	55
	Řeč poslance Karla Haase	56
	Řeč ministra spravedlnosti ČR Pavla Blažka	56
	Usnesení schváleno (č. 715).	
3.	Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 443/ – druhé čtení	
	Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	58
	Řeč poslankyně Lenky Dražilové	59
	Řeč poslance Aleše Dufka	59
	Řeč poslance Davida Šimka	59
	Řeč místopředsedkyně PSP Olgy Richterové	60
	Řeč poslance Davida Šimka	61
	Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	61
	Řeč poslankyně Lenky Dražilové	61
	Usnesení schváleno (č. 716).	
	Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.	
4.	Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 475/ – první čtení	
	Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	62
	Řeč poslankyně Kláry Kocmanové	63
	Řeč poslance Aleše Dufka	63
	Řeč poslankyně Jany Pastuchové	63
	Řeč poslance Aleše Juchelky	64
	Řeč poslankyně Jany Hanzlíkové	64

Řeč poslance Milana Brázdila	65
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	65
Řeč poslankyně Lenky Dražilové	65
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	66
Řeč poslance Jiřího Maška	67
Řeč poslance Aleše Juchelky	67
Řeč poslankyně Renaty Oulehlové	67
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové	68
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	68
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové	68

Usnesení schváleno (č. 717 – 1. část).

Řeč poslance Michala Kučery	69
-----------------------------------	----

Usnesení schváleno (č. 717 – 2. část).

5. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 489/ – první čtení

Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	70
Řeč poslankyně Renaty Oulehlové	71
Řeč poslance Aleše Dufka	73
Řeč poslankyně Lucie Šafránkové	73
Řeč poslance Aleše Juchelky	75
Řeč poslance Igora Hendrycha	76
Řeč poslankyně Jany Hanzlíkové	77
Řeč poslance Aleše Juchelky	78
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	78
Řeč poslankyně Lenky Dražilové	79
Řeč poslankyně Jany Pastuchové	79

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	80
--	----

Usnesení schváleno (č. 718).

6. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném) /sněmovní tisk 490/ – první čtení podle § 90 odst. 2

Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	82
Řeč poslankyně Marie Jílkové	83
Řeč poslankyně Jany Hanzlíkové	84
Řeč poslankyně Vladimíry Lesenské	84
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	85

Usnesení schváleno (č. 719).

7. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 499/ – první čtení

Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana	86
Řeč poslance Roberta Stržíňka	87
Řeč poslance Lukáše Vlčka	89
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové	90
Řeč poslankyně Marie Pošarové	92
Řeč poslance Lukáše Vlčka	94
Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana	94
Řeč poslance Ondřeje Lochmana	95
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové	95
Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana	96

Usnesení schváleno (č. 720).

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Klára Dostálová.

8. Vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří /sněmovní tisk 474/ – první čtení

Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury	97
Řeč poslance Michaela Kohajdy	101
Řeč poslance Jakuba Michálka	102
Řeč poslance Jana Síly	102
Řeč poslance Patrika Nachera	104
Řeč poslance Michaela Kohajdy	107
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury	107

Usnesení schváleno (č. 721).

9. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 476/ – první čtení

Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka	108
Řeč poslance Petra Fifky	109
Řeč poslance Kamala Farhana	110
Řeč poslance Milana Brázdila	113
Řeč poslankyně Věry Adámkové	113
Řeč poslance Aleše Juchelky	114
Řeč poslance Petra Fifky	114
Řeč poslance Kamala Farhana	115

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslance Milana Brázdila	115
Řeč poslankyně Karly Maříkové	115
Řeč poslance Vladimíra Zlínského	117
Řeč poslankyně Ivety Štefanové	118
Řeč poslance Petra Fifky	119
Řeč poslance Davida Kasala	119
Řeč poslankyně Ivety Štefanové	120
Řeč poslankyně Věry Adámkové	120
Řeč poslance Kamala Farhana	121
Řeč poslance Petra Fifky	121
Řeč poslance Aleše Juchelky	121
Řeč poslance Vladimíra Zlínského	122
Řeč poslance Davida Kasala	122
Řeč poslance Kamala Farhana	123
Řeč poslance Jiřího Maška	123
Řeč poslance Davida Kasala	125
Řeč poslance Petra Fifky	126
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka	126

Usnesení schváleno (č. 722).

10. Návrh poslance Martina Kupky a dalších na vydání zákona, kterým se mění a ruší některé zákony v souvislosti se zrušením Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře /sněmovní tisk 454/ – prvé čtení podle § 90 odst. 2

Řeč ministra dopravy ČR Martina Kupky	129
Řeč poslance Antonína Tesaříka	130
Řeč poslankyně Aleny Schillerové	131
Řeč poslance Karla Sládečka	131
Řeč poslance Martina Kolovratníka	131

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopec.

Řeč ministra dopravy ČR Martina Kupky	133
Řeč poslance Martina Kolovratníka	133
Řeč ministra dopravy ČR Martina Kupky	134

Usnesení schváleno (č. 723).

11. Vládní návrh zákona o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny /sněmovní tisk 515/ – prvé čtení podle § 90 odst. 2

Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury	136
Řeč poslance Miloše Nového	139
Řeč poslankyně Aleny Schillerové	140
Řeč ministra pro legislativu ČR Michala Šalomouna	141
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury	142
Řeč poslance Jana Volného	142

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Michaela Kohajdy 143

Usnesení schváleno (č. 724).

12. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 459/ – první čtení

Řeč ministra spravedlnosti ČR Pavla Blažka 144

Řeč poslance Karla Haase 144

Řeč místopředsedy PSP Karla Havlíčka 146

Řeč poslance Patrika Nachera 147

Řeč poslance Tomáše Kohoutka 147

Řeč poslankyně Vladimíry Lesenské 149

Řeč poslance Milana Ferance 150

Řeč poslance Romana Kubíčka 152

Řeč poslance Patrika Nachera 153

Řeč ministra spravedlnosti ČR Pavla Blažka 154

Usnesení schváleno (č. 725).

Řeč poslance Patrika Nachera 155

Závěrečná řeč místopředsedy PSP Jana Bartoška

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny
29. srpna 2023
Přítomno: 187 poslanců

(Schůze zahájena v 10.00 hodin.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji 73. schůzi Poslanecké sněmovny a všechny vás vítám.

Aby byla zaznamenána naše účast, tak vás všechny odhlásím a prosím, abyste se přihlásili svými identifikačními kartami, případně mi oznámili, kdo žádá o vydání náhradní karty, jako již učinil pan poslanec Vrána s kartou číslo 28 a pan poslanec Lochman, ten bude hlasovat s kartou číslo 27.

Schůzi jsem svolala podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu na základě žádosti 107 poslanců. Pozvánka vám byla rozeslána elektronickou poštou v pondělí 21. srpna tohoto roku.

Nyní tedy přistoupíme k určení obou ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili poslankyni Barboru Urbanovou a poslankyni Miladu Voborskou. Ptám se, zda má někdo jiný návrh? Nikoho nevidím.

Proto zahajuji hlasování. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 1 je přihlášeno 137 poslankyň a poslanců, pro 135, návrh byl tedy přijat a já konstatuji, že jsme ověřovatelkami 73. schůze Poslanecké sněmovny určili poslankyni Barboru Urbanovou a poslankyni Miladu Voborskou.

Sděluji, že do zahájení schůze požádali o omluvení své neúčasti na jednání tito poslanci a poslankyně: Bačíková Jana z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Bašta Jaroslav z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Dvořák Jaroslav z celého jednacího dne z rodinných důvodů, Exner Martin z celého jednacího dne z osobních důvodů, Faltýnek Jaroslav z celého jednacího dne z rodinných důvodů, Flek Josef do 13.00 hodin z pracovních důvodů, Golasowská Pavla z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Heller Šimon z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Janulík Miloslav z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Kasal David do 11.30 ze zdravotních důvodů, Kubík Jan z celého jednacího dne z rodinných důvodů, Lacina Jan od 17.00 do 19.00 hodin ze zdravotních důvodů, Olšáková Eliška do 11.00 hodin z osobních důvodů, Peštová Berenika do 15.00 z rodinných důvodů, Pokorná Jermanová Jaroslava do 10.00 hodin ze zdravotních důvodů, Pošarová Marie do 15.00 hodin ze zdravotních důvodů, Potůčková Lucie z celého jednacího dne z rodinných důvodů, Válková Helena do 13.00 hodin z osobních důvodů, Volný Jan do 11.00 hodin ze zdravotních důvodů, Zborovský Miroslav z celého jednacího dne z osobních důvodů.

Z členů vlády se omlouvají: Bek Mikuláš z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Černochová Jana z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Dvořák Martin do 13.00 hodin a následně od 15.00 hodin z pracovních důvodů, Hladík Petr z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Langšádlová Helena od 10.00 do 11.00 hodin a od 13.45 do 16.15 z pracovních důvodů, Lipavský Jan z celého jednacího dne z pracovních důvodů.

S náhradní kartou 31 bude hlasovat pan ministr Výborný.

Nyní přistoupíme ke stanovení pořadu 73. schůze, jehož návrh je uveden na pozvánce. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti a nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu. Rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad. Ale mám zde ještě několik přihlášek s přednostním právem právě před tímto hlasováním. Já vás, kolegyně a kolegové, požádám již o ztišení. Pokud máte cokoli

k řešení, tak prosím, abyste se přesunuli do předsálí, abychom mohli vyslechnout návrhy, které zazní od kolegů s přednostním právem.

Paní poslankyně Potůčková ještě ruší svoji omluvu.

Jako první s přednostním právem je přihlášen pan předseda Benda, následuje pan místopředseda Havlíček, následuje paní předsedkyně Schillerová a řada dalších.

Nyní vás ještě jednou žádám o ztišení a už budu přistupovat k tomu, že požádám konkrétní kolegy, jako třeba pana kolegu Havránka... Další kolegy v sále prosím o ztišení. Platí to i pro levou část sálu, paní kolegyně a kolegové, prosím o ztišení, případné přesunutí vašich rozhovorů do předsálí!

Pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážená paní předsedkyně, vážené dámy, vážení pánové, přestože mám signalizováno, že dnešní den bude klidný, tak bych chtěl toho dnes udělat co nejvíce, abychom když tak ten pátek případně měli šanci odjet v nějakých rozumných odpoledních hodinách domů, a proto jménem koaličních klubů navrhuji, abychom dnes jednali a meritorně hlasovali i o zákonech i po 19. a 21. hodině, nikoli po 24. Po 19. a 21. hodině. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Jedná se o procedurální návrh, přivolám tedy kolegyně a kolegy z předsálí, protože budeme tento návrh hlasovat.

Připomenu, že zazněl návrh na to, abychom dnes jednali i meritorně hlasovali po 19. i 21. hodině.

Zahajuji tedy hlasování o tomto návrhu. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 2 této schůze je přihlášeno 161 poslankyň a poslanců, pro 155, proti žádný, návrh byl tedy přijat a my budeme jednat i hlasovat i po 19., respektive i 21. hodině.

Nyní s přednostním právem vystoupí již paní předsedkyně Schillerová, protože pan místopředseda Havlíček svoji přihlášku stáhl. Následuje pan předseda Okamura, následuje pan předseda Fiala a pan ministr Jurečka. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Milé kolegyně, milí kolegové, vítám vás po letní pauze. Věřím, že jste se těšili stejně jako já. A nyní dovoluji, abych řekla pár slov k aktuálním věcem z oblasti ministerstva, zejména Ministerstva financí.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: A já vás ještě poprosím o sečkáni, protože ten hluk je opravdu neúměrný. Ještě jednou, kolegyně a kolegové, a platí to opravdu pro celý sál, všechny kluby, je tady neúměrný hluk. Chápu, že se vidíme po dlouhé době, ale pokud máte cokoli k řešení, tak to dělejte, řešte to v předsálí.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji, paní předsedkyně.

Vážené dámy, vážení pánové, na nadcházející schůzi Poslanecké sněmovny je navrhováno projednávat body, které budou mít významné dopady do státního rozpočtu na příští rok, a to jak pozitivní, jako je například zdanění zisku velkých nadnárodních firem, tak negativní, byť samozřejmě žádoucí, jako je zvýšení rodičovského příspěvku.

Jistě se shodneme napříč politickým spektrem, že naší společnou povinností je náklady a přínosy jednotlivých zákonů vážit na lékárenských vahách tak, aby výsledná podoba byla přiměřeným mixem z hlediska možností veřejných financí naší země. Jenže od velkolepého

představení takzvaného vládního konsolidačního balíčku na tiskové konferenci ve Strakově akademii dnes uplynulo 110 dní. A zatímco část slibu týkající se zvýšení daní byla ze strany vlády naplněna prakticky dokonale, druhá část závazku v podobě úspor na provozu a škrtech národních dotací zůstala konejšivým příslibem na oné powerpointové prezentaci v lakonické tiskové zprávě Ministerstva financí i v povrchních podkladech, kterými mnozí z vás v minulých týdnech a měsících plamenně argumentovali v televizních diskusích.

Dovolte mi, abych vám připomněla, že daňový balíček, který již zamířil do druhého čtení, zvyšuje daňové příjmy státního rozpočtu o 35 miliard jen v roce 2024, v následujícím roce potom o dalších více než 37 miliard. To samozřejmě neznamená nic jiného než největší zvýšení daňové zátěže českých domácností, zejména pak rodin s dětmi, živnostníků, majitelů nemovitostí, ale i firem v novodobých dějinách České republiky, dohromady něco přes 72 miliard korun, které si stát hodlá vzít na daních od svých občanů každý rok navíc, a to na úkor jejich bohatství a také na úkor hospodářského růstu naší země. Konkrétně v rozmezí od 0,3 procentního bodu po více než 1 procentní bod HDP v závislosti na odhadu toho kterého makroekonomického pracoviště, ať už ČNB, Ministerstva financí, nebo bankovního sektoru. V každém případě hovoříme nejméně, ale opravdu nejméně, o několika desítkách miliard korun, které v každém jednom roce od účinnosti škodlivého daňového balíčku ukrojíte z našeho nominálního HDP. Těch více než 72 miliard korun měla být necelá polovina oné rozpočtové konsolidace, která na několik měsíců dominovala většině ekonomických témat a debat v této zemi. Zbýlých 60 % tvořil závazek, že vláda České republiky uspoří na výdajové straně rozpočtu 78 miliard korun. Do rozpočtu na rok 2024, který je pro projednávání dnes Sněmovně předložených bodů klíčovým, se tato částka měla promítnout celými 62 miliardami korun.

A zde je prosím ten zásadní problém. Podle zákona o rozpočtových pravidlech má být v tuto chvíli tato úspora promítnuta do existujícího návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2024, který v těchto dnech Ministerstvo financí vkládá do knihovny připravované legislativy eKlep. Zcela konkrétně, deklarovaná úspora na národních dotacích má být promítnuta v sešitu G, v kategorii číslo 52, v druhotném třídění výdajů, zvané jako neinvestiční transfery soukromoprávním osobám, a to snížení z částky, která je rozpočtována letos v rozpočtu 2023, tedy 88,2 miliardy korun, na částku o 45,6 miliardy korun nižší, tedy na výsledných necelých 43 miliard korun.

Domnívám se, že otázka dodržení nebo nedodržení takto zásadního slibu, který má naprosto gigantický vliv na státní rozpočet 2024, je pro každého z vás, který s vládním konsolidačním balíčkem spojil svůj politický kapitál, otázkou zcela kruciólní. Troufám si tvrdit, že pokud by vláda svůj slib nesplnila a pod tíhou právě předkládaného zákona o státním rozpočtu by musela přiznat, že jedinou úsporou po dvaceti měsících vládnutí zůstává zvyšování daní, bude to zcela zásadní informace nejen pro důvěru Sněmovny ve vládu, ale zejména pro balíček Zbyňka Stanjury, který se tímto s definitivní platností stane balíčkem nejen protirůstovým, proinflačním, ale definitivně také balíčkem čistokrevně daňovým. Balíčkem čistokrevně daňovým.

Možná, že nějakou dobu se dá o chybějících 45 miliardách v rozpočtu mlžít. Možná. Možná, že to může dokonce procházet i 110 dnů. Možná. V určitou chvíli, dámy a pánové, je ale potřeba karty na stůl vyložit. Vyložit karty, přestat blafovat a říct, jak to tedy s hospodařením státu v příštím roce opravdu bude. A ten den, dámy a pánové, ten den nastal. A tím, kdo Poslanecké sněmovně 45 miliard v rozpočtu na příští rok dluží, je ministr financí Zbyněk Stanjura. Popravdě řečeno nevím, jak toto bezprecedentní selhání exekutivy, které sečteno podtrženo představuje celý roční rozpočet Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva pro místní rozvoj a rozpočet Akademie věd, hodláte řešit. A už vůbec nechápu, jak s vědomím tohoto výpadku hodláte vést jakoukoliv relevantní diskusi o zákonech, ovlivňující státní rozpočet na příští rok, tady v Poslanecké sněmovně. Opravdu to nechápu.

Vážené dámy, vážení pánové, hnutí ANO je připraveno s řešením fiaska, do kterého českou ekonomiku a státní rozpočet přivedly nenaplněné konsolidační sliby vlády, aktivně

pomoci. Nehodláme a nemůžeme přihlížet zadušení národního hospodářství, nebezpečnému zvyšování daní a chronické neschopnosti ministra financí sestavit věrohodný plán příjmů a výdajů státu.

Česká republika patří stále k nejméně zadluženým zemím Evropské unie a kromě přiměřeného plánu rozpočtové konsolidace, který by měl odpovídat tempu 0,5 procentního bodu HDP ročně, tedy asi 40 až 50 miliard, nepotřebuje zvyšování daní, ale návrat k důslednému výběru těch stávajících, podporu hospodářského růstu, exportu a také v neposlední řadě okamžitou akceleraci čerpání alokace z končícího programového období 2014 až 2020. Tam, jak jistě víte, dnes zbývá 75 miliard korun, o které Česká republika může na konci prosince nenávratně přijít v případě, že odpovědní ministři konečně nezařadí vyšší rychlostní stupeň. Základem této konstruktivní spolupráce ale musí být férový a kompetentní přístup ze strany vlády a k té rozhodně nepatří o výdajové straně státního rozpočtu v rozsahu 50 miliard ani rdousící zvyšování daňové zátěže českých obyvatel, tím spíše nejvyšší zvýšení daní v historii naší země.

Úsporný balíček vláda podle vlastních slov představila za pět minut dvanáct. Dnes je patrné, že to tak upřímně nemyslela. Za pět minut dvanáct je totiž dnes, a to z důvodu nekompetence hlavního architekta tohoto balíčku. Stáhněte prosím tento nepodařený paskvil, vraťte se k věrohodnému přístupu k veřejným financím, odmítněte falešnou hru, triky ministra financí. Připomeňte mu, že státní rozpočet stojí a padá se schopností státu zase vybírat alespoň stávající daně, bojovat s daňovými úniky a podvody, neztrácet desítky miliard v Bruselu a podpořit rozvoj bohatství každého z obyvatel naší země, což je nakonec tou nejlepší cestou k rozpočtové konsolidaci.

Děkuji vám za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní je přihlášen pan předseda Okamura, kterého nevidím. Pan předseda Fiala, které taktéž nevidím, a pan předseda ministr Jurečka. Tak. Pan předseda Okamura tedy.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, měsíc měla Sněmovna pauzu a skutečně se udála řada zásadních věcí pro občany České republiky. Již téměř dva roky trvající vysoká inflace způsobená Fialovou vládou znehodnotila úspory milionů českých občanů a ekonomické vyhlídky naší země jsou špatné. Dle nejnovější makroekonomické prognózy Ministerstva financí hrubý domácí produkt České republiky letos poklesne o 0,2 %. Ještě v dubnu přitom tento rezort počítal s mírným růstem české ekonomiky. Za zhoršením výhledu predikce ekonomického vývoje stojí zejména markantní propad poptávky a spotřeby domácností. I tato skutečnost je jednoznačným dokladem nekompetence a škodlivosti působení vlády Petra Fialy z ODS a jejich přímých negativních dopadů na společensko-ekonomický vývoj České republiky a životy jejích občanů.

Již téměř dva roky trvající vysoká inflace způsobená do značné míry rovněž Fialovou vládou znehodnotila úspory milionů českých občanů, pokud je o ně již rovnou úplně nepřipravila. To je i hlavním důvodem propadu spotřeby a maloobchodních tržeb, jehož výsledkem je pokles hrubého domácího produktu, a znamená to samozřejmě i velké ohrožení pro české firmy i živnostníky, včetně ohrožení samotné budoucnosti a existence jejich podnikání. Všechny tyto skutečnosti budou ve svých důsledcích znamenat i razantní propad příjmů státního rozpočtu a prohlubování jeho deficitu.

Ze všech těchto závažných důvodů trváme na tom, že Fialova vláda škodící České republice musí okamžitě skončit. I proto, že dle aktuálního průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění Akademie věd, CVVM, plně důvěřují Fialově vládě již pouze 2 % občanů České republiky. Ano, pouze 2 %, přičemž 70 % občanů vládě nedůvěřuje. Je to v podstatě nejnižší důvěra ve vládu za dobu samostatné České republiky. Vláda, která objektivně škodí

vlastní zemi a pozbyla důvěry drtivé většiny občanů, musí odejít. Jediným východiskem z existující situace jsou následující volby do Poslanecké sněmovny a z našeho pohledu je to i sjednocování politických subjektů s podobným vlasteneckým programem, který má SPD. Samozřejmě z mého pohledu by byly ideální předčasné volby, aby občané rozdali nové politické karty, protože to, že plně důvěřují vládě pouhá 2 % občanů, to znamená, že i voliči vládní pětikoalice už vládě nevěří. Takže to si myslím, že je velice důležité tady říct, že vláda by měla už odstoupit sama od sebe, protože ta situace je neúnosná.

Když jsem se včera dočetl, že Fialova vláda shání nějaké experty, aby jí pomohli – vy pořád sháníte nějaké experty, ale já vám říkám, že experti vám nepomůžou, protože ti hlavní v uvozovkách experti jsou právě ministři a členové Fialovy vlády, a dokud ti tam budou, tak Česká republika bude dál padat ke dnu. Dokonce i provládní média už otevřeně píší, že Fialova vláda stáhla Českou republiku na samé dno při srovnání i s jinými evropskými zeměmi.

Zde bych připomenul, že to, jakým způsobem Fialova vláda ničí český stát, lze dokladovat samozřejmě, a už jsem to tady dokladoval, na mnoha objektivních statistikách a údajích. Například teď nedávno zveřejněná prognóza České národní banky jasně predikuje, že se v příštím roce sníží dynamika růstu české ekonomiky o 0,9 procentního bodu, což znamená pro naše národní hospodářství ztrátu zhruba 70 miliard korun, zejména kvůli nižším příjmům domácností v důsledku vládou navrhovaného zvýšení daní a povinných pojistných odvodů.

Tady u toho bych se chvíli zastavil, protože jak už jsem opakovaně říkal a už jsme to opakovaně říkali, tak propad reálných příjmů v České republice, českých občanů, je minus 6,7 %, což je největší propad reálných příjmů v rámci Evropy vůbec. Jsme nejhorší v Evropě kvůli Fialově vládě a jsou to čísla Evropského statistického úřadu, Eurostat. Je to opravdu velký problém, nejenom ekonomický, to, co tady předvádíte, ale samozřejmě je to i flagrantní porušení předvolebních slibů, které jste slibovali vašim voličům. Například tady koalice Spolu, to je koalice ODS, TOP 09 a KDU-ČSL, tak jste tady říkali před volbami, že nezvýšíte žádné daně. Děláte pravý opak, a jak jsem říkal, tak výmluvy na nějaký konflikt na Ukrajině, ty jsou samozřejmě lživé, protože Česká republika má největší propad reálných příjmů vůbec v celé Evropě. To znamená, vymlouvat se na Ukrajinu, to jsou jenom výmluvy, které, jak už vidím, už vám nevěří ani vaši původní voliči.

Takže vy jste tady flagrantně obelhali voliče. Tady například ministr financí Zbyněk Stanjura přímo slibuje voličům, že zvyšování daně z nemovitostí nepřipustíme. Stát nesmí trestat lidi za to, že si koupí byt nebo dům nebo provozovnu, kde podnikají, aby uživili sebe a rodinu. A píšete: zvyšování daně z nemovitostí nepřipustíme. Děláte pravý opak! Navrhli jste zvyšování daně z nemovitostí, a to opravdu razantním způsobem, a to se ještě bude zvyšovat pak ta daň o inflaci, to znamená, to zvyšování bude jenom stoupat ještě i v dalších letech. To znamená, vy vlastně obelháváte lidi úplně v přímém přenosu! Nezvýšíme daně, píšete v předvolebním slibu. Nebudete zvyšovat daně z nemovitostí, píšete v předvolebním slibu. Dál koalice Spolu píše: Mít, kde bydlet, není luxus. Odmítáme vyšší zdanění nemovitostí. A dokonce tady píšete do červeného kolečka: sdílej a podpoř změnu. Zapomněli jste připsat, že změnu k horšímu a že je to lež, co jste slibovali voličům.

Takže to je samozřejmě úplně tristní, a tady dokonce místopředseda ODS a současný ministr financí píše, že nápad na zvýšení daně z nemovitostí je opravdu nebezpečný. Píše to 3. srpna 2021. To znamená, vy jste úplně opravdu flagrantně porušili vaše předvolební sliby, děláte úplně pravý opak a já si myslím, že opravdu je to na okamžitou demisi vlády, protože lidé už kvůli vaší vládě nemají peníze. Rapidně narůstá z tohoto důvodu počet exekucí, za který nese odpovědnost Fialova vláda, právě proto, že jste způsobili ten rekordní propad reálných příjmů, který je, znovu říkám, vůbec nejvyšší v Evropě. Ostatně to je prostě zcela objektivní kritérium. Dneska už má – celkem se v České republice už vedou více než 4 miliony exekučních řízení. Jak říkám, tak na začátku července probíhalo o 48 600, téměř o 50 000 více exekučních řízení než v loňském roce a alespoň jednu exekuci má více než 660 000 našich občanů.

Významně také stoupl počet osob, proti kterým jsou vedena dvě a více exekuční řízení. Vyplyvá to z aktuálních údajů Exekutorské komory. A vám je to úplně jedno! Vy jste si tady, poslanci Fialovy vládní pětikoalice, sami sobě zvýšili platy politiků – sami sobě jste si zvýšili platy politiků letos, SPD hlasovalo proti – a zároveň vlastně sdíráte občany z kůže.

Takže za tím růstem počtu exekučních řízení je na prvním místě zhoršování ekonomické, příjmové a sociální situace občanů v důsledku vysoké inflace a propadu reálných mezd i dalších příjmů. Exekuce a jejich narůstající rozsah jsou zásadním problémem České republiky z hlediska sociálního a důchodového systému, zaměstnanosti i soudržnosti společnosti. Nejvíce postihují severozápadní a severní regiony našeho státu, zejména Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj. Hnutí SPD navrhuje systémové řešení tohoto neúnosného stavu. Samozřejmě kromě toho, že by vláda měla podat okamžitě demisi. Prosazujeme zestátnění exekutorů, aby exekuce prováděly soudy či úřady veřejné správy, nikoliv privátní exekutoři, jejichž primárním cílem je maximalizace zisku i za cenu naprostého sociálního a ekonomického zničení dlužníka.

Hnutí SPD je jedinou stranou v Parlamentu, která prosazuje zestátnění exekutorů. Dluhy se platit mají a musejí, ale splácení dluhu nesmí být likvidační. Prosazujeme i teritorialitu exekucí, tady místní příslušnost, abychom omezili ten byznys s dluhy. Chceme také zastropování úroků a příslušenství dluhu, bezplatnou právní pomoc lidem v dluhových pastech a exekucích prostřednictvím příslušných úřadů státní správy a ukončení nekalých praktik lichvářů a soukromých exekutorů, které jsou byznysem s lidským neštěstím.

Samozřejmě ten návrh zákona jsme už také podali, nejenom na zestátnění exekutorů, ale také na zastropování úroků RPSN. Tento zákon platí v mnoha evropských zemích, mimochodem i na Slovensku, takže samozřejmě to, že tady Fialova vláda, ale umožňovala to i Babišova vláda, my jsme ten návrh zákona podali v minulém volebním období, tak to, že tady nejsou zastropovány úroky na nějakou normální míru, jako je to v jiných evropských zemích, tak samozřejmě také způsobuje potom ty lichvářské úroky, tu lichvu, a potom samozřejmě ten předstupeň toho, že lidé padají do těch dluhových pastí. No, ale a priori ten nárůst exekucí tady nebyl v minulosti takový, jako je teď za Fialovy vlády, protože lidé se prostě ocitají ve velké nouzi. A do toho všeho samozřejmě vládní koalice dál pokračuje v tom, že dusí naše občany a sdírá je z kůže.

Naposledy minulý týden Senát schválil snížení valorizace důchodů a zpřísnění podmínek pro získání předčasného důchodu a prokázal tím svoji zbytečnost. Je to samozřejmě hanebnost, ke které my v SPD nebudeme mlčet, to znamená, poté co to okradení důchodců schválila, si tady protlačila Fialova vládní pětikoalice, tak jim to teď posvětil Senát, kde má vládní pětikoalice většinu, a Senát je ovládaný stranami vládní pětikoalice. Takže Senát opět selhal ve své roli takzvané pojistky ústavnosti a demokracie a prokázal svoji zbytečnost. Už je to další kauza během, další věc během krátké doby, kdy Senát, úplně... Senát, kde má většinu Fialova vládní pětikoalice, tak selhal ve výběru nového ústavního soudce, kdy ani široký sekretariát nebo analytického oddělení prezidenta Pavla, ani Senát, přestože tam má, je jich tam obrovské množství, těch lidí, včetně jejich poradců a podobně, tak nedokázali identifikovat minulost soudce Fremra.

A samozřejmě teď je to problém, protože pokud ten návrh, vládní návrh na snížení valorizace důchodů a zpřísnění podmínek pro získání předčasného důchodu, podepíše prezident republiky Pavel, tak tyto škodlivé změny začnou platit již od 1. září. Ze dne na den se tak zpřísní pravidla pro vznik nároku na předčasný starobní důchod, což tisícům občanů znemožní jeho využití a donutí je to proti jejich vůli a na poslední chvíli významně změnit životní plány, což mnohdy povede k výraznému zhoršení jejich sociální situace. Výsledkem mohou být i četné soudní spory v případech, kdy by měl být žadatelům řádně přiznán předčasný důchod dle dosud platných pravidel, avšak od termínu, který bude následovat až po 1. září. Na všechna tato rizika jsme v SPD opakovaně upozorňovali, stejně tak jako například ombudsman Stanislav Křeček.

Z těchto důvodů i kvůli mnoha procesním pochybením a porušování jednacího řádu při jeho projednávání ve Sněmovně prosazujeme, aby tento zákon, aby to bylo podáno Ústavnímu soudu. A prosazuje návrh na zrušení tohoto zákona. Asociální vláda Petra Fialy z ODS od svého nástupu systematicky poškozují všechny důchodce, přestože jde o jednu ze sociálně nejzranitelnějších a nejohroženějších skupin a o lidi, kteří se celoživotní poctivou prací zasloužili o český stát. Jak jsem říkal, je to hanebnost, ke které SPD nebude mlčet.

No a do toho všeho, když už jsem u těch důchodů, tak Fialova vláda chce důchodce připravit o další peníze. Ještě o další peníze. Takže vy jste příjemce důchodů letos v červnu připravili o tu zákonnou valorizaci, v průměru jste připravili všechny důchodce o cca 1 000 korun měsíčně od června. Teď jste snížili ještě dále, jednou budete snižovat valorizace důchodů, zpřísnil jste podmínky pro získání předčasného důchodu...

Mohu poprosit o klid?

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Ano. Kolegyně a kolegové, opět nám vzrostla hladina hluku, takže vás požádám o ztišení. Prosím.

Poslanec Tomio Okamura: A teď chcete i, jak jsem říkal, Fialova vláda důchodce připravit ještě potřeť o další peníze během několika měsíců, protože ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka z KDU-ČSL, předseda KDU-ČSL, vůbec lidovci... KDU-ČSL se neustále zaměřuje proti důchodcům, proti příjemcům všech důchodů, se zaměřuje tato strana. To je taková hlavní strana v té koalici, která jde úplně proti všem důchodcům, a to jak proti starobním, tak proti příjemcům vdovských, sirotčích a také invalidních důchodů. Proti všem jdete a všem jste vzali už tu valorizaci a pokračujete v tom.

Tak ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka z KDU-ČSL v minulých dnech oznámil, že průměrný důchod od ledna příštího roku v rámci řádné valorizace vzroste pouze zhruba o 400 korun, což znamená zvýšení průměrné penze o necelá 2 % v situaci, kdy se meziroční růst inflace stále pohybuje okolo 10 %. Podle ministra Jurečky by se měla totiž zvýšit jen zásadní složka důchodů, která je pro všechny její příjemce stejná a musí odpovídat 10 % aktuální průměrné mzdy. Zvýšení důchodů v lednu roku 2024 tedy nebude nijak zohledňovat růst inflace. Přesnou výši lednové valorizace důchodů vláda oznámí v září, kdy obdrží aktuální data o vývoji průměrné mzdy. Současná právní úprava takto nízkou valorizaci umožňuje, protože počítá pouze s růstem inflace v období únor 2023 až červen 2023, který činil 1,1 %. Ovšem dle nové podoby zákona o důchodovém pojištění, který má být účinný právě od září, by měla následující lednová řádná valorizace důchodů zohlednit růst inflace v období červenec 2022 a červen 2023, tedy 9,7 %, což by bylo pro všechny příjemce důchodu mnohem výhodnější, u průměrného důchodu zhruba o 1 600 korun.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Já se omlouvám, ale kolegyně a kolegové, ještě jednou vás žádám, abyste, pokud potřebujete cokoli řešit, přesunuli své rozhovory do předsálí! Prosím, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vláda si ovšem v přechodném ustanovení k této novele zákona vymínila, že lednová řádná valorizace důchodů se bude řídit ještě starými pravidly, která jsou v tomto konkrétním případě pro příjemce důchodů nevýhodnější. Přitom v případě červnové mimořádné valorizace důchodů vláda Petra Fialy z ODS naopak rozhodla nikoliv podle zákona, který byl v příslušné rozhodné době platný, ale narychlo si ve stavu legislativní nouze schválila zákon nový, na jedno použití, podle kterého důchody následně valorizovala v průměru o 1 100 korun méně. Fialova vláda je tedy absolutně nekonzistentní a bezzásadová a ve věcech valorizací důchodů rozhoduje vždy jen podle toho, co bude pro naše důchodce horší. Hnutí SPD naopak bojuje za oprávněné zájmy a práva příjemců důchodů, a proto podáme návrh

zákona, který by umožnil od ledna zvýšit všechny důchody o významně vyšší částku než o pouhých 400 korun, což prosazuje vláda Petra Fialy.

Jinak samozřejmě ty problémy eskalují. Protože už je tady problém i vysokého poměru nezaměstnaných mladých lidí, občanů České republiky. A to je opět důsledkem selhání Fialovy vlády, která nezajistila dostatečné kapacity na středních školách. V České republice je dle aktuálních dat Statistického úřadu Evropské unie, Eurostat, nejvíce nezaměstnaných mladých lidí do 25 let za posledních 10 let. Míra nezaměstnanosti v této věkové skupině činí aktuálně 13,7 %. Tento markantní nárůst míry nezaměstnanosti mladých v České republice souvisí i s letošním vysokým počtem absolventů základních škol, kteří se nedostali na žádnou střední školu, a tudíž se museli zaregistrovat na úřadech práce jako uchazeči o zaměstnání. Jde tedy také o důsledky selhání současné vlády a krajů ve věci zajištění dostatečných kapacit v oblasti středoškolského vzdělávání. A opět platí, že ve vedení krajů jsou dlouhodobě nejenom hnutí ANO, ale hlavně strany, především strany Fialovy vládní pětikoalice.

Dalším problémem je nedostatečné propojení nabídky práce a poptávky po ní, tedy nedůsledná aktivní politika zaměstnanosti ze strany státu. Na jedné straně je v České republice enormně vysoký počet volných pracovních míst a na straně druhé roste nezaměstnanost mladých lidí.

Tato volná pracovní místa by měla být v první řadě obsazena českými nezaměstnanými občany, nikoliv prostřednictvím organizované pracovní migrace. Podle našeho názoru úkolem zodpovědné vlády musí být snaha o maximální zaměstnanost mladých lidí, a nejenom mladých lidí, prostě našich občanů, za důstojné mzdy. To zahrnuje i mnohem vyšší propojení škol, když zůstanou u těch mladých lidí, propojení škol s praxí, lepší plánování kapacit středních škol a skladby u studijních oborů, podporu technického a učňovského školství a řemesel. A to je i dlouhodobým programem SPD.

Samozřejmě z hlediska toho, co tady říkám, do jaké tristní situace Fialova vláda uvedla Českou republiku, kde už jsme v mnoha parametrech na posledním místě, na nejhorším místě v Evropě... Ostatně ten pokles reálných mezd, o tom jsem tady hovořil, tak hnutí SPD bude nadále tvrdě vystupovat proti vládnímu, v uvozkách konsolidačnímu balíčku, on je to spíš okrádací balíček, kterým vláda chce rekordně lidem zvyšovat daně. My samozřejmě ten vládní daňový balíček odmítáme, a protože zvyšujete plošně daně všem skupinám obyvatel s výjimkou vydavatelů knih – o 73 miliard korun zvyšujete lidem daně. To prostě je pro nás nepřijatelné, protože vy na jednu stranu vyhazujete stovky miliard do zahraničí, ale na české občany jste se úplně vykašlali.

Samozřejmě v tom dosavadním návrhu toho vašeho daňového balíčku je spousta nelogičnosti. Například to, že kojenecká voda a dětské pleny budou podléhat dani ve výši 21 % podle toho návrhu, co jsme tady měli v prvním čtení, zatímco tiché víno zdaněno nebude vůbec, a tak dále. Tak my jsme proti zvyšování daní, ale jen poznamenávám ty nelogičnosti. No a návrh na snížení DPH u potravin z 15 a 12 % je pouze kosmetický a v konečném důsledku to občané ani nepocítí, protože rozdíl zůstane potravinovým obchodním řetězcům. Navíc, jak jsem říkal, ta složená daňová kvóta znamená, že vyberete od občanů 73 miliard navíc. To je prostě fakt. Takže my samozřejmě to další čtení tohoto daňového balíčku, to druhé čtení bude ve Sněmovně na té schůzi příští týden, a my opět budeme tvrdě vystupovat, protože odmítáme plošné zvyšování daní pro naše občany a firmy, protože hnutí SPD hájí zájmy našich občanů, ti jsou pro nás absolutní prioritou.

No, samozřejmě těch věcí, co se tady událo za ten měsíc, je mnoho a mnoho, takže krátce zmíním i další. Vysoká inflace, propad reálných mezd a důchodů, pokles životní úrovně českých občanů a celkový hospodářský pokles jsou jednoznačně zapříčiněny především ekonomickým diletantismem a neschopností Fialovy vládní pětikoalice. Drahé bydlení, to mají na starosti Piráti. Piráti mají na starosti řešit dostupnost bydlení. Jejich předseda Ivan Bartoš vede Ministerstvo pro místní rozvoj, neudělal nic, nic funkčního nenavrhl. A bydlení se v České

republice prudce zdražuje, takže i naši občané, kteří třeba chtějí přijít za prací do Prahy, tak si nejsou schopni ani pronajmout byt, protože to zdražování už tak obrovské samozřejmě je to i kvůli tomu přílivu migrantů z Ukrajiny, kde stoupla poptávka, které nestačí nabídka. No, a to jsou všechno důsledky toho, že pro Fialovu vládu není český občan na prvním místě. Takže Češi mají nedostupné bydlení a jsou s tím velké problémy.

Hnutí SPD, jak říkám, ať to vezmeme z kterékoliv stránky, tak Česká republika je ve všech statistických ukazatelích ve srovnání s ostatními státy Evropy na nejhorších příčkách. Zdražení energií, pokles reálných mezd, inflace, pokles průmyslové výroby a stavebnictví, nebo ať mluvíme o výpadech v zásobování léky, počtech dětí bez pediatra, počtech lidí bez stomatologa a tak dále.

Mimochodem u stomatologů by velmi pomohlo, a já jsem k tomu vyzýval už ministra zdravotnictví Válka – nechce dělat vůbec nic –, zavést ze zákona povinnost, aby stomatologové měli povinnost uzavřít smlouvu se zdravotními pojišťovkami. To podle odborníků by situaci do značné míry vyřešilo. Ale Fialova vláda... protože stomatologů je v podstatě podle těch informací dost, ale protože tam není ta povinnost mít tu smlouvu se zdravotní pojišťovkami, jako mají všichni ostatní lékaři kromě stomatologů, tak samozřejmě to způsobuje ten nedostatek a i třeba kumulaci stomatologů za komerčních podmínek třeba do Prahy. Takže to je takový návrh, který já už jsem tady říkal. Fialova vláda v tom nechce udělat vůbec nic, přitom by to byl můj první krok, který by situaci začal alespoň trochu narovnávat.

Lékaři. Vůbec by nebylo od věci, aby se uzákonila povinnost pro absolventy českých lékařských fakult, aby museli mít povinnost pracovat třeba dva až pět let v České republice, protože studium lékařské fakulty podle toho, co slyším a viděl jsem, tak patří k nejdražším studiím, která financuje český stát samozřejmě z veřejných peněz. A pak je problém, když ti absolventi odejdou do zahraničí a my potom máme nedostatek. Ale ti lidé vystudovali za veřejné peníze. Takže upravit to tak, aby dva až pět let museli pracovat v České republice, tak to by bylo namístě. V případě, že by nechtěli, tak by si to studium podle našeho názoru měli zaplatit.

Mimochodem, nechci se vracet do minulé doby, ale zcela podobně to fungovalo i do roku 1989. Budu konkrétní. Moje maminka, když vystudovala v České republice, ona vystudovala ČVUT, Fakultu elektrotechniky na Praze 6 v Dejvicích, je inženýrkou, ale když se provdala do Japonska, tak musela skutečně uhradit své studium. Takže je to zajímavé, že tento systém tady už dřív byl, a mně to připadá úplně normální. A to nebylo, že odešla tam za prací. Takže jenom říkám, že ten systém, a bylo to v podstatě v šedesátých letech, v druhé polovině šedesátých let minulého století. Takže jenom říkám, že to, aby ti, kdo tady zdarma vystudují třeba lékařskou fakultu, ale bylo by dobré tuto diskusi otevřít, tak aby měli tu povinnost buď tady aby odpracovali určité roky a vrátili to té české společnosti, anebo kdo chce odejít, tak aby si to studium zaplatil. To je prostě běžné a myslím, že by to bylo férové zcela, protože dneska je ten trend takový, že ti absolventi často ihned odejdou na Západ a té české společnosti, přestože tady zdarma vystudovali, tak jí to nevrací a samozřejmě potom máme nedostatek lékařů.

Mimochodem, trošku z jiného soudku, ale s tím nedostatkem se velmi potýkají taky například Slováci, kde zase probíhá migrace těch elit do České republiky, takže to samozřejmě je problém pro budoucnost Slovenska. To jenom k tomu nedostatku těch lékařů a stomatologů. Řešitelné to je, kdyby to vláda chtěla řešit, a poměrně jednoduše.

Hnutí SPD tedy má jasné recepty, a to i na snižování inflace, tak na obnovu hospodářského růstu. Je třeba zejména výrazně snížit cenové stropy na energie, dočasně zavést nulovou sazbu daně z přidané hodnoty u základních potravin a zásadně snížit marže obchodních řetězců a rovněž snížit daňové zatížení zaměstnanců a živnostníků. Ale tady si můžeme brát příklad dokonce i ze západní Evropy nebo z jiných zemí Evropské unie. Není to nic, co by tady Okamura říkal, ano, říkal jsem to už loni na jaře, ale postupně jiné evropské

země to zavádí, a to i západoevropské země. Jenom Fialova vláda ničí ekonomicky český stát, ale je to další důvod, proč by měla skončit.

Už i odborníci říkají, já jsem o to tady mluvil před měsícem, a už jsem četl i články ekonomů, jak přesně dochází na moje slova, že to, že čeští občané jsou nuceni, a já jim rozumím, nakupovat potraviny v Polsku, že způsobuje propad příjmů v České republice, jak propad maloobchodních tržeb, protože v Polsku je levnější, kvůli Fialově vládě samozřejmě, která to neřeší, Fialova vládní pětikoalice. A samozřejmě že to způsobuje propad DPH a i propad příjmů, protože ty maloobchodní tržby logicky klesají a samozřejmě navíc k tomu se ještě podnikatelé a živnostníci dostávají do velkých problémů. Ale Fialova vláda neřeší nic.

Teď je na Ministerstvu zemědělství další nekompetentní ministr, pan Výborný z KDU-ČSL, který vystudoval teologii a sám přiznal, že se nikdy zemědělství nevěnoval. Takže je ministrem. Opět o něm neslyšíme, jako o jeho předchůdci z KDU-ČSL panu Nekulovi, neslyšíme nic, žádná činnost, k žádnému zlevnění potravin nedochází, žádné řešení. No tak jasně, protože tomu nerozumí. Takže to je opravdu vrchol. Takže místo aby tam byl odborník na zemědělství, tak je tam teolog, který sám přiznává, že jeho prioritou je být učitelem, a zemědělství se nikdy nevěnoval, dokonce to přiznává. Tak to je opravdu vrchol a divím se, že média to nechávají takhle jako stranou, protože všichni tady platíme potom zbytečně drahé potraviny.

Dále je samozřejmě potřeba snížit daňové zatížení zaměstnanců a živnostníků, ale o tom už jsem hovořil. Takže za hnutí SPD zdůrazním, že my jsme připraveni se podílet na příští vládě. Je potřeba ukončit Fialovu vládu a je potřeba zjednat znovu v České republice řád a pořádek.

Jak víme, tak kvůli Fialově vládě se zdražuje benzin i nafta. Já se musím úplně pousmát, když jsem viděl někde argumentaci podporovatelů Fialovy vlády, že prý Fialova vláda tím, že zvýšila spotřební daň na naftu, že prý nezvýšila daň a že prý to vrátila tam, kde to bylo. Takže snížila daň? Nebo rozumím tomu špatně? Samozřejmě jste zvýšili daň, a navíc jste to nemuseli dělat od srpna, jak víme. Takže to není vůbec pravda. Vůbec jste to nemuseli od srpna dělat, protože vy jste vrátili dříve – nebo vrátili na ten stav. To znamená, že jste to nemuseli vracet zpátky, za druhé jste to nemuseli vracet v srpnu, jak víme. Takže to jste udělali samozřejmě schválně tak, abyste vytáhli lidem peníze z peněženek. A jak víme, jsou to opět čísla Evropského statistického úřadu, Eurostatu, tak v srpnu došlo v České republice k nejvyššímu nárůstu ceny pohonných hmot vůbec v celé Evropské unii. Opět jsme nejhorší, opět nejhorší, respektive negativní ukazatel, nejvíce negativní ukazatel i v této oblasti z celé Evropské unie. Samozřejmě došlo k prudkému růstu cen, a to nejen u nafty, ale i u benzínu. Mimochodem vyplývá to nejenom z údajů Eurostatu, ale údaje zveřejnila i společnost CCS, která, jak víme, tak dlouhodobě ceny paliv sleduje a analyzuje.

Takže my jsme samozřejmě hlasovali proti tomu zvýšení spotřební daně, že jsme proti zdražování, a vy naopak jste udělali toto jednoznačně škodliví a hlavně proinflační opatření. Proinflační opatření, které ani nijak výrazně neposílí příjmy státního rozpočtu, protože řidiči a dopravci zejména v oblasti nákladní a kamionové dopravy budou namísto v České republice nakupovat pohonné hmoty v sousedních státech. Podobný trend ostatně vidíme již mnoho měsíců i u vývoje nákupu potravin a tabákových výrobků. Je evidentní, že pokud sazba jakékoliv daně překročí únosnou míru, dochází i k poklesu objemu jejího výběru, takzvaná Lafferova křivka,

Ekonomický diletantismus Fialovy vlády tak současně a paralelně způsobuje zvyšování inflace, chudnutí českých domácností, pokles maloobchodních tržeb a narůstající deficit státního rozpočtu. Takže na dalších a na dalších tvrdých datech, na dalších a dalších objektivních ukazatelích je zcela nepochybné, že působení této vlády jde přímo nejen proti ekonomickým, ale i proti národním zájmům České republiky a jejích občanů.

Samozřejmě k tomu se dostaneme příští týden, kdy tady budeme projednávat ten váš – v uvozovkách – konsolidační balíček, neboli to, že chcete zvyšovat všem lidem a firmám daně,

a jak už jsem tady mnohokrát říkal, tak tento váš návrh není v žádném případě slibovaným souborem opatření na konsolidaci veřejných financí a snižování hrozivého rozpočtového deficitu a státního dluhu, protože neobsahuje žádné návrhy na snižování výdajů státu. Reálně je vlastně neobsahuje. Skutečně to systémové snížení tam, kde lze škrtnout ty zbytné výdaje. Ve své podstatě jde pouze o balík daňových zákonů, který obsahuje rozsáhlé zvýšení daní všech typů fyzickým a právnickým osobám, českým občanům i firmám. To je vlastně ve zkratce ten váš návrh. Jde o plošné zvýšení DPH, jde o razantní zvýšení daně z nemovitostí, všechno v rozporu s vašimi předvolebními sliby. A ta daň z nemovitostí, jak už jsem poznamenal v úvodu, tak má navíc prostřednictvím inflačního koeficientu pravidelně každoročně růst, a budete tak nadále zdražovat vlastnické i nájemní bydlení. Takže vy místo toho, abyste zpřístupnili a zlepšili dostupnost bydlení pro naše občany, tak to ještě zhoršujete a ještě komplikujete. Komplikujete občanům bydlení. Budete také zvyšovat daň z příjmů právnických osob, rozšiřovat daňovou progresi.

Takže ta vaše navrhovaná opatření naprosto zásadně poškozují pracující rodiny s dětmi, především s předškolními dětmi, protože rušíte školkovné, omezujete daňovou slevu na manželku či manžela pečujícího o děti, a těm rodinám pečujícím o děti snížíte roční příjem dokonce o více než 40 000 korun ročně, což je tedy obrovská částka. Čtyřicet tisíc za rok vezmete pracujícím rodinám s dětmi? To je úplně šílené.

Samozřejmě hnutí SPD tento balíček nepodpoří a při jeho projednávání ve Sněmovně k němu představíme řadu pozměňovacích návrhů. V tuto chvíli máme cca 20 pozměňovacích návrhů a ty naše pozměňovací návrhy spočívají samozřejmě v tom, že se budeme snažit zachovat, navrhujeme zachovat ta stávající daňová zvýhodnění pro pracující rodiny a hlavně pro všechny slušné lidi, pro živnostníky, zachovat ten současný stav pro všechny živnostníky, firmy, všechny pracující lidi, pro rodiny. A samozřejmě bojujeme i za všechny příjemce důchodů, jak invalidních, starobních, tak vdovských či sirotčích.

No, samozřejmě když teď budu pokračovat v tom tématu zdražování, tak opravdu, když jdu trošku do detailů, protože se tomu budu věnovat samozřejmě příští týden v rámci toho vašeho daňového balíčku, tak vy dokonce navrhujete zvýšit daň i na palivové dřevo, majitelům domů zdražíte tím pádem vytápění o tisíce až desítky tisíc korun ročně. Protože součástí takzvaného vládního – v uvozovkách konsolidačního – balíčku, který přináší nejrozsáhlejší zvýšení daní v historii samostatné České republiky, je i zvýšení daně z přidané hodnoty na palivové dřevo včetně dřevěných pelet a briket z 15 na 21 %. Takže Fialova vládní pětikoalice majitelům a obyvatelům rodinných domů tak zvedne výdaje na jejich vytápění o tisíce až desítky tisíc korun ročně dle typu, kvality a výhřevnosti dřeva či velikosti, stáří či energetické náročnosti domu.

Zvýšení této daně má být účinné od 1. ledna 2024 a je jisté, že jej prodejci dřeva následně okamžitě promítnou do svých cen. Podle expertů tento krok podpoří i černý trh se dřevem. Je evidentní, že Fialova vláda svými opatřeními zásadně zvyšuje základní životní náklady všech českých občanů, zejména náklady na bydlení. Možnost vytápění tuhými palivy včetně dřeva byla dosud pro majitele rodinných domů a obyvatel venkova levnější a dostupnou alternativou k vytápění elektřinou a plynem, jejichž ceny se v posledním období astronomicky kvůli Fialově vládě zvýšily.

Tady bych jenom dodal, já myslím, že už to všichni vědí ve veřejnosti, ale radši to řeknu, že průměrná cena elektrické energie, když jsme se dívali na to meziroční srovnání Evropského statistického úřadu, Eurostatu – všimněte si, že všude vždy uvádím zdroj, protože jsem si všiml, že poslední roky vždycky, protože poslanci Fialovy vládní pětikoalice nemají argument proti SPD, tak říkají, že jsme populisté, tak já trpělivě v každém televizním vysílání – takhle, říkají to i o druhé opoziční straně, ale já vždycky trpělivě posledních několik let i v televizi vždycky uvádím statistiky, zdroje, kdo kde a jak to říkal, abych vyvrátil tento váš zoufalý... tuto zoufalou nálepku, a vždycky uvádíme konkrétně, kdo kde, jaký statistický úřad, Česká národní banka, kdo co kde říkal, aby bylo jasno, kdo je tady diletant, amatér a kdo naopak vůbec z těch faktů

nevychází, což je Fialova vláda. Takže všude uvádíme vždycky zdroj, kdo kde jak, jaká čísla to jsou, odkud. No a samozřejmě tady nastavujeme zrcadlo, protože představitelé Fialovy vládní pětikoalice, ač je k tomu opakovaně vyzýváme, a to i v televizi v přímých přenosech vyzývám, tak žádná relevantní čísla, která by vyvracela – no tak, vyvracet to nejde, ty naše údaje, protože jsou to opravdu zcela relevantní údaje z oficiálních údajů statistických a podobně, tak samozřejmě Fialova vládní koalice nemá žádný protiargument. Proto pokračuje v nálepkování. To nálepkování se zhoršuje, k tomu se ještě tady v budoucnu dostanu, možná i teď. Ale samozřejmě ta agrese, to šíření nenávisti ze strany Fialovy vládní pětikoalice bude pokračovat, protože čím zoufalejší ta situace vlády bude, tak tím samozřejmě místo argumentů a práce pro občany budete už jenom útočit a špinit opozici bez argumentů.

Když se vrátím k tomu zdražování, tak samozřejmě hnutí SPD ovšem nesouhlasí se zvyšováním daně z přidané hodnoty. My jsme vůbec proti tomu zvyšování daní, my to máme v politickém programu, za který jsme zvoleni. Ano, ODS taky měla... Koalice SPOLU – ODS, TOP 09, KDU-ČSL – taky měla program nezvyšovat daně, ale vy jste to porušili a děláte pravý opak. O tom už jsem mluvil v úvodu. A my prostě nesouhlasíme se zvyšováním daní, samozřejmě tím pádem nesouhlasíme ani se zvyšováním daně z přidané hodnoty na palivové dřevo. A naopak navrhuje jeho zařazení do její snížené sazby 12 %, což bude taky náš pozměňovací návrh, který podáme příští týden v rámci konsolidačního balíčku. Ostatně on už je podaný ten návrh.

Vytápění nemovitostí určených k bydlení je základní životní potřebou občanů a jako takové nesmí být pro lidi finančně likvidační. Současně jsme již před delší dobou představili kompletní plán na zlevnění energií, jehož základem je výrazné snížení cenových stropů a v případě elektřiny jejich zafixování přímo u výrobců. Samozřejmě je namístě zestátnění ČEZu, odborníci to vykalkulovali na cirká 200 miliard korun, to vykoupení těch podílů. A vidíme, že návratnost by byla velice rychlá.

Když se posunu dál, tak v situaci, která je tady z hlediska bezpečnosti, protože za uplynulý měsíc se toho událo opravdu hodně, jsme prostě přesvědčeni o tom, že Ukrajinci nemají podle hnutí SPD automatický nárok imigrovat do České republiky. Kdo je bezpečnostním rizikem, měl by být prostě vyhoštěn. A tady bych se u toho krátce zastavil, protože na to jsem taky natočil speciální video, které zveřejním, že je to opravdu špinavá hra představitelů Fialovy vládní pětikoalice, že v okamžiku, že uvádíme fakta, a jako jediní jsme na to upozorňovali už loni na jaře, že ta masová, plošná a otevřená migrace, kterou tady realizuje Fialova vláda, že způsobí sociální pnutí a způsobí i problémy s bezpečností a způsobí pnutí mezi českými občany. Teď, když k tomu pnutí a k těm problémům dochází, tak exponenti Fialovy vládní pětikoalice zoufale v médiích vykřikují za podpory provládních médií, že za to snad může opozice, SPD nebo Okamura, že prý je to nějaké rozdmýchávání nenávisti. Jsem rád, že tomu většina občanů nevěří, protože my jsme na to upozorňovali, že k tomu problému dojde. A když k tomu došlo, protože vy jste nás neposlouchali, tak teď to svádíte na ostatní. Ne, ne, ne!

To, že uvádíme fakta, čísla, statistiky a jako jediní jsme na to loni na jaře upozorňovali i na příkladu západních zemí, co způsobí masová neřízená migrace, která není pod kontrolou, tak ten, kdo tady způsobuje veškeré problémy a má veškerou odpovědnost za veškeré problémy, co tady jsou, jak bezpečnostní, kriminální, sociální pnutí, tak je vláda Petra Fialy. A v první řadě je to premiér Fiala, ministr vnitra a předseda STAN Vít Rakušan, kteří toto všechno realizovali za podpory stran Fialovy vládní pětikoalice. Takže to vnímám jako opravdu zoufalé výkřiky, protože ten, kdo způsobil ten problém, je Fialova vládní pětikoalice. Vy jste rozhodli, že to takhle bude. Vy jste to způsobili. A teď následky vašeho rozhodnutí se snažíte hodit na opozici, když na to právě SPD a Okamura jako jediní upozorňovali. To je... prostě by se mi chtělo říct... to si připadám jak v blázinci tady. Protože ten, kdo to způsobil, tak za to přece může, ne ten, kdo před tím varoval. To je myslím logické každému v každodenním životě.

Takže vy to jste. A budeme to celou dobu samozřejmě opakovat. Budeme to celou dobu opakovat.

Mimochodem jsme také proti tomu, aby se Ukrajincům plošně prodloužil režim takzvané dočasné ochrany v České republice o další rok. Podle našeho názoru musí být pobyt každého cizince posuzován individuálně, ať je odkudkoliv. A znovu říkám, nic proti Ukrajincům nemám. Proč? Jsou tam dobří lidé, špatní lidé. O tom to není. Žádná nenávist vůči Ukrajincům z mé strany není. To není přece pravda. To tady říkám na rovinu. A už jsem to říkal stokrát, ale vy to nechcete slyšet. Ale to, o čem mluvíme, je, že příliš prudký nárůst migrantů do jakékoliv země, a vidíme to i v západní Evropě, vidíme to i v Německu, už to tam řeší, už to řeší i vládní strany, tak prostě způsobuje to sociální pnutí, protože ta země to není schopná absorbovat. A to jsem říkal. A k tomu tady došlo. Takže to nesvádějte na nikoho jiného. Není to o žádné nenávisti k nějakému národu, žádné nenávisti k cizincům. To jsou ty vaše zoufalé lži.

Když jsem byl před týdnem s ministrem vnitra Vítem Rakušanem, tak jsem se opravdu strašně těšil na tu Partii na Primě, strašně jsem se těšil, protože jsem věděl, že nebude mít žádné argumenty a že tohle vystoupení bude fiasko. Také to tak dopadlo. Když jsem koukal na diskuse na sítích, a to byly sítě a to byly diskuse na stránkách televize Prima, prostě na těchhle stránkách, nikoliv na mých sítích, no, bylo to úplné fiasko. Protože on neměl argumenty a ještě útočil, a útočil úplně nenávistně. Útočil, šířil nenávist a byl proti českým občanům. A hlavně sváděl vinu za ty problémy na mě, který na to přitom jako jediný upozorňoval. A když k tomu dojde, tak to jako malý kluk, jako malé dítě svádí na někoho jiného. Tak to je opravdu síla. Ale my v tom budeme pokračovat. Dál budeme říkat fakta, podložená fakta, podložené statistiky, podložené údaje a dál budeme jako opoziční strana poukazovat na ta vaše pochybení a na to, co se tady bude dít. Protože bezpečnostní situace se kvůli vaší vládě bude zhoršovat, říkám tady na rovinu, bude zhoršovat a bude to jenom kvůli vládě Petra Fialy, jenom kvůli vaší vládní pětikoalici, protože jste to prostě nezvládli – jak ekonomicky, sociálně, bezpečnostně. A není to žádná nenávist vůči jakémukoliv národu. Je to prostě fakt. A k tomu nebudeme mlčet.

A vaše zoufalé odpovědi, že když někdo poukáže na problém, poukáže na statistiky, tak říkáte, šíří nenávist, to je... vy to budete říkat dál, protože nemáte argumenty. My zas budeme říkat ty naše věci. A když jsem viděl, že videa z té Partie na Primě, kde jsem byl s ministrem Rakušanem, tak když jsem to sečetl, kolik lidí si to přehrálo, tak ta videa dohromady měla přehraní přes milion u mě na sítích, takže víc než ten samotný pořad na Primě, tak si myslím, že občané byli dostatečně informováni o tom, co se tam děje.

Takže já se těším na další duely v přímém přenosu s představiteli vládní pětikoalice. A znovu vyzývám premiéra Petra Fialu, aby šel se mnou do duelu v přímém přenosu do Partie na Primě například. On se bojí a nechce jít. Jsem připraven na argumentační, demokratický argumentační souboj. Premiér Fiala se ale bojí a nechce jít. A klidně si to zopakuju i s ministrem vnitra Rakušanem. Nemám žádný problém s ním chodit do televize klidně každý týden do přímého přenosu. Myslím, že ta diskuse byla velice vhodná na tato aktuální témata. Takže nikdo tady žádnou nenávist nešíří. To, že vy tady vykřikujete, když se vám to nehodí, že opozice jsou populisté, opozice jsou extremisté, opozice něco šíří tady, to tady budeme poslouchat ještě dva roky, možná i déle, to musí rozhodnout voliči.

A teď se tady vrátím k další věci, protože je potřeba včas. Já jsem se dočetl 27. srpna, na iDNESu byl tedy lživý nadpis, který doufám, že ho snad potom zkorigovali, naše tisková mluvčí tam psala, že Okamura bude muset bezpečnostnímu výboru vysvětlit výroky o Ukrajincích. To, co jsem říkal v Partii a podobně. Nic špatného jsem neřekl. Tak nic vysvětlovat nebudu muset, protože podle zákona o jednacím řádu, pakliže mě pozve bezpečnostní výbor, já tam vůbec nemusím jít. To je moje svobodné rozhodnutí, jestli tam vůbec půjdu. Takže tuhleto komedii si nechte. Protože poslanec nemusí jít na výbor, jehož není členem. A já nejsem členem bezpečnostního výboru. Takže to, že si tam vládní pětikoalice, která tam má většinu v tom výboru, že si chce předsedu opoziční strany předvolat na kobereček... Já se vám už teď vysmívám do obličeje za tuhleto zoufalost. Říkal to pan Lacina, poslanec STAN, v médiích.

V Partii to říkal v neděli, že prý si mě pozvou na bezpečnostní výbor. A iDNES v titulku zalhalo, přestože ČTK to uvedlo správně, že bych měl jít vysvětlovat, a oni píšou iDNES: Okamura bude muset bezpečnostnímu výboru vysvětlit. Nemusím nic ze zákona. Tam musí chodit ministr, ale může určit zástupce, případně šéfy státních úřadů, ale žádný poslanec nemá povinnost, i kdyby byl pozván, jít na bezpečnostní výbor, jehož nejsem členem.

My se rozhodneme, my samozřejmě... Jestli mi přijde pozvánka, tak už vám teď avizuju s úsměvem, že trváme na tom, aby to bylo veřejné, a trváme na tom, aby se pronajal co největší sál, minimálně dvěstěpětka, to znamená ten největší ve Sněmovně, protože pozveme kompletní poslanecký klub SPD tam, aby se vyjádřil, pozveme i naše příznivce, pozveme média a přesně si řekneme, jaké výroky že bych měl vysvětlovat. A poslechneme si pana Lacinu z hnutí STAN. Dobré by bylo, aby přišel i ministr, aby přišel premiér Fiala, a pojdme si to tedy říct na bezpečnostním výboru veřejně. A já se rozmyslím samozřejmě, jestli přijdu, ale tuto konstelaci požadujeme. Požadujeme veřejný bezpečnostní výbor. Já tam samozřejmě můžu, uvidíme, jak si to vyhodnotíme, ale myslím, že by bylo i namíste vzít co největší sál i mimo třeba Sněmovnu, proč ne, ať tam přijde široká veřejnost, a v přímém přenosu si rád poslechnu dotaz pana poslance Laciny z hnutí STAN, který tady se zastává premiéra Petra Fialy a ministra vnitra Víta Rakušana v tom, co tady vláda předvádí. Pan Lacina z hnutí STAN, Praha 6. To je určité zajímavé. Znova říkám, že já nic vysvětlovat nikde nemusím, ale můžu, když budu chtít. Když budu chtít. Ale znova bych byl rád, myslím, že lepší platformou by byl přímý přenos v televizi. A opakovaně vyzývám premiéra Petra Fialu, aby šel se mnou do přímého přenosu, abychom si toto řekli, jenže on nepřijde, protože se bojí. A hnutí STAN, když to ministr vnitra a předseda hnutí STAN nezvládl v televizi v Partii, tak teď zcela totalitními manýry jako v padesátých letech, chtějí si mě předvolat na bezpečnostní výbor, kam ani nemusím jít, jak jsem říkal, protože nejsem členem a ani ze zákona nemám tu povinnost, a chtějí šikanovat opozici tím, že tam máte křehkou většinu v tom bezpečnostním výboru, tak si mě chcete předvolat. Zajímavá je ale jiná věc. A já uvidím, jestli tam půjdu, záleží to na mně. Ale myslím, že by to bylo dobré, kdyby to bylo veřejné. A jak jsem říkal, náš celý poslanecký klub tam přijde, přihlásíme se také o slovo, všichni naši poslanci, doufám, že nebudete umlčovat. Ale zase kdybyste umlčovali, tak všechno si natočíme, všechno zveřejníme a uvidíme ty vaše manýry, aby je viděly miliony lidí v přímém přenosu.

Když chcete takto perzekvovat, když vám to nejde ve vaší vládě a ničíte republiku, tak používáte estébácké totalitní metody, abyste umlčeli opozici, abyste perzekvovali opozici. To jsou metody Fialovy vládní pětikoalice. Ale my se umlčet samozřejmě nenecháme. My se umlčet nenecháme. Takže toto je věc... a pro nás bude prostě český občan a Česká republika na prvním místě. Těším se, co to přijde za pozvánku, jestli mi přijde. A my si to sami vyhodnotíme v SPD, jak to vlastně uděláme a jak to celé uchopíme a pojmem. Samozřejmě my si to rozhodneme, ne vy. Vy nás tady grilovat nebudete, ani na to nemáte možnosti ze zákona, a naopak uděláme veřejnou názorovou diskusi. Ale k tomu bezpečnostnímu výboru, abychom viděli, jak to tam vede vládní pětikoalice.

Opoziční poslanci, podle mých informací, nejenom SPD, ale obou opozičních stran, chtěli zařadit na program bezpečnostního výboru nové body. Ano. Chtěli jsme řešit kauzu primátorky Vaňkové, jak to tedy je s přístupem Národní protidrogové centrály, slyšel jsem, že obě dvě opoziční strany to navrhovaly. Chtěli jsme řešit migrační pakt EU a jeho dopady. To je to, jak odsouhlasila Fialova vláda, to jsou ty kvóty na ty africké a islámské migranty do České republiky, nebo placení toho výpalného půl milionu korun za každého odmítnutého migranta 20 eur. A bezpečnostní výbor to odmítl zařadit jako body na schůzi! A těch bodů je tam ještě několik tohoto typu. Bezpečnost českých občanů. Chtěli jsme řešit aktuální tyhle věci. Takže vedení bezpečnostního výboru, které vede samozřejmě Fialova vládní pětikoalice, odmítlo zařadit na program schůze – a mluvili jsme o tom před chvílí na tiskové konferenci v přímém přenosu České televize – odmítlo zařadit palčivé body pro české občany, takže ve finále to bude jenom v bodu různé a vůbec opozice to nebude mít prostor řádně probrat. A vede to tady pan

poslanec Žáček z ODS, bezpečnostní výbor. Takže odmítli jste zařadit tyto body, které opozici pálí, ale místo toho vedení bezpečnostního výboru, které vede Fialova vládní pětikoalice, prý chce zařadit bod, že já mám něco vysvětlovat. Ale jak už jsem říkal, to se rozhodnu já, jestli vůbec přijdu něco vysvětlit. A už jsem to tady říkal. To je potřeba říct a budeme o tom tady mluvit celou dobu, celou dobu, každé tyto vaše návrhy proti opozici, které mají zakamuflovat tu vaši blamáž, tak tady o tom budeme pokaždé mluvit, v televizi o tom budeme mluvit, na sociálních sítích o tom budeme mluvit, budeme mluvit o tom ve Sněmovně, co jsou vaše priority místo toho, abyste pracovali na bezpečnosti českých občanů.

Chcete nás umlčet, perzekvovat, ještě používáte totalitní nedemokratické metody. Takže k tomuhle jsem se vyjádřil, řekl jsem to záměrně i pro média, protože ten nadpis na tom iDNES je lež. Takže bylo by dobré... mě to trošku jako nepříjemně překvapilo, že takto mainstreamové médium to nenapsalo správně, přitom ten původní článek, který jsem měl na A Aktuálně a ČTK, ten byl správně, tam to bylo správně, že by měl vysvětlit, nikoliv že bude muset. Protože taková hříčka, kde je někdo zlý, zlý, kdo tam dělá ty nadpisy, který evidentně je na straně vládní pětikoalice, tak si tam změnil dvě slova, aby to bylo proti opozici, ale změnil je ovšem nepravdivě a ten nadpis není pravdivý, protože já nic nemusím chodit vysvětlovat bezpečnostnímu výboru. Můžu, ale nemusím. Je to na mém rozhodnutí. Ale o tom už jsem hovořil. Takže bych byl rád, aby některá média psala skutečně pravdivé nadpisy, i když nás třeba nemají některá ráda, některá ano. Zním řadu slušných novinářů a novinářů, kteří mají svoji práci rádi a dělají to dobře, takže je rozhodně nepaušalizuji. Ale tady ten nadpis samozřejmě zase mám právo, když někdo napíše lež, tak abych to samozřejmě, veřejně napíše takto nepravdu, tak zase mám právo určitě, abych to veřejně vysvětlil. Takže se určitě nikdo zlobit nebude.

To je z mé strany teď ten úvod, kde jsem zrekapituloval, co se tady stalo, takové ty hlavní věci, které se tady staly za ten měsíc, co Sněmovna nebyla. A my dál budeme bojovat samozřejmě za všechny slušné občany a určitě se ještě v budoucnu mnohokrát ke slovu dostanu. Děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců SPD.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní je přihlášen pan předseda Radim Fiala. Nevidím ho přítomného v sále. Už přichází. Následuje pan ministr Jurečka. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Vážená paní předsedající, vážené kolegyně, kolegové, máme za sebou téměř polovinu volebního období, a tak si myslím, že by bylo načase alespoň částečně bilancovat ekonomické výsledky této vlády.

Takže já jsem to říkal dnes na tiskové konferenci. Občané České republiky zažívají nejrozsáhlejší propad životní úrovně ze všech zemí v celé Evropě. Nikde v Evropě se reálné příjmy nepropadají tolik jako v České republice. V prvním čtvrtletí letošního roku dle údajů Statistického úřadu Evropské unie, takzvaného Eurostatu, poklesly reálné příjmy českých občanů o 6,7 %. Pan premiér sice říká, že ty výsledky Eurostatu jsou zkreslené, že jim nevěří, že jsou špatné, ale je to jediná objektivní statistika, která existuje.

Přitom kromě dvou případů, kromě Slovenska a Německa, ve všech evropských státech nyní reálné mzdy a platy meziročně rostou. Nejvíce rostou v Maďarsku, tak jak tady říkáme, že Maďarsko v některých věcech může být naším vzorem, tedy mluvím o SPD, a to v Maďarsku rostou reálné příjmy o 18 %, v Estonsku o 13 %, v Rumunsku o 14 %, v Polsku o 12 %. Průměr růstu mezd a platů v celé Evropské unii je 5 %, rozumějte plus 5 %, u nás je pokles o 6,7 %.

Je tak naprosto zřejmé, že se Fialova vláda nemůže vmlouvat na mezinárodní situaci a zahraniční vlivy. Tyto tristní výsledky jdou čistě na její vrub. Občané České republiky zažívají nejrozsáhlejší propad životní úrovně ze všech zemí v celé Evropě. V rámci našeho kontinentu neexistuje žádná země, kde by se reálné mzdy a platy propadaly více než v České republice.

A vinu za tento stav nese vláda Petra Fialy, která nedokáže či nechce pracovat ve prospěch českých občanů, a kombinace její neschopnosti a nečinnosti vede k tristním výsledkům, a to nejen v sociální a ekonomické oblasti.

Tato pro Českou republiku neblahá situace je výslednicí několika faktorů, zejména pak souběhu vysoké inflace a dlouhodobě nízkých mezd. Příčinou dlouhodobě vysoké inflace v České republice je jednak rychle rostoucí deficit státního rozpočtu a rekordní růst státního dluhu, přičemž obojí je důsledkem katastrofální vládní fiskální a rozpočtové politiky. Dalším zdrojem vysoké inflace je masivní růst cen energií a potravin, které tu inflaci táhnou, kdy vláda rezignovala na své povinnosti a nevyužívá cenové regulační nástroje. Vláda ještě navíc hodlá zvyšovat daň z přidané hodnoty u mnoha druhů zboží a služeb, což povede k dalšímu růstu jejich cen, což znamená, že část, minimálně velká část konsolidačního balíčku je proinflační.

Hnutí SPD naopak již více než rok požaduje snížení vládních cenových stropů na energie a u elektřiny, jejich zafixování přímo u výrobců a zavedení nulové sazby daně z přidané hodnoty u základních potravin včetně důsledné kontroly cen a marží zahraničních maloobchodních potravinových řetězců. Současně je třeba zaměřit se na zahraniční korporace podnikající v České republice, které část zisku ve formě dividend vůbec nedaní a na mzdy českých zaměstnanců vynakládají podstatně nižší část svých příjmů, než je tomu v jiných evropských státech, právě proto, aby zisky a dividendy mohly odvádět do jiných zemí. Jenom pro vaši informaci, během minulého roku odvedly asi 450 miliard z České republiky.

To je jedna část té ekonomiky, to znamená propad příjmů, nejvyšší propad příjmů obyvatel České republiky, a na druhé straně máme zdražování, které ty nůžky ještě víc rozvírají. Takže to zdražování nadále pokračuje. Já tady slyším od premiéra a vlády, jak všechno zvládli, jak se nenaplnily žádné černé scénáře, ale těm firmám to chvíli trvá, ony hledají místa s nižšími cenami energií různě po světě, aby jejich výrobky byly světově konkurenceschopné. Prostě je to začátek deindustrializace České republiky. A může si premiér říkat, že to tak není, a chápu, že to říká a že říká, že výsledky jeho vlády jsou ohromující, skvělé a úžasné, ale není to tak.

Podívejme se tedy na to zdražování. Moje údaje jsou z července a srpna letošního roku. Například ceny cukru meziročně stouply o 44,7 %, vajec o 28 %, zelenina o 30 % a brambory, brambory o 60 %. Dle oficiálních údajů Českého statistického úřadu, ČSÚ, z července a srpna letošního roku inflace v České republice nadále roste, přestože vláda Petra Fialy lživě tvrdí opak. Ve skutečnosti spotřebitelské ceny zboží a služeb v červenci meziměsíčně opět vzrostly o 0,5 % a meziročně dokonce o dalších 8,8 %.

Meziroční růst cen byl tažen zejména zdražením potravin a náklady na bydlení, které se tak stává zejména pro mladé pracující rodiny čím dál více nedostupným. Úroky z hypoték jsou obrovské, je problém pro mladé lidi našetřit vůbec na akontaci na tu hypotéku a je nemožné ji téměř zaplatit. To znamená, že bydlení pro mladé rodiny je v České republice už dnes nedostupné. Meziroční růst cen potravin činil v průměru 9,5 %, v některých položkách i výrazně více, například u cukru 44 %, vajec 30 %, zelenina o 30 %, brambory o 60 %, přičemž dle údajů Českého statistického úřadu jen za rok 2022 vzrostly ceny základních potravin o 134 %. Co se týče nákladů na bydlení, ceny zemního plynu meziročně stouply o 35 %, ceny tuhých paliv o 27 %, vodné zdražilo o 16 %, stočné o téměř 30 %, elektřina o 23 % a teplo a teplá voda o 40 %.

Hovořit za této situace o snižování inflace může pouze lhář. Navíc v příštích měsících lze očekávat další zrychlení tempa růstu inflace kvůli výraznému růstu cen pohonných hmot, které zavinila Fialova vláda zvýšením spotřební daně na naftu od 1. srpna. Pamatujete si, jak si tady pětikoalice schválila zvýšení o 1,5 koruny za litr nafty s daní o 1,8? Čerpadláři zdražili někde o dvě, někde o tři, někde o čtyři koruny, rafinérie zdražily, takže se nám to všechno pěkně prodraží.

Já jsem jenom považoval za nutné v polovině volebního období říct, jak na tom jsme jako Češi. Jsme na tom prostě špatně, jsme na tom blbě, nejsme na tom vůbec dobře a myslím si, že by vláda měla rezignována (rezignovat) a být nové volby v České republice, protože jde to ne od deseti k pěti, ale od desítky k nule. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní tedy byl přihlášen pan ministr Jurečka, ten ale svoji přihlášku stahuje a nikdo další s přednostním právem se již nehlásí. Proto přivolám kolegyni a kolegy z předsálí, měli bychom totiž hlasovat. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti, nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu a nelze rozšiřovat schválený pořad.

Dále tady mám oznámení o náhradní kartě. Pan ministr Rakušan bude nadále hlasovat s kartou číslo 32.

A z dnešního jednání se ještě omlouvají další poslanci: Bělor Roman – od 17.30 do 19.30 z pracovních důvodů, Beneš Ondřej – do 10.45 bez udání důvodu a Kaňkovský Vít z celého jednacího dne z rodinných důvodů. To je prozatím vše.

Přivolávám tedy kolegyně a kolegy z předsálí. Počkám, až se počet přihlášených ustálí, a nově přichozím připomínám, že hlasujeme o pořadu 73. schůze Poslanecké sněmovny, jak byl písemně předložen. (Do sálu přicházejí poslanci.) Počet přihlášených se již ustálil.

Já tedy připomínám, hlasujeme o pořadu schůze.

Zahajuji hlasování. Ptám se, kdo je pro pořad schůze? Kdo je proti?

V hlasování číslo 3 přihlášeno 177 poslankyň a poslanců, pro 159, proti žádný. Návrh byl přijat. Já tedy konstatuji, že pořad schůze byl schválen.

Nyní přistoupíme k prvnímu bodu pořadu, kterým je

1.

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb.,
o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích
a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů,
a další související zákony
/sněmovní tisk 487/ – první čtení**

Z pověření vlády předložený návrh uvede ministr průmyslu a obchodu Josef Síkela, kterého tímto prosím, aby se ujal slova, a vás, kolegyně a kolegové, prosím, abyste se ztišili. Mezi tím předám ještě řízení schůze. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkela: Vážená paní předsedkyně, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, dovoluji mi, abych krátce okomentoval předložený materiál, návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další souvisejících zákony. Ministerstvo průmyslu a obchodu předkládá návrh novely energetického zákona s cílem podpořit využití potenciálu obnovitelné energie a snížit tak závislost na fosilních palivech. Zároveň jsou tímto návrhem implementována vybraná ustanovení dvou evropských směrnic, a sice směrnice číslo 2009/28/ES, o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, a směrnice číslo 2001/18/ES, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů.

Návrh zákona zavádí energetická společenství a společenství pro obnovitelné zdroje. Podstatou komunitní energie je samovýroba elektřiny z obnovitelných zdrojů a její sdílení mezi členy komunity. Stávající situace kolem cen energie motivuje mnoho lidí k hledání

individuálních řešení zajištění si dodávek energie nepocházející z fosilních paliv, které nejsou vázány na obchodování na burzách. Legislativní ukotvení energetických společenství a základních principů jejich působení na trhu s energií usnadní realizaci komunitních energetických projektů.

Předložený materiál kromě definování toho, co je energetické společenství a kdo do něj může vstoupit, obsahuje pravidla, jakým způsobem řešit sdílení elektřiny vyrobené ve společenství tak, aby bylo respektováno stávající fungování trhu s elektřinou. Klíčové je, aby při sdílení bylo možné párování výroby a spotřeby a vyhodnocování toků elektřiny a jejího sdílení v rámci energetického společenství. Sdílet elektřinu bude možné nejen mezi členy společenství, ale také mezi zákazníky. S tím souvisí zavedení institutu datového centra, které má pomáhat praktickému zajišťování datových výměn pro sdílení elektřiny.

Ministerstvo průmyslu a obchodu podporuje vznik komunitní energetiky, a to zejména jako lokální výrobu a spotřebu elektřiny. Jsme pro to, zavádět sdílení elektřiny postupně, protože vyúčtování sdílené elektřiny a výměna dat bude vyžadovat velké změny u mnoha účastníků trhu. Finální řešení bude možné až s plnou funkcí elektroenergetického datového centra, které zajistí všechny datové výměny v oblasti sdílení elektřiny. To se předpokládá v polovině roku 2026.

Další oblastí úpravy je zavedení pojmu zranitelný zákazník do národního právního řádu a způsob jeho ochrany, pokud jde o jeho práva podle energetického zákona a také ve vztahu k povinnostem provozovatelů distribuční soustavy. Navrhujeme jít cestou zdravotně zranitelného zákazníka.

Navrhované úpravy energetického zákona umožní občanům, obcím a malým podnikatelům zapojit se do komunitní energetiky a snížit jejich závislost na fosilních palivech prostřednictvím lokální výroby energie a jejího sdílení. Je to také nástroj, jak zmírnit dopady vysokých cen energie na zákazníky. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře, a poprosím vás, abyste zaujal místo u stolku zpravodajů. Přeji hezké dopoledne, kolegyně, kolegové. A nyní bych poprosila pana poslance Ivana Adamce jako zpravodaje pro první čtení, aby se ujal slova. Prosím, máte slovo.

Poslanec Ivan Adamec: Děkuji. Vážená paní místopředsedkyně, vážený pane ministře, vážené kolegyně, vážení kolegové, já se pokusím být velmi stručný. Jsme v prvním čtení a pan ministr víceméně popsal, co je obsahem navrhované novely. Nicméně je to už řada měsíců, kdy tady mluvíme o komunitní energetice, a musím říct, že ty prvotní návrhy byly řekl bych ne úplně konformní s tím, co bychom od toho chtěli mít, a myslím si, že řada zájmových skupin očekávala od komunitní energetiky něco, co se jim rozhodně nemůže splnit. Ta očekávání jsou velká. A já říkám, velká očekávání většinou přináší velká zklamání. A je potřeba říct, ale ten základ tady řekl pan ministr, je to vlastně efektivní hospodaření s elektřinou z obnovitelných zdrojů. To je základ. Je to úspora, hledání úspor, není to byznys. Tady já bych chtěl připomenout roky 2008 až 2010, kdy bohužel z obnovitelných zdrojů se stal řekl bych byznys, který prostě neměl obdoby, a to se tady nesmí opakovat. A znovu opakuji, není to o byznysu, je to o úspoře, je to ošetření, je to o efektivitě.

Co se týká nákladů, to tady nezaznělo, tak je potřeba říct, že bude potřeba posílit Energetický regulační úřad, je tam návrh deset lidí navíc, což má určitou logiku. Pak je tady také osvobození od daně ve výrobě do 50 kW a to znamená, tento výpadek se odhaduje na cca 700 až 800 tisíc korun.

Také tady padlo to, že vlastně základem komunitní energetiky, takové to srdce, je to centrum, to energetické datové centrum, které, jak správně pan ministr říkal tady, by mělo začít

fungovat v polovině roku 2026. A já bych chtěl říct, že ono vlastně v nějaké podobě bude fungovat asi od zavedení, protože tady ta účinnost je vlastně od prvního dne, kdy to vyjde ve Sbírce, nebo od prvního dne následujícího po dni vydání ve Sbírce. Tak to datové centrum musí fungovat v nějaké podobě, protože jinak si to prostě nespočítáme. A také to není o tom, že prostě ta elektřina jako fyzicky probíhá v těch drátech, to je trochu jinak, to jsou všechno virtuální výpočty, a bez prostě té elektroniky se dneska neobejdeme, a proto já varuji tady zavádět další věci do návrhu tohoto OZE II, které spíš patří do samostatného zákona OZE III, kdy se bude jednat o akumulaci a dalších krocích, které je potřeba ke komunitní energetice doplnit, protože bez toho funkčního a plnohodnotného datového centra prostě to fungovat nemůže, a než udělat chybu, tak je potřeba radši být rozvážený a dostat se k těm věcem postupně, tak jak budeme mít řekl bych ty materiální možnosti.

Takže já si myslím, že je to svým způsobem revoluční návrh zákona. Je to logické doplnění moderní energetiky, je to vlastně využití těch obnovitelných zdrojů, které někteří považují za spásu v energetice. Já je považuji za doplněk energetiky, protože mají určité vlastnosti, které se nedají přejít, a stabilní zdroj prostě je stabilní zdroj, a tyto doplňky samozřejmě usnadňují řekl bych vztah výroby k životnímu prostředí, prostě šetříme tady na uhlíkových emisích. Nicméně je potřeba říci, že moderní energetika potřebuje řekl bych souhrn opatření, nerad to používám, toto slovo, ale je potřeba tam zahrnout všechny možné typy zdrojů a samozřejmě snažit se, aby ty stabilní zdroje byly ty nízkoemisní a do budoucna skoro bezemisní, v našem případě je to jádro, jaderná energetika, a brát tento návrh zákona jako výrazné vylepšení stavu v obnovitelných zdrojích.

Já tady za sebe říkám, že není to určitě úplně stoprocentně dokonalý návrh. Myslím si, že bude potřeba se zabývat na výboru, minimálně na našem, některými řekl bych pohledy na některé části zákona, nicméně tvrdím, že tento návrh zákona je připraven dobře – to je trochu pochvala ministerstvu – a že to, co jsme schopni na výboru doladit ve spolupráci s ministerstvem, je i reálné, a doporučuji, aby tento návrh zákona prošel do druhého čtení s tím, abychom zachovali standardní lhůty, abychom nikam nespěchali. Spěchejme pomalu, protože víme, jak to většinou dopadne, když spěcháme.

Dámy a pánové, za mne jako za zpravodaje v prvním čtení je to v tuto chvíli vše. Doporučuji, abyste přemýšleli o tom, že vlastně skutečně je to úspora, není to byznys, a takto k tomuto návrhu zákona a k zákonu musíme přistupovat. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane zpravodaji. Prosím, abyste zaujal místo u stolku zpravodajů.

Nyní otevírám obecnou rozpravu, do které se jako první s přednostním právem přihlásil pan místopředseda Karel Havlíček, a poté se připraví paní poslankyně Kocmanová. Prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Vážená paní předsedající, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážený pane ministře, energetický zákon, komunitní energetika, z mého pohledu je to možná energetický zákon roku. A ta zásadní informace, kterou chci říci úplně na úvod, je zcela jasná. Já zákon považuji za správný krok, hnutí ANO jej nebude blokovat. Nicméně před vlastním zhodnocením zákona dovoluji několik východisek, bez kterých by ta následující diskuse určitě potom i ve druhém a třetím čtení byla z mého pohledu skoro bezpředmětná, protože na to potom budou navazovat ty připomínky, ale jsou víceméně technického charakteru a já věřím, že jsme schopni se na některých z nich shodnout.

Takže východisko úplně to nejpodstatnější je to, že obnovitelné zdroje považujeme jakožto hnutí ANO společně s jádrem za základ budoucího energetického mixu, který, jak víme, musí směřovat k bezemisním zdrojům. Je třeba ale současně říct to B. Je to ještě otázka jedné generace, než je dobudujeme, a během této doby budeme muset využívat v dobře nastaveném

mixu uhlí a plyn, a to zejména s ohledem na vytápění v zimních měsících a tak dále. Nicméně je zjevné, že posilovat obnovitelné zdroje musíme již nyní a paralelně vedle toho budovat další jaderné bloky, které jsme připravili, a věřím, že se shodneme s vládou, že se budou budovat i v rámci Temelína.

Východisko další. Nesmí se už ale opakovat chyby, které se udělaly při zavádění obnovitelných zdrojů energie, rozumím tím zejména fotovoltaiky, v letech 2006 až 2010. Zprvu, připustíme, dobrý zájem byl ve finále přebit lobbistickými skupinami a některými zcela zkorumpovanými politiky. Výsledek bude ten, že nás tahleta záležitost bude stát 600 miliard korun, a to se hovoří pouze o fotovoltaice. Kdybychom se bavili o celkových obnovitelných zdrojích, tak se blížíme jednomu bilionu, ale podstatná je ta fotovoltaika. Ještě jednou: solární tunel nás bude stát 600 miliard korun a z toho vygenerujeme možná 3 % elektrické energie. Dopadlo to úplným fiaskem a bohužel to znevěřodnilo obnovitelné zdroje jako takové, což je samozřejmě špatně.

Další východisko je, že zcela zjevně vidíme vysoký zájem o instalaci obnovitelných zdrojů energie, zejména tedy instalaci fotovoltaiky v posledních měsících. To je dáno prostým faktem, že energie jsou u nás extrémně drahé, ale popravdě řečeno i v celé Evropě, a lidé volí v tuto chvíli raději cestu investic do obnovitelných zdrojů, protože v tom cítí určitou míru diverzifikace, nebo minimálně to, že budou decentralizovat, a často je to svým způsobem krok zoufalých domácností, možná i firem, které se nechtějí spoléhat na to, jaká bude ať už vládní energetická politika, nebo evropská energetická politika, protože se prostě jednoduše spálily.

Východisko další. Komunitní energetika zdaleka nevyřeší vše. Musí být pro uživatele velmi dobře naplánována, a to tedy jak po té stránce energetické, tak po stránce ekonomické. Na první pohled je sice jasné, že technicky i finančně je méně náročné dodávat elektřinu zjednodušeně řečeno z jedné budovy do druhé než třeba sítěmi vysokého napětí do úplně jiného místa v České republice, ale na druhou stranu si musíme uvědomit, že také může být více práce především na dispečerském řízení s energií vyrobenou z nestabilních dodávek.

Východisko předposlední je to, že jsme časově na hraně. A teď myslím na hraně nikoli v tom, že to zavádíme pozdě, ale že to zavádíme skoro bych řekl ještě dříve, nikoliv teď z toho úhlu pohledu, jestli to potřebujeme, nebo ne, na tom se všichni shodneme, že to potřebujeme a že to je krok správný, ale z úhlu pohledu, jak jsou dobudovány a připraveny distribuční sítě. Všichni víme, že je musíme posilovat a musíme být obezřetní v tom, že nástup komunitní energetiky si nesmíme zkomplikovat tím, že to přeženeme a ve finále to v uvozovkách nebude fungovat. To znamená, cílem by dnes nemělo být tlačit časově na pilu, ale spíš vycíhat všechny chyby a všechny náležitosti i toho zákona, a nezpůsobit tak zpočátku více škody než užitek, protože pokud by se tím ohrozila pověst komunitní energetiky, tak by to asi bylo to, co si nikdo z nás nepřeje, a tomu bychom měli zabránit.

Východisko poslední, ještě jedno, alespoň z mého pohledu, je, že po zakotvení komunitní energetiky do českého právního řádu lze předpokládat, že nastane ten takzvaný NIMBY efekt, nebo jak to můžeme nazvat, to znamená "ne na mém dvorku". Takže sice bude zájem o sdílení elektřiny, ale může být odpor k instalaci zdrojů v blízkém okolí občanů. Takže bude velmi důležité, aby se výhody té komunitní energetiky, které jednoznačně převažují, občanům opravdu dobře komunikovaly.

Já bych ještě dodal jednu věc, a to je proces, ke kterému jsem poměrně kritický, tak, jak probíhala příprava, protože zejména ta první verze byla, z mého pohledu skutečně zcela jednoznačně vyplývala z toho, že zájmové skupiny si z toho udělaly trhačí kalendář. To bylo velmi špatně připraveno. Ale musím zase objektivně říct, že ten finální návrh, který je dnes, se docela zásadním způsobem odlišuje od toho původního návrhu a je jednoznačně výrazně lepší. Na druhou stranu si zase musíme říct, že tím pádem to neprošlo tím optimálním připomínkovým řízením, nicméně věřím, že potom v rámci jednání na výboru se tam některé věci dokážou vycíhat.

A teď k těm připomínkám. Mám jich tady osm. Možná se ke mně ještě moji kolegové připojí. Já netvrdím, že jsou to kategorické názory, přes které nejede vlak. My jenom chceme, abyste zvážili tyto připomínky, protože popravdě řečeno, každý na to má trochu jiný názor. Já jsem se tomu docela zodpovědně věnoval. Potkal jsem se s desítkami nejvýznamnějších aktérů v oblasti energetiky a musím říct, že v zásadě panuje shoda všech aktérů energetiky, že je třeba toto přijmout. Můžeme se odlišovat časovým horizontem a nad některými principy, které teď představím.

Jedním z nich je princip lokálnosti. Ten je zakotven, jak všichni víme, zatím jen do roku 2026 a ke zvážení je to, jestli skutečně ho nezachovat trvale, to znamená zachovat omezení sdílení v rámci skupiny, teď to máme na tři obce, jak všichni víme, s rozšířenou působností. Toto je do značné míry i inspirace ze zahraničí, kde to skutečně v celé řadě zemí, a udělali jsme si ten screening docela slušně, skutečně platí jenom na tu určitou omezenou skupinu.

Pak je samozřejmě jedno velmi citlivé téma, které možná překvapí, a to je princip početního omezení sdílení v rámci skupiny mezi tisícovkou odběrných míst. V první chvíli tady byla poměrně negativní reakce na to, že tím vlastně třeba Praze a tak dál něco odeberám, a já se přiznám, že jsem měl stejný názor, ale když jsem si potom vyslechl všechny argumenty a prošel jsem si tím vším, tak mám pocit, že to není špatně.

Tak za prvé, ono to neznámá, že to je tisíc, ony mohou být vedle sebe naskládány, to je jedna věc. Druhá věc je ta, že jsem klidně prostě diskutoval o tom, jestli to takhle nenechat, protože si zase musíme říct, co tím sledujeme. Je to v zásadě komunitní energetika na určitou oblast a já myslím, že není úplně cílem dostávat do toho v rámci jednoho celku desetitisíce třeba domácností. Takže je to na zvážení. Já si tady úplně jistý tímhle nejsem. Pak se objevují informace, že Ministerstvo průmyslu, a to nám, věřím, pan ministr vysvětlí, chce ještě v průběhu toho legislativního procesu ve Sněmovně doplnit do návrhu pár transpozičních úprav. Podle našeho názoru by to nebylo vhodné v tuhleto chvíli, protože teď se na to vysloveně dívám technicko-legislativně, ten návrh už je v současné době poměrně komplexní, poměrně robustní a zase doplňování další úpravy, navíc transpoziční, by ten proces přijímání mohlo zkomplikovat a mohlo prodloužit.

Pak je tady jedna záležitost opět technického charakteru, ale opět i to je třeba zvážit. Návrh neobsahuje v tuhleto chvíli definici postupu při sdílení elektřiny, to znamená, alespoň tak, jak to čteme my, jak jsme si to dali dohromady ze všech úhlů pohledu, tak ta povinnost se přenáší tedy na prováděcí vyhlášku Energetického regulačního úřadu, ale na druhou stranu nedává mu k tomu jasný rámec, takže mohlo by hrozit, že sdílení bude relativně těžkopádné, hůře proveditelné. Tohleto prosím prověřme. A zase, není to nic, na čem bychom krváceli, ale ať tam neuděláme žádnou chybu.

Návrh, který do té finální podoby novely nakonec nebyl zapracován, ale zvažoval se, bylo to, že... nebo minimálně doporučili bychom ho zvážit, nevím, jestli se zvažoval, tím si úplně jistý nejsem, je vložit tam ještě opatření proti nekalým praktikám, jiným slovy proti energošmejdům. My jsme ještě za naší vlády proti těm energošmejdům docela bojovali, zaimplementovali jsme to do těch předcházejících novel, ale tady se jedná i o jiné typy energošmejdů a nelze vyloučit, že by toho někdo mohl zneužívat. Prostě šance by byla například zakotvit minimální objem sdílení elektřiny, teď se bavme o tom, kolik by to bylo, třeba 100 kW, v rámci společenství pro rozpočtení na počet různých odběrných míst.

Šestý bod, který zde mám, je určité riziko nedostatečné ochrany členů společenství před navyšováním cen ze strany dodavatelů, kteří se mohou potenciálně snažit vykrýt ztráty z nějakého menšího odběru tím, že členům budou navyšovat ceny. Já tady zase varuji před jednou věcí obecně. Dneska vidím velké nadšení celé řady třeba obcí nebo různých subjektů, které už se na to chystají a žijí v představě, že ta komunitní energetika bude geniální a že to ekonomicky zcela skvěle vyjde. A možná ano. A já si dokonce přeji, aby to vycházelo, protože se mi to zdá jako fakt dobrý nástroj, revoluční nástroj, ale je třeba si to dobře ekonomicky

propočítat, a pokud tam jaksi nastane potom situace taková, že si to někdo zavede a dá do toho nějakou energii, vytvoří to a nakonec mu to bude vycházet hůř, tak to pochopitelně bude přesně ten důvod, proč se od toho bude odstupovat a bude to potom ostuda pro nás pro všechny. Takže pozor na to, aby tam k tomuhle nedošlo.

Pak máme, na co bych upozornil, jsou určité podmínky účasti ve společenství, které nekorespondují zcela s podmínkami, za nichž konkrétní spotřebitelé mohou vypovědět smlouvu se svým dodavatelem energií. Takže tím se ta společenství dostávají z našeho úhlu pohledu v porovnání s těmi dodavateli do poměrně obtížné situace, neboť členové společenství mají mít možnost podle našeho názoru ukončit svoji účast po uplynutí poměrně krátké výpovědní doby, třeba jednoho měsíce. Takže u smluv s dodavatelem energie výpověď doba tříměsíční, u smluv na dobu určitou je dokonce vyvázání ještě obtížnější. Opět je to na zvážení.

A ve finále bych ještě doporučil zvážit, zda nejde o přílišné zásahy do úprav mezi jednotlivými členy společenství, a to z hlediska jejich hlasovacích práv či podílu na zisku.

Takže vidíte, že jsem to pojal nepoliticky, víc k tomu já osobně nemám, moji kolegové možná ještě k tomu přidají pár svých postřehů. Znovu opakuji to, že ten zákon považují za správný krok a měli bychom všichni se snažit o to, abychom ten zákon schválili v ideální variantě. A prosím jenom o jednu jedinou věc: berme všechny tyto podněty ne jako mudrování a ne jako kategorické stanovisko, že bez toho to nemůže být, ale jako námět. A věřte tomu, že jsme to fakt projednávali s tou odbornou komunitou, se kterou vy to projednáváte samozřejmě také. Díky.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní jsme vyčerpali všechna přednostní práva a přistoupíme k řádně přihlášeným do obecné rozpravy. Tou první je paní poslankyně Klára Kocmanová a připraví se pan poslanec Robert Stržínek. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Klára Kocmanová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážený pane ministře, já bych ráda přednesla stanovisko za poslanecký klub Pirátů. Návrh zákona a samotný záměr naplno podporujeme, jelikož, jak už zde bylo řečeno, umožní občanům, obcím, malým podnikatelům vytvářet energetická společenství, která budou moci vyrábět, spotřebovávat a sdílet energii. Taková komunitní energetika činí domácnosti více nezávislými na energii velkých energetických společností, a tím pádem i odolnější vůči kolísání cen energií. A co víc, je to krok vpřed směrem k udržitelnější budoucnosti, kdy budeme moci více využívat obnovitelné zdroje energie, snižovat naši závislost na fosilních palivech, a tím pomoci chránit naši planetu pro budoucí generace. Takovou decentralizaci energetiky prosazujeme dlouhodobě a je prvním dílem skládačky celkové modernizace energetiky, který musí následovat posun také v akumulaci energie a (k) jejímu flexibilnímu využívání.

Samozřejmě nezbytnou součástí je minimum byrokracie a vysoká míra digitalizace. S takovou mírou decentralizované energetiky bude spjata i velké množství dat o výrobě a spotřebě v reálném čase, a to i mezi různými provozovateli distribučních soustav. K tomu bude sloužit tedy to již zmiňované energetické datové centrum. My za Piráty budeme prosazovat, aby s těmito daty bylo nakládáno s velkou opatrností a byl kladen důraz na kybernetickou bezpečnost.

V tuto chvíli již díky Energetickému regulačnímu úřadu je od začátku roku možné sdílet energii v rámci bytového domu nebo společnosti vlastníků jednotek. V praxi to znamená, že například na bytový dům se rozhodnou vlastníci jednotek nainstalovat fotovoltaické panely, a pokud energii nechtějí využít například pro spotřebu ve společných prostorách, mohou ji sdílet mezi členy SVJ. Tuto energii dnes rozdělují podle statického klíče, tedy rovnoměrně dle počtu bytových jednotek, ale z toho důvodu není tato možnost dnes moc využívána. Proto bude

jedině dobře, když se toto změni na klíč dynamický, aby byla tato energie využívána skutečně efektivně. Sdílení v bytových domech bude totiž pravděpodobně tím nejčastějším užitím ve městech. Pro menší obce se zase otevírají úplně nové možnosti komunitní energetiky. Především školní budovy ve vlastnictví obcí mají často velkou střešní plochu, kterou lze využít k instalaci fotovoltaiky, nicméně vlastní spotřeba budovy o víkendech, kdy je škola zavřená, nebo dokonce o letních prázdninách, kdy současně nejvíc svítí sluníčko, pro takové záměry nebyla dosud ideální. Nyní však bude moci obec bez dalších administrativně náročných úkolů takovou elektřinu vyrobit a využít v jiných částech obce a objektech, které takovou energii dokážou využívat, jako jsou například sportoviště.

Za velmi důležitou součást novely považujeme také zavedení definice zranitelného zákazníka. Ta se týká osob, které jsou ze zdravotních důvodů závislé na elektrických zařízeních, tedy například na dýchacích přístrojích, a které tedy musí být zvláště chráněny proti odpojení od energie.

Pokud to tedy shrnu, záměr na legislativní ukotvení komunitní energetiky za Piráty jednoznačně podporujeme. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. Nyní vystoupí pan poslanec Robert Stržínek a připraví se pan poslanec Martin Kolovratník. Prosím, máte slovo.

Poslanec Robert Stržínek: Děkuji za slovo. Vážená paní předsedající, milé kolegyně, vážení kolegové, řešíme novelu energetického zákona, nebo chcete-li lex OZE II. Dovolte mi nejdříve několik obecných informací k diskutovanému tématu.

Cílem návrhu zákona je nastavení legislativního prostředí v reakci na aktuální situaci na trhu s energií a provedení dílčí transpozice evropských směrnic. Toť informace z důvodové zprávy RIA. Návrh zákona zavádí energetická společenství a společenství pro obnovitelné zdroje jako nové účastníky trhu. Řeší jejich formu, účel, členství, registraci a také předmět činnosti. Dále se zabývá vznikem datového centra a také obecnými principy sdílení elektřiny. Součástí návrhu zákona je i změna zákona o DPH, zákona o správních poplatcích, změna stavebního zákona a dalších, mimo jiné také změna zákona o podporovaných zdrojích energie.

Důvodem a účelem předloženého materiálu je nastavit legislativní prostředí, které umožní jak fyzickým, tak právnickým osobám zajistit energii na pokrytí jejich potřeb, která bude cenově dostupná, bude z národních zdrojů a přispívá k dekarbonizaci ekonomiky České republiky.

Budou existovat dva hlavní typy společenství. Tím prvním je aktivní zákazník, což může být skupina až 10 osob, které společně vyrábějí energii a sdílí ji mezi sebou. Budou to moci dělat bez jakéhokoliv územního omezení. Typickým příkladem takového aktivního zákazníka je jedinec, který si vyrábí elektřinu třeba na střeše své chaty, ale využívá ji přes víkend a přes týden si vyrobenou elektřinu posílá do svého bytu ve městě.

Druhým typem pak je energetické společenství. To je určeno pro sdílení energií v rámci větších skupin. Jejich členové mezi sebou budou moci sdílet energii, které vyrobí ze společných výroben, například solárními nebo větrnými elektrárnami. Členy těchto společenství tak budou moci být například společenství vlastníků jednotek, domácnosti, obce, školy, úřady nebo celé malé podniky. Novela počítá s limitem na počet odběrných míst v jednom společenství, který ministerstvo stanovilo na jeden tisíc. To by mělo ale platit jen v počáteční fázi při spouštění projektu, a to do 30. června roku 2026. Podmínkou pro vznik komunitní energetiky je založení energetického datového centra, které umožní zpracovávat podrobná data o výrobě a spotřebě elektřiny v nově vzniklých odběrných a výrobních místech.

Z pohledu starosty Valašského Meziříčí tento zákon vítám a věřím, že tento pohled bude mít více starostů. Důvodů je několik. Ve zprávě RIA se například píše: Územní samosprávné

celky budou oprávněny zakládat a působit v energetických společenstvích. To jim umožní lépe hospodařit s energiemi prostřednictvím sdílení elektřiny a optimalizovat své náklady na energie osvobozením sdílené elektřiny vyrobené ve výrobně do 50 kW od daně z elektřiny pro subjekty, které budou využívat principu tzv. sdílené elektřiny.

Z pohledu veřejných rozpočtů je očekáván pozitivní dopad v případě subjektů, které se zapojí do energetického společenství, respektive do sdílení energie, a to na úrovni snížení přímých provozních nákladů, tedy nákladů na elektřinu. Zapojením územních samosprávných celků do energetického společenství lze očekávat i nepřímé pozitivní dopady v důsledku využití zisku, kdy je možnost rozdělení si 33 % zisku mezi členy energetického společenství na projekty rozvoje v daném území, které by územní samosprávný celek nemohl bez této účasti realizovat.

Nyní prakticky. Dosud jsme na úrovni měst a obcí naráželi na jeden zásadní problém a tím je využitelnost vyrobené elektřiny z fotovoltaických elektráren. Budovy škol, často s plochými střechami, jsou ideální pro montáž fotovoltaických systémů. Bohužel v létě, kdy je výroba nejvyšší, jsou školy kvůli prázdninám zavřené a jejich odběr je minimální. Sdílení elektřiny tento problém mnohdy vyřeší, protože je několik dalších městských budov a sportovišť, které i v létě mají vysoké energetické požadavky – nemocnice, úřady, sportovní haly anebo třeba paradoxně zimní stadiony, které často již v srpnu ledují a patří k energeticky velmi náročným provozům. Z tohoto pohledu vidím jako jednoznačný přínos to, aby tyto subjekty mohly být členem energetického společenství. Je třeba však mít na paměti, že se v mnoha případech jedná o odlišné typy společností. Potřebná bude tedy možnost propojení výrobců, což budou často školy, tedy příspěvkové organizace, se sportovními a jejich servisními složkami, což mohou být jak zapsané spolky, tak obchodní korporace. Je třeba dohlédnout na to, aby zákon vznik takového společenství umožňoval, jinak by sdílení elektřiny bylo velmi problematické.

Co mě mrzí na předkládaném zákonu, je to, že se nezabývá a neřeší formu měření elektřiny u mikrozdrojů, tedy u malých výrobců s fotovoltaikou o výkonu do 10 kilowattpeaků. Česká republika je v tomto ohledu raritní výjimkou, kdy je uplatňován systém takzvaného fázového měření, na rozdíl od měření součtového, proti kterému jsou tuzemští distributoři. Návrat k součtové fakturaci dlouhodobě podporují Svaz moderní energetiky, Solární asociace a také Aliance pro energetickou soběstačnost.

Rád bych podotkl, že senátní výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu na svém jednání 7. března 2023 podpořil iniciativu několika senátorů s podporou oborových asociací na návrat k součtové fakturaci. Vyúčtování po fázích je totiž pro majitele fotovoltaických systémů nevýhodné a mimo jiné nahrává určitým technologiím, především asymetrickým střídačům, které se dnes vyrábějí výhradně v Číně. Moc rád bych věřil, že změna účtování bude součástí změny tarifního systému, který by měl následovat po této dnes diskutované změně zákona. Součtové měření u nás fungovalo do roku 2011. Potom ale došlo ke změně. Nyní je Česká republika jedinou zemí v Evropské unii, kde se používá fázové měření. Proto apeluji na to, aby došlo i k této změně legislativy.

V neposlední řadě si ještě dovolím podotknout, že výraznou pomocí pro rozvoj komunitní energetiky je a bude systematická dotační podpora výstavby fotovoltaických elektráren, ať už ze strany MPO, MMR, anebo Ministerstva životního prostředí. Bez ní bude rozvoj tohoto odvětví jen velmi pomalý.

Závěrem si dovolím zmínit ještě tři oblasti, které jsou často diskutovány jako problematické a rozšiřují to portfolio, které tady zmínil můj předřečník Karel Havlíček, prostřednictvím paní předsedající. Například nedává smysl, abychom dlouhodobě blokovali možnost lidí být členy více energetických společenství. Domácnost by měla mít možnost vybrat si, jakou část své spotřeby dostane od které komunity. Unie komunitní energetiky zase novelu kritizuje za to, že podle ní znevýhodňuje některé členy, a to bez ohledu na to, kolik do společenství investují peněz. Když si to představíme z pohledu obcí, které budou tahouny

sdílené energetiky, a pevně tomu věřím, a budou do ní investovat velké finanční prostředky, tak taková podmínka může být problematickou, protože pokud by obec měla pouze 10 % hlasovacích práv, prakticky by ztratila kontrolu nad svou mnohem vyšší investicí. A za třetí, plány obcí také ohrožuje vyřazení příspěvkových organizací z účasti ve společenství pro obnovitelné zdroje.

Já pevně věřím, že se s těmito výhradami MPO během dalšího čtení vypořádá a tento zákon pošleme úspěšně do dalšího čtení. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní je přihlášen pan poslanec Kolovratník a připraví se pan poslanec Teleky. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Martin Kolovratník: Děkuji za slovo. Dobrý den vám, paní předsedající, i panu ministrovi a vám, kolegyně, kolegové. Já k tomu zákonu, pane ministře, také krátce vystoupím. Zčásti budu z role nebo z pohledu opozice vstřícný a smírný v podobném duchu, jako mluvil předřečník kolega Stržínek, jako mluvil pan místopředseda Karel Havlíček, co se týká obsahu a přínosu tohoto zákona, ale avizuji, a to vám prostě odpustit nemohu, že budu i kritický, a to ve smyslu a ve směru k té časové ose, k tomu projednávání zákona. A hned to vysvětlím.

Co se týká obsahu zákona, pracovní OZE II mu můžeme říkat, tak za mě určitě podpora, určitě jdeme dobrou cestou. To trochu odlehčím na úvod svého vystoupení. Vlastně jsem symbolicky v jistém slova smyslu ve střetu zájmů, nebo mám sám jako občan na téhle novele určitý zájem, protože mimo jiné jsem také účastníkem toho takzvaného SVJ, sdružení vlastníků jednotek – malého, o šesti jednotkách. Takže tohle, takovou cestu budeme chtít vyzkoušet. Sami máme v rodině jeden rekreační objekt. Přesně si dovedu představit ty dva malé občanské případy, na jaké bych i já tady tu novelu mohl využít.

Ale teď je to ten oslí můstek k té časové ose, kdy vy jste prostě, pane ministře, sliboval a ve veřejných vystoupeních plus minus před rokem, nebo řekněme v září loňského roku jste mluvil o létě 2023, že zkrátka na tohle léto, kdy je ta křivka – poměr spotřeby a výroby – přesně opačná, kdy ty přebytky přicházejí, že to bude hotové a že s tím budeme pracovat.

A víte, pro některé z nás, teď se mohu zase s nadsázkou obrátit na vedle vás sedícího pana předsedu Adamece, my když už máme tu historickou paměť, tak je to tady pro nás někdy těžké. A pan předseda Adamec si určitě vzpomene na předchozí volební období, kdy v závěru toho období jsme tady sváděli tvrdé politické boje o tom energetáku, o tom energetickém zákonu jako takovém. Bylo to to ohromné téma vnitřních výnosových procent pro větrné elektrárny, vodní a tak dál, a tak dál. A bylo to velmi složité, velmi těžké. Několikrát jsme ten zákon na hospodářském výboru přerušovali, vraceli se k těm dalším projednáním, aby došlo aspoň k nějaké dohodě. A tady i na pozadí toho, že předchozí vláda byla menšinová, aby nějaká dohoda vznikla a dotáhlo se to, a povedlo se nám to tehdy do těch voleb, a třeba když zůstanu u své branže, u svého tématu, u dopravy, tehdy se nám do toho energetického zákona povedlo vložit, dohodnout se na poměrně výrazné – v té době ještě před tím válečným konfliktem – úlevě pro rezort dopravy, konkrétně pro veřejnou dopravu železniční, ale také pro MHD, které mají tedy od té poslední velké novely trvalou výjimku, trvalou úlevu z placení obnovitelných zdrojů za takzvanou elektrickou trakci.

A víte, když jsem se díval do těch odborných podkladů k zákonu, které jsme si zpracovali, našel jsem vynikající inspiraci z Rakouska, kde jsou mnohem lépe definovány skupiny těch jednotlivých spotřebitelů s těmi typy energetických společenství. Nebudu teď zbytečně zdržovat a číst je. Rakušané mají podle mého názoru i mnohem lépe a mnohem vstřícněji odpracovány a vypracovány už od roku 2021 modely odpuštění daně z elektřiny a DPH. Víím, že v téhle novele, s kterou přicházíte, určitá úleva, tuším, že to je do těch malých zdrojů do 50 kW, také je. Ale možná jste se mohli tím Rakouskem inspirovat více a lépe právě proto, že

Rakousko to má hotové, zpracované už od roku 2021. Takže v tom dobrém slova smyslu, a není to jenom Rakousko, bylo kde opisovat anebo bylo kde se inspirovat. A tohle je ta věc, za kterou vás prostě já musím – a nemohu vám to odpustit – kritizovat.

Měli jsme tu OZE I, nakonec jsme to nějak dopracovali. Také v čase s posunem, ale povedlo se. Tady o tom pracovně OZE II, vy jste, pane ministře, mluvil, a mohu tady citovat nejen vaše vyjádření, ale i vyjádření dalších, kteří se o tu problematiku zajímají, ať to byla z loňského podzimu zveřejněná studie expertní organizace EGÚ Brno, která jasně konstatovala, a teď pozor, v souladu s vaším programovým prohlášením vaší vlády, že pokud to myslíme vážně s odklonem Česka a vůbec Evropy od dovozu ruských fosilních paliv, tak že právě tato komunitní energetika by s tím měla být a musí být spojená. EGÚ spočítala, že jsme schopni touto formou u nás generovat až 4 GW elektrické energie, což je pro zajímavost dvakrát více než ty dosavadní existující fotovoltaické zdroje. A tady mi to prostě rozum nebere a budu rád, když mi na to odpovíte, jestliže je tohle, ta komunitní energetika, v souladu s programovým prohlášením vlády, je, pane ministře, v souladu s vaší strategií, s vaším deklarovaným bojem proti odklonu (?), té závislosti na Rusku, tak asi to nebyla taková priorita, když jste loni na podzim mluvil o letošním létě, že bude vše hotovo. Nakonec jste ten přepracovaný, a budme rádi za to přepracování, návrh jste sem do Sněmovny poslali 30. 6., a dneska, na konci srpna, respektive na začátku září, ho teprve začínáme projednávat.

Takže vidíte, ono to jde trochu proti sobě. Mluvil o tom pan poslanec Adamec, mluvil o tom Karel Havlíček. Je to citlivé, ten obsah. Je potřeba tam pečlivě doladit ta jednotlivá ustanovení, obsahy tak, aby ten zákon opravdu fungoval, aby se neobrátil proti nám, to určitě sporovat nebudeme, ale prostě já nemohu nebýt kritický k tomu, že vy jste o tom vlastně mluvili tři čtvrtě roku, a tak dlouho vám trvalo, než jste to sem do Sněmovny poslali.

Další citace – nezisková organizace Frank Bold: Ministr Síkela musí s novelou zákona ke komunitní energetice přestat otálet. Neustálé průtahy s novelou zákona jsou nepřijatelné, brzdí celkový rozvoj měst a obcí. Ty musí mít jistotu, že mohou budovat lokální obnovitelné zdroje elektrické energie a do energetických společenství zapojovat i občany. Klíčové je sdílení elektrické energie, její využití v místě výroby, a tak dál, a tak dál. Cituji Frank Bold, cituji v podobném vyjádření také v tomto případě pana Kazdu, starostu obce Kněžice, který takto mluvil v roli zástupce Sdružení místních samospráv České republiky.

Zkrátka vy jako vláda, a bude to pro mě oslí můstek, jste v tomhle nepředvídatelní, neplníte své sliby. Jste vláda, která prostě je založena na lži. Podobně jako u dopravy připomenu debaty o spotřební dani z nafty. Měla platit do konce letošního roku. Změnili jste ji. Zrušili jste, nebo vrátili jste tu hodnotu v průběhu letošního léta. A vidíte opět, co se děje s cenami pohonných hmot.

Další lež, která se týká ne dopravy, ale Ministerstva průmyslu, a je tu příbuzná tematika. Jsou to ty platby za obnovitelné zdroje. S velkou pompou vaše vláda na jaře oznámila, že jedna z velkých úspor se bude týkat právě Ministerstva průmyslu a těch dotací solárníkům, těch dotací za obnovitelné zdroje. Nemusím to připomínat. Zdroje pro placení těchto částek jsou v zásadě tři: buď státní rozpočet, nebo firmy, nebo my občané, kteří to mají na svých složenkách. Na složenkách to teď nemáme. Nejenom veřejná vyjádření ministra Stanjury, který hrdě říkal, že se arbitrží nebojí, ale také vyjádření vašeho rezortu, Ministerstva průmyslu. Květnová tisková zpráva: Nastavíme nebo změníme systém tak, že se nedotknou občanů. Uběhly dva tři měsíce teď, je to tuším minulý týden, už slyšíme, že se občanů dotknou. Energie jsou levné, tak my vám je zdražíme! A na občankách (složenkách?) opět s nejvyšší pravděpodobností ty poplatky za obnovitelné zdroje, byť ještě nevíme, v jaké výši, ale zřejmě je tam budeme mít. To už vy jako vláda, nebo aspoň jsem to vnímal od ministra Stanjury, pouštíte bez uzardění do veřejného prostoru.

Takže ode mě tady nezaznívá až taková kritika obsahu. Věřím, že na hospodářském výboru, na podvýboru pro energetiku povedeme věcnou a nepolitickou debatu a dopracujeme

se, tak jako u těch předchozích novel, k výsledku, který bude kompromisní, a i budu chápat, že si třeba některé věci vyzkoušíme, takzvaně prošlápneme a prostě vyhodnotíme, jak fungují, za rok, za dva, a budeme v nich pokračovat. To je běžné. Koneckonců tak třeba teď pracujeme s ministrem Kupkou nad liniovým zákonem, nad tou takzvanou čtyřistašestnáctkou. Ale pane ministře, udělejte si možná větší pořádek nejen ve svých prioritách, ale také u sebe na úřadu, a pokud loni v září slibujete, že tohle je priorita v souladu s programovým prohlášením vaší vlády, pokud slibujete léto 2023, tak prostě je vaší chybou a vaším problémem, že ten zákon je otevřený a začínáme na něm pracovat, ještě nedejbože mimořádnou schůzí, mimořádně svolanou schůzí, dnes na konci srpna 2023. To je zkrátka vaše chyba! Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Dalším přihlášeným je pan poslanec Teleky, připraví se pan poslanec Kubiček. Prosím, máte slovo.

Poslanec Róbert Teleky: Paní místopředsedkyně, děkuji za slovo. Dovolte, abych i já vás, milé kolegyně a kolegové, pozdravil po letních prázdninách a sdělil vám svůj pohled na danou problematiku.

Projednávaný vládní návrh novely energetického zákona, lex OZE II, předložilo vládě Ministerstvo průmyslu a obchodu. Jedná se již o druhou verzi návrhu. Legislativní rada vlády původní návrh zákona projednala na svém zasedání dne 6. dubna 2023 s tím, že projednávaný návrh zákona přerušila a doporučila návrh překladaři dopracovat ve smyslu jí vnesených připomínek. Ministerstvo průmyslu a obchodu předložilo upravené znění návrhu zákona vládě dne 15. června 2023. V mezirezortním připomínkovém řízení byla uplatněna celá řada připomínek. Ne všem připomínkám bylo vyhověno a ne všechny byly zcela vypořádány způsobem uspokojivým pro jejich předkladatele i proto, že některé z nich byly protichůdné. Lze proto očekávat, že nastane tlak na úpravy některých ustanovení zaváděných navrhovanou novelou, nejvíce například podmínek sdílení elektřiny. Objevují se návrhy jak na vypuštění některých podmínek a na uvolnění úpravy, tak naopak na jejich doplnění a zpřísnění úpravy.

Navrhovaná právní úprava plní některé implementační povinnosti České republiky. Tady bych chtěl – jestli je tady kolega Kolovratník, který kritizoval, že je to pozdě, tak si myslím, že ta kritika byla trošku podpásová. Obsahuje transpoziční ustanovení ve vztahu ke směrnici 2018/844, o energetické náročnosti budov, jejíž předmětná úprava měla být implementována do 10. března 2020. Směrnici 2018/2001, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, implementační lhůta uplynula 30. června 2021. A směrnici 2019/944, o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, implementační lhůta uplynula 31. prosince 2020.

Transpozice směrnice o energetické náročnosti budov a o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů by měly být předloženou novelou dokončeny. Transpozice směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou touto novelou dokončena zcela nebude. Česká republika má stále povinnost implementovat například agregaci a akumulaci elektřiny. Každopádně z uvedeného vyplývá, že projednání této právní úpravy již nesnese odkladu.

Základními instituty, které mají být navrhovanou novelou energetického zákona zavedeny do českého právního řádu, je sdílení elektřiny a takzvaně komunitní energetika. Novými účastníky trhu s energiemi se stanou energetická společenství a společenství pro obnovitelné zdroje. Členové společenství mohou elektřinu sdílet mezi sebou uvnitř těchto společenství. Předmětem úpravy je i určení okruhu subjektů, které se budou moci do společenství zapojit či v něm mít rozhodovací práva. Možnost sdílet elektřinu mají mít kromě členů společenství také samostatní aktivní zákazníci nebo výrobci. Navrhovaná novela stanoví také určitá omezení, mezi kolika subjekty může být elektřina sdílena přinejmenším v prvních letech, než bude elektroenergetická soustava dostatečně připravena na sdílení ve větším rozsahu.

Klíčovou roli při sdílení elektřiny, jak už tady řekl pan ministr a i předseda hospodářského výboru, bude hrát elektroenergetické datové centrum, které má být nově zřízeno jako takzvaný

DataHub. Datové centrum je nezbytným technickým předpokladem sdílení elektřiny. Bude evidovat, vykazovat a předávat data o tocích elektřiny mezi jednotlivými účastníky trhu pro jejich zúčtování. K tomu, aby bylo sdílení elektřiny fakticky možné, je třeba nejprve zřídit datové centrum. Urychlené vybudování datového centra ve spolupráci provozovatele přenosové soustavy a provozovatelů distribučních soustav je pro úspěšné rozvinutí konceptu sdílení elektřiny klíčové.

Dále se novelou zavádí pojem zranitelného zákazníka, kterému bude náležet větší ochrana a speciální práva. Navrhovaná úprava stanovuje také některé povinnosti ve vztahu k energetické náročnosti budov. Novela reaguje i na aktuální kritickou situaci na trhu energií. Podporuje využití obnovitelných zdrojů energie a snížení závislosti na fosilních palivech. Zároveň se zvyšuje míra ochrany zákazníků a rozvíjí koncept takzvaného aktivního zákazníka, zvaný prosumer.

Vzhledem k významnosti navrhovaných změn a aktuálním problémům energetiky lze očekávat, že k zákonu bude předložena i řada pozměňovacích návrhů, které budou mít ambici řešit řadu dalších energetických témat.

Zavedení navrhované právní úpravy do praxe si vyžádá nemalé náklady u provozovatelů přenosové soustavy a provozovatelů distribučních soustav. Vznik těchto nákladů je ale v podstatě nevyhnutelně spojen s novým designem elektroenergetického trhu. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Roman Kubíček, připraví se pan poslanec Karel Sládeček. Prosím, máte slovo.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, paní předsedající. Dámy a pánové, já bych se rád vyjádřil k tisku 487 zvanému lex OZE II. Já se asi úplně nebudu moc věnovat té první části, která tady byla popsána, a jenom vyjádřím svoji obavu, aby veškeré věci, které je třeba ještě dodělat v rámci sdílené elektroenergetiky, nebyly dopracovávány do tohoto tisku formou pozměňovacích návrhů. Protože toto řešení ještě neobsahuje agregaci a akumulaci, nastavení přechodného období k uhlíkové neutralitě, různé kompenzace a platby, uskutečnění třífázového měření a tak dále, a tak dále. Dovolil bych si upozornit pouze na jednu záležitost a to je posilování rozvodné soustavy, bez kterého by sdílená energetika nemohla úplně fungovat.

Já se budu více a podrobněji věnovat bodu zranitelný zákazník, což je v tomto tisku bod 64 a 65, § 29, a upozorňuji, že na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie z roku 2019/944, čl. 28, je definován takovouto formou zranitelný zákazník: Členské státy přijmou vhodná opatření na ochranu zákazníků a zejména za bezpečí, aby existovaly dostatečné záruky na ochranu zranitelných zákazníků. V této souvislosti každý členský stát vymezení pojem zranitelných zákazníků, který může odkazovat na energetickou chudobu a mimo jiné na zákaz odpojení těchto zákazníků v kritických obdobích. Pojem zranitelných zákazníků může zahrnovat výši příjmů, podíl výdajů na energii v rámci disponibilního příjmu, energetickou účinnost domácností, kritickou závislost na elektrických zařízeních ze zdravotních důvodů, věk nebo jiná kritéria.

Návrh zákona si z tohoto textu vybírá pouze jednu malou část a vůbec nerespektuje to podstatné, totiž že směrnice hned v první větě zavádí pojem "zranitelný zákazník" v souvislosti s energetickou chudobou a zákazem odpojení v kritických obdobích. V důvodové zprávě se dočteme, že téma energetické chudoby je řešeno v oblasti sociálního zabezpečení. Autor dokonce tvrdí, že "je nepředstavitelné, aby správu sociálního zabezpečení vykonávaly podnikatelské subjekty v oblasti energetiky". Proč je to mírně řečeno kuriózní, se zmíním dále.

Mimochodem, trošku jako vtip v této důvodové zprávě působí zmínka o tom, že do energetického zákona byl zaveden institut úsporného tarifu. Nic takového tam není a zdálo se,

že tento termín už neslavně skončil na smetišti dějin, protože původně ohlašovanému úspornému tarifu nakonec podléhali všichni a vzniklo plošné vrtulníkové sypaní peněz, byť úplně to kritizovat nechci.

Návrh zákona se pracně a klopotně v nově zaváděném § 29 vypořádává s tím, jak nadefinovat zranitelného zákazníka a jaké jsou čí povinnosti, a jenom okrajově se zabývá tím, na co bude mít zranitelný zákazník právo. Abych to ilustroval – potřebujeme na to téměř 1 700 slov a z toho na ona práva, kterým se věnuje § 29, stačí pouhých 144 slov, z nichž navíc asi jedna polovina je úplně bezpředmětná.

Takže se podíváme na ten § 29a: Zvláštními právy zranitelného zákazníka jsou právo a) na bezplatné upozornění neplnění platebních povinností ze smlouvy, jejímž předmětem je dodávka elektřiny, v písemné podobě nejpozději do 15 dnů před předpokládaným dnem ukončení smlouvy nebo před předpokládaným dnem ukončení nebo přerušování dodávky elektřiny při neoprávněném odběru podle § 51 odst. 1 písm. b).

Tento bod je celkem zbytečný. Cituji například z webu ČEZ: Nejprve dostanete upozornění prostřednictvím e-mailu nebo telefonu. Záleží, jaké údaje jste o sobě dodavateli elektřiny poskytli. V případě, že se dodavateli nepodaří s vámi spojit, následuje doporučená upomínka na vaši adresu. Nereagujete-li ani poté, opět se s vámi dodavatel snaží spojit. Jakmile vám dorazí do schránky druhá upomínka, očekávejte, že během několika následujících dnů dojde k odstrižení elektroměru a zastavení dodávky proudu.

U E.ONu má systém upomínání až sedm stupňů a v rámci upomínkového řízení firma využívá všechny způsoby komunikace, až v poslední fázi E.ON zasílá upomínku formou doporučeného dopisu a za to zákazník zaplatí 200 korun.

Pražská energetika využívá automatizovaného upomínkového řízení, jehož přesné nastavení je závislé na typu odběru. Konkrétně záleží na tom, zda se upomínají domácnosti, nebo podnikatelé, zálohy, nebo faktury a jaká je platební morálka dlužníka. Stejně jako u E.ONu se tedy může komunikace s jednotlivými zákazníky trochu lišit. První upomínka by však většinou měla přijít 5 až 10 dní po splatnosti pohledávky, a to SMS zprávou, e-mailem nebo přímým zavoláním, popřípadě Pražská energetika zašle upomínku prostřednictvím držitele poštovní licence jako obyčejnou listovní zásilku. Nezaplatí-li zákazník za 7 až 17 dní, může ve schránce očekávat další upomínku. Stejně jako ta první bude zaslána jako běžné psaní. Kvůli vysokým nákladům a malé účinnosti totiž Pražská energetika doporučená psaní nevyužívá vůbec.

Upomínky jsou zpoplatněny, ale pokud zákazník vše doplatí ještě před přerušením dodávky, nejsou tyto poplatky účtovány. V každém případě jsou s upomínáním spojeny výdaje, které si buď obchodník započítává do svých nákladů, nebo je vyúčtuje přímo, ale nikdy mu zákon nenařizuje, aby si je nesl sám.

Navíc je v § 11a energetického zákona, podle nějž má spotřebitel právo na poskytnutí informace o opatřeních, kterými je možné předejít přerušování nebo ukončení dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie při neoprávněném odběru plynu nebo tepelné energie z důvodu neplnění platebních povinností podle § 51 odst. 1 písm. b), § 74 odst. 1 písm. b) nebo § 89 odst. 1 písm. b), a informace o podmínkách přiznání nároku na dávky státní sociální podpory a dávky pomoci v hmotné nouzi určené k pokrytí nákladů na bydlení a živobytí, jejíž vzor zveřejní Ministerstvo práce a sociálních věcí na svých internetových stránkách. Informace o dostupných opatřeních musí zahrnovat alespoň informaci o tom, zda dodavatel elektřiny, plynu nebo tepelné energie umožní spotřebiteli dohodnout splnění platebních povinností ve splátkách a podmínky plnění platebních... a informace podle věty první musí dodavatel elektřiny, plynu a tepelné energie poskytnout spotřebiteli společně s upozorněním na neplnění smluvních platebních povinností alespoň 30 dní před požadovaným dnem přerušování dodávek z důvodu neoprávněného odběru elektřiny, plynu nebo tepelné energie. Takže proč znovu to samé, dokonce i v kratší lhůtě? Navíc matoucí zavádění termínu "předpokládaný", když v

§ 11e (?) je použito "požadovaným". A mimochodem, bez odkazu na § 25 to není srozumitelné vůbec.

Dále půjdeme k bodu b) bezplatné adresné upozornění na omezení nebo přerušení dodávky z důvodu plánovaných prací na zařízení distribuční soustavy nebo v jeho ochranném pásmu nejpozději 15 dní předem. Tuto povinnost má podle § 25 odst. 5 provozovatel distribuční soustavy již nyní. Konkrétně je provozovatel distribuční soustavy povinen oznámit započetí a skončení omezení nebo přerušení dodávek způsobem v místě obvyklým nebo s využitím elektronických komunikací a uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup, nejméně však 15 dní předem. Stav věcí je dnes kvůli vágní a provozování distribuční soustavě velmi vyhovující definicí ten, že se informace o přerušení k odběratelům informace dostane jen tehdy, kdy mají k dispozici internet a umí používat aplikace a registrovat se. To je špatné, ale formulace návrhu zákona tomu dnes nahrává.

Teprve písmena d) a e) dávají jakýs takýs smysl: d) uzavření smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny za podmínek podle § 29d odst. (chybí číslo) a e) zajištění dodávky elektřiny po dobu tří měsíců podle podmínek § 29d odst. 3.

Budu citovat § 11ea v části – spotřebitel má právo na informace o podmínkách přiznání nároku na dávky státní sociální podpory a dávky pomoci v hmotné nouzi určené k pokrytí nákladů na bydlení a živobytí, jejichž vzor zveřejní Ministerstvo práce a sociálních věcí na svých internetových stránkách. A to mě přivádí k tomu, co už jsem zmínil. Autor důvodové zprávy se snaží z tématu energetické chudoby ve vztahu k definici zranitelného zákazníka trochu vyvléci tím, že říká, že je nepředstavitelné, aby správu sociálního zabezpečení vykonávaly podnikatelské subjekty v oblasti energetiky. No, ale co jiného je ta citovaná věta? A není ojedinělá. Protože vládní návrh § 29a odst. 2, který popisuje povinnosti dodavatele, také uvádí: Dodavatel elektřiny je povinen ve vztahu k určenému odběrnému místu, do kterého dodává elektřinu, b) učinit podnět vůči orgánům pomoci v hmotné nouzi, nasvědčují-li jemu známé skutečnosti tomu, že je zranitelný zákazník nebo zranitelná osoba ohrožena hmotnou nouzí v souvislosti s neplněním smluvních platebních povinností za dodávku elektřiny do určitého odběrného místa, c) učinit podnět vůči Úřadu práce, krajské pobočce nebo pobočce pro hlavní město Prahu, dále jen krajská pobočka Úřadu práce, za účelem provedení šetření na místě nebo poskytnutí krizové pomoci zranitelné osobě v případě, kdy zranitelnému zákazníkovi ruší, hrozí přerušení nebo ukončení dodávky elektřiny na určité odběrné místo.

No, ale co jiného než přenesení povinnosti správy sociálního zabezpečení je na dodavatele elektrické energie? Jak bude obchodník vyhodnocovat, že ten či onen zákazník je ohrožen hmotnou nouzí? Na základě čeho bude smět do soukromí zákazníka šťourat a zasahovat? Bude na tyto činnosti muset přijmout zaměstnance, kteří budou fungovat jako sociálka? Jak bude zjišťovat místní příslušnost úřadů? Zrušení takzvaných sociálních tarifů ve Francii bylo mimo jiné motivováno také tím, že stát na energetické společnosti přenesl podobné povinnosti, a nefungovalo to. Jenom EDF mělo na plný úvazek 16 zaměstnanců, kteří se věnovali de facto sociální péči.

V nějaké části důvodové zprávy či jiného dokumentu se píše, že přijetí této novely zabrání odpojení zranitelných zákazníků od dodávek energie. Myšleno je tím zřejmě písmeno d) (paragrafu) 29a, kde se píše, že dodavatel elektřiny je povinen d) zdržet se ukončení smlouvy, podle níž dodává elektřinu do určeného odběrného místa, nebo ukončení nebo přerušení dodávky do doby, než obdrží informaci o vyřízení svého podnětu podle písmene c), nejpozději však do 30 dnů od učinění takového podnětu. Takže zranitelnému zákazníkovi hrozí odpojení, myšleno zřejmě pro neplacení. Dodavatel kontaktuje Úřad práce, ten provede šetření, podá zprávu dodavateli. Jakou? To není definováno, jakou zprávu bude podávat. O čem? O důvěrných údajích z majetkových a sociálních poměrů zákazníka? To asi nelze vyhodnotit. Jaká kritéria by se nastavovala? Takže zranitelnému zákazníkovi hrozí odpojení, myšleno zřejmě, že to bude nějakou formou komunikováno a nahrazován sociální systém. Co je myšleno větou, že poslední věta říká: "nejpozději však do 30 dnů od učinění takového podnětu"?

Formulace je trochu matoucí a rozhodně nevyjadřuje to, co chtěl asi autor zajistit. Lze se domnívat, že je tím míněno, že Úřad práce podá do 30 dnů zprávu dodavateli. Není to úplně jasné.

Vrátím se opět k § 29. Ten zavádí pojem zranitelná osoba a zranitelný zákazník. Nebudu citovat z tohoto návrhu, protože předpokládám, že všichni vědí, kdo je podle návrhu kdo. V případě, že zranitelná osoba nežije v místě zásobovaném z odběrného místa, na které má zranitelná osoba sama smlouvu, vykonává povinnost zranitelného zákazníka například majitel domu, který zranitelné osobě ten byt nebo dům pronajímá. A teď pozor: § 29 odst. 6 určuje povinnost zranitelného zákazníka spočívající v tom, že dodavateli energie doloží potvrzení obsahující celý balík údajů, které však jsou ze své povahy důvěrné, osobní a které rozhodně nikdo není ochoten dát do ruky například panu domácímu, majiteli domu. A je to trošku proti zdravému rozumu i zákonu.

Co je tedy špatně celkově? Navrhované části zákona týkající se zranitelného zákazníka jsou špatné, protože přenášejí na dodavatele energie povinnost z podstaty věci a kvůli ochraně osobních údajů patřících do státní sociální péče, neměl by ji suplovat; ukládá zranitelné osobě, aby citlivé údaje o zdravotním stavu dala do rukou dodavatelů energií, a to dokonce i prostředníkovi mezi ním a dodavatelem energie – nedovedu si úplně představit – a zavádí povinnosti, které dublují existenci z ustanovení (existující ustanovení) zákona.

Bylo by dobré se nad tím zamyslet a předělat tento paragraf. A nechte dělat orgány státní sociální správy, zdravotníky a úřady práce to, co umí, a z hlediska oprávnění nakládání s osobními údaji. Necht' dodavatelé energií dostanou potřebná potvrzení přímo od nich, nebude z nich sociálka, nebude konflikt s ochranou osobních údajů. Zranitelné osoby nebudou dávat panu domácímu informace o svém zdravotním stavu. A hlavně – asi si nebudeme nahlávat, že současný stav chrání zranitelné zákazníky ohrožené energetickou chudobou. Na dvou místech se na potvrzení toho, že energetická chudoba je již vyřešena, dovoláváte, bylo konstatováno v nespočetných diskusích odborné veřejnosti. Já si pamatuji, že jsme tady naposledy před rokem připravovali elegantní řešení pro definici zranitelného zákazníka, kterou jsem já předkládal za ANO. Nebylo vyslyšeno a bylo řečeno, že to uděláme lépe a spravedlivěji. A nejsem si tou díkčí zákona úplně jist. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Zatím jako poslední přihlášený do obecné rozpravy je pan poslanec Karel Sládeček. Prosím, máte slovo.

Poslanec Karel Sládeček: Děkuji, vážená paní předsedající. Milé dámy a pánové, rád bych se za klub SPD vyjádřil k projednávanému tisku číslo 487. Účelem předloženého materiálu je nastavit legislativní prostředí, které umožní jak fyzickým, tak právnickým osobám zajistit energii na pokrytí jejich potřeb, která bude cenově dostupná, bude z národních zdrojů, zvýší energetickou bezpečnost a přispívá k dekarbonizaci ekonomiky České republiky.

Návrh zákona zavádí energetická společenství a společenství pro obnovitelné zdroje jako nové účastníky trhu. Podstatou komunitní energetiky je samovýroba elektřiny, jejíž výhody a nevýhody se optimalizují zapojením většího počtu subjektů v rámci určité komunity. Další oblastí úpravy je zavedení pojmu zranitelný zákazník do národního právního řádu. Tito znevýhodnění zákazníci vyžadují zvláštní ochranu, týkající se jejich práv podle energetického zákona či povinností provozovatelů distribuční soustavy vůči nim. Návrh vychází vstříc malým výrobcům elektřiny, zřejmě zde tedy neexistuje důvod principy obsažené v této novele rozporovat. Poslanci SPD budou hlasovat pro posunutí do druhého čtení. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní s faktickou paní poslankyně Věra Adámková. Prosím, máte slovo, vaše dvě minuty.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, vážená paní místopředsedkyně. Vážené dámy, vážení pánové, nejsem energetik a nemíním se jím stát, čili do té energetické části hovořit nebudu. Ale velmi chci připomenout a velmi apeluji na morální bych řekla profil každého: prosím pěkně, sdělovat komukoliv zdravotní stav je velmi, velmi nebezpečné.

Za prvé, zdravotní stav je komodita, nevěřili byste, která se dá velmi dobře zneužít, a není možné, aby člověk – a chceme ochránit zákazníka, tomu rozumím, nemáme s tím žádný problém, jenom nemůže to být za cenu toho, že o sobě někdo dává zdravotní svodku někomu dále, aby se s ní pracovalo, protože ty údaje jsou velmi citlivé. Víte velmi dobře, že v nemocnici ani pracovníci, kteří se starají o zdraví nás všech jako pacientů, nemohou podávat zprávy o našem zdravotním stavu jenom tak, že někdo přijde, a to proto, že opravdu je to velmi niterná záležitost každého člověka. Takže velmi apeluji na to, nehrajme si s ohněm, protože zdravotní stav je opravdu velmi citlivá záležitost, dá se zneužít, a v momentě, kdy pustíme tuto informaci kamkoliv, byť třeba v dobré víře, stále věříme tomu, že v dobré víře, tak může být zneužita a vrátí se nám to jako bumerang velmi špatně. A není možné, aby potom tito lidé byli nějakým způsobem někde vedeni nebo se o nich hovořilo, protože to určitě nebyl ani záměr, ale prosím, velmi prosím, toto tam nedávejme ani o tom neuvažujme. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. A nyní vystoupí v rozpravě pan ministr Síkela. Prosím. A ještě než mu dám slovo, přečtu omluvy. Omlouvá se Michael Kohajda od 11.25 do 11.53 z pracovních důvodů a pan ministr Šalomoun od 12 do 15.30 z pracovních důvodů.

Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkela: Děkuji, paní předsedající. Já chci poděkovat i všem vystupujícím, i členům opozice, za věcný – tedy členům opozice až na výjimky – za věcný a velmi konstruktivní přístup. Zejména si vážím vystoupení pana místopředsedy Havlíčka. Já jsem si všech osm bodů poznamenal. Jsem pevně přesvědčen, že je budeme projednávat na výborech. Chci jen upozornit na to – a já se k tomu pak vrátím v reakci na vystoupení pana poslance Kolovratníka, prostřednictvím paní předsedající – že právě vypořádání celé řady různých požadavků, zejména otázky lokálnosti a počtu účastníků společenství, byl jeden z důvodů toho... (V sále je hluk.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Já se omlouvám, pane ministře, že vás přerušuji. Prosím kolegy a kolegyně o ztišení v sále. Děkuji. Prosím, pokračujte.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkela: Byl jeden z důvodů toho prodlení na mé straně, z toho důvodu, kdy jsem vlastně nepustil připravenou předlohu do dalšího procesu a pracovalo se na jejích dalších úpravách. Než se dostanu k jednotlivým bodům, které tady zazněly, tak mi dovolu, abych reagoval na méně věcné vystoupení pana poslance Kolovratníka, prostřednictvím paní předsedající.

Pan poslanec jistě ví, že není rukavice, kterou bych nezvedl, a pokud ji vrhne zrovna on, tak ji zvednu s radostí. Vy jste používal silná slova jako lež a prodlení na mé straně. Já chci v této souvislosti upozornit, že kromě toho, že se jedná o novelu, jedná také o implementaci dvou evropských směrnic, a sice směrnice 2018/2001 a směrnice 2019/944, přičemž právě ta první směrnice měla termín transpozice v roce 2020. A pan Kolovratník si jistě pamatuje, kdy jsem nastoupil do funkce a kdo v této zemi vládl a měl na starosti energetiku v letech 2020 a v roce 2021. Tolik k tomu prodlení. Uklidme si vždycky nejdřív ten svůj vlastní chlívček, než začneme napadat druhé. Ano, já jsem sliboval, že předložím tu novelu, ale nikoliv v létě

loňského roku, ale do konce roku. A jak už jsem řekl, ten důvod, proč jsem to neudělal, tak byl ten, že jsem raději předložil kvalitnější předlohu, než abych se držel původního termínu.

Já s kritikou nemám problém. Kritika, pokud je férová, pomáhá věci vylepšovat. Ale pojďme se podívat i na to vlastně, kdo kritizuje. Kritizuje pan Kolovratník, prostřednictvím paní předsedající, že jsem to předložil pozdě. Já se opravdu teď nechci zabývat, kolik se v oblasti komunitní energetiky a v oblasti rozvoje obnovitelných zdrojů udělalo v minulosti a kdo nás v rozvoji obnovitelných zdrojů dostal na chvost Evropy. A pokud se jedná o tu kritiku toho zákona, tak já připouštím, že prostě tady byly snahy, aby ten zákon byl co nejšířší, aby tady nevznikla komunitní energetika, ale anarchie v komunitní energetice. Pan poslanec Kolovratník zde opět zmínil dokonce kritiku ze strany konkrétních subjektů. Já musím říct, že pokud reagovaly kriticky některé z nich, tak to neberu jako kritiku, ale spíš jako pochvalu, že jsem nepodlehл jejich tlaku. Jedná se o úzkou skupinu několika subjektů, které si postavily byznys na tom, že za nemalé peníze chtějí pomáhat obcím, firmám a lidem se zakládáním společenství a tak podobně. A samozřejmě bojují za to, aby těch omezení bylo co nejméně a ony mohly vydělávat co nejvíce. Tam, kde jsou peníze, a vydělávat se dá na uhlí, na plynu nebo na ropě, obnovitelné zdroje jsou podobný byznys, a kde je byznys, jsou lobbisté a jsou zájmové skupiny. Já jsem chtěl předložit zákon, na kterém nezbohatne několik málo jednotlivců, ale na kterém prostřednictvím energetických úspor zbohatnou komunity a obce a celá společnost.

Pokud se jedná o některé ty body, které tady zazněly, tak já se dotknu jenom zlehka některých z nich. Příspěvkové organizace jsme řešili s Legislativní radou vlády. Jedná se o přežitek z devadesátých let, velmi ojedinělý v podmínkách České republiky. Evropská legislativa neříká, že mají mít nějakou výjimku. Evropská legislativa říká, pokud jsi podnik a jsi veliký podnik, tak nemůžeš být ve společenství obnovitelných zdrojů energie. To je evropské pravidlo bez ohledu na právní normu a detailně to vysvětlíme na výborech.

Pokud se jedná o statický a dynamický klíč, jakmile bude plné řešení elektroenergetického datového centra, tak bude i dynamický klíč včetně odstranění všech omezení. Teď musíme najít přechodné řešení, a to i tak, aby náklady na to přechodné řešení byly únosné.

Pokud se jedná o těch 10 %, o ten takzvaný threshold, to neznamená, že když jsou jen dva, tak můžou mít jenom 20 %. To platí pro subjekty, kde jich bude více než deset, protože když budou dva, tak každý bude mít logicky 50 %, a důvodem té limitace u většího počtu subjektů je primárně, aby se nestalo, že někdo silově to společenství převezme a bude ho ovládat na úkor zájmu ostatních.

Součtové měření budu řešit, ale samozřejmě budu se chtít v rámci legislativního procesu domluvit na té nejlepší formě. Pokud se jedná o úsporný tarif, který, tuším, zmínil pan poslanec Kolovratník také... ne, Kubíček, prostřednictvím paní předsedající, dovolím si vás, pane poslanče, opravit. Úsporný tarif v zákoně pořád je. To znamená, že pokud ho vláda bude chtít použít, tak ho použít může.

Problematika zranitelného zákazníka byla probrána s ministrem práce a sociálních věcí i s ostatními ministerstvy. Pevně věřím, že se ta problematika bude dále diskutovat v rámci projednávání tohoto zákona.

Předávaná data jsou i v jiném zákoně – to je novinka – a ze zákona to odstraníme jenom proto, aby nevznikla legislativní duplicita.

Takže to je z mé strany asi reakce na ty poznámky, na ty připomínky a ještě jednou velké poděkování z mé strany za podporu tohoto zákona. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře. Táži se, zda se ještě někdo hlásí do obecné rozpravy? Není tomu tak. Končím tedy obecnou rozpravu a táži se na závěrečná slova. Pan ministr? Nemá zájem. Pan zpravodaj má zájem. Prosím, máte slovo.

Poslanec Ivan Adamec: Vážená paní místopředsedkyně, vážení páni ministři, kolegyně, kolegové, já jen velmi stručně. Vystoupilo sedm poslanců a poslankyň, z toho jeden s přednostním právem, jedna faktická poznámka. Já osobně jako zpravodaj považuji diskusi za velmi přínosnou.

Jednak chtěl bych vzkázat jednomu z řečníků prostřednictvím vašim – a tady to můžu udělat, protože tady jsem, doufám, chráněn imunitou. Říkat tady o tom, že kritizuje něco společnost Frank Bold, tak já vás chci upozornit, to je jeden z důvodů, proč ten zákon šel tak těžce na svět, a já vás chci upozornit, že dříve se ta firma jmenovala Ekologický právní servis, a kdo jste fungovali v komunále, tak je musíte velmi dobře znát. Děkuji. Prosím, už to nikdy neříkejte. Jako tato společnost má své byznysové zájmy právě v této oblasti a myslím si, že toto právě bychom my tady řešit neměli, neměli bychom na ně poukazovat. A já jsem říkal, tohle není byznysová záležitost, tohle je úsporná záležitost. Takže prosím, nikdy to tady už takto nikdo neříkejte. Je to prosba. Samozřejmě, nemůžu vám v tom zabránit, ale všichni chápete, co tím myslím.

Jinak děkuji za rozpravu, děkuji opozičním poslancům a doporučuji propustit zákon do druhého čtení.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Během rozpravy nezazněly žádné návrhy, o kterých bychom měli hlasovat, proto se nyní budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Předsedkyně Poslanecké sněmovny svým rozhodnutím navrhla přikázat předložený návrh k projednání hospodářskému výboru jako výboru garančnímu. Táži se, zda někdo navrhuje přikázání jinému výboru jako garančnímu? Není tomu tak. Já zagonguji.

Přistoupili bychom k hlasování a táži se, kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání hospodářskému výboru jako výboru garančnímu?

Zahajují hlasování a táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 4, přihlášeno 183 poslanců a poslankyň, pro 160, proti žádný. Návrh byl přijat. Konstatuji tedy, že tento návrh byl přikázán k projednání výboru hospodářskému jako garančnímu výboru.

Předsedkyně Poslanecké sněmovny navrhla přikázat tento návrh výboru pro životní prostředí jako dalšímu výboru. Má někdo návrh na přikázání dalšímu výboru k projednání? Není tomu tak.

Přistoupíme tedy k hlasování. Opět přivolám kolegy z předsálí a táži se, kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání výboru pro životní prostředí jako výboru dalšímu?

Zahajují hlasování a táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 5, přihlášeno 183 poslanců a poslankyň, pro 144, proti 2. Návrh byl přijat. Konstatuji, že jsme tedy přikázali tento tisk k projednání výboru pro životní prostředí jako dalšímu výboru.

Návrh na zkrácení či prodloužení lhůty nezazněl, já tedy končím projednávání tohoto tisku. Děkuji panu ministrovi, děkuji panu zpravodaji.

A nyní bychom přistoupili k projednávání bodu

2.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku

**a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
/sněmovní tisk 491/ – první čtení**

Z pověření vlády předložený návrh uvede ministr spravedlnosti Pavel Blažek. Prosím, pane ministře, ujměte se slova. (Hluk v sále.) A než tak učiníte, poprosím kolegy a kolegyně, aby své rozhovory přesunuli do předsálí. Ještě jednou opakují... kolegyně, kolegové v pravé části... Děkuji. můžete pokračovat.

Ministr spravedlnosti ČR Pavel Blažek: Dobrý den, děkuji za slovo. Než přejdu k návrhu zákona, tak bych rád zodpověděl některé vaše uštěpačné dotazy. Za první, potvrzují, ano, dnes prší a hrozí dešť. A já vám na další četné dotazy na úvod sdělují, že už jsem poučený občan, nezajdu se schovat před deštěm do žádné restaurace a zašel jsem do Poslanecké sněmovny, a proto je možné, abych vás seznámil s návrhem insolvenčního zákona tak, jak je předkládán. Budete-li mít další dotazy na tohle téma, rád je zodpovím veřejně i neveřejně. Děkuji.

A nyní mi dovoluji, abych ve stručnosti uvedl druhý bod dnešního jednání. Jde o vládní návrh zákona, kterým si mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku, takzvaný insolvenční zákon. Hlavním cílem návrhu je do českého právního řádu zapracovat směrnici o restrukturalizaci a insolvenční v části týkající se oddlužení. Návrh též naplňuje závazek z programového prohlášení vlády zkrátit dobu oddlužení na tři roky bez ohledu na zdroj příjmů fyzické osoby. Obdobné řešení bylo zvoleno například v Německu, Rakousku, Polsku, Španělsku a dalších členských státech Evropské unie.

(Otáčí se ke stenografům.) Já se omlouvám, já mluvím strašně rychle, já zpomalím, ano? Vidím, že vám ta ruka může upadnout, takže já opravdu, omlouvám se. To je to právě, jak já se rozkecám, a to jsou ty moje problémy plynoucí z toho. (Smích v sále.)

Pro vybalancování dopadů zkrácení doby oddlužení jsou zpřísněny požadavky na řádné plnění povinností dlužníka, respektive na efektivní výkon dohledu ze strany insolvenčního správce, a to tak, aby dlužník skutečně uspokojil své věřitele v nejvyšší reálně dosažitelné míře.

Návrh rovněž posiluje opatření působící proti možnému zneužití institutu oddlužení ze strany nepoctivého dlužníka. Zjednodušeně lze říci, že pro řádné plnění povinností musí dlužník v průběhu plnění splátkového kalendáře plně využívat svůj příjmový potenciál a dosahovat adekvátní mzdy, popřípadě jiného příjmu, zpravidla alespoň ve výši zaručené mzdy nebo minimální mzdy. Zájmy věřitelů jsou v oddlužení uspokojivě chráněny.

Navrhuje se účinnost k 1. 1. 2024. Vláda usiluje o to, aby návrh byl co nejdříve schválen, protože lhůta pro provedení uvedené směrnice již uplynula dne 17. července 2022. Dne 21. září 2022 bylo proti České republice zahájeno sankční řízení pro prodlení s plněním transpozičních povinností a hrozí vysoké sankce.

Děkuji vám za pozornost. A já vám, slečno, musím vzdát poklonu, protože člověk může dělat spoustu různých zaměstnání, ale stenografku bych opravdu dělat nemohl. Obdivuji vás. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, přeji pěkné odpoledne. Vystřídali jsme se v řízení schůze. Poprosím, aby se slova ujala zpravodajka pro první čtení, poslankyně Taťána Malá. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Tat'ána Malá: Já děkuji za slovo, pane předsedající, dobré odpoledne, vážený pane ministře, paní poslankyně, páni poslanci. Jsem ráda, že pan ministr dorazil a nemusím to s ním probírat někde v hospodě.

Dovolte mi, abych přednesla zpravodajskou zprávu k tisku 491, vládnímu návrhu, kterým se mění zákon 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení. Vláda předložila sněmovně návrh zákona 30. 6. 2023 a tento zákon, nebo respektive návrh tohoto zákona byl rozeslán jako tisk 491 téhož dne. Předsedkyně Sněmovny tento návrh zákona navrhla přikázat k projednání ústavně-právnímu výboru.

Dovolte mi, abych trošku podrobněji informovala vlastně o důvodech té transpozice a o tom, proč podle důvodové zprávy Ministerstvo spravedlnosti a vláda jakožto předkladatel tohoto zákona zvolily poněkud širší právní úpravu, než ukládá tato směrnice, a proto i zabrousím do právní úpravy, tak jak byla, nebo jak je účinná v tuto chvíli.

Institut oddlužení jakožto nástroj insolvenčního práva je nyní upraven v § 389 a následujících zákona 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení. Ta právní úprava byla v posledních letech opakovaně předmětem poměrně zásadních změn, ty nejdůležitější přinesly novely v roce 2017 a 2019. Novela insolvenčního zákona, jak už bylo řečeno, má transponovat vybraná ustanovení směrnice, jmenovitě články 20, 21, 23 a 24. Zbylá ustanovení směrnice o restrukturalizaci a insolvenční jsou do české právní úpravy implementována návrhem zákona o preventivních restrukturalizacích.

Přijetím takzvané oddlužovací novely došlo k zásadním změnám v konceptu institutu oddlužení a klíčovým prvkem, hovořím především o té novele z roku 2019, bylo odstranění bariéry na vstupu do oddlužení, která spočívala v minimální zákonem stanovené procentuální míře uspokojení nezajištěných věřitelů, čímž došlo k zpřístupnění institutu oddlužení širšímu okruhu poctivých dlužníků. Klíčovým prvkem bylo odstranění podmínky vstupu do oddlužení, která spočívala ve schopnosti splatit alespoň 30 % pohledávek běžných nezajištěných věřitelů, což mělo za cíl zpřístupnit institut oddlužení širšímu okruhu dlužníků. Pokud tedy dlužník splatil nezajištěným věřitelům jejich pohledávky v plné výši, nebo v době tří let od schválení oddlužení splatil věřitelům alespoň 60 % pohledávek, nebo po dobu pěti let od schváleného oddlužení mu nebylo oddlužení zrušeno, případně po dobu tří let od schválení oddlužení nebylo dlužníku oddlužení zrušeno, pokud byl takzvaně privilegovanou osobou, to znamená, měl nárok na starobní důchod nebo podobně.

Zavedly se ovšem typově odlišné překážky na vstupu, které mohly vést k zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, a jestliže v době 10 let před podáním insolvenčního návrhu bylo dlužníků pravomocným rozhodnutím přiznáno osvobození od placení pohledávek, nebo byl v době pět let před podáním insolvenčního návrhu ten návrh zamítnut z důvodu, že jím byl sledován nepoctivý záměr, anebo jestli z téhož důvodu nebylo oddlužení schváleno, nebo bylo schválené oddlužení zrušeno, anebo v posledních třech měsících před podáním insolvenčního návrhu vzal dlužník svůj předchozí návrh na oddlužení zpět, tak soud zamítl návrh na povolení oddlužení. Došlo také k poměrně zásadním změnám v pořadí uspokojování pohledávek.

Co se týká cíle předkládaného návrhu, jak už bylo řečeno, je úkolem zejména transponovat směrnici. Platná právní úprava insolvenčního zákona předvídá základní pětileté období, (po?) jehož uplynutí je možné se oddlužit. Naproti tomu směrnice vyžaduje to, aby tato lhůta byla tři roky.

Z důvodové zprávy k té projednávané novele je potřeba uvést odůvodnění, které má vést ke zkrácení doby oddlužení u podnikatelů i nepodnikatelů. Důvodová zpráva té předkládané novely uvádí: Nelze totiž přehlížet socio-ekonomické následky událostí posledních let, zejména koronavirové krize, energetické krize a války na Ukrajině, které bezprecedentně zasahují do globální ekonomiky a které výrazně dopadají na příjmy fyzických osob i v České republice bez ohledu na to, zda vykonávají závislou práci nebo samostatnou výdělečnou činnost. Ze statistických údajů vyplývá, že zatímco ceny strmě rostou, růst cen není kompenzován

dostatečným růstem na straně příjmů a fyzických osob, proto reálná kupní síla klesá. Riziko úpadku se tudíž zvyšuje i u lidí vyšší a střední třídy, aniž by toto sami zavinili.

Z té důvodové zprávy je vhodné také citovat strukturu a charakteristiku dlužníků v novém oddlužení, kdy podle statistik ze vzorku zhruba 13 300 řízení bylo identifikováno, že průměrný čistý měsíční příjem dlužníka v oddlužení podle nové právní úpravy dosahuje 18 256 korun a čisté příjmy převážné většiny dlužníků v oddlužení se pohybují v intervalu od 10 do 20 tisíc korun, což tvoří 60 % dlužníků. Z dotazníkového šetření také vyplynulo, že charakteristika toho typického dlužníka odpovídá osobě se středoškolským vzděláním bez maturity, pracující nejčastěji v oblasti průmyslu a obchodu. To, co je velmi zajímavé, je analýza průměrné výše dluhu, která dosahuje průměrně u dlužníka 1,5 milionu korun, přičemž medián je 697 000 korun.

To, co je potřeba také říct, že čisté příjmy těch dlužníků v oddlužení nepředstavují v žádném případě výši splátky pro účely splátkového kalendáře z příjmů, protože nejprve je nutno vypočítat srážky, kde se musí zohlednit takzvaná nezabavitelná částka a její zvýšení o každou vyživovanou osobu, a bohužel velmi často v praxi dochází k situaci, kdy ta výše nezabavitelné částky převyšuje výši skutečného příjmu, a tudíž není vůbec možno provádět srážky z takového příjmu. Nicméně lze odhadnout, že 15 až 20 % dlužníků je schopno splácet jen takzvanou minimální částku.

Pokud se týká těch hlavních principů navrhované úpravy, tak lze zde označit zejména zajištění tedy implementace té směrnice, zefektivnění a zjednodušení řízení o oddlužení tak, aby bylo insolvenční řízení připraveno na předpokládanou vlnu osobních bankrotů, která se projeví pravděpodobně ve vlně 3 až 5 let, snahu o naplnění účelu oddlužení v českém insolvenčním řádu, to znamená zajistit druhou šanci pro všechny poctivé dlužníky, rovné požadavky a podmínky pro oddlužení fyzických osob bez ohledu na to, zda se jedná o podnikatele, či spotřebitele, zpřísnění požadavků na řádné povinnosti plnění dlužníka a posílení opatření, která mají působit proti možnému zneužití institutu ze strany nepoctivého dlužníka.

Cílem tedy má být oddlužení za relativně krátkou dobu. Současně se připouští, že druhá šance by neměla být poskytnuta neomezenému okruhu podnikatelů, respektive ne nikoliv za stejných podmínek, což říká i evropská směrnice.

Pro úplnost zpravodajské zprávy považuji za důležité uvést také hlavní body té směrnice. Prvním bodem je zpřístupnit podnikatelům alespoň jeden typ řízení, který vede k plnému oddlužení, druhý bod je harmonizace maximální doby oddlužení a za třetí zajistit, aby po skončení oddlužení pozbyly účinnost všechny překážky omezující ve výkonu podnikání. Čtvrtý bod je konsolidovat oddlužení pro podnikatelské i osobní dluhy.

Maximální dobu oddlužení, jak už bylo řečeno, stanovila směrnice na dobu tří let. Tato doba je obligatorní pro případ osob vykonávajících živnost, řemeslo nebo povolání, zatímco pro ostatní fyzické osoby je kvůli zvolenému právnímu základu směrnice tato doba oddlužení fakultativní, to znamená, že není povinná.

Co se týká toho principu konsolidace řízení, znamená to, že zadluženým podnikatelům bude umožněno osvobození od dluhů vzniklých jak při podnikatelské činnosti, tak také mimo ni. Ze statistik je vhodné uvést, že co se týká podnikatelských oddlužení, nebo oddlužení podnikatelů – fyzických osob, tak je to pouhých zhruba 5 nebo 6 %. Jak už jsem říkala, podnikající fyzické osoby by měly mít možnost oddlužit se jak vůči svým dluhům z podnikání, tak také vůči dluhům, které vznikly mimo něj. Pro fyzické osoby ta směrnice tuto povinnost nepředpokládá, nicméně k tomuto kroku státy vybízí i rozšíření na spotřebitele doporučuje. Právě předkladatel tohoto návrhu zákona nakonec dospěl k názoru a k závěru, že ten celý nový proces oddlužení bude přístupný pro všechny fyzické osoby bez ohledu na to, zda jsou, či nejsou podnikateli.

Co se týká způsobu projednání, tak ve své předkládací zprávě apeluje předkladatel na co nejrychlejší potřebu přijetí tohoto zákona. Hovořil o tom už pan ministr.

To, co stojí ještě za zmínku, jsou informace z důvodové zprávy o dopadech na státní rozpočet, na ostatní veřejné rozpočty a také na podnikatelské prostředí v České republice. Co se týká dopadů na státní rozpočet, tak těmito dopady se zabývala pracovní skupina NERV ve své studii Redukce počtu lidí v předlužení a související šedé ekonomiky. Ten materiál vychází z průměrné míry uspokojení nezajištěných věřitelů v rozsahu 30 až 35 %, přičemž v důsledku kombinace zkrácení doby oddlužení absence té vyvratitelné domněnky 30 %, která zde už nemá být, a nutnosti zajištění minimálního adekvátního příjmu se předpokládá pokles míry uspokojení proti současnému stavu. Materiál dovozuje, že asi 15 % dluhů osob v oddlužení směřuje vůči státu. Předpokládané snížení toho uspokojení je předpokládáno v řádu dalších 15 %.

Dopady na ostatní veřejné rozpočty. Z důvodové zprávy se dočteme, že nemá přímý vliv na další veřejné rozpočty a nevyžaduje vynaložení přímých nákladů v souvislosti s implementací zákona. Ty nové podmínky oddlužení ale budou mít zásadní vliv na míru uspokojení veřejnoprávních věřitelů, protože zkrácení doby oddlužení ze 60 na 36 % znamená redukci splátek o 40 %, což je skutečně zásadní snížení plnění věřitelů. Za předpokladu, že příjmová struktura nových dlužníků bude podobná té stávající, tak lze dospět k tomu, že předpokládaná míra uspokojení nezajištěných věřitelů z 35 % klesne zhruba na 18 až 21 %, což je skutečně zásadní změna.

Co se týká dopadů na podnikatelské prostředí v České republice, tak musím říct, že u tohoto bodu jsem se ve zpravodajské zprávě trošičku zarazila, protože důvodová zpráva říká, že podle předkladatelů bude mít navrhovaná úprava pozitivní vliv na podnikatelské prostředí České republiky, neboť umožní mnohým dlužníkům relevantně se pokoušet o částečné uspokojení věřitelů. Rovněž přinese větší motivaci dlužníků pokoušet se platit svoje dluhy obecně, čímž má dojít k zefektivnění a urychlení podnikatelského styku. Pro věřitele se zároveň otevírá možnost částečného uspokojení jejich pohledávek v oddlužení případně formou daňových odpisů.

Mně tedy bohužel v té důvodové zprávě chybí jakési vypořádání s tím, že samozřejmě to bude mít nepřímý dopad na ekonomiku a vlastně hospodaření těch subjektů, kterými jsou jak fyzické, tak právnické osoby, a nejsou to jenom veřejnoprávní instituce, i když těch se to samozřejmě také dotkne, ať už jsou to obce, které jsou mnohdy věřiteli v insolvenčním řízení, nebo typicky dopravní podniky, což jsou společnosti zřizované městy nebo obcemi.

Už se blížím ke konci. Pokud se mám vyjádřit k nějakým základním změnám v té novele kromě toho zásadního zkrácení doby oddlužení z 5 let na 3, tak pak je potřeba ještě uvést změnu v § 36 odst. 2, kdy se navrhuje zakotvit, že je potřeba předkládat zprávu o stavu insolvenčního řízení nejméně jednou za dvanáct měsíců. Důležitá změna se týká také § 38 odst. 7, kdy má být zavedeno pravidlo, že v případě dlužníkem neuhrazené odměny a hotových výdajů insolvenčního správce v případě oddlužení může stát po dlužníkovi požadovat nahradit nebo rovnou vymáhat. Dále je v § 43 a 44 navrženo zakotvit povinnost zaměstnavatelů dlužníka poskytnout součinnost. To se týká i zaměstnavatelů, kteří vlastně byli bývalým zaměstnavatelem dlužníka, a to v období až dvanáct měsíců zpětně. Předpokladem povolení oddlužení zůstává také to, že ostatní věřitelé po schválení oddlužení obdrží alespoň tolik, kolik zpravidla v průběhu plnění splátkového kalendáře obdrží insolvenční správce. Další změnou je povinnost dlužníka informovat o svém úsilí. Tady je poměrně zajímavá změna, a to tak, že tuto zprávu může podat dlužník i ústně insolvenčnímu správci. A to je z těch asi úplně nejzásadnějších změn všechno.

Ještě co je potřeba zmínit, je fakt, že navrhovaná novela neřeší rozdílnost srážek exekucí a oddlužení, a tohle je určitě bod, kterému bychom se měli věnovat v rámci další debaty,

protože to je vlastně objektivně největší překážka pro dlužníky, jak vyřešit své dluhy přechodem z exekuce do oddlužení.

Já myslím, že tohle je z hlediska zpravodajské zprávy stručně to důležité. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, paní zpravodajko. Otevírám obecnou rozpravu, do které eviduji čtyři přihlášky a jednu přihlášku s přednostním právem. Poprosím pana předsedu Michálka, aby se ujal slova.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo. Vážený pane místopředsedo, vážený pane ministře, vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych vás rád seznámil se stanoviskem Pirátů k tomuto návrhu zákona.

My jsme velmi rádi, že se podařilo tento návrh dostat do Poslanecké sněmovny. Ten návrh vychází z programového prohlášení naší vlády, kde jsme dospěli k závěru, že evropské směrnice, které měly zkrátit prodloužení (?) na tři roky, by se měly týkat nejen podnikatelů, ale navíc oproti evropským předpisům i nepodnikatelů. Myslím si, že by bylo zvláštní, kdyby to bylo vyčleněno čistě podle té oblasti, které se člověk věnuje ve svém pracovním životě nějak úzce. Takže jsem rád, že se nám podařilo tímto způsobem dostat více osob do toho systému, protože podle mě tady máme vážný systémový problém jako země se současným exekučním systémem a insolvence jsou správný způsob, jakým to řešit.

Spousta lidí, kteří jsou předlužení a dneska v těch exekucích jsou v pastech, tak už na to rezignovali, jsou v šedé zóně, nepřispívají do státního rozpočtu a pro nás to znamená daňové úniky a znamená to, že na ně v podstatě musí doplácet ti, kteří jsou poctiví. Takže naopak bychom se měli snažit, aby co nejvíce těchto lidí přešlo z exekucí do insolvencí, pokud jsou předlužení, a toto je jeden z klíčových prvních kroků, aby to bylo skutečně výhodné, že to oddlužení přijde už za tři roky.

Druhá zásadní změna, ze které mám velkou radost a kde bych chtěl poděkovat panu ministrovi za vstřícnost, že se nám to podařilo dostat do toho návrhu zákona, i když o tom byla velká diskuse, tak je to, že dlužník na počátku uvidí jasnou orientační částku, kterou musí splácet, tak aby to bylo jasné, aby se nemusel spoléhat, že po určité době splatí tolik či jinou částku. Když bude splácet částku, kterou mu soud určí, tak aby měl v podstatě jistotu, že ta insolvence bude úspěšná. Myslím si, že to je transparentní řešení, je to i řešení, kde můžeme využít třeba moderní technologie, můžeme využít umělou inteligenci, která na základě těch částek, které lidé vydělávají při různém postavení, vzdělání, situaci na trhu práce, pracovní kvalifikaci, tak dokáže navrhnout tu základní kotvu, ze které ten soudce může vycházet. Může si to samozřejmě soudce upravit, pokud tam jsou nějaké důvody zřetele hodné, ale docílíme díky použití těch moderních nástrojů toho, že to bude vyvážené napříč republikou a vyhneme se tak případné turistice, která by mohla mezi soudy v tomto vzniknout.

Chtěl bych navázat i na to, o čem mluvila paní zpravodajka, že bychom skutečně měli usilovat o to, aby bylo koncepční nastavení na tom pomezí mezi exekucemi a insolvenčními, protože pokud chceme dostat víc lidí na legální trh práce z těch, kteří dneska různými fiktivními způsoby neplatí svoje závazky, tak musí být pro předluženého člověka výhodné za prvé přejít do insolvence, aby ty dluhy platil a po určité době se dostal z dluhové pasti, a současně pro něj musí být výhodné pracovat. Bohužel, když se podíváme na komplexní nastavení různých sociálních dávek, výše strhávaných částek v insolvenčních, v exekuci, tak ne vždycky je výhodné, aby ten člověk pracoval a nebral ty různé druhy sociálních podpor.

Současně jsem chtěl upozornit na to, že na Ministerstvu spravedlnosti je zpracovávána už mnoho měsíců analýza, která se týká exekucí, je to opět na základě programového prohlášení vlády, která by měla vyhodnotit dosavadní opatření, protože abychom řekli pravdu, tak

historicky se provedla celá řada změn, můžu jako jednu za všechny uvést chráněný účet, a ten dopad, který tyto změny měly, tak je v podstatě nulový. Chráněný účet má v České republice několik desítek osob – ne desítek tisíc osob, desítek osob. Takže když si vzpomeneme na to, jak jsme tady spontánně svolávali schůze, mimořádné schůze k tomu, aby se něco takového připravilo, a v praxi to nemá efekt, a ta celá řada ustanovení v tom exekučním řádu byla schválena prostě tak, že nemají v reálu efekt, tak je to něco, na co bychom si měli dávat do budoucna velký pozor, aby ty změny, co tady schválíme, skutečně vedly k nějakému zlepšení. Myslím si, že třeba to zastavení bagatelních exekucí, které jsme schvalovali naposledy, tak tam se ukazuje, že ten efekt bude výrazně větší.

Další anebo vlastně poslední důležitá věc, kterou jsem chtěl zmínit, je, že my musíme opravdu pomoci zaměstnavatelům, aby nebyli zahlcováni nesmyslnými papíry, kdy když mají jednoho zaměstnance, který má třeba šest exekucí, tak každý exekutor posílá tomu zaměstnavateli speciální papír, aby zjistil, jestli je možné provádět srážky ze mzdy. Pro ty malé živnostníky, kteří mají několik málo zaměstnanců a vezmou nějakého člověka, který je třeba v těch exekucích, tak je to obrovské zbytečné zatížení. A jestli chceme šetřit lidem byrokracií, tak myslím si, že tady je místo, kde bychom měli začít. Možná poprosím pana ministra, aby vnímal, prostřednictvím pana předsedajícího, přece jenom o něco lépe, protože možná to bude nějaké orientační vodítko pro další diskuse. Měli bychom se skutečně zaměřit na to, abychom pomohli těm zaměstnavatelům, aby nedostávali na jednoho člověka šest různých papírů, když má šest exekucí od šesti exekutorů, vyřizovat srážky ze mzdy, pro ty malé živnostníky je to opravdu strašný problém. Odrazuje to vůbec od toho dělat nějakou práci a brát tyto lidi, které bychom potřebovali na trhu práce. Takže bavme se o tom, jak to vyřešit, aby tam byl třeba informační systém, kde se to poshromáždí, abychom věděli, kolik těch exekucí ten člověk má, kde má nařízené srážky ze mzdy, a ten exekutor se jenom podíval do toho informačního systému. Ostatně na Ministerstvu práce a sociálních věcí se teď bude podle našich koaličních dohod dělat informační systém pro dohody o provedení práce, takže tam stát uvidí, kolik těch dohod je napsaných na každého člověka, a tímto způsobem je možné na to navázat i informační systém Exekutorské komory, abychom viděli, kde jsou nařízené ty srážky ze mzdy, a exekutor už pak nemusel otravovat toho zaměstnavatele, ale jenom měl funkční evidenci, ze které si to vyjede. Když se nám podaří takovouhle evidenci zavést, tak to může znamenat, i že bude možné jednoduše vyjet každému dlužníkovi – podívej se, tohle to je seznam tvých exekucí, které běží, dá se spočítat výhodnost insolvence pro konkrétní případ podle příjmů dané osoby, nebo jestli má nadále platit ty exekuce, a dá se vyjet třeba online potvrzení o bezdlužnosti, kdy se zase setkáváme s případy, kdy třeba veřejné zakázky dostávají entity, které na sobě mají nařízené exekuce a nemají takové to potvrzení bezdlužnosti, které by si mohl státní orgán jednoduše vytáhnout z té evidence.

Takže to jsou určitá témata, na která bychom se mohli do budoucna zaměřit, ať už při samostatné diskusi o vyhodnocení té analýzy k exekucím, nebo teď v rámci druhého čtení, když budeme hledat, tak jak říkala i paní zpravodajka, tu cestu, jakým způsobem skloubit insolvence právě s exekucemi, které jsou jejich předstupněm. Děkuji za pozornost a těším se na budoucí diskusi.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane poslanče. A nyní tedy řádně přihlášení do obecné rozpravy. Jako první vystoupí paní poslankyně Taťána Malá, připraví se Patrik Nacher, Ivana Štefanová. Prosím.

Poslankyně Taťána Malá: Já děkuji za slovo, pane předsedající. Já si dovolím, abych se mohla ještě vyjádřit k tomuto předkládanému návrhu novely insolvenčního zákona i v obecné rozpravě, a to proto, že v té zpravodajské správě jsem považovala za seriózní uvádět fakta, nikoliv názory a politické postoje.

Jak už tady bylo opakovaně řečeno, cílem nové legislativní úpravy oddlužení je především zkrátit dobu oddlužení u podnikatelů a i nepodnikajících fyzických osob na tři roky. Vláda se rozhodla toto nařízení rozšířit a ta předpokládaná změna je v tuto chvíli skutečně předmětem intenzivních debat v rámci odborné veřejnosti. A já musím konstatovat, že se jím zabývala i insolvenční sekce České advokátní komory, která je k tomuto tisku poměrně velmi kritická a z jejíhož stanoviska si dovoluji citovat i některá čísla.

Jak už jsem říkala, těch podnikatelských dluhů je zhruba 5 %, tak přesné číslo podle statistiky Asociace insolvenčních správců jsou 3,81 %. To, že ty novely z roku 2017 a 2019 umožnily prakticky spotřebitelům téměř nulové oddlužení, a to na základě široké a velmi podrobné politické diskuse, je taky pravda. A je podle mého názoru namísto debatovat a položit si otázku, zda tenhle návrh nepředstavuje skutečně hazard a ohrožení dosavadní nastolené jakési rovnováhy mezi právy věřitelů a dlužníků. Myslím si, že je potřeba – ačkoliv předem deklaruji, že my jako hnutí ANO budeme souhlasit s tím, aby tento zákon byl posunut do druhého čtení – toto téma skutečně otevřít a začít o tom hovořit, protože po přijetí téhle právní úpravy skutečně klesne to uspokojení věřitelů a je potřeba otevřít tu debatu nad tím, zda jsme připraveni nějakým způsobem ochránit nejen práva dlužníků, ale i práva věřitelů, a to tak, abychom se tady nedostali v uvozovkách do devadesátek, kdy budou věřitelé vymáhat své pohledávky baseballovými pálkami a podobně. Myslím si, že to nikdo z nás nechce, a proto je potřeba, abychom o tomto tisku skutečně vedli seriózní a intenzivní debatu, abychom dokázali ošetřit povinnosti dlužníků v rámci toho oddlužení a aby ta kontrola byla skutečně důsledná.

Považuji za poměrně zásadní na tomto místě zmínit, že věřitelé, kterých se ty změny dotknou, jsou kromě finančních institucí, velkých finančních institucí, také veřejné instituce. Já už jsem to zmiňovala v té zpravodajské zprávě, že jsou to například obce, obchodní společnosti zřizované obcemi, jsou to zdravotní pojišťovny, dopravní podniky a také v neposlední řadě věřitelé, kteří nejsou podnikateli a jsou to lidé, kteří pomohli svým blízkým nebo známým. Proto, jak říkám, tato novela vyžaduje určitě velmi podrobnou debatu ve výborech a to je podle mě zásadní.

Vy, kteří jste v této Poslanecké sněmovně už delší období, nejste tady to první volební období, tak si určitě vzpomenete na tu insolvenční novelu v roce 2019, na které jsme pracovali s Markem Výborným, Patrikem Nacherem a dalšími kolegy napříč Sněmovnou. Naší prioritou tehdy bylo nastolit takové podmínky, aby skutečně postavení těch věřitelů a dlužníků bylo v nějaké rovnováze, a není tajemstvím, že v té době jsme to byli právě my s kolegou Patrikem Nacherem, kteří velmi hlasitě vystupovali na toto téma, a my jsme kritizovali v té době tu snahu o zkrácení toho oddlužení na tři roky a zastávali jsme k tomu poměrně jasný názor.

Co se týká vůbec toho přístupu, a ten stále přetrvává, tak z našeho pohledu je skutečně nezbytné, aby v případě toho oddlužení, které má dát druhou šanci dlužníkům a minimalizovat vlastně pohyb občanů v šedé ekonomice, je potřeba nastavit jasná pravidla. Taková pravidla, která budou jasná, motivující a ruku v ruce s důslednou kontrolou nad tím probíhajícím insolvenčním řízením, tedy nad oddlužením. Co se týká toho našeho názoru vlastně nezkrátit tu dobu oddlužení, je potřeba vnímat politickou realitu, je potřeba vnímat také ekonomickou realitu a s ohledem na to, v jaké situaci se česká ekonomika nachází, a to ať už z důvodu energetické krize, nebo s ohledem na to, co připravuje vláda Petra Fialy na občany této země v rámci svého daňového balíčku, který ještě vlastně prohloubí rozdíl mezi jejich příjmy a reálnou kupní silou, tak je naprosto jasné, že občanů, kteří se dostanou do velmi kritické ekonomické situace a do reálné chudoby, bude přibývat. Proto souhlasíme s tím, aby tento tisk prošel do druhého čtení, s tím, že jej budeme v rámci výboru chtít detailně projednat, vyslechnout si názory odborníků a navrhnout změny, které považujeme za zásadní, tak aby tento návrh zákona pomohl občanům z dluhové pasti, aby minimalizoval ale možnost zneužití nepoctivými dlužníky a aby v rámci možností zajistil věřitelům spravedlivý přístup. Dále je taky nezbytné docílit toho, aby nebyla narušena rovnováha vztahů mezi těmi, kdo své závazky plní, a těmi, kteří je neplní. Myslím si, že nesmíme jakýmsi způsobem zapomenout na to, že

existuje jakýsi úzus, že prostě dluhy se mají platit. A to si myslím, že by mělo pořad. Ačkoliv chceme pomoci lidem z dluhových pastí, tak bychom toto měli mít na paměti. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Patrik Nacher, poté paní poslankyně Iveta Štefanová. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji, pane místopředsedo. Vážený pane ministře, jste tady jediný, dámy a pánové, já nejprve pár reakcí na to, jak proběhla debata, potom k tomu obsahu, protože jsem se tímhle tím tématem zabýval i v minulém volebním období.

Vy jste se vrátil, pane ministře, k té své schůzce, slavné – já už bych se k tomu nevracel, mě tady vybízeli opakovaně vaši koaliční partneři, poslanci z hnutí STAN, abychom se k tomu vyjadřovali opakovaně. To je zajímavé, to si vyřídíte v rámci vaší koaliční komunikace a spolupráce, protože já jsem se k tomu nějakým způsobem vyjádřil, ale za mě hlavní komunikace vůči vám jako ministrovi a vůči ministerstvu je to, co tady předkládáte v Poslanecké sněmovně, ne s kým se scházíte. Takže za prvé jsem zvědav, jestli tedy poslanci za STAN si to tedy s vámi vyřídili, když k tomu ponoukali nás jako opozici nebo mě jako opozičního poslance.

A za druhé, tady bych chtěl říct, že jestli bych něco vyčetl ministerstvu a ministrovi, tak je to také obsah institutu hromadných žalob, to pan ministr určitě ví. A potom, proč tady u této novely došlo k rok a půl dlouhému zpoždění? Rok a půl dlouhému zpoždění, díky kterému jsme dneska po lhůtě, a jak už pan ministr tady přiznal, Evropská unie s námi již zahájila řízení a hrozí nám pokuty. Takže my to teď tady budeme různě, nevím, jak je to připravené, tedy zkracovat nebo nezkracovat, ale tomu jsme se mohli vyhnout, kdyby to tady bylo už před rokem. Třeba.

Takže můj první dotaz není ani tak, jestli venku prší nebo s kým se pan ministr scházel, to je jeho věc a jeho vizitka, ale proč to trvalo na ministerstvu tak dlouho a proč už to ministerstvo a vláda, respektive, nepředložila před rokem? To je jako první dotaz.

Druhá věc, to se týká toho, co tady říkal kolega Michálek, který se neopomněl pochválit, a to, co všechno je v programovém prohlášení, přičemž tedy jsem rád, že zaznamenal, že nejlépe funguje zastavování bagatelních exekucí, což bych připomněl, že byl můj pozměňovací návrh, což tady jako jaksí nezaznělo. Nebo náš návrh, který vzešel z klubu hnutí ANO. Tak to jenom jako abychom to tady připomněli. Jinak bych zase rád řekl a ocenil, že zrovna v těch oblastech exekucí a insolvenčí spolupracovala koalice, opozice v minulém volebním období, a musím potvrdit, že spolupracuje koalice, opozice, byť zrcadlově opačně i v tomto volebním období. A já jsem za to rád.

Když už tedy tady kolega Michálek, tak ať to tady zazní, protože to sledují diváci, začal mluvit i o těch exekucích, protože ono to svým způsobem trošičku s těmi insolvenkami souvisí, tak nejenže my bychom tam měli zavést nějakou tu minimální splátku ze mzdy, což důvodem je, že extrémně klesla, a když extrémně klesne minimální splátka ze mzdy, tak se stane co? Tak se stane to, že se začnou ve větší míře zase dělat mobiliárky. Takže my tohle tam musíme dát, ale s tím souvisí to, že když už se to jednou otevře, tak je potřeba tam dát i jiné pozitivní momenty. Já bych tady vypíchl dva, a to je odbřemenění zaměstnavatelů, to už se nějakým způsobem připravuje na ministerstvu, a poté to, aby se do registrů vozidel propsala ta auta, která jsou v exekuci, což je to, co já řeším s ministrem dopravy, který to řešil s ministrem spravedlnosti. Takže to jsou věci, které souvisí s těmi exekucemi.

I přes to všechno ale, a teď se dostávám k jádru pudla, ty exekuce, i když my budeme kultivovat různě, tak se přesto nedostaneme za tu hranici toho, že potřebujeme nějakým způsobem vyřešit ty dlužníky s vícečetnými exekucemi, kam bych zařadil toho, kdo má pět

a více exekucí. Pro takového dlužníka vlastně jediná cesta, jediná relevantní cesta je cesta oddlužení, cesta insolvence. Je jediná, protože jinak se v tom budou s prominutím patlat celou dobu. Budou v šedé zóně, nepomáhá to nikomu. Věřitelé nedostávají nic, stát také ne, protože ti lidé si zvykli fungovat v šedé zóně.

No a tím se dostáváme k té insolvenční a tady bych řekl, že ten návrh i přesto, že to nějakou dobu trvalo, je na půl cesty, a pojd'me tu druhou polovinu tady doladit v Poslanecké sněmovně. Ta půlka té cesty je tedy ono zkrácení z těch pěti na tři roky. Já nebudu opakovat to, co říkala moje ctěná kolegyně Taťána Malá, že prapůvodně my jsme nebyli úplně nadšení z toho zkrácení i pro fyzické osoby, ale přece jenom ta situace se i po tom covidu tady a po těch výkyvech v cenách a inflace a pokles reálných mezd jako výrazně změnila.

Ale zkrácení té samotné doby není jedinou motivací pro vstup do insolvence, do oddlužení. Tam je ještě jeden moment z praxe a já si myslím, že pan ministr to ví, a to je narovnání splátek u exekucí a u insolvenčních tam, kde je přednostní pohledávka, tak, aby ti, co jsou v insolvenční, měli stejně, nebo aby jim zůstalo stejně, možná víc než těm, co jsou v exekuci. Dneska je to obráceně. Dneska ti, co jsou v exekuci, tak jim zůstává v těchhle těch případech víc, takže oni pak řeknou, ale já do té insolvence nepůjdu, protože pro mě to, že mi zůstane víc v té exekuci, je pro mě hranicí mezi tím, jak můžu vůbec jako fungovat s rodinným rozpočtem. Takže dál pak ten člověk figuruje v té šedé zóně.

Myslím, že je potřeba v rámci druhého čtení tam přijít s návrhem, nečekat až na novelu exekučního řádu, ale udělat to teď a narovnat ty splátky v insolvenční tak, aby skutečně tam byl ten motiv, že v momentě, kdy ten člověk je buď v exekuci, nebo v insolvenční, tak buď má stejně, anebo v insolvenční mu dokonce zůstává víc, on je motivován, jde do insolvence, a tím aspoň něco minimálně splatí těm věřitelům – k tomu se ještě dostanu, jak je potřeba to kontrolovat, když už to takhle jako zmírňujeme – ale dostává se do oficiální zóny. Je pod kontrolou insolvenčního soudce, musí se chovat řádně, přiznávat ty věci, ne v šedé zóně, když je někdo v exekuci.

A když se podíváte na ta čísla, tak ten počet lidí v exekuci, kteří mají jednu dvě exekuce, klesá, ale počet lidí, kteří mají tři pět a více exekucí, tak ten roste. To znamená, tohle je velmi důležité těm lidem nabídnout alternativu. Pokud ani potom oni do insolvence nepůjdou, no tak už je to marné, pak už já přiznám, že už je to marné, protože když to zkrátíme z pěti na tři roky a ještě vyrovnáme to, co jim zbude po odečtu těch splátek, a pak i přesto do insolvence nepůjdou, tak už je chyba někde jinde, a pak už tedy nemá smysl dál to zjemňovat.

Jinak bych ocenil, to je tedy věc, kterou bych byl rád, aby pan ministr i paní zpravodajka zaznamenali, že to je za mě asi nejdůležitější pozměňovací návrh, který by měl být součástí tohoto předpisu.

Jinak jsem rád, že tam došlo k některým změnám už přímo v tom návrhu, protože my jsme se o tom bavili na konci minulého volebního období. Například to, že se prodlouží ta doba mezi těmi jednotlivými oddluženími z 10 na 12 let, to mně přijde jako smysluplné. My jsme to s Taňou Malou navrhovali už předtím, aby když se to tedy zkrátí o ty dva roky, tak ale aby se o ty dva roky zase prodloužila ta doba, aby to někdo tady jako nezkoušel po každých 10 letech. Stejně tak, jako že když někdo do té insolvence, do toho oddlužení spadne podruhé, tak už to má na 5 let. Protože poprvé je to nějaká řekněme vstřícnost k tomu, aby ten člověk udělal restart, ale podruhé si myslím, že už to není náhoda.

No a pak jde o to, jakým způsobem se v rámci odborné debaty, a tam koukám i na kolegu Staňka, popasujeme s tím zpřísněním hodnocení toho dlužníka na počátku při vstupu do té insolvence, respektive řešení změny i dlužníka ve vztahu k tomu, když v průběhu času začne najednou méně splácet, než kolik se zaváže na začátku. Tam se pracuje s tím, že v momentě, kdy dojde k 25% poklesu, už je potřeba to řešit. Protože my si musíme taky uvědomit, že na druhé straně jsou věřitelé, jako například matky samoživitelky, když třeba vezmu ty přednostní

pohledávky, nebo lidé, kterým se platí škoda spáchaná z trestného činu. To znamená, abychom to nevnímali černobíle.

Suma sumárum, já jsem rád, že tady ten návrh je, doufám, že bude pokračovat v tomhle efektivní spolupráce mezi koalicí opozicí. A za mě, jak říkám, nejdůležitější, abychom nezůstali v půli cesty, protože jdeme nad rámec té transpozice tím, že se to týká i fyzických osob, to zkrácení, tak narovnat ty splátky minimálně na úroveň těch exekucí tak, aby tam byl další motiv pro ty lidi. Vést vedle toho osvětovou kampaň, aby to nedopadlo, tady si trochu sypu popel na hlavu férově, jako s tím chráněným účtem mimochodem, který bych také nechtěl nechat ležet ladem. I tohle by mělo být součástí nějaké kvalitativní změny u novely exekučního řádu.

Já vám děkuji za pozornost a těším se na odbornou debatu i v podvýborech, kde máme šanci jít do většího detailu.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, pane poslanče. Nyní požádám paní poslankyni Ivetu Štefanovou a připraví se pan poslanec Pavel Staněk. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Iveta Štefanová: Děkuji za slovo, vážený pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já tady za svého pohledu také shrnu tu předloženou novelu insolvenčního zákona, i když mnoho z těch věcí už tady zaznělo.

Ta novela přináší několik podstatných změn. Jedná se tedy o povinnou transpozici v rámci zavedení institutu preventivní restrukturalizace a na něj navazující změny i do systému oddlužení. Tou nejpodstatnější změnou je zkrácení právě té doby oddlužení z pěti na tři roky. To má přinést efekt určitého zjednodušení procesu oddlužení a urychlení návratu dlužníka do normálního života, a tedy přispět ke snížení počtu těch nekonečných dluhových pastí. Novela sjednocuje pravidla pro oddlužení pro všechny fyzické osoby, tedy bez ohledu na to, zda se jedná o podnikatele, nebo běžného spotřebitele.

SPD je obecně pro podporu návratu dlužníka z dluhové pasti a jeho plné znovuzapojení do ekonomiky. To je samozřejmě výhodné nejenom pro něho, ale samozřejmě i pro stát. Zjednodušení návratu z dluhové pasti – ano, pro poctivé dlužníky jednoznačně, ale nesmí se tak dít na úkor věřitelů a jejich pohledávek. Tady se odborná veřejnost i někteří věřitelé domnívají, že tato novelizace jde nad rámec té nutné transpozice a posiluje postavení dlužníka až příliš právě na úkor uspokojení těch pohledávek.

Novela ale zavádí i opatření proti zneužívání toho systému, mění například tu minimální částku splácení, kdy nově bude rozhodovat o její výši soud, a to individuálně podle možností konkrétního dlužníka s ohledem na jeho vzdělání, praxi a další faktory. Dlužník bude muset informovat insolvenčního správce častěji o svém reálném příjmu, a to každé tři měsíce, čímž by se mělo zabránit tomu úmyslnému snižování příjmů ze strany dlužníka, a vyhýbat se tak vyšším splátkám, které si ve skutečnosti ale dovolit může. Podle novely bude možno ale provádět exekuční srážky ze mzdy dlužníka i po zahájení insolvenčního řízení. To by mělo ochránit především věřitele u výživného, tedy přednostně matky samoživitelky.

Tato opatření já rozhodně vítám. Otázka je, zda jsou tato opatření dostatečná k ochraně práv věřitele. Obecně podporujeme zjednodušení procesu oddlužení pro poctivé dlužníky a usnadnění tak návratu z té dluhové pasti, ovšem bez krácení práv věřitele. Takže je na nás, abychom se tady pobavili o tom. Pokud se shodneme, že ta navrhovaná opatření dostatečná nebudou, pak je na nás, abychom ve druhém čtení připravili nějaké změny, které budou vést k tomu, že dostatečná budou. A pokud se tedy bude jednat fakticky o to, že novela přinese pomoc dlužníkům, těm poctivým, zjednodušení toho systému, ale zároveň dostatečnou ochranu věřitelům, pak jsme připraveni tuto novelu podpořit. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Také vám děkuji. Zatím poslední přihlášený do obecné rozpravy je pan poslanec Pavel Staněk. Po něm poslankyně Helena Válková.

Poslanec Pavel Staněk: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážený pane ministře, ještě než budu reagovat na některé podněty, které jsem tu zaznamenal, tak bych si dovolil takový obecný komentář k této novele, abychom si připomněli dobu a zarámovali dobu, v jaké vlastně v tuto chvíli jsme. V oblasti dluhové problematiky se odehrávají v posledních letech poměrně významné změny. Jejich nějakým deklarovaným cílem je kultivovat prostředí exekucí a insolvenčí a pomoci lidem ve finanční tísní.

Snižují se ale srážky z příjmů, zastavují se bezvýsledné exekuce, proběhlo už několik vln Milostivého léta a nyní je zde na stole právě insolvenční novela. Jako poslanec za Královéhradecký kraj a jako člen ústavně-právního výboru Poslanecké sněmovny a také podvýboru pro problematiku exekucí a insolvenčí, ale také jako advokát věnující se této problematice už víc než 15 let chci informovat tuto Sněmovnu, že si nejsem úplně jist tím, jak je veřejnost spokojená vlastně s tou situací, jak se stát staví k dluhům a jak přistupuje k legislativním změnám.

Způsob, jakým se mění příslušné zákony právě na tomto poli, v této legislativní oblasti, těžko lze označovat úplně za systémový, protože nejsou podle mého názoru dostatečně vyhodnocovány dopady všech těchto změn a naopak jsou přijímány další a další změny. Vidíme to vlastně historicky na obou zmiňovaných předpisech, které tady oba, nebo všichni předřečníci zmiňovali. Je to jak exekuční agenda, tak je to insolvenční agenda. Je to opravdu série neustálých změn.

Nejenom e-mailem, ale samozřejmě i fyzicky za mnou do poslanecké kanceláře občas dorazí rozčilení občané, kteří si stěžují na neférové podmínky, na nemožnost domoci se svého soudem přiznaného nároku. Často jde o pronajímatele bytu, matky samoživitelky vymáhající výživné pro své dítě, anebo o oběti trestných činů, které čekají na náhradu škody. Těm všem zasáhly do jejich práv úpravy, které se v materii exekučního a insolvenčního práva odehrávají a které jsou zejména v poslední době orientovány velmi jednostranně bez přilehnutí k tomu, že chránit bychom měli zejména ty slabší, na jejichž straně stojí zákonný nárok na úhradu pohledávky. Musíme si totiž uvědomit, jak dlouhá cesta vůbec je k tomu, než se věřitel své pohledávky domůže, jak dlouho trvá nalézací řízení, jak dlouho trvá exekuční řízení, pokud je vůbec úspěšné, a jakou celou dobu musí věřitel vůbec projít, aby možná se dostal ke své pohledávce a svému soudem přiznanému nároku.

Zkusím tady připomenout, co jsem vlastně říkal v úvodu, právě to, co je důležité zmínit, jak jsme tuto materii vlastně pojali a jak ji tady vnímáme v kontextu již přijatých změn. Co se v poslední době změnilo? Exekuce, to tady už také padalo několikrát od mých kolegů, se stávají trochu bezzubými, protože se porouchal jeden z těch nejúčinnějších nástrojů a to jsou srážky z příjmu. Pro dlužníka je to nejmírnější způsob postihu, pro věřitele vymodlené měsíční splátky jeho pohledávky. A proč k tomu došlo? Protože se razantně zvýšila nezabavitelná částka, naposledy se tak stalo letos v lednu, a tak se v exekucích nesráží vůbec, nebo jenom zlomek toho co třeba před rokem. Důsledkem je to, že v exekucích potom přichází invazivnější způsoby na pořad a věřitel se sám dostává do finanční tísně, protože přišel o pravidelné splátky, které byly na úrovni části jeho měsíčního příjmu a na kterých je často existenčně závislý.

Vedle toho se zastavují bezvýsledné exekuce. Tam, kde se nepodařilo vymoci nic v průběhu šesti let a věřitel nesloží zálohu na pokračování řízení, se exekuce zastavuje. Průměrná doba trvání exekuce se přitom právě kvůli omezení srážek z příjmů významně prodlužuje. Na věřitele tak přenášíme břemeno, s nímž předem nepočítal a jemuž by z principu vůbec neměl čelit. A do toho všeho přicházíme právě s novelou, kterou tady teď budeme projednávat, kdy o všech těch zásadních dopadech mluvila moje ctěná kolegyně Táňa Malá ve

své brilantně zpracované zpravodajské zprávě, a nejenom tak, ale potom následně vlastně... (Poznámka ministra Blažka.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane ministře, na mikrofon pouze prosím!

Poslanec Pavel Staněk: ... a nejenom potom vlastně ve svém komentáři v obecné rozpravě o tom hovořil i kolega Patrik Nacher a vlastně koneckonců i kolegyně Štefanová.

Jednoznačně se má jednat, jak zde několika padlo, o transpozici evropské směrnice o oddlužení podnikatelů, ale na stole je, myslím si, návrh, který volá především po rychlém oddlužení během tří let pro fyzické osoby se zcela z mého pohledu minimálními požadavky na výši splaceného dluhu. Dopady na vymahatelnost budou jednoznačně tristní, podle různých výpočtů se výtěžnost propadne o zhruba 5 až 10 %. A to je fakt, to není výplod mé fantazie. To je prostě měřitelný, vypočitatelný, vypočítaný fakt.

Snadným oddlužením pro všechny bez rozdílu zcela jistě pomůžeme dlužníkům, ale evropská směrnice měla trochu vyšší cíl – znásobit účinnost postupů oddlužení a společně s poskytnutím druhé šance živnostníkům zachovat, respektive zefektivnit míru uspokojení věřitelů. To se při implementaci tohoto evropského předpisu bohužel, pokud bude schválen tak, jak je teď předložen, úplně tak neuděje. Výsledkem bude jistě nejenom nižší výtěžnost pohledávek, což pocítí nejenom ti soukromoprávní věřitelé, ale zřejmě to pocítí asi i veřejná pokladna, protože tak jak tady bylo několikrát zmiňováno, nejedná se jenom o věřitele soukromoprávní, ale skutečně i věřitele na úrovni obcí, krajů a měst nebo jimi zřizované organizace, které se také budou potýkat s tím, že těžko vymáhají své pohledávky. Takže i tam se nějakým způsobem podepíšeme na výsledku výtěžnosti jejich pohledávek.

Já jsem o tom už několikrát možná hovořil s jinými kolegy třeba ze zahraničí a ti upozorňují, zejména ti slovenští kolegové, na to, že vlastně bezbřehá úprava legislativy zrovna u nich na Slovensku vedla k tomu, že v tuto chvíli je až 97 % oddlužení ukončeno bez jakékoliv úhrady věřitelům, což je velmi, velmi varovný fakt, a bylo by škoda, abychom si zrovna z tohoto ne úplně povedeného modelu vzali příklad a přenesli ho k nám do České republiky. Všichni tady hovoříme o tom, jak by bylo fajn minimálně práva věřitelů a dlužníků vyvážit, a myslím si, že je to namístě.

Abych se vyjádřil ale přesně a nebyl označován za asociála bez sociálního a solidárního cítění, určitě nekritizuji to, že se přijímají pravidla, jejichž smyslem je pomáhat potřebným dlužníkům, kteří jsou znevýhodněni, ale smyslem mé argumentace je vlastně poukázat na fakt, že naším cílem musí být hlubší náprava problémů, a to vždy s přihlédnutím k právu obou stran – věřitelů i dlužníků. A troufám si tvrdit, že tohle je naše povinnost. Povinnost všech nás poslanců – vyrovnat právě v rámci sociálního smíru, společenského smíru obě ty vrstvy.

Určitě jsem pro, aby novela prošla do dalšího čtení. Myslím, že tady na tom se asi napříč všichni shodneme, ale určitě jsem také pro, a jsem za to rád a děkuji za to svým předřečníkům, kolegům zejména z hnutí ANO, že povedeme asi konstruktivní debatu na úrovni výborů a podvýborů. Jsem velmi rád za ty připomínky, které tady například zmiňoval pan kolega Nacher, ale které tady zmiňovala i paní kolegyně Táňa Malá, ať už je to právě třeba opravdu důraz na důslednou kontrolu plnění povinností dlužníka, nebo je to třeba posun z 10 na 12 let v mezidobí od okamžiku vlastně ukončení prvního osobního bankrotu a do zahájení druhého, ale také jsem tady určitě velmi pro, aby právě třeba ta první šance byla, když už tedy tříletá, tak ať ta druhá šance je aspoň pětiletá, protože si myslím, že to prodloužení období nebo prodloužení té doby splátek je zásadní.

A pokud chceme navázat na to, že – aspoň tak to vnímám – je na tom nějaká koaliční shoda, tak abychom opravdu do života uvedli i vlastně kousek, který tady odcitují z programového prohlášení, které říká, že se najde vyvážené řešení respektující pomoc

zodpovědným dlužníkům i práva seriózních věřitelů, tak v tu chvíli je potřeba takovýhle kompromis, ale nejenom kompromis politický, ale i společenský, skutečně vzít vážně a vytvořit ho.

Takže jak jsem říkal, strašně kvituji tady tu debatu, kterou jsme tady dneska odpoledne zahájili. Věřím, že nekončí a že naopak bude pokračovat dál na výborech a dalších vlastně možných platformách, a také věřím v to, že dozná předkládaný návrh i kýžených změn tak, aby sociální smír byl zachován. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, pane poslanče, a jako další v pořadí vystoupí paní poslankyně Helena Válková. Prosím.

Poslankyně Helena Válková: Děkuji, vážený pane místopředsedo. Milé kolegyně, milí kolegové, já jsem moc ráda, že jsem zase mezi vámi a že je tady taková dělná atmosféra, takže já použiji stejného adjektiva a navážu na brilantní výkon svého předřečníka. Skóre se vyrovnává. Protože musím mu poděkovat, že upozornil na některé věci sám, a nemusím se jimi tedy zabývat ve svém vystoupení tak podrobně já. Ale například kontrola plnění povinností dlužníků, lhůty, to jsou všechno věci, které, myslím si, bychom měli v rámci druhého čtení ještě svými pozměňovacími návrhy upravit a změnit.

Mně to tedy trochu připadá jako dost takový úkol – na jedné straně chceme vyjít vstříc dlužníkům, a už to tady bylo, nebudu zdržovat svým projevem, několikrát velice dobře, i kolegyní za SPD, paní poslankyní, zdůrazněno, že je třeba i akceptovat a přihlížet k potřebám, oprávněným potřebám věřitelů, na druhé straně chceme vyjít poctivým dlužníkům vstříc. Takže ten výsledek, aby to nebyl nějaký kočkopes, já se toho trochu obávám, a proto bych navázala právě na slova pana poslance Staňka, vaším prostřednictvím, že by bylo dobré, kdybychom udrželi tu hlavní linii, to znamená pomoci dlužníkům, a zpřísnili jenom ten dohled, případně ta ochranná opatření, lhůty. Protože pokud půjdeme tak, aby to bylo úplně spravedlivé, jak víme, spravedlnost absolutní neexistuje, natožpak v právu, když děláme legislativní návrhy, tak ne vždycky se nám to podaří tak, jak bychom si představovali, a tady se obávám, že to riziko je relativně vysoké, čili aby ta linie byla udržena. Samozřejmě ta implementace tam je promítnuta. A na druhé straně abychom neujeli do druhého extrému, že to bude norma, která nepomůže nikomu. Nemám tu obavu, ta část diskuse a rozpravy, kterou jsem slyšela, mě přesvědčuje o tom, že tady půjdeme napříč politickým spektrem v zájmu zlepšení situace v České republice, a určitě, a to tady říkám teď, i řekněme podporována těmi, které nejmenuji, ale jako předsedkyně podvýboru pro justici mám informace od soudců, kteří se touto problematikou zabývají a bojí se, aby se to nepřehnal, protože jinak ten scénář ze Slovenska je hroživě reálný.

Takže zůstaňme při tom návrhu. Na druhé straně bychom měli najít velmi chytré řešení, jakým způsobem minimalizovat riziko toho, že ti, kteří to potom budou posuzovat, budou ve výsledku konstatovat, že pohledávka zůstala nedobytnou, tak jak tady řekl pan poslanec Staňk. To se nám může stát. Pokud to zůstane v této podobě, tak dokonce si myslím, že ta pravděpodobnost není úplně malá. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. S faktickou poznámkou reaguje pan poslanec Aleš Dufek. Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Já jsem se ani nechtěl hlásit do řádného vystoupení, mám pouze dvě poznámky k tomu. Poslouchal jsem předřečníky. My za KDU-ČSL to samozřejmě podpoříme tady a posuneme tento zákon dál.

A ty dvě poznámky. Jedna je ta, že bych vzdal čest všem podnikatelům – fyzickým osobám, kteří za posledních 25 let nemohli se dožít toho, nebo neustáli tu skutečnost, že se

skutečně nemohli oddlužit, a procházeli v podstatě, na rozdíl od těch podnikatelů, kteří třeba různě pokládali různé právnické osoby, tak oni v podstatě buď zaplatili všechno do poslední koruny, anebo jako doteď jsou různě stíháni a všude hledáni, aby zaplatili a zaplatili a zaplatili. Takže to je jedna poznámka.

A ta druhá poznámka je, že se už strašně těším na ty brilantní pozměňovací návrhy, když byly takové brilantní řečnické projevy, tak se moc těším na ty brilantní pozměňovací návrhy, jak tedy se ti dlužníci budou ty tři roky sledovat a jak je donutíme, aby skutečně jakoby odkryli karty a udělali během tří let všechno, co můžou. Ale těším se do výboru.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Ještě faktická poznámka pana poslance Karla Haase. Prosím.

Poslanec Karel Haas: Dobré popoledne, dámy a pánové. Já také vystačím s velmi rychlou faktickou. Je to možná teď reakce na ctěného kolegu Aleše Dufka. Já myslím, že v rámci opravdu jednoznačné podpory této důležité novely, tak odpovím možná takovým malým návodem, co bychom měli v ústavně-právním výboru, všichni členové, možná si vzít jako inspiraci. V rámci připomínkového řízení mezirezortů nad touto novelou velmi cenné náměty, připomínky, podněty daly pro mě jako pro právníka následující instituce: Nejvyšší soud České republiky, Exekutorská komora, Česká advokátní komora a Hospodářská komora České republiky. Jinými slovy, možná ten inspirační zdroj pro případné úpravy této novely v rámci legislativního procesu. Říkám pro případné, cením si té snad široké shody, klepu to do dřeva, nad touto novelou. Tak jsem jenom chtěl dát takové inspirační tipy pro naši práci zejména v ústavně-právním výboru. Děkuji mnohokrát.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. V současné době konstatuji, že se nikdo nehlásí do obecné rozpravy, a je-li tomu tak, já končím obecnou rozpravu. Vidím, že pan ministr se chystá na závěrečné slovo. Prosím, pane ministře.

Ministr spravedlnosti ČR Pavel Blažek: Děkuji za slovo. Já jsem poslouchal tu rozpravu, asi nejvíce bych měl reagovat na kolegu Patrika Nachera. On toho řekl více, některé věci byly řekněme k tomu zákonu, některé věci byly obecně politické, tak já se pokusím na to nějak zareagovat.

Za prvé, ta námitka, proč ten zákon je předložen po tak dlouhé době projednávání. Odpověď je velmi jednoduchá. Bylo těžké najít shodu na znění tohoto návrhu zákona tak, aby byl průchozí v koalici a pokud možno průchozí i v této Sněmovně, protože když tady poslouchám ty projevy například o právech věřitelů a podobně, tak zrovna strana, kterou zastupuji já, tak řekněme měla obavu, že některé úpravy mohou narušit ta práva věřitelů, ale zůstali jsme v tom sami, to je potřeba si říci. A tak se ministr a někteří další členové mé strany snažili, aby některé návrhy prostě vyzněly nějak jinak. To, co je tady ale předloženo, je typický kompromis. To znamená, já jsem jednal i s hnutím ANO. Takže ODS v některých názorech zůstala sama. Ano, ta debata trvala dlouho, to je prostě daň za demokracii, které se nebudu vyhýbat, že byla tímto způsobem zaplacená. A v zásadě se předkládá návrh... (Hluk v sále. Ministr se obrací na předsedajícího s poznámkou, že neslyší sám sebe.) A v zásadě se předkládá návrh, který dost možná bude kritizován zleva i zprava, ale to je prostě nevýhoda kompromisů. Podstatné je, že ten zákon tady nachystán nějakým způsobem je a měl by být schválen už kvůli pravidlům Evropské unie.

A teď ty obecné věty kolegy Nachera, které zde řekl, řekl bych to trošku klausovsky, řekl některá zlá slovíčka o mých koaličních partnerech, nebo našich. (Reakce na poznámku z pléna:) Ne, já to takhle prostě беру. Pan kolega Nacher se zmínil, že dostával od poslanců hnutí STAN

různé podněty, aby v té aféře, kterou jsem si způsobil sám před 14 dny, proti mně nějak vystupovali.

Podívejte, pane poslanče, prostřednictvím pana předsedajícího, já tyhle věci neřeším a řeknu vám proč. Vždycky platí, ať jde o jakoukoli politickou stranu: čím větší neštěstí v tomhle baráku, nebo v této budově, přejete tomu druhému, tím větší jednoho dne postihne vás. Já nebudu rozebírat to, kdo jako co kde říkal a neříkal a k čemu ponoukal. Nemusím to dělat, ono se to vyřeší samo. A ani žádné vyšetřování v těchto věcech dělat nebudu, ale beru na vědomí tuhle záležitost.

Potom jsem si všiml ve veřejném prostoru takových těch různých – jak bych to řekl? – námětů, čím pak to je, že ta opozice mě kritizuje méně, než by se to líbilo některým médiím a sociálním sítím. Tak já si dovolím říci, a teď – hloupý člověk soudí podle sebe, to znamená, on si říká: je to proto – a tím mluvím o nějakých redaktorech, bohužel, a některých provozovateli sítí – on si myslí: oni to dělají proto, že mají určitě spolu něco domluveno a mají nějaký partnerský vztah. Podle mého přesvědčení je ta odpověď mnohem jednodušší. Za celou svou politickou kariéru, a to jak v Brně, tak tady, nikdy v životě jsem proti nikomu tady ani v nějakých médiích necitoval žádné články. V životě jsem necitoval nějaké uniklé odposlechy z nějakých trestních řízení a podobně. A já předpokládám, že si toho všimli i v hnutí ANO i v SPD a možná i v jiných řadách. A proč to dělám? Nedělám to proto, že mám někoho radši nebo méně radši. Tady jde totiž o princip. Jakýmkoli čtením článků tady kohokoliv, jakýmkoli čtením nějakých uniklých spisů státního zástupce a policistů tato Sněmovna odevzdává tu moc jinam! Sedí někde pár lidí a vymyslí si, co na koho pustíme. Hlupák to tady čte dál! A že jich tady bylo!

My máme moc z voleb. My si ji máme držet. Tady se máme domlouvat a máme se přít o kvalitu zákonů, nikoli o to, na koho je víc svinstav napsaných v tom či onom médiu nebo na tom či onom serveru a podobně! To není naše úloha. Kdo ji dělá, tak si myslím, že poškozují parlamentní demokracii. To je moje přesvědčení. (Velký potlesk v pravé části sálu.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane ministře, pouze bych vás vyzval, abyste se držel projednávání zákona a závěrečného slova.

Ministr spravedlnosti ČR Pavel Blažek: Toto byly otázky kolegy Nachera. A já nechci vypadat, že se jim vyhýbám. Já se nemám čemu vyhýbat. Rád na to odpovím.

Ale, pane předsedající, myslím si, že jste mě přerušil v pravou chvíli, protože už jsem vlastně podle mého názoru na všechno, co kolega Nacher říkal, (reagoval).

A snad jenom prosba: nenaskakujme na lehká mediální témata. Škodíme tím fakt sami sobě. A jestli si někdo myslí, že pomáhá republice tím, že tady čte nějaké dehonestující články na kohokoli – naopak jí škodí. Veřejnost to sleduje a má pocit, že jediné, co umíme, je se tady navzájem špinit. Děkuji vám za pozornost. (Potlesk v pravé části sálu.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Chci se zeptat paní zpravodajky, zda chce využít svého závěrečného slova? Není tomu tak.

Nyní přistoupíme k hlasování. Budeme se zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání a nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Předsedkyně Poslanecké sněmovny svým rozhodnutím navrhla přikázat předložený návrh k projednání ústavně-právnímu výboru jako výboru garančnímu. Já se ptám, zda někdo navrhuje přikázání jinému výboru než výboru garančnímu? Není tomu tak.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako garančnímu výboru? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 6, přihlášeno je 180 poslankyň a poslanců, pro návrh 147, proti nikdo. Konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako garančnímu výboru.

Předsedkyně Poslanecké sněmovny nenavrhlala přikázat tento návrh dalšímu výboru k projednání. Já se ptám, zda máte někdo další návrh k projednání ve výborech? Jestliže žádný takový další návrh nepadl, v tom případě jsme projednali všechny návrhy, které padly v rozpravě a o kterých bylo potřeba hlasovat. Končím projednávání tohoto bodu.

Otevírám další bod dnešního jednání a tím je

3.

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb.,
o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku
na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb.,
o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 187/2006 Sb.,
o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů
/sněmovní tisk 443/ – druhé čtení**

Z pověření vlády předložený návrh zákona uvede místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. Než vám udělím slovo, poprosím, kolegyně, kolegové, zvláště v pravé části sálu... kolegyně a kolegové v pravé části sálu, o ztišení. Prosím, pane ministře.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji. Vážený pane místopředsedo, kolegyně, kolegové, dovoluji si tedy uvést tento sněmovní tisk číslo 443, který je projednáván ve druhém čtení, je to novela několika zákonů, jak už bylo tady zmíněno panem místopředsedou.

Dovolím si jenom říci ty podstatné úpravy, které tato novela nebo tyto novelizace přináší. Tyto cíle jsou především upřesnění nebo náprava některých ne úplně vyhovujících nebo ne úplně jasně správně definovaných aspektů dosavadní právní úpravy sociálního pojištění, a to tak, aby znění zákonů lépe odpovídalo jejich účelu, a tím příznivěji sloužilo adresátům tohoto zákona, tedy klientům, občanům této země. Vedle toho však tento návrh přináší také některé zásadnější změny, které se týkají provádění sociálního pojištění. Tedy tím návrhem, touto novelizací měníme čtyři zákony. Dovolím si zmínit aspoň stručně ty nejpodstatnější změny a přínosy.

Zavádí se tedy možnost podat žádost o přiznání důchodu v elektronické podobě. To je opravdu velká změna, protože dnes takovéto podání nebylo legislativně ani prakticky možné. Tento krok by přinesl do budoucna opravdu výrazné zjednodušení komunikace mezi občany, kteří vyřizují tuto oblast v rámci žádostí o důchody, a do budoucna samozřejmě také i větší operativní výkon této agendy na straně České správy sociálního zabezpečení a také samozřejmě i v té střední a dlouhodobé perspektivě snižování i provozních výdajů. V návaznosti na on-line žádosti o důchod se ruší také místní příslušnosti okresní správy sociálního zabezpečení při sepisování žádosti o přiznání důchodů v listinné podobě, takže žádost o důchod bude tedy možné podat u kterékoliv okresní správy sociálního zabezpečení a také Česká správa sociálního zabezpečení bude mít i větší flexibilitu následně ve vyřízení této agendy.

Další oblastí, která se mění, tak je výplatní období důchodu z takzvaného klouzavého měsíce na měsíc kalendářní. V této souvislosti se také zužuje okruh výplatních termínů

z 13 termínů na 5 termínů a výplatní termíny se soustředí pro všechny důchodce do první poloviny kalendářního měsíce. Je to opět téma, které jsme i na půdě Sněmovny řešili v minulosti opakovaně, téma, které způsobovalo problémy při valorizacích důchodů a následné dopočítávání a neslo samozřejmě komplikace jak pro důchodce samotné, tak i potom pro tu vnitřní agendu České správy sociálního zabezpečení.

Účinnost tohoto zákona je navržena dnem 1. ledna, s výjimkou ustanovení, jimiž se upravují výplatní období důchodů, účinnost těchto ustanovení je od 1. července 2025, neboť Česká správa sociálního zabezpečení musí mít také dostatek času na technickou realizaci, úpravu IT systémů a další věci technického rázu, a dále ustanovení, jimiž se zavádí možnost podat žádost o důchod on-line, účinnost těchto ustanovení je od 1. prosince 2023, aby byl dodržen termín stanovení v nařízení EU o jednotné digitální bráně, kdy účinnost tohoto nařízení EU je od 12. prosince 2023. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, pane ministře. Návrh jsme v prvním čtení přikázali k projednání výboru pro sociální politiku jako výboru garančnímu a usnesení výboru bylo doručeno jako sněmovní tisk 443/1. Prosím, aby se ujala slova zpravodajka výboru pro sociální politiku, poslankyně Lenka Dražilová, informovala nás o projednání návrhu ve výboru a případné pozměňující návrhy odůvodnila. Prosím.

Poslankyně Lenka Dražilová: Dobrý den. Děkuji za slovo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážený pane předsedající, jak už zde bylo řečeno, jenom bych ráda zopakovala, první čtení proběhlo 13. 6. na 65. schůzi a myslím si, že samotný návrh nemusím víc komentovat, protože pan ministr ho zde řekl podrobně.

Co se týká výboru pro sociální politiku, tak ten jako garanční výbor projednal návrh zákona 21. června a přijal usnesení číslo 110, které vám bylo doručeno jako tisk 443/1, a tímto usnesením za prvé doporučuje Poslanecké sněmovně, aby vyslovila souhlas s vládním návrhem zákona, a za druhé zmocňuje zpravodajku výboru, aby se stanoviskem výboru seznámila schůzi Poslanecké sněmovny. Pozměňovací návrhy tam nebyly předloženy. Děkuji za slovo.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Otevíráme obecnou rozpravu, do které evidují dvě přihlášky. Jako první vystoupí pan poslanec Aleš Dufek a připraví se pan poslanec David Šimek. Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Budu velmi stručný. V podstatě pouze navrhuji podle § 95 zákona o jednacím řádu naší Sněmovny zkrácení lhůty projednání tohoto tisku ve třetím čtení, upozorňuji, tento bod je vlastně jediný z těch dvanácti, který projednáváme dneska ve druhém čtení, a to zkrácení lhůty je na 7 dnů, a to právě z následujících důvodů, které již nastínil pan ministr, to znamená především proto, že se počítá s účinností změn od 1. prosince 2023. A fakt by bylo dobré, kdyby tam byl nějaký časový polštář pro plátce důchodů v technické přípravě na ty změny.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Váš návrh jsem si poznamenal. Nyní vystoupí pan poslanec David Šimek. Prosím.

Poslanec David Šimek: Děkuji. Dobré odpoledne, kolegyně a kolegové. Dovolte mi, abych představil pozměňovací návrh, který byl nahrán do systému jako sněmovní dokument 2993. Jedná se o pozměňovací návrh poslanců Davida Šimka, Marie Jílkové, Martiny Ochodnické, Jana Bauera, Pavly Pivoňky Vaňkové a Olgy Richterové týkající se úhrady náhrady mzdy nebo platu za pracovní volno související s akcí pro děti a mládež.

Možná někteří z vás jste v průběhu letních prázdnin využili svého volného času a věnovali jste ho také dětem, a nejenom dětem svým, ale v rámci různých organizací. Vyzvali jste na tábor, kde jste pracovali jako vedoucí či techničtí pracovníci. Těm z vás, kteří jste toto udělali, tak vám za to moc děkuji. Děkuji všem, kteří nejsou přítomni v sále a dělají něco navíc ve svém volném čase dobrovolnicky právě pro naši mládež. A tento pozměňovací návrh právě směřuje k tomu, abychom zlepšili podmínky pro všechny, kteří se ochotně, dobrovolně, soustavně, celoročně věnují práci s mládeží. V rámci tohoto pozměňovacího návrhu upravujeme skupinu právě lidí, kteří pracují s mládeží, a přesně definujeme zákonem právě tuto cílovou skupinu.

Druhou záležitostí upravujeme danou organizaci, s kterou jezdí všichni pracovníci na různé akce, kde první z věcí, kterou u pořadatelů upravujeme, je, že dneska platí, že podmínka zápisu právnické osoby ve veřejném rejstříku je jeden rok, zde toto zpřísnujeme na to, že tyto spolky musí být registrovány po dobu pěti let. Je to o tom, abychom skutečně podmínili to, že se jedná o organizace, které dlouhodobě pracují s mládeží, věnují se vzdělávání svých pracovníků s dětmi. Druhou věcí, kterou upravujeme, je, že práce s dětmi tvoří podstatnou část hlavní činnosti spolku. Toto je upravováno hlavně z toho důvodu, že všichni, kteří jezdí s dobrovolnými hasiči nebo třeba v rámci různých církevních organizací či sportovních klubů na různá sportovní soustředění, tak dneska současnou legislativou nebyli právě tímto zákonem podchyceni, takže rozšiřujeme okruh i o tuto skupinu osob.

A třetí návrh: Upravujeme definici mládeže, tak jak je stanovena i v legislativě Ministerstva školství, kdy podporovanou skupinou nebude mládež jen do 19 let, ale rozšiřujeme to na skupinu do 26 let, tak aby vysokoškoláci, různí rádčové, kteří jezdí na různé kurzy, či instruktoři a začínající vedoucí oddílů, tak aby i práce všech těch vedoucích, kteří se věnují vzdělávání této skupiny lidí, byli podporováni. Krom toho, že rozšiřujeme tuto cílovou skupinu a děláme tyto úpravy směrem ke všem, kteří pracují s mládeží, tak samozřejmě tato úprava má i úpravu procesních postupů, což vede k snížení byrokratické zátěže, a to nejenom pro zaměstnavatele, kteří uplatňují nárok na úhradu náhrady mzdy nebo platu, ale také i pro Českou správu sociálního zabezpečení.

Já věřím, že tento pozměňovací návrh ve třetím čtení všichni podpoříte. Moc děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, pane poslanče. Nyní s přednostním právem vystoupí paní poslankyně Olga Richterová. Prosím.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Kolegyně a kolegové, vážení členové vlády, já už jenom velice stručně připomenu, že mě těší, že se tady dnes zase o další krok přiblížíme k napravení nespravedlnosti, která u důchodů trvala roky. Ta nespravedlnost způsobená termíny, které se lišily, termíny pro výpočet valorizace, byla tématem, kterému jsme se za Piráty věnovali už v minulém volebním období, řešili jsme to a podařilo se nám tehdy prosadit částečné zlepšení, ale nebylo to ještě úplně dotažené, což jsem nyní ráda, že se to nyní dotáhne, ta změna z toho takzvaného klouzavého měsíce na měsíc kalendářní je velice dobrá a také to zjednoduší byrokracii.

A ten druhý bod. Jsem ráda za to, že je to změna, která zavádí možnost podat žádost o důchod zcela on-line, a to jak o důchod starobní, tak třeba invalidní, stejně jako žádost o změnu jeho výplaty, když se vám zhorší nemoc, zvýší vám stupeň invalidity, potřebujete tedy ten vyšší invalidní důchod. Takže v případech jak starobních důchodců, tak lidí s hendikepou je myslím velice dobře, že budeme mít možnost té on-line žádosti. Myslím, že tohle je ta digitalizace, která má fungovat současně tak, jak funguje Evropská unie. Je za mě férové si připomenout, že v minulosti nebyla úplně vůle k některým změnám a že si myslím, že i to nařízení, které přichází z Evropské unie právě směrem k této digitalizaci žádostí o důchody, a to právě proto, že lidé cestují napříč Evropou, někde odpracují několik let a potom si samozřejmě

potřebují požádat o důchod i v jiných zemích, takže i tento krok byl myslím uspíšen tlakem na to, abychom splnili termín 12. prosince. Tak jen když budeme přemýšlet o Evropě, jejíž jsme součástí, tak její součástí je i to, aby státy fungovaly digitálně.

Ještě jednou děkuju a jsem ráda, že jsme se tomu tématu věnovali už v tom minulém období a teď můžeme být u toho, kdy se to dotahuje.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuju a ptám se, zda do obecné rozpravy se ještě někdo hlásí? Nikoho nevidím, v tom případě končím obecnou rozpravu a ptám se, zda pan ministr nebo paní zpravodajka chcete závěrečné slovo v tento...? Není tomu tak.

V tom případě zahajuji podrobnou rozpravu a připomínám, že pozměňovací i jiné návrhy přednesené v podrobné rozpravě musí být vždy zdůvodněny. Eviduji jednu přihlášku a to je pan poslanec David Šimek. Prosím, máte slovo.

Poslanec David Šimek: Děkuju. Takže já ještě jednou se přihlašuji k pozměňovacímu návrhu 2993 o úhradě náhrady mzdy nebo platu za pracovní volno související s akcí pro děti a mládež.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuju. Ptám se, zda někdo další se ještě hlásí do podrobné rozpravy? Nikoho nevidím. Ptám se, zda pan ministr nebo paní zpravodajka chcete závěrečné slovo? Prosím, pane ministře.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuju. Já velmi stručně si dovolím zareagovat na přednesený návrh také pana kolegy poslance Davida Šimka, který reprezentoval i skupinu předkladatelů. Jenom chci říci, že toto bylo s námi jako se zástupci navrhovatele diskutováno velmi podrobně, tak stejně i s Českou správou sociálního zabezpečení. A vlastně poté, co tehdy, v minulém období, myslím si, že poměrně napříč s celou politickou reprezentací byla shoda na tom, že chceme podpořit lidi, kteří se věnují opravdu práci s mládeží, jsou to lidé, kteří nad rámec svého volného času jezdí na letní tábory a podobně, tak aby tady tato forma ocenění této snahy byla aspoň v určité nejenom symbolické, ale i v té drobné rovině i vůči nim respektive jejich zaměstnavatelům, tak jsme po zhruba těch více jak dvou letech té aplikační praxe vyhodnotili, že tady jsou některé konkrétní věci, které by si zasluhovaly určitou úpravu, a proto na tom byla shoda, abychom takto to zpřesnili a zároveň upravili i ten nástroj jako takový z hlediska toho finančního mechanismu. Takže děkuju za ten konsenzus a budu rád, když samozřejmě potom ve třetím čtení tento pozměňovací návrh bude podpořen. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuju. Ještě paní zpravodajka. Prosím, vaše závěrečné slovo.

Poslankyně Lenka Dražilová: Tak já jako zpravodajka to jenom shrnu. Řeknu, že v obecné rozpravě nám vystoupili tři poslanci, v podrobné rozpravě nám potom byl načten jeden pozměňovací návrh. A padl také návrh na zkrácení lhůty na 7 dnů.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám moc děkuju a pouze pro pořádek říkám, že přesně takto má vypadat práce zpravodaje daného tisku v druhém čtení. Děkuju vám za to.

Nyní budeme pokračovat v hlasování, protože v průběhu rozpravy padl návrh na zkrácení lhůty na projednání na 7 dnů. Já zavolám kolegyně a kolegyně z předsálí.

Přečtu jednu omluvu a to je, že dnes od 13.30 do 14.30 z pracovních důvodů se omlouvá paní předsedkyně, paní Markéta Pekarová Adamová.

Nyní budeme hlasovat o zkrácení lhůty na 7 dnů.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro zkrácení lhůty? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 7, přihlášeno je 179 poslankyň a poslanců, pro návrh 125, proti žádný. Já konstatuji, že s návrhem jsme vyslovili souhlas a lhůta byla zkrácena na 7 dnů.

Kolegyně a kolegové, já předám řízení schůze.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Dobré odpoledne i ode mě. Budeme pokračovat bodem

4.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 475/ – první čtení

Poprosím, aby z pověření vlády předložený návrh uvedl místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. Pane ministře, prosím, máte slovo. (Ministr začíná hovořit, není zapnutý mikrofon. Otáčí se k předsedajícímu.) Teď už máte slovo.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji. Vážený pane místopředsedo, kolegyně, kolegové, já si dovoluji tedy uvést novelu zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, tedy novelu zákona č. 582/1992 Sb., sněmovní tisk číslo 475, a jsme v prvním čtení. Tento návrh zákona obsahuje jedinou podstatnou změnu, a to změnu, která se týká organizačního uspořádání soustavy správ sociálního zabezpečení. To dosavadní uspořádání, kdy existuje Česká správa sociálního zabezpečení jako centrální orgán na územní úrovni, existuje v každém okrese okresní správa sociálního zabezpečení, toto bylo založeno již v roce 1990 a v současné době po víc než třiceti letech tato organizační struktura tak, jak je definovaná, není úplně optimální a vyhovující. Celkem existuje na územní úrovni 77 okresních správ.

Okresní správy jsou samostatnými státními orgány s vymezenou zákonnou působností. Na úrovni jednotlivých okresních správ je vzhledem k zákonnému uspořádání značná věcná i provozní autonomie, což brání synergickým efektům, kterých by bylo možné dosáhnout v rámci větších celků. Velký počet těchto územních orgánů přináší velkou administrativní náročnost v oblasti metodické i řídicí a v oblasti státní služby, kdy jsou jednotlivé okresní správy služebními úřady, a ztěžuje provádění optimalizačních opatření při vyřizování svěřené agendy a dosahování úspor nákladů. Dosavadní struktura správ sociálního zabezpečení vázaná na jednotlivé okresy neumožňuje operativní řešení problémů, například dodržování příslušných lhůt při mimořádném nahromadění agendy. Cílem návrhu zákona je proto nově uspořádat soustavu správ sociálního zabezpečení, kdy na územní úrovni se navrhuje místo 77 okresních správ zřídit 5 územních správ sociálního zabezpečení. Při tomto novém uspořádání se přihlíží i k tomu, že v současné době v komunikaci se správami sociálního zabezpečení již značně převažuje elektronická forma a osobní kontakt se správou je již malý a bude se dále zmenšovat, například v předchozím tisku ta navrhovaná úprava, která se týká podání žádostí o důchod elektronickou formou.

Územní obvody jednotlivých územních správ by zahrnovaly území několika krajů. V rámci územních správ by působila kontaktní pracoviště, přičemž kontaktní pracoviště by bylo pro každý okres. V návrhu zákona se zaručuje, že každý bude moci projednat svou záležitost, kde je nutná jeho osobní přítomnost, na kontaktním pracovišti v tomto okrese, v němž má bydliště. Tím je zaručeno, že se v žádném případě nezhorší dostupnost služeb pro klienty.

Navrhovanou změnou se dosáhne úspor v personální oblasti, zjednoduší se chod správ, dojde k lepšímu řízení metodické a řídicí oblasti a zejména se umožní flexibilněji reagovat na nárůst agendy organizačně snadnějším a rychlejším přesunem agendy v rámci jedné územní správy. Účinnost zákona je navržena na 1. leden 2024 s výjimkou dvou přechodných ustanovení týkajících se otázek systemizace, kdy je účelné, aby toto ustanovení nabylo účinnost již dnem následujícím po vyhlášení zákona, aby nová úprava mohla být včas zohledněna v systemizaci nových správních úřadů. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji pěkně a prosím paní zpravodajku pro první čtení, kterou je paní poslankyně Klára Kocmanová, aby se rovněž ujala slova. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Klára Kocmanová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Cílem návrhu zákona, jak už pan ministr zmínil, je změna organizačního uspořádání České správy sociálního zabezpečení, tedy nahrazení 77 okresních správ sociálního zabezpečení 6 (?) regionálními pracovišti, a změna formálního statusu okresní správy sociálního zabezpečení na kontaktní pracoviště.

Já myslím, že pan ministr návrh zákona celkem podrobně představil a odůvodnil, proto se omezím ještě na pouhé podtržení toho, co považuji za důležité. To znamená, považuji za důležité podotknout, že se nijak nesníží dostupnost správy sociálního zabezpečení pro občany, pro klienty, tedy pro pojištěnce, zaměstnavatele a OSVČ zůstane správa fakticky beze změny, tedy kromě změny názvu.

Dopad na státní rozpočet tento návrh nemá, naopak je očekávána úspora prostředků na platy a systematizovaná místa. Veškeré výdaje potřebné například na změnu názvu úřadu budou nahrazeny v rámci přidělené výše státního rozpočtu. Je navrženo, a to pan ministr také již zmínil, aby zákon nabyl účinnosti dne 1. ledna. 2024. Proto doporučuji, abychom dnes návrh zákona posunuli do druhého čtení a projednali ho ve výboru pro sociální politiku. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji paní zpravodajce a otevírám obecnou rozpravu, do které se hlásí pan poslanec Dufek jako první, nicméně mám tady paní poslankyni Pastuchovou. S faktickou poznámkou? Ta by měla následovat až po nějakém vystoupení, ta faktická poznámka, ta vždycky reaguje na nějaké předešlé vystoupení. Abychom zákonu o jednacím řádu dali zadost, tak poprosím nejprve pana poslance Dufka, který byl první přihlášený.

Poslanec Aleš Dufek: Já vaše čekání zkrátím na minimum. Skutečně se hlásím jenom proto, abych navrhl zkrácení lhůty k projednání tohoto sněmovního tisku ve výborech o 30 dnů. Nic jiného jsem tady nechtěl navrhnout, takže máte prosím přednost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: A teď s faktickou poznámkou paní poslankyně Pastuchová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Pastuchová: Omlouvám se, pane předsedající, já jenom nechci vystupovat k tomuto tisku, protože to určitě udělají kolegové. Já bych se chtěla jenom zeptat

pana ministra, a tím reagovat vlastně na to, kdo přišel, nebo jak si mám představit název "územní celek". Co to je územní celek? Protože asi bych si uměla představit, jako že máme území kraje Libereckého, já nevím, Ústeckého, ale co to je název "územní celek"? Já jsem na to nepřišla. Nebo kdo to bude, ten "územní celek"? Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji, paní poslankyně, za dodržení času. A další z řádně přihlášených do rozpravy je pan poslanec Juchelka, připraví se paní poslankyně Dražilová.

Poslanec Aleš Juchelka: Já moc děkuji, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já mám jenom takovou poznámku tady k tomuto, poněvadž ta restrukturalizace, která by měla probíhat v rámci systemizace, už tady je podruhé. My jsme to na výboru pro sociální politiku už jednou zaregistrovali, tady tuto snahu o to, aby ta systemizace byla nějakým způsobem započata.

Já jenom bych chtěl vědět teď ta konkrétní čísla, jakým způsobem se nám zpoždí výpočet důchodů, protože, tuším, že na konci května to bylo 18 000 nevyřízených žádostí ohledně výpočtu důchodů za rok 2023. Já jenom nechápu, proč máme v tuto chvíli dělat nějakou restrukturalizaci, systemizaci, vlastně dělat přesoutěžení nějakých dalších míst, třeba na pozice ředitelů okresních správ sociálního zabezpečení, když máme teď v tuto chvíli tisíce nevyřízených žádostí a měli bychom se spíše soustředit na to a tady tu systemizaci dělat třeba v klidných dobách a normálně se o tom pobavit. (Nesrozumitelné) to zkrácení lhůt mi, opravdu nerozumím tomu, kam ministerstvo, respektive Česká správa sociálního zabezpečení spěchá.

Myslím si, že bychom měli nejdřív ustálit to, v čem se v tuto chvíli nacházíme, a to jsou tisíce nevyřízených žádostí po dobu x měsíců, a ne se teď v tuto chvíli zabývat nějakou systemizací České správy sociálního zabezpečení. Myslím si, že o tom hlouběji bude hovořit moje kolegyně Lenka Dražilová.

Takže mě jenom zajímá ten dotaz, kolik v tuto chvíli máme nevyřízených výpočtů u České správy sociálního zabezpečení u předčasných i běžných starobních důchodů. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Vaše vystoupení vyvolalo dvě faktické poznámky. První vystoupí paní poslankyně Hanzlíková s faktickou poznámkou, připraví se pan poslanec Brázdil. Paní poslankyně, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Děkuji za slovo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych chtěla jenom navázat na pana kolegu Juchelku s tím, že pan ministr to tady představil jako velmi pozitivní věc, ale chci upozornit, že opravdu ta změna přichází za prvé v krizovém období, kdy Česká správa je velmi zatížena velkým počtem žádostí o předčasné i jiné typy důchodů. V podstatě by se měli nejdříve podpořit pracovníci, aby vůbec tento nápor zvládli, a tato změna je opravdu velmi zásadní. Já jsem měla několik rozhovorů a zajímám se o to už delší dobu, a ti pracovníci okresních správ jsou v nejistotě, není to pro ně tak jasné, jak nám tady představil pan ministr, a navíc mě o tom přesvědčila i důvodová zpráva, která je za mě vzhledem k tomu, jak závažná to je změna, velmi v obecné bázi, takže vůbec neznáme konkrétní kroky toho transformačního plánu. Také mám pocit, že to bylo málo diskutované, v každém případě s opozicí téměř vůbec. Takže tady se obávám, že bychom měli právě naopak mít hodně času na to, abychom si podrobně ty konkrétní změny představili. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Další s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Brázdil, připraví se pan vicepremiér Jurečka.

Poslanec Milan Brázdil: Dobrý den, děkuji. Předpokládám, že se to dělá proto, že se chce zlepšit fungování úřadu. Asi proto, a nechce se ani navýšit na to peníze, čili nezatíží to státní rozpočet. Ale tedy jakým zvláštním multiplikačním mechanismem to pomůže? Tak teď je problém. Spousta lidí, nebo ty žádosti, nestíhá se to vyřídit. Jakým způsobem, tedy tím, že to jenom restrukturalizujete, dojde k tomu, že se něcolepší? Jestli byste to, pane ministře, mohl vysvětlit. Možná to pomůže nám, pomůže to i těm lidem, kteří tam pracují, i veřejnosti. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Také děkuji za dodržení času a nyní pan vicepremiér Jurečka s faktickou poznámkou.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji. Mně trochu přijde, že se neposloucháme. Možná jste tady ne úplně všichni byli, když jsem měl úvodní slovo, a možná ne úplně všichni čteme ten materiál včetně důvodové zprávy, která má 16 stran, což není rozhodně nějaká stručná důvodová zpráva. Jsou důvodové zprávy, které kolikrát k některým návrhům mají třeba jenom jednu A4 odůvodnění. A na těch 16 stranách je popsán vůbec celý ten způsob, jakým způsobem se vlastně přišlo s tímto konkrétním návrhem. Já jenom navazuji na dotaz paní kolegyně poslankyně, když tady zaznělo, jak jsme přišli na nějaké pojmenování oblastních správ, protože to je i v některých jiných typech služebních úřadů, které už dávno nefungují na bázi okresů, které vlastně v zásadě už dávno také zanikly, okresní úřady nemáme, které nefungují ani na úrovni pouze krajů, ale fungují na úrovni území, které zahrnuje vícero krajů dohromady. Jenom řeknu, je to citace z důvodové zprávy, kterou si každý poslanec a poslankyně, předpokládám, před tímto tiskem přečetli.

Tedy konkrétně by bylo vytvořeno pět oblastí, které by územně navazovaly na obsluhované území rušenými pracovišti České správy, tedy konkrétně například Oblastní správa sociálního zabezpečení Praha by byla vymezena územím města Prahy a Středočeským krajem se sídlem v Praze. Oblastní správa sociálního zabezpečení Plzeň vymezené území Jihočeského kraje, Plzeňského kraje, Karlovarského, a tak dále. Všechny tyto konkrétní posuny jsou tam popsány. A ten důvod je opravdu ten, který jsem tady uváděl, to znamená, v okamžiku, kdy máme roztržitost 77 samostatných správních úředních orgánů včetně toho, že se tam řeší i samostatně celá agenda režimu státní služby, tak je to administrativně náročné. Není to flexibilní struktura na zvládnání třeba jednorázových silných náporů v nějakém území, nemůžeme tu agendu dneska sdílet. To jsou praktické důvody.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. A nyní se vracíme do obecné rozpravy. Vystoupí paní poslankyně Dražilová. Než dojde k pultíku, načtu omluvu. Paní poslankyně Peštová Berenika se od 15.00 do 17.00 hodin omlouvá z rodinných důvodů.

Paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Lenka Dražilová: Děkuji za slovo. Asi bych shrnula to, co tady říkali mí kolegové přede mnou, asi takto. Ministerstvo financí zrušilo pobočky finančních úřadů. Ministr vnitra slučuje policejní služebny a do toho přichází pan ministr práce a sociálních věcí s tím, že ruší pobočky Úřadu práce a nově zde v tomto předloženém zákonu i pobočky České správy sociálního zabezpečení. Já tady teď přečtu, že pochybnost návrhu dobře vystihuje připomínka z Ministerstva vnitra, která říká, cituji: Návrh přináší nové pojetí organizace výkonu státní správy, které nelze připodobnit k žádnému fungujícímu modelu. Sám předkladatel pak v rámci důvodové zprávy uvádí, že se předpokládá, že jednotlivé oblasti státní správy sociálního zabezpečení, kterých má být nově pouze 5, si budou zřizovat vnitřní organizační jednotky, přičemž se předpokládá, že zpočátku by tyto vnitřní organizační jednotky působily v každém okresním městě. Konec citace.

Jak už zde bylo řečeno, Česká správa má v současné době 77 poboček po celé republice. Je to samozřejmě logické, protože spravuje obrovskou agendu pro téměř 9 milionů klientů, každý měsíc vyplácí přes 3,5 milionu důchodů a vyřizuje přes 300 000 dávek nemocenského pojištění. Má však na starosti daleko širší agendu. Dostupnost jejích poboček a služeb v regionech není pozůstatek minulosti, ale je to naopak součást jejího fungování.

Povinností opozičního poslance je klást otázky a být opatrný. Proto upozorňuji na to, že z díkce navrhovaného zákona je jasné, že budoucí velikost a rozsah pobočkové sítě bude svým způsobem na libovůli vedení této instituce a samozřejmě také na tlaku, který vyvinou politici. Jinými slovy, v návrhu v podstatě není popsáno, co se bude dít dál. A logicky také vyvstává otázka, zda se nejedná o obcházení služebního zákona.

Chci upozornit na extrémní vyčerpání pracovníků okresních správ, na jejich nespokojenost – já jsem s nimi také jednala – která opravdu u části z nich vede k úmyslu až podání výpovědi. A přesto v této době má dojít k reorganizaci. Tedy vedoucím pracovníkům sebereme jejich příplatky a čekáme, že nadšeně přejdou na místa referentů. Já samozřejmě chápu snahu o optimalizaci nákladů, ale domnívám se, že opravdu jen špatný hospodář začne restrukturalizovat v době největšího náporu, který opravdu na správách sociálních zabezpečení nyní je. My už téměř tři čtvrtě roku čteme o tom, že české správy nestíhají vyřizovat nápor žadatelů o důchody, před Českou správou sociálního zabezpečení navíc stojí nápor spojený s tím, že se na ně bude obracet stále více lidí z populačně silné generace. No a co udělá Ministerstvo práce a sociálních věcí? Bez jakékoli hlubší analýzy, bez toho, aby představilo další strategii, udělá návrh, který podle nás není promyšlený.

Za sebe bych se přikláněla k tomu, aby součástí tohoto návrhu zákona byla i strategie dalšího fungování, která by byla zpracovaná a jasně řekla, jak bude tato instituce fungovat dál. Obávám se, že místo systematické změny jsme tu svědky chaotického zásahu do fungující organizace, a po zkušenosti této vlády s Českou poštou musím říct, že mám poněkud obavy, jak to celé skončí. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopec: Děkuji. Vaše vystoupení vyvolalo dvě faktické poznámky. První pan vicepremiér Marian Jurečka. Prosím.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Já si dovoluji reagovat. Ještě jsem zapomněl zodpovědět dotaz pana poslance Juchelky. Pokud jde o otázku vyřizování důchodů, tak v tento okamžik po té zákonné lhůtě nám zůstává 6 428 důchodů, ale co je podstatné, tak z nich je 5 156 předčasných a z nich je velká část těch, u kterých jasně říkám, že jejich nárok na ten důchod se vztahuje k termínu po 1. 9., kde jsme deklarovali, že je potřeba, aby tyto žádosti byly posuzovány podle platné úpravy, a na ten výsledek čekáme, až podepíše pan prezident.

To zdržení, které jsme měli především v průběhu dubna a května, se podařilo výrazně snížit a je tady maximální úsilí, které by mělo vést k tomu, že opravdu se vrátíme zpátky zhruba na hodnotu 98 % žádostí, jak to bylo i v minulosti, které se vyřizovaly ve lhůtě. Nikdy, ani za žádné předchozí vlády, to nebylo tak, že by se všechny důchody stihly vyřídit v zákonné lhůtě, protože u mnoha z těchto důchodů je vyžadováno doplnění informací z archivů, a nejen z archivů na území České republiky. To jenom pro korektnost té debaty.

Já tady chci podtrhnout jednu podstatnou věc. Žádnou pobočku nerušíme. Žádné kontaktní místo České správy sociálního zabezpečení v okresech se neruší, ale děláme změny, které se propisují například do toho, jak je aplikován zákon o státní službě, kde na těch malých pobočkách máme třeba jednu třetinu pracovníků, kteří jsou ve vedoucích pozicích. Na středních a velkých pobočkách je to třeba někde mezi 10 a 12 %. Je to otázka efektivity a nákladů, kdy tímto, když dokážeme udělat ta územní pracoviště, tak jsme efektivnější z pohledu řídicí

struktury, z hlediska sdílení nákladů a zároveň garantujeme obslužnost každého klienta se stejnou dostupností jako nyní.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji pěkně. Další k faktické poznámce je přihlášen pan poslanec Mašek. Připraví se pan poslanec Juchelka. Pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji, pane předsedající. Vážený pane ministře, kolegyně, kolegové, můj dotaz na pana ministra je prostý. Proč pět, pane ministře? Pochopil bych třeba čtrnáct, máme krajské uspořádání. Jak bylo zdůvodněno těch pět? Bylo to pohledem z okna, nebo to byla číslovka, která – těch pět mi tam z nějakého důvodu nesedí. Kopíroval bych tady to krajské uspořádání.

Ten druhý dotaz, naznačila to tady kolegyně Dražilová, jestli nejde o to se zbavit některých ředitelů a obejít tak služební zákon. To je druhý dotaz. Třetí dotaz – kolik tímto krokem ušetříme, ušetříme-li vůbec, jestli je to v souvislosti s pokynem šetřit na jednotlivých ministerstvech, na jednotlivých úřadech? Děkuji za zodpovězení dotazů.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí s faktickou poznámkou pan poslanec Juchelka. Připraví se paní poslankyně Oulehlová.

Poslanec Aleš Juchelka: Děkuji moc, vážený pane předsedající. Já děkuji za ta čísla panu ministrovi. I přes těch 5 000, pokud samozřejmě pan prezident ten zákon podepíše, tak to bude velikánské číslo právě na zpracování, veškeré ty předčasné důchody z těch 6 000, které jsou po termínu. Já vím, že prostě napříč Českou správou sociálního zabezpečení, všemi pobočkami okresních správ sociálního zabezpečení je velká nervozita mezi jednotlivými zaměstnanci, jak to vlastně bude vypadat, jak bude vypadat přesoutěžení, kdo se toho všeho účastní, kdo bude vybrán a tak dále. Jak navrhovala moje kolegyně Lenka Dražilová, tak samozřejmě ta obava je velká hlavně u těch ředitelů, kteří třeba občas nesouhlasí s některými kroky vedení České správy sociálního zabezpečení, jestli opravdu tady toto neodložit a nenechat to na tu dobu, až bude klid, až budeme mít za sebou prostě vypočteny všechny ty předčasné i řádné starobní důchody po termínu, a opět se k tomu vrátit a de facto v klidu udělat systemizaci na úřadu, který je ale v tuto chvíli pod velkým napětím nejen z hlediska těch termínů, ale i toho, co se na ně valí v rámci té systemizace. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji, pane poslanče, za dodržení času. Nyní vystoupí paní poslankyně Oulehlová k faktické poznámce. Poprosím Sněmovnu o ztišení. Ten hluk je pro řečníky velmi nepříjemný. Takže poprosím, aby ti, co se chtějí bavit o jiném tématu, než je předmětem našeho jednání, aby tak učinili třeba ve foyeru. Paní poslankyně, vaše dvě minuty.

Poslankyně Renata Oulehlová: Dobrý den, vážené kolegyně, vážení kolegové. Ti vedoucí pracovníci by měli být převedeni na řadová pracovní místa a dle propočtů, a to je otázka na pana ministra, jestli to opravdu tak je, by se to mělo týkat, nebo ta úspora by měla být 3 miliony 700 tisíc korun českých v rámci celé České republiky. Chci se zeptat, zda to tak je, zda ty výpočty jsou v pořádku?

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Další s faktickou poznámkou vystoupí paní Mračková Vildumetzová. Paní poslankyně, vaše dvě minuty k faktické poznámce.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Asi stejná otázka, protože všichni víte, že tato vláda si změnila služební zákon, a otázkou je, proč přichází s touto změnou, jestli třeba nechce udělat nějakou reorganizaci a popřípadě opět dostat nějaké lidi na jednotlivá místa? To je otázka, protože jak vidíme, tak ta částka opravdu není veliká.

Já musím poděkovat panu ministrovi práce a sociálních věcí, že tady řekl, že v tuto chvíli správy sociálního zabezpečení vyřizují 6 428 důchodů a z toho 5 150 předčasných důchodů. To je přesně vidět to, jak ministr práce a sociálních věcí nereagoval na tu danou věc, na ty předčasné důchody. Kdyby na to reagoval už v minulém roce a přišel s řešením předčasných důchodů, tak by možná nemusel důchodcům brát tu mimořádnou valorizaci a to, na co měli nárok. Ale ministr práce a sociálních věcí nekonal a v tuto chvíli ještě přichází s touto věcí. A otázkou je – a je tam mnoho otazníků – proč se toto předkládá, kvůli komu a co to má opravdu přinést? Protože dnes, jak je vidět, tak absolutně správy sociálního zabezpečení nestíhají ty věci vyřizovat.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí s faktickou poznámkou pan vicepremiér Jurečka.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji. Já se pokusím zareagovat na ty věci, které tady padly. Proč pět? Reagovalo se na to, jakým způsobem vlastně jsou jednotlivé velikosti krajů, kolik je tam agendy a zároveň vlastně se vyhodnocovaly i některé jiné služební úřady, které mají velmi podobné uspořádání. To znamená, zachování třeba krajské struktury by znamenalo, že bychom měli některé kraje, které opravdu jsou velmi malé, kde vlastně by nám zůstávaly zbytečně vysoké fixní náklady na agendy, které lze efektivně sdílet se dvěma nebo třemi kraji.

Pokud jde o otázku přesoutěžení a služebního zákona, to opravdu není vůbec důvod, který by v tom hrál jakoukoliv roli, protože pokud jde o přesoutěžení, to bychom museli dělat tak či tak, protože po pěti letech naprostá většina těchto lidí v těchto pozicích splňuje ten parametr současného platného služebního zákona na tu otázku přesoutěžení.

Jaká bude úspora? Tak ta úspora v přímých nákladech je spíše úsporou, kterou ve střednědobém horizontu lze vyjádřit v tom, že dokážeme zefektivnit a zrychlit vyřizování agendy, sdílet tu agendu při náporu, ale konkrétní úsporu na příští rok mám naprosto jednoduchou, a to je v celém rezortu minus 2 % na objem platů a minus 5 % provozních výdajů. To je úspora, kterou jsme jasně definovali v průběhu května, a takto postupujeme.

Pokud jde o agendu důchodů, ta s tím nemá přímou souvislost, protože kdo jste členy sociálního výboru, tak víte velmi dobře, že výpočty důchodů se nedělají na okresních správách sociálního zabezpečení. Výpočty důchodů se dělají s týmem lidí, kteří jsou na to speciálně připraveni a mají tu zkušenost a jsou na ústředí České správy sociálního zabezpečení. Tady se bavíme o běžné agendě mimo důchodovou, kterou budeme schopni takto operativně lépe sdílet. To je potřeba si opravdu uvědomit, jak ta struktura funguje už dnes. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Ještě jedna faktická poznámka, paní poslankyně Mračková Vildumetzová.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji panu ministrovi za reakci. Jenom, pane ministře, jak jste říkal, že by došlo po pěti letech k přesoutěžení, tak já nevím, služební zákon říká, že funkční období má státní tajemník. Nejsm přesvědčena o tom, že u těchto lidí je pětileté funkční období.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: To byla poslední faktická poznámka. Ptám se, zda se ještě někdo hlásí do rozpravy. Pokud ne, tak končím obecnou rozpravu. Ptám se, zda je zájem o závěrečná slova? Není tomu tak.

Návrh na vrácení ani zamítnutí nezazněl během rozpravy, nyní se tedy budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání, nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání výboru pro sociální politiku jako výboru garančnímu. Navrhuje někdo přikázání jinému výboru jako garančnímu? Není tomu tak.

Budeme tedy hlasovat. Kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání výboru pro sociální politiku jako garančnímu výboru?

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro takový návrh? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 8 bylo přihlášeno 176 poslanců, pro hlasovalo 132, proti nebyl nikdo. Návrh byl přijat a já konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání sociálnímu výboru, výboru pro sociální politiku jako garančnímu výboru.

Organizační výbor nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru. Má někdo návrh na přikázání jinému výboru k projednání? Není tomu tak.

Dále budeme hlasovat návrh na zkrácení lhůt. V diskusi zazněl návrh na zkrácení o 30 dní ze strany pana předsedy Dufka.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro takový návrh? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 9 bylo přihlášeno 179 poslanců, pro hlasovalo 80, proti 61. Návrh na zkrácení lhůt byl zamítnut.

Je tu zájem o kontrolu hlasování? Tak chvíli počkáme, kontroluje se hlasování. Hlásí se pan poslanec Kučera.

Poslanec Michal Kučera: Dobrý den, já jenom k tomuto hlasování. Já mám na hlasovacím zařízení, respektive na sjetině mám napsáno zdržel se, nicméně hlasoval jsem pro, tudíž bych chtěl zpochybnit hlasování. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Ano, je tu námitka proti hlasování, čili budeme o ní hlasovat. Eviduji váš zájem o odhlášení, všechny vás odhlásím a poprosím, abyste se přihlásili svými identifikačními kartami znovu. Počkáme, než se ustálí počet poslanců. Myslím, že už se tak stalo.

Hlasujeme o zpochybnění hlasování ze strany pana poslance Kučery.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku.

Hlasování číslo 10 bylo přihlášeno 151 poslanců, pro hlasovalo 145, proti 2. Budeme tedy opakovat to předcházející hlasování.

Připomenu, že budeme hlasovat návrh na zkrácení lhůt o 30 dnů.

Tak já opětovně zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro takový návrh? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 11 bylo přihlášeno 151 poslanců, pro hlasovalo 87, proti 63. Tentokrát byl návrh přijat. Zkrátili jsme tedy lhůty pro projednání ve výborech o 30 dní.

Tím jsme vyčerpali bod číslo 4 a jeho projednávání končím. Děkuji navrhovateli i zpravodaji.

Budeme pokračovat bodem číslo

5.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 489/ – první čtení

Z pověření vlády předložený návrh uvede místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. Pane vicepremiére, prosím, ujměte se slova.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji, vážený pane místopředsedo. Kolegyně, kolegové, já si dovoluji tedy uvést návrh novely těchto tří zmíněných zákonů, tedy sněmovní tisk číslo 489. Dovolím si projít ty podstatné úpravy, které tato novela přináší.

Tou první důležitou úpravou je zvýšení rodičovského příspěvku z 300 000 korun na 350 000 korun, v případě vícerčat ze 450 000 korun na 525 000 korun a zároveň s tím spojené zkrácení maximální doby pobírání této dávky, a to nově do tří let věku dítěte místo dosavadních čtyř let. Obojí se bude týkat dětí, které se narodí nejdříve 1. ledna 2024 nebo které budou do toho dne svěřeny do trvalé péče nahrazující péči rodičů – nebo které budou od toho dne, abych byl přesný. Zároveň zůstává ale možnost zůstat s dítětem doma i ten čtvrtý rok se souhlasem zaměstnavatele, tedy do čtyř let věku dítěte. Nicméně čerpat tuto částku zvýšenou o těch 50 000 korun je nutné v prvních třech letech věku dítěte.

Dále je tady opatření, které vede ke zrychlení a zjednodušení řízení o dávkách státní sociální podpory. Například vyloučení povinnosti orgánu státní sociální podpory dát účastníku řízení před vydáním rozhodnutí možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, bude-li rozhodnuto pouze na základě podkladů předložených účastníkem řízení nebo osobou společně s ním posuzovanou, na základě údajů vedených v Jednotném informačním systému práce a sociálních věcí, anebo jedná-li se o situace, v nichž je příjemce dávky vyzván příslušným orgánem státní sociální podpory, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu.

Dále se upravuje formulační zpřesnění stávající možnosti, aby se skutečnosti rozhodné pro nárok a výši příspěvků na bydlení povinně dokládaly jen jednou za půl roku. Dále se upravuje zavedení povinnosti dodavatel plynu a elektřiny doručit na výzvu krajské pobočky Úřadu práce potvrzení o výši nákladů za plyn a elektřinu, které v rozhodném období zaplatila oprávněná osoba nebo osoba společně s ní posuzovaná.

Dále se upravuje vyloučení možnosti odvolání, přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení a soudního přezkumu u rozhodnutí o odstranění tvrdosti zákona v případě, že rodič pečuje o vícerčata a jedno nebo více dětí z těchto vícerčat zemře, přičemž rodič dále pečuje alespoň o jedno dítě.

Novela zákona o Úřadu práce České republiky, která je součástí tohoto novelizačního tisku, řeší zavedení vzájemné součinnosti a spolupráce mezi Českou správou sociálního zabezpečení, Úřadem práce České republiky a Ministerstvem práce a sociálních věcí v oblasti sdělování údajů o osobách, kterým zaměstnavatel udělil oprávnění neboli plnou moc jednat za něj ve stanovených oblastech vůči Úřadu práce nebo ministerstvu.

Novela zákona o nemocenském pojištění, tady se upravuje doplnění ustanovení upravujícího sdělování údajů orgány nemocenského pojištění, mimo jiné Českou správou sociálního zabezpečení, ostatním subjektům.

Předpokládaný dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet. Pokud jde o ten bod číslo jedna, v roce 2022 bylo na rodičovském příspěvku vyplaceno 32,4 miliardy korun, což je zhruba 62 % výdajů na všechny dávky státní sociální podpory. Průměrně tuto dávku čerpalo v roce 2022 měsíčně 284 000 domácností, v letech 2020 a 2021 činily tyto průměrné počty více než 300 000 domácností. Navýší-li se tedy celková částka rodičovského příspěvku o 50 000 korun pro děti narozené od 1. 1. 2024, budou činit vícenáklady v roce 2024 0,4 miliardy korun, v roce 2025 2,2 miliardy korun, v roce 2026 4 miliardy korun a další roky 5,5 miliardy korun ročně.

V bodu číslo dva odhadované náklady na vybudování technického zajištění informačního systému na straně MPSV zhruba 10 milionů korun, odhadované náklady na vybudování uvedeného řešení na straně České správy sociálního zabezpečení tedy 6,5 miliardy korun. Tyto kroky, jak asi vyplývá, logicky děláme proto, abychom dokázali efektivněji sdílet data mezi jednotlivými úřady, abychom nezatěžovali klienta doptáváním se na informace, na data, která on už jednou těmto úřadům sdělil a svěřil.

Účinnost zákona je navržena dnem následujícím po dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů s výjimkou ustanovení týkajících se navýšení celkové částky rodičovského příspěvku a zkrácení maximální doby pro pobírání této dávky, u kterých se navrhuje nabytí účinnosti dnem 1. ledna 2024. Ustanovení týkající se výše uvedené povinnosti dodavatelů plynu a elektřiny účinnost prvním dnem sedmého kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení zákona. Ustanovení upravující vzájemnou součinnost a spolupráci mezi Úřadem práce, Ministerstvem práce a sociální věci a Českou správou sociálního zabezpečení v oblasti sdělování údajů o evidovaných plných mocích zaměstnavatelů – účinnost se navrhuje prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení zákona. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji, pane ministře, a prosím, aby se slova ujala zpravodajka pro první čtení, kterou je paní poslankyně Renata Oulehlová. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Renata Oulehlová: Vážený pane předsedající, děkuji vám za slovo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovoluji si jako zpravodajka k danému návrhu zákona krátce navázat na pana ministra, který návrh již podrobně představil.

Máme před sebou vládní novelu zákona o státní sociální podpoře, kterou vláda předložila Poslanecké sněmovně koncem června tohoto roku. Jde o novelu, kterou se mění celkově tři zákony, a to zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, zákon č. 73/2001 Sb., o Úřadu práce České republiky, a zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Změny, které novelizace přináší, jsou různého, možná až tak trochu nesourodého charakteru.

Změna rodičovského příspěvku. Bezpochyby největší změnou, kterou návrh přináší a kolem které se dá očekávat diskuse, je úprava rodičovského příspěvku. Návrh přichází s navýšením rodičovského příspěvku z 300 000 na 350 000, v případě dvou a více narozených dětí současně ze 450 na 525 tisíc, což je zachování koeficientu 1,5násobek základního rodičovského příspěvku. Důvodová zpráva v tomto ohledu poněkud příliš stručně hovoří o tom, že se navrhuje navýšit rodičovský příspěvek o jednu polovinu inflace. Nic víc. Musím tedy jako zpravodajka upozornit, že jakékoliv podrobnější úvahy v tomto ohledu zcela absentují. Zcela postrádám například analýzu, jakým způsobem se propisuje inflace na kupní sílu příjemců rodičovského příspěvku a jeho reálnou hodnotu. Jinými slovy, zdali je uvedená částka dostačující pro pokrytí potřeb rodičů, zdali tu nejsou naopak nutné úvahy o nastavení valorizačního mechanismu v dané věci, na což například upozornilo Ministerstvo pro místní

rozvoj a Ministerstvo zahraničí při připomínkování daného návrhu. Tyto nedostatky jsou nejspíše dány tím, že pro tento vládní návrh zákona byla udělena Ministerstvem pro legislativu a předsedou Legislativní rady výjimka z povinnosti provést hodnocení dopadů regulace. Toto je velmi zarážející, když to porovnávám, jak velkým debatám jsme zde nedávno podrobili valorizační mechanismy u důchodů.

Další úpravou u rodičovského příspěvku v této souvislosti pak je, že se navrhuje zkrátit doba čerpání rodičovského příspěvku ze čtyř let do tří let věku dítěte. Podle předkladatelů se navrhuje zkrátit dobu čerpání rodičovského příspěvku na dobu, která odpovídá době rodičovské dovolené a zejména době, po kterou je fakticky většinou čerpán rodičovský příspěvek. Tříletá doba je podle předkladatelů dostačující k vyčerpání celkové částky rodičovského příspěvku, i když je tato dávka čerpána po vyčerpání peněžité pomoci v mateřství. Tot' opět vše z důvodové zprávy, žádné podrobnější úvahy nad dopady nenajdeme.

Dle přechodných ustanovení se navýšení celkové částky rodičovského příspěvku a zkrácení maximální doby pobírání této dávky bude týkat dětí, které se narodí nejdříve 1. ledna 2024 nebo které budou od tohoto dne svěřeny do trvalé péče nahrazující péči rodičů. Proč dávka nedopadá na současné příjemce rodičovského příspěvku, se také v důvodové zprávě nedočteme. Konečně pouze důvodová zpráva uvádí, že navýší-li se celková částka rodičovského příspěvku o 50 000 pro děti narozené od 1. 1. 2024, budou činit vícenásledky v roce 2024 přibližně 0,4 miliardy korun, v roce 2025 2,2 miliardy korun a v roce 2026 přibližně 4 miliardy korun a další roky 5,5 miliardy korun. Tolik ke změnám rodičovského příspěvku.

Seznámím vás ještě krátce s dalším obsahem návrhu. Další změny v návrhu jsou spíše již administrativně-technického charakteru. Návrh přináší digitalizaci některých agend Úřadu práce ohledně dokládání rozhodných skutečností žadateli pro vyhodnocení nároku a výše dávky, zejména ohledně příspěvku na bydlení. Nově je navrhováno, aby u relevantních rozhodných skutečností od právnických osob, s nimiž má žadatel smluvní vztah, zejména pokud se jedná o mzdu, plat nebo zálohy na elektřinu a plyn, byla možností je poskytovat těmito osobami, pokud si ony tak zvolí, Úřadu práce digitálně, v předem specifikované podobě a formátu a napřímo, nadále však bude zachována možnost jak podání žádosti o dávku, tak podání veškerých podkladů pro rozhodnutí doložit také klasicky papírově. Tady musím jako zpravodajka rovněž upozornit, že sama Legislativní rada vlády k návrhu upozorňuje v tomto ohledu, že taková úprava by však mohla vést ve svém důsledku k tíži žadatele o dávku, neboť porušení povinností ze strany třetí osoby by vedlo k nutnosti, aby žadatel o dávku činil další úkony, kterými by měl svůj nárok prokázat, a dávku by tak nemusel dostat včas. V tomto ohledu bych tedy požádala pana ministra o ubezpečení, že byl v tomto návrhu již přepracován. I sama Českomoravská konfederace odborových svazů totiž upozornila, že toto spíše přinese navýšení a zkomplikování existující agendy, což má potenciál vést i k negativním dopadům na domácnosti v podobě zpoždění výplaty dávek. V aktuální podobě hrozí pouhé přesunutí současných problémů do digitálního prostředí, nikoliv jejich odstranění, jak uvádí ve svých připomínkách.

Další změny návrhu jsou pak stručné: Rozšíření elektronického sehrávání informací o nezaopatřenosti dítěte. Nově tak bude využita možnost nezaopatřenost dítěte ověřit přímo z agendového informačního systému registrované agendy orgánů veřejné moci.

Dále upuštění od povinnosti vyznímat účastníka řízení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí v těch situacích, kdy bude rozhodováno na základě podkladů nebo údajů, které jsou účastníkům řízení známy.

Dále vyloučení možnosti podání odvolání, přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení a soudního přezkumu u rozhodnutí ministra ohledně odstranění tvrdosti zákona u nároku na rodičovský příspěvek a také možnost považovat se souhlasem zaměstnavatele moci uplatněné zaměstnavateli vůči okresní správě sociálního zabezpečení nebo České správě sociálního

zabezpečení podle zákona o nemocenském pojištění a zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení za plné moci učiněné rovněž vůči ministerstvu či Úřadu práce v dalších agendách.

Tolik tedy k návrhu zákona. Doporučuji, aby byl návrh zákona propuštěn do druhého čtení a byl přikázán výboru pro sociální politiku. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní otevírám obecnou rozpravu, do které se hlásí tito poslanci: první v pořadí vystoupí pan poslanec Dufek.

Poslanec Aleš Dufek: Tak já si dovolím dneska už potřetí navrhnout zkrácení lhůty, to znamená, i v tomto případě navrhuji zkrátit lhůtu pro projednání návrhu ve výborech o 30 dnů. Ten důvod je v podstatě jednoduchý. Vzhledem k tomu, jak je tento návrh zákona koncipován, je žádoucí, aby samozřejmě ta účinnost nastala co nejdříve.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Ano, eviduji váš návrh o zkrácení lhůt o 30 dní. Další vystoupí paní poslankyně Hanzlíková Jana, připraví se pan poslanec Juchelka. S přednostním právem – pardon, jestli vás ještě můžu zastavit – paní poslankyně Šafránková, která je zplnomocněna předložit stanovisko poslaneckého klubu SPD. Paní poslankyně, máte přednostní právo, omlouvám se.

Poslankyně Lucie Šafránková: Děkuji vám za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovoluji mi vás v krátkosti seznámit s naším stanoviskem našeho poslaneckého klubu SPD.

Já musím především konstatovat, že vládní návrh na zvýšení rodičovského příspěvku přichází mimořádně pozdě, až dva roky po volbách, což je vzhledem k vývoji inflace, ekonomiky a příjmové a sociální situace rodin s nejmenšími dětmi neadekvátní. Já jsem za SPD formou novely zákona navrhla zvýšení rodičovského příspěvku už v první polovině loňského roku, ale poslankyně a poslanci stran vládní pětikoalice permanentně blokovali jeho projednání v prvním čtení. Na konci loňského roku to dokonce došlo až tak daleko, že když byl tento můj návrh na program jednání konečně zařazen, tak tito vládní poslanci se odhlásili ze svých hlasovacích zařízení, ačkoliv byli v jednacím sále přítomni, a uměle tak učinili Sněmovnu neusnášeníschopnou. Až tak daleko došel jejich nezáměr o občany, v tomto případě o rodiny s malými dětmi a zdravotně postižené, protože tento jejich postup znemožnil i další projednávání a hlasování o mém návrhu na zvýšení příspěvku na péči osobám závislým na pomoci jiných osob. Dva roky tedy vláda nebyla schopna či ochotna řešit zvýšení rodičovského příspěvku.

Návrh, se kterým nyní přichází, je kromě svého zpoždění i naprosto nedostatečný, co se týče parametrů navýšení rodičovského příspěvku. SPD samozřejmě podpoří jakékoliv zvýšení rodičovského příspěvku, abychom pomohli rodinám s nejmenšími dětmi, nicméně vládní návrh zvýšit tento příspěvek pouze o 50 000 korun považujeme za nízký, a to hlavně z toho důvodu, že inflace od posledního zvýšení rodičovského příspěvku, ke kterému došlo od 1. ledna 2020, vzrostla o více než 33 %, čemuž by zhruba odpovídalo zvýšení tohoto příspěvku ve dvojnásobném rozsahu, tedy o 100 000 korun. To je také obsahem a předmětem jednoho z mých pozměňovacích návrhů, který budu předkládat. Navýšení rodičovského příspěvku o 100 000 korun považuji za minimální a nezbytné opatření činěné v zájmu zachování životní úrovně rodin pečujících o děti do čtyř let věku, protože to je v současnosti jedna ze sociálně nejohroženějších skupin českých občanů.

V žádném případě nesouhlasím s vládním návrhem na zkrácení maximální doby, po kterou lze rodičovský příspěvek pobírat, a to z období trvajícího od narození dítěte do čtyř let

věku na dobu pouze do dosažení tří let. Zde budu navrhopvat dalším pozměňovacím návrhem zachování současného stavu, protože zkrácení maximální doby pobírání rodičovského příspěvku není rozhodně žádoucí, naopak je vhodné ponechat rodinám a rodičům možnost volby, jak dlouho budou rodičovský příspěvek v současném zákonném rozmezí pobírat. Tento vládní návrh je nevhodný i z toho důvodu, že v České republice nejsou k dispozici všude dostupné kapacity předškolní péče o děti, a zkrácení doby, po kterou lze čerpat rodičovský příspěvek, by tisícům rodin přineslo takřka neřešitelné problémy z hlediska zajištění péče o jejich dítě během pracovních dní.

Za obzvláště závažný, nespravedlivý a nepřijatelný považuji vládní návrh, aby se zvýšení rodičovského příspěvku týkalo pouze těch dětí a jejich rodičů, které se narodí až po prvním lednu roku 2024. Takový přístup je naprosto hanebný, nemorální a může být problematický i z hlediska ústavního práva, konkrétně z hlediska ústavního zákazu diskriminace. Není přece možné, aby jedna skupina rodičů dětí do čtyř let věku pobírala rodičovský příspěvek o 50 000 korun, tedy o jednu šestinu vyšší než druhá skupina těchto rodičů. Šlo by o sociální, ekonomickou a právní diskriminaci, která by navíc trvala několik let. Je to obsahově, technicky, fakticky i procedurálně úplně to samé, jako kdyby někdo vážně navrhl, že třeba jakékoliv budoucí zvýšení jiných dávek státní sociální podpory, například přídatku na dítě nebo příspěvku na péči či odměny pěstouna, se bude týkat jen někoho, jen části z těch občanů, kteří mají na příslušnou sociální dávku právní nárok a splnili pro to veškeré zákonné podmínky a náležitosti.

Zdá se vám, že to není možné? Že by to nikoho nenapadlo? A proč ne, když u rodičovského příspěvku to tato vláda v přímém přenosu právě dělá? Kde to zkusí příště? U důchodů? Bude je valorizovat jen vybrané části důchodců? Nejhorší na tom je, že po dvouletých zkušenostech s touto pětikoaliční vládou bych se tomu opravdu vůbec nedivila.

Já za SPD navrhuji, aby na částku navýšení rodičovského příspěvku měli nárok všichni rodiče pečující o nejmladší dítě v rodině, které narozené nebo převzaté do trvalé péče nahrazující péči rodičů ode dne 1. ledna 2020, tedy všichni rodiče dětí do čtyř let věku dítěte ke dni nabytí účinnosti této změny zákona. Není udržitelné a možné takto zásadním způsobem finančně znevýhodnit děti pouze na základě data jejich narození, byť by se v jednotlivých případech lišilo o jeden jediný den. Naprostým minimem, které jsme ochotni v tomto ohledu akceptovat, je to, aby na navýšení rodičovského příspěvku měli nárok ti rodiče dětí do čtyř let, kteří jej ke dni nabytí účinnosti této novely budou aktuálně pobírat, jako tomu bylo právě při posledním zvýšení rodičovského příspěvku, ke kterému došlo k 1. lednu roku 2020. Předkládám proto i pozměňovací návrh v tomto duchu. Ale námi preferovanou variantou je to, aby byl rodičovský příspěvek zvýšen všem rodičům pečujícím o děti do čtyř let věku, což je postoj, který při posledním zvyšování rodičovského příspěvku zastávali i politici všech dnešních vládních stran a hájili ho tehdy spolu s námi. To, že dnes zastávají postoj naprosto opačný, je dokladem naprosté bezzásadovosti.

Dále navrhuji zakotvit také do zákona o státní sociální podpoře valorizační mechanismus pravidelného každoročního zvyšování rodičovského příspěvku vždy k 1. lednu příslušného kalendářního roku o míru inflace za předchozí rok. Tím bychom předešli každoročním sporům o zvyšování rodičovského příspěvku, které by už pak následně nebylo předmětem libovůle aktuálních vlád a parlamentních většin, jako je tomu dnes, ale stalo by se neutrálním, předvídatelným a hlavně vstřícným k rodinám s nejmenšími dětmi, o které nám všem musí jít především.

Ještě také pracuji i na některých dalších pozměňovacích návrzích. V prvé řadě bychom chtěli také umožnit rodičům dětí do čtyř let věku vystřídat se v péči o dítě nejen mezi sebou, ale i s prarodiči dítěte, což by rodinám opět rozšířilo možnost volby, jak péči o děti uspořádat tak, aby to pro ně bylo nejvýhodnější a aby se rodiče dětí mohli vracet, když mají tu možnost, plynule do svých zaměstnání a být ekonomicky aktivní, což by bylo jistě pozitivní i pro státní kasu. Děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců SPD.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní vystoupí v pořadí pan poslanec Juchelka. Než tak učiní, načtu dvě omluvy. Pan poslanec Benešík Ondřej se od 15.20 hodin omlouvá do 16.30 hodin z pracovních důvodů a paní poslankyně Pošarová Marie od 15 hodin do 16 hodin ze zdravotních důvodů.

Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Aleš Juchelka: Děkuji moc, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, 14 měsíců. Čtrnáct měsíců má tady hnutí ANO novelu zákona o navýšení rodičovského příspěvku z 300 na 400 tisíc korun. Není to jenom reakce na to, co jsme slíbili našim voličům, ale také je to logická věc, kdy čelíme už přes rok nějaké krizi, energetické krizi, která se týká růstu cen úplně všeho. Vidíme to v našich nákupních košících. Neustále se bavíme o tom, jak inflace drtí rodinné rozpočty, jak drtí jednotlivé domácnosti, a nejen z hlediska, jak říkám, cen energií, ale například i potravin, kde vidíme, jak celá řada lidí, hlavně v příhraničních částech naší republiky, jezdí nakupovat levnější potraviny a komodity do zahraničí. Konkrétně u nás v Moravskoslezském kraji do Polska. V tuto chvíli je například velmi žádaná další bych řekl komodita a to jsou léky, kdy jezdí spousta Čechů kupovat léky do slova a do písmene do polských lékáren.

Těch 14 měsíců my tady říkáme neustále, a několikrát jsem k tomu vystupoval, navýšte rodičovský příspěvek, poněvadž byl navýšen před více než třemi lety, a to za Babišovy vlády z 220 na 300 tisíc korun. Od té doby se na něj nějakým způsobem nesáhlo a spousta proklamací, kterých jsme tady byli svědky i z řad například Pirátů, byla ano, my navýšíme rodičovský příspěvek, chceme ho navýšit, bavíme se o tom. My chceme navýšit na 360, někteří na 380 000 korun jako SPD, my na 400, respektive teď v tuto chvíli na 375 jako druhou variantu, za chvíli vysvětlím proč, ale dochází k tomu až v tuto chvíli, v roce 2023 v srpnu, respektive se k tomu dostaneme v září a rodiče budou mít navýšení rodičáku až od 1. 1. 2024. Těch 14 měsíců tady leží novela zákona právě o navýšení rodičáku hnutí ANO. Několikrát jsme říkali, vezměte si tady tuto novelu a jedním pozměňovákem a po domluvě napříč politickým spektrem to můžou mít rodiče prakticky ihned.

Jak to tedy tato vláda udělala? Tato vláda navýšila rodičovský příspěvek o 50 000 – my budeme podporovat jakékoliv navýšení rodičovského příspěvku – a to od 1. 1. 2024, kdy udělala tu velikánskou čáru právě tu minutu před půlnocí. Na konci prosince budou všichni, kterým se narodí dítě, o těch 50 000 korun chudší a jejich spolužáci za několik let v těch lavicích, kteří se narodili o minutu později, to znamená 1. 1. 2024, tak budou o 50 000 bohatší. My jsme už před několika lety, kdy se navyšoval rodičák o těch 80 000, tomuto čelili a nakonec jsme došli právě k úpravě toho, aby to bylo pro širší počet pečujících.

Co se týká ekonomiky rodin. My tady máme několik pozměňovacích návrhů. Ten první je navýšení o 100 000 korun, a to právě z toho důvodu, že jsme to už avizovali právě těch 14 měsíců. Druhý návrh tedy máme o 75 000 korun. K tomu se samozřejmě dostaneme podrobněji ve druhém čtení, ale ta logika je jednoduchá. Jednoduše vinou různých souvisejících krizí a inflace je reálná hodnota toho dnes 300tisícového rodičovského příspěvku zhruba o 80 000 korun menší, nižší. A tak já se ptám, kde de facto ty rodiny by měly navíc ušetřit? Bude to, já nevím, na krouzcích, bude to na potravinách, v šatníku, výlety, dovolené? Uvidíme. Každopádně my navrhujeme těch 75 000 právě z toho důvodu, aby to pokrylo alespoň tu inflaci i přesto, že to bude třeba o rok a půl později.

Tato vláda také mění to pobírání rodičovského příspěvku ze čtyř na tři roky. My máme rodičovskou čtyřletou. Já si myslím, že máme jednu z nejlepších péčí i z hlediska financí o předškolní děti, o ty, které se zkrátka narodí, z hlediska mateřské i rodičovské. Myslím si, že jsme unikátní. Naopak některé státy by se měly učit od nás v té flexibilitě čerpání rodičovského příspěvku než my od nich a i ta čtyřletá vlastně, která může být poměrně dlouhá, tak má své

opodstatnění. Spousta rodin, které chtějí mít více dětí, tak si plánuje právě tu strategii a propočít na rodičák tak, aby jim to třeba na ty tři čtyři roky vyšlo. Je to každého rozhodnutí. Ta flexibilita je skutečně vysoká. Už po půl roce mohou odejít ti pečující, kteří chtějí, například do zaměstnání. Záleží jen a jen na nich, jakým způsobem si to upraví a jak rychle těch 300, respektive 350 000 do budoucna, a doufejme, že i více, vyčerpají.

My víme, že v průběhu inflace, která Českou republiku postihla, tak musely v posledních měsících čelit růstu cen nejvíce kromě důchodců rodiny s dětmi. Od ledna 2020 do března 2023 je to 32,4 % podle společnosti IDEA. A tady tato inflace skutečně, jak jsem říkal, drtí rozpočty jednotlivých rodin. Já se domnívám, že tato vláda to ví, poněvadž sama přicházela s několika návrhy, jakým způsobem i rodinám, a my jsme všechny podporovali, finančně ulehčit.

Je tady třetí pozměňovací návrh, který bych chtěl jenom v krátkosti představit. Chceme, aby to bylo skutečně pro všechny do věku čtyř let. Nejsme v tuto chvíli pro to, abychom zkracovali rodičovskou ze čtyř na tři roky. Můžeme klidně o tom diskutovat. Já jsem zvědav na ty argumenty. Určitě to bude samozřejmě z hlediska sladování rodinného a pracovního života, ale jak říkám, každý si tu rodinnou strategii může sám nastavit, jak chce. Souvisí s tím samozřejmě i hlídání v tom předškolním věku, kdy se nám nedostává tolik kapacit v mateřských školách. Víme, jak je to s dětskými skupinami. Chystají se samozřejmě různá sousedská hlídání, ale v tuto chvíli ještě nemáme nic na stole a skutečně si myslím, že by si rodiče s dětmi zasloužili o něco více, než je těch zmiňovaných 50 000 korun, o kterých pan ministr mluví jako o nějakém koaličním kompromisu, poněvadž některé strany i ve vládní koalici chtěly navýšení vyšší.

Ten rozpočet nebude nijak dramaticky samozřejmě ochuzen díky rodičovskému příspěvku. Naopak. Nám se rodí méně a méně dětí. V tuto chvíli jsme z nějakých 1,72 dítěte na maminku už na nějakých 1,6 dítěte na maminku a bude to neustále samozřejmě v predikci jakékoliv demografie klesat. Já se domnívám, že naopak jakékoliv posílení a jakékoliv jistota a jakékoliv ubezpečení těch, kteří chtějí mít děti, je jenom namístě a je jenom velikánské plus.

A to finanční sice nemůže nebo není to hlavní, ale je to jakási motivace k tomu, aby si ti partneři řekli, že v tuto chvíli je skutečně čas na to, založit rodinu, protože ten stát jim pomůže. A já, jak říkám, jsem za to vděčný, protože si myslím, že mateřská a rodičovská v tuto chvíli je opravdu jedna z nejlepších dávek, kterou máme i v rámci Evropy, co se týká péče o děti.

Takže budeme mít tady tyto tři pozměňovací návrhy, které v tuto chvíli už máme v systému. Další budeme připravovat i zmocněnou kolegyní Janou Pastuchovou. To vše ale budeme načítat až ve druhém čtení. Já pevně věřím, že se nakonec domluvíme hlavně v té množině těch pečujících, že je rozšíříme a že tu zeď mezi koncem prosince 2023 a začátkem ledna 2024 zbouráme a že uděláme trošičku širší množinu těch, kteří budou jako pečující rodičovský příspěvek pobírat. Děkuji moc. (Potlesk poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Další v pořadí vystoupí pan poslanec Hendrych. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Igor Hendrych: Děkuji za slovo. Pane místopředsedo, vážené dámy, vážení pánové, vážený pane ministře, já navážu na svého předřečníka, kolegu poslance Aleše Juchelku. On tady zmínil počet narozených dětí na jednu ženu aktuálně, který je podle Českého statistického úřadu v současné době, respektive za loňský rok byl 1,66 dítěte. V podstatě nám to v posledních nějakých pěti letech všechno jakoby osciluje kolem čísla 1,7. Jsme na tom nepříliš dobře, byť některé země v Evropě jsou na tom ještě hůře. Statisticy spočítali, že na to, aby populace v podstatě nevymírala a aby zůstala v té přibližné výši, v jaké je, tak by bylo vhodné, aby se narodilo 2,13, jsem četl svého času, svého času, nebo je to něco přes 2,1, dítěte na jednu ženu. Toho tedy podle toho, co jsem řekl, zdaleka nedosahujeme. Proto je strašně důležité, aby existovala prorodinná politika, která má samozřejmě mnoho různých dimenzí,

a jednou z nich je i ta propopulační, která se snaží nějakým způsobem pomáhat, nechci říct motivovat, určitě ne, lidé si určitě nepožizují děti kvůli tomu, aby dostávali menší či větší příspěvek od státu touto formou, ale pomáhat k tomu, aby ty děti v podstatě nějakým způsobem měly zabezpečeno vše, co je pro ně důležité, protože rodiny s dětmi – když se člověk podívá zase do jiných statistik, tak zjistí, že rodiny s dětmi tam, kde je jeden člověk nebo kde dojde k výpadku příjmů z toho důvodu, že jeden z rodičů, zpravidla tedy žena v našich podmínkách, je na mateřské, později na rodičovské dovolené, tak dochází k poměrně znatelnému poklesu příjmů v té rodině. A v případě, že se jedná například o samoživitelku a tak dál, tak v podstatě jsou to rodiny, které spadají mezi ty ohrožené.

Já osobně, a myslím si, že hnutí ANO rozhodně nejsme proti tomu, rozhodně ne, aby se zvýšil rodičovský příspěvek, naopak jsme rádi, že konečně se k tomu vládní koalice odhodlala. Nicméně v kontextu toho, co jsem tady říkal, si myslíme, že je to částka, 50 000 navíc na to jedno dítě konkrétně, nepřilíš vysoká. A když to zase zasadím do kontextu jiného problému, s kterým se tady potýkáme a který poměrně často diskutujeme na půdě Poslanecké sněmovny v současné době a teprve ještě budeme, a to je důchodová reforma, kde se pan ministr oprávněně obává – myslím si do značné míry oprávněně obává – toho, že v budoucnu bude ubývat dramaticky plátců do důchodového systému, ta demografická data to skutečně ukazují, že se ten poměr pracujících a nepracujících bude měnit, že do toho bude vstupovat ještě spousta dalších faktorů, tak si myslím, že bychom se měli zamyslet nad tím, že bychom měli posílit právě jakoby roli rodiny v této oblasti tak, aby těch plátců do budoucna přibýlo a aby se nám tady rodilo více dětí, než se rodí do dneška. Neříkám, že zvýšení na 350 000 je špatně, ale domnívám se, že je to málo, a tak jak můj ctěný pan předřečník, poslanec Juchelka, představil naše pozměňující návrhy, které už jsou nahrány v systému, které tu částku zvyšují, tak se domnívám, že by se vládní koalice, a konkrétně pan ministr měl zamyslet nad tím, jestli se nepřiklonit k těm vyšším částkám, k vyššímu zvýšení, které navrhujeme my. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji, pane poslanče. A nyní v pořadí vystoupí paní poslankyně Dražilová. (Prodleva.) Paní poslankyně Dražilová asi není přítomna. Tak paní poslankyně Hanzlíková. Prosím, teď už máte slovo.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, projednávaný tisk byl představen velmi podrobně, ale já bych se ráda zaměřila na jednu část a to je část, která se týká zvýšení rodičovského příspěvku. Tady hned na začátku musím říct, že samozřejmě, a už to tady zaznělo i od mých kolegů, jako hnutí ANO jsme samozřejmě pro z věcného hlediska, pokud se týká navýšení této částky, ale je tady několik právě ale. To první je, že reálná hodnota příspěvku se kvůli vysoké inflaci výrazně snížila a částka 50 000 podle nás není již dostatečná. Jsem velmi ráda, že tak jak říkal pan kolega Juchelka, hnutí ANO bude podávat pozměňovací návrhy, které tuto částku zvýší, a já doufám, že po diskusích na výboru a po diskusích v dalším čtení se třeba přikloníte opravdu k těm vyšším částkám. Protože nemusíme si tady říkat, že rodiny s malými dětmi, skutečně na ně ta inflace dopadala nejvíce a ony patřily mezi ty nejzranitelnější skupiny vedle osamocených seniorů.

Další věc, která mě mrzí, je, že to projednáváme opravdu až v tuto dobu, to znamená více než po roce, kdy jsme to tady navrhovali, snažili jsme se dostat tuto problematiku jako bod na jednání, a jak už říkal pan Juchelka, ležel tady náš návrh. Takže tato změna mohla proběhnout rychleji. Takto v podstatě vláda nechala rodiny s malými dětmi bez finanční podpory poměrně dlouho. Samozřejmě počítám tam s tím, nebo vnímám, že tam byl ten pětistícový jednorázový příspěvek, ale ten samozřejmě tu situaci, která u některých rodin byla opravdu velmi náročná, nevyřešil.

Další věc, s kterou nemohu souhlasit, je právě to, že se zvýšení příspěvku bude týkat pouze dětí, které se narodí po 1. 1. 2024. Tam je opravdu velká nespravedlnost, a navíc bych opravdu požádala pana ministra a vůbec úředníky na MPSV – tam nevím, jestli jste úplně zvažili to, že právě děti, které se narodily v roce 2023, 2022, tak tam ty rodiny prožívaly opravdu velmi náročné období, co se týkalo financí, ať už kvůli zvýšeným cenám energií, potravin, služeb a všeho dalšího. Takže já doufám, že nás čeká ještě diskuse k tomu a že se třeba rozhodnete pro podporu našich pozměňovacích návrhů. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní faktická poznámka pana poslance Juchelky. Proším, vaše dvě minuty.

Poslanec Aleš Juchelka: Víte, mě tady velmi fascinuje, já navážu na tu poslední větu paní kolegyně Hanzlíkové, my máme ve výboru pro sociální politiku menšinu, většinu má vládní koalice, kde probíráme jednu ze základních věcí, na kterou čekají rodiče, několik měsíců, a to je navýšení rodičáku. Je tady petice, kterou podepsalo přes 27 000 rodičů, kteří chtějí smazat tu zeď mezi koncem prosince 2023 a začátkem ledna 2024. Navrhuje se tady navýšení rodičáku o (na) 350 000 korun, tady se upravuje věk čerpání rodičovské u dětí ze čtyř na tři roky – a vládní koalice tady prostě mlčí. Není schopna vůbec, za žádných okolností, obhájit tady žádný z těchto návrhů.

My tady vystupujeme, vůbec nevíme, co si myslí ostatní členové nejen výboru pro sociální politiku, ale i další poslanci Poslanecké sněmovny. Zkrátka to je vládní koalici a jejím poslancům úplně jedno. Hlavní je, že to projde, a prostě tam jenom jako vládní většina zmáčknou bez jakéhokoliv názoru na tuto problematiku tlačítko ano nebo ne podle toho, jak jim kdo ukáže. Ale jaký mají názor jednotliví členové výboru pro sociální politiku, to se tady prostě nedozvíme. My ani nemůžeme s nikým diskutovat, občané se nedozvědí vůbec nic, jenom ústy pana ministra, protože k tomu nikdo jiný nevystupuje na plénu Poslanecké sněmovny. A říkám, my potom budeme samozřejmě dávat pozměňovací návrhy. A pevně věřím, že alespoň ta mlčící většina, která tady s tímto nesouhlasí i z vládních řad, nás podpoří.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Vaše faktická poznámka vyvolala faktickou poznámku pana ministra.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Myslím, že i u jiných bodů, které si myslím, že dnes v tom jednání mimořádné schůze, které byly také poměrně zásadní z hlediska dopadů na občany této země, tak vlastně i do určité míry logicky vystupovali daleko víc zástupci opozice, protože si myslím, že u těch bodů logicky zase zástupci té koaliční většiny, tak jak to bylo i v minulém období, mají většinou prostor komunikovat s příslušným ministrem jako předkladatelem a zároveň s ministerstvem, což se dělo i v případě těch všech čtyř tisků, které tady navrhuje MPSV, stejně tak jako jsme byli opakovaně za poslední měsíce, jak to tady i zaznělo ve vašich příspěvcích, dotazováni ze strany médií a veřejnosti a my jsme říkali jednotlivé pozice jak za koaliční strany, kdy i já jsem říkal, že například o tom výsledném kompromisu jsem měl třeba i já osobně jinou představu. Dokázal jsem si představit řekněme velkorysejší přístup. Ale беру to jako určitý kompromis v dané rozpočtové situaci i s ohledem na jiné priority, které i rezort MPSV také musí uspokojovat. A když se podíváme na meziroční nárůsty ve výdajové kapitole MPSV, tak jsou to meziroční nárůsty v řádu desítek miliard korun nejenom v oblasti důchodové, ale i v těch dalších.

Ale chci také zmínit to, a vy jste tady někteří také už částečně řekli i ze strany opozice, že třeba je tady velká flexibilita v čerpání rodičovského příspěvku, tak ta vlastně byla více ještě umožněna v loňském roce, zákonnou úpravou se umožnilo zrychlené čerpání, přibyly tady částečné úvazky na sladění rodinného a pracovního života. Takže jsou tady další kroky, které

se za poslední zhruba rok a čtvrt staly, staly se v praxi a které pomáhají tomu, aby zase i situace rodin nejenom z pohledu výše rodičovské, ale i s ohledem na třeba jiné příjmy nejenom ze strany státu, ale ty, které si třeba ta rodina může obstarat také i sama, aby se zvýšily. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopec: Děkuji. A nyní paní poslankyně Dražilová vystoupí v obecné rozpravě. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Lenka Dražilová: Děkuji za slovo. I já bych se chtěla vyjádřit k tomuto sněmovnímu tisku. Myslím si, že o mně je známo, že tady nevystupuji nijak razantně, ale musím říct, že co se rodičovského příspěvku týká, tak i mě to nadzvedlo ze židle. My jsme tu opět svědky toho, jak moc se liší proklamace vládních politiků od reality. Zatímco před volbami slibovali a slibují před televizními obrazovkami, jak jim záleží na lidech, jak chtějí podporovat mladé rodiny a chtějí podporovat seniory, tak se mně zdá, že platnost tady těch prohlášení končí za dveřmi televizních studií.

Zajímavá je především rétorika, které jsme tu svědky. Pokud jde například o nákupy na vybavení armády nebo policie, tak tu nikdo z ministrů ani z vládních poslanců o žádných kompromisech nemluví a ani nechce slyšet. A zde? Zde si můžeme dovolit šetřit! Pokud jde o rodiny s dětmi nebo o seniory, tak je situace rázem jiná. Hnedka jsme svědky dlouhých litaní o složité situaci státního rozpočtu. Nepřímo nám tak vláda ukazuje, kde jsou vlastně její priority. Ostatně i onen skvěle vyjednaný kompromis, o kterém tady mluvil pan ministr, těch 50 000 korun, je vlastně opravdu podle mě důkazem nějaké jenom prezíravosti. Aktuální hodnota rodičovského příspěvku, a o tom tady už hovořil můj kolega Juchelka, od posledního navýšení ztratila v reálné hodnotě 80 až 100 tisíc korun, a to především v obrovské inflaci, za kterou může také tato vláda. Není to nic jiného než vzkaz lidem, že jim na nich nezáleží. Po seniorech jsou rodiče s malými dětmi další, které jste se rozhodli hodit přes palubu.

Zároveň bych chtěla připomenout, že právě z pohledu koalice jsou tyto maličkosti nakonec důvodem, proč klesá podpora jejich kroků. Já vím, že to neuslyšíte rádi, ale přesně tyto kroky jsou tím, co také snižuje u veřejnosti pochopení pro tak potřebnou pomoc Ukrajině. Prostě je to tak, protože lidé, kterých se vaše rozhodnutí dotkne, přijdou o část svých peněz.

A ještě bych chtěla říct, že z výzkumu, který byl proveden, vyplývá, že pouze třetina rodin, třetina mladých rodin s dětmi hodnotí svou situaci jako dobrou. Každému soudnému musí být jasné, že výše rodičovského příspěvku, která byla v roce 2020, se v žádném případě nemůže srovnat s tím, co je v roce letošním, jak vzrostly ceny dětských plen, pracích prášků nebo výživy, ale to bych se opakovala, to už tady také padlo.

Tato vláda se chlubí tím, že pomáhá. Teď měla šanci dokázat, že to myslí vážně, ale ukázala, že to myslí jenom verbálně. Skoro všichni poslanci tu říkají, že děti jsou prioritou, někteří mluví o posvátnosti rodiny. A když nakonec dojde na to, že by se pro ně mělo něco udělat, tak se to neudělá. Chtěla bych vás moc poprosit, abychom podpořili návrh na zvýšení rodičovské na 400 000 korun. Především proto, a teď se obracím ke koaličním poslancům, že tím poprvé dáte našim občanům najevo, že vám na budoucnosti mladých lidí opravdu záleží. Děkuji. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředseda PSP Jan Skopec: Zatím posledním přihlášeným je paní poslankyně Pastuchová. Ještě načtu jednu omluvu. Omlouvá se pan poslanec Oldřich Černý od 16 hodin do 19.30 z pracovních důvodů.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji. Vážený pane místopředsedo, nebudu dlouhá, protože vše tady řekli mí kolegové. Já se jenom divím, kde máme čtyři zástupce strany Pirátů,

protože v minulém volebním období, kdy tento sněmovní tisk, kdy my nebo naše vláda navyšovala rodičovský příspěvek, byl to sněmovní tisk 490, tak se tady u pultíku netrhla paní poslankyně, vaším předsednictvím, Richterová, paní předsedkyně Pekarová Adamová a bylo zde mnoho pozměňovacích návrhů. A já se ptám, kde jsou teď? Kde jsou teď ty pozměňovací návrhy, které tenkrát tady tak propagovaly? Třeba zmíněná a propagovaná valorizace rodičovské? Já paní poslankyni vaším prostřednictvím vzkážu, jestli mě někde poslouchá, že kdyby to chtěla napravit, tak to byl sněmovní tisk 490 a její pozměňovací návrh pod číslem 3298. Stačilo by ho vzít a předložit, a hned máme vylepšení rodičovského příspěvku s valorizací.

Včera jsem se dívala na Interview na ČT24. Nestačila jsem se divit, co tam, vaším prostřednictvím, zase paní poslankyně, místopředsedkyně Richterová vyprávěla za lži s tím, že nechceme spolupracovat a nic nenavrhujeme konkrétního. Ale vždyť vy nám nic stejně neschválíte! O tom se budu bavit i zítra na výboru pro sociální politiku, protože jsme chtěli dát nějaký kompromis a bylo to smeteno.

Takže já budu sama podávat i pozměňovací návrhy dva, aby si koaliční poslanci mohli alespoň vybrat. Můj kolega, nebo my za sociální výbor, za výbor ANO, jak řekl můj kolega Aleš Juchelka, vaším prostřednictvím, budeme dávat to, aby se to týkalo všech dětí do čtyř let. A já tam navrhuji alespoň kompromis, aby se to týkalo dětí, které se narodily 1. 7. 2022 nebo 1. 1. 2023, aby to bylo aspoň pro ty děti, kterým je rok a rok a půl, protože zase, jak řekl můj kolega, opravdu ty náklady na ty jednorázové pleny, kdo nemůže kojit, na tu umělou výživu opravdu v této době, kdy čelí všechny rodiny inflaci a opravdu počítají každou korunu, si myslím, že by se jim to mělo, když už ne všem, tak alespoň rok nebo rok a půl těmhle dětem dát.

A hodně mě také překvapuje, ale pan ministr to tady asi nějak vysvětlil, že zrovna KDU, které já znám z minulých volebních období, jako strana, která se bije za rodiny, tak teď tady prostě ten kompromis pro ty rodiny neudělá a prostě spokojí se s tím, že těm rodinám dáme 50 000 v této době, kdy opravdu 50 000, a ještě dětem narozeným 1. 1. 2024, a ne vlastně pomoc těm rodinám, které teď se ocitly v téhle situaci a stále v ní jsou, že jako KDU, které opravdu se tady, kdo tady je déle nebo je zná, teď už myslím, že to vůbec není pravda, se za ty rodiny tady bil.

Takže já dám pozměňovací návrh, avizuji to dopředu, aby se to týkalo těchto dětí rok a rok a půl, alespoň, když už ne všech, aby to nebyla taková rána jenom pro ty od 1. 1. 2024. A znovu, znovu opakují, vaším prostřednictvím, budu ráda, když paní poslankyně Richterová opráší svůj pozměňovací návrh, můžeme ho oprášit i my a navrhne i valorizaci rodičovského příspěvku do budoucna. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. My jsme se v mezičase vystřídali při řízení schůze. A vzhledem k tomu, že už není nikdo další přihlášený do obecné rozpravy, tak obecnou rozpravu končím a požádám pana ministra, popřípadě paní zpravodajku, zda máte zájem o závěrečná slova. Prosím.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji, vážená paní místopředsedkyně. Kolegyně, kolegové, já si dovoluji velmi stručné závěrečné slovo k té debatě, která tady zazněla. Byla opakovaně zmiňovaná otázka podpory rodičů, rodin v souvislosti s demografií a podobně. Já si myslím, že nejde dělat takovou jednoduchou rovnici, že absolutní výše rodičáku rovná se přímý vliv na porodnost. Když se podíváme na vývoj v České republice i na tu reálnou hodnotu rodičovského příspěvku a podíváme se na aktuální míru porodnosti v těch daných letech, tak tam přímá korelace spolu není. Tím ale rozhodně neříkám, že výše rodičovského příspěvku by nebyla důležitá. Je důležitá. Ale zároveň chci připomenout, že Česká republika je vlastně svým způsobem unikátní zemí nejenom v srovnání

se zeměmi EU nebo v srovnání se zeměmi OECD nebo obecně s dalšími zeměmi světa. Máme opravdu velmi výjimečnou pozici v tom, že ten český systém vlastně podporuje nejdélejší možnou dobu, kdy mohou být rodiče s malými dětmi, podporuje i poměrně významnou částkou, ale zároveň i umožňuje i velkou flexibilitu v tom, že tuto částku ti rodiče mohou vyčerpat prakticky během jedenácti měsíců. Mohou navazovat také v dalších čerpáních v případě dalších narozených potomků. Takovouto míru flexibility většina zemí opravdu nemá ani náhodou. A vlastně i když tady upravujeme tu dobu maximálního rozsahu čerpání na tři roky, tak stále zůstává ta možnost, že ten rodič zůstává se souhlasem zaměstnavatele samozřejmě i ten čtvrtý rok do věku dítěte s tím daným dítětem v domácnosti, pokud to potřebuje.

Já jsem byl před měsícem na jednání česko-polské vlády (?) a paní polská ministryně práce a sociálních věcí říkala, že pro ně je třeba celý ten český systém podpory rodičů, včetně i toho systému daňových slev a daňových bonusů, velmi inspirativní. A Polsko nemá zdaleka, ani za poslední čtyři, pět, šest let nemělo zdaleka takovou porodnost jako Česká republika. A to je země, která třeba na oblast právě podpory rodiny se snaží klást velký důraz především v té rovině rétoricko-mediální, ale z hlediska těch ekonomických nástrojů třeba v tom Polsku opravdu nejsou zdaleka tak daleko, jak jsme v České republice.

Já jenom připomenu, že to byla KDU-ČSL, která historicky vlastně do českého systému přivedla daňové slevy a slevy na děti a bonusy. Já když jsem byl před pěti lety na návštěvě v Rakousku, tak tehdejší kandidát na právě kancléře, tehdejší ministr zahraničních věcí, mi říkal, že pro ně je to jeden z headlinů kampaně vlastně zavést slevu na děti jako efektivní nástroj podpory pracujících rodičů. A Česká republika toto má velmi dávno. My jsme v posledních letech přispěli k tomu, že jsme vlastně udělali určitou diferenciaci, vlastně podporujeme tou rozdílnou výší, která narůstá na to druhé, třetí a další dítě, právě ty pracující rodiče v těch vícečetných rodinách.

Takže já myslím, že není možné nahlížet na podporu rodin a rodičů jenom optikou zvýšení rodičáku. To zvýšení tady je, je o 50 000 korun jako daný kompromis v dané situaci. A ani v minulosti to zvýšení rodičáku nebylo plošné pro stoprocentně všechny děti do čtyř let věku. Tu debatu jsme si tady prošli v minulosti. A to stejné platí i u mnoha jiných typů podpor, kdy je rozhodné datum, které platí prostě od půlnoci toho konkrétního dne, kdy se zvyšuje ať už životní existenční minimum, nebo nárok na přídavek na dítě a podobně.

Je potřeba se na to dívat opravdu tou optikou mnoha dalších opatření, kdy nejčastějším pohledem rodičů na to, jestli jsou schopni založit rodinu, tak je především otázka bydlení a otázka sladění rodinného a pracovního života. V oblasti sladění rodinného a pracovního života jsme udělali poměrně velký posun za posledních zhruba tři čtvrtě roku rozjezdem částečných úvazků, kdy podporujeme zaměstnavatele, a vidíme, že to funguje, že ty počty nám narůstají. V oblasti bydlení je to samozřejmě téma, které tady řešíme na úrovni i politické reprezentace mnoho volebních období, a tady se snaží každá vláda podle možností a podle finančních limitů podporovat i tuto výstavbu. Určitě i v těchto věcech i naše vláda má ambici udělat další kroky pro mladé rodiny a rodiče v České republice víc. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji a táži se paní zpravodajky, zda je zájem vystoupit? (Není.) Děkuju. My se tedy nyní budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Já přivolám kolegyně a kolegy z předsálí.

Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Předsedkyně Poslanecké sněmovny svým rozhodnutím navrhla přikázat předložený návrh k projednání výboru pro sociální politiku jako výboru garančnímu. Táži se, zda někdo navrhuje přikázání jinému výboru jako garančnímu? Nikoho nevidím.

Přistoupíme tedy k hlasování. Budeme hlasovat, kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání výboru pro sociální politiku jako garančnímu výboru.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Necht' zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 12 bylo přihlášeno 174 poslanců a poslankyň, pro 154, proti 0. Konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání výboru pro sociální politiku jako garančnímu výboru.

Předsedkyně Poslanecké sněmovny nenavrhlala přikázat tento návrh dalšímu výboru. Má někdo návrh na přikázání dalšímu výboru k projednání? Není tomu tak. Dále zazněl v obecné rozpravě návrh na zkrácení lhůty o 30 dní. Je tomu tak, paní zpravodajko? Je tomu tak. Takže to je návrh... (Ťukání do lavic pro odhlášení.) Ano, zaznamenala jsem, odhlásím každého. Prosím, opět se přihlaste svými identifikačními kartami.

Zopakují, o čem budeme hlasovat – o zkrácení lhůt o 30 dní.

A já jsem zahájila hlasování. Kdo je pro zkrácení? Necht' zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 13 bylo přihlášeno 158 poslankyň a poslanců, pro 155, proti 0. Konstatuji, že jsme zkrátili lhůty.

Tímto jsme se vypořádali s projednáváním tohoto bodu. Já končím první čtení novely zákona o státní sociální podpoře a děkuji panu ministrovi i paní zpravodajce.

Přistoupíme k dalšímu bodu schváleného pořadu. Je jím bod číslo

6.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném) /sněmovní tisk 490/ – první čtení podle § 90 odst. 2

Upozorňuji tedy, že je navrženo, abychom s návrhem zákona vyslovili souhlas již v prvním čtení. Z pověření vlády nyní předložený návrh uvede pan místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. Prosím, ujměte se slova.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji, vážená paní místopředsedkyně. Kolegyně, kolegové, já si dovoluji uvést návrh novely zákona o náhradním výživném, je to zákon č. 588/2020, sněmovní tisk číslo 490.

Jak už napovídá i označení tohoto zákona, je to zákon poměrně mladého data a s tím se také pojí i vlastně důvod této novelizace, protože když tento návrh zákona vznikl, tak tehdy podle informací pamětníků, kteří byli přímo u zrodu a jednání o tom, jak tento návrh zákona vůbec projednat v tehdejší vládní koalici i na úrovni Parlamentu, tak byl dohodnutý i určitý kompromis z hlediska účinnosti dopadu tohoto zákona pro ty dané konkrétní samoživitelky a samoživitele. Jde o to, že tento instrument z tohoto zákona, náhradní výživné, pomáhá řešit specifickou situaci, kdy daný rodič udělá všechny dostupné kroky k tomu, aby se domohl neplaceného výživného, to znamená, je tedy ten rodič v situaci, kdy opravdu podá i nárok na exekuci a vymáhání výživného touto cestou, ale bohužel není to výživné placeno a je ten rodič v obtížné sociální situaci, jakým způsobem má dokázat pokrýt odůvodněné zájmy dítěte z hlediska nákladů na výchovu a výživu daného dítěte.

Tato právní úprava z pohledu těch 24 měsíců, po kdy bylo toto náhradní výživné vypláceno, se vyčerpala na konci června tohoto roku a od tohoto období není pokryté řešení těchto situací. My teď přicházíme s tím, abychom navýšili dobu, kdy náhradní výživné je možné čerpat, kdy stát tady tímto způsobem pomáhá těmto rodičům samoživitelkám, samoživitelům, a prodlužujeme tuto lhůtu na 48 měsíců, s tím samozřejmě, že to není tak, že by nebylo následně

vymáháno. Samozřejmě i stát bude toto vymáhat po těch, kteří nehradí výživné a neplní své rodičovské povinnosti.

Na rovinu říkám, ani tato úprava neřeší celkově celou tu koncepci, nad ní budeme muset hledat nějaké společné řešení, myslím si, že i s rezortem Ministerstva spravedlnosti, a hledat ještě nějaké další efektivní, účinné nástroje, jak opravdu dokázat zajistit, aby se osoby, které mají tuto povinnost, placení výživného nevyhýbaly, když mnoho z nich třeba má objektivně prostor pro to, aby dokázaly ze svých příjmů toto výživné hradit.

Nyní tedy řešíme opravdu velmi operativně tuto záležitost, řešíme tam i v rámci přechodných ustanovení i to období, které teď nám tady vzniká jako určité hluché místo, mezitím, než bude tato právní úprava přijata, nabude účinnosti a vyjde ve Sbírce zákonů. Jenom podotknu, že dopad na státní rozpočet je výrazně nižší, než byl původní odhad předkladatele v roce 2020, s tím, že náklady jsou měsíčně zhruba mezi 17 až 19 miliony korun, ročně jsme někde kolem zhruba 200 milionů korun a to je i odhad pro období 2024 až 2025. Účinnost tohoto zákona je navržena prvním dnem kalendářní měsíce následujícího po dni vyhlášení a tato novelizace je navržena dle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

Dovolím si tedy vás požádat a poprosit, abyste přijali tuto právní úpravu v prvním čtení tak, jak je navrhována. Děkuji vám za pozornost a za podporu.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji pěkně. A nyní po poprosím, aby se slova ujala paní zpravodajka pro první čtení, paní poslankyně Marie Jílková. Prosím.

Poslankyně Marie Jílková: Děkuji za slovo, paní předsedající. Navážu na předkladatele, pana ministra Jurečku. Budeme projednávat vládní návrh zákona o náhradním výživném. Tento zákon projednala vláda 28. června, Sněmovně ho potom předložila 30. června, ve stejný den vám byl tento návrh rozeslán jako tisk 490. Organizační výbor navrhl výbor pro sociální politiku jako garanční, a jak bylo zmíněno, tak předkladatel navrhuje, aby tento zákon byl schválen ve zrychleném režimu.

Krom toho, co bylo uvedeno, bych doplnila, že dávka náhradního výživného je limitována částkou 3 000 korun měsíčně, v současné době ji pobírá kolem 9 000 nezaopatřených dětí. To je asi to hlavní, k čemu i tenhle záměr zákonodárce vedl, a to abychom dali nějakou finanční jistotu dětem, které to výživné standardně nedostávají.

Z čeho mám velkou radost v tomto zákoně, je i to, že ta změna je kvůli tomu, aby se dobře aplikovala v praxi, konstruována tak, že oprávněné osoby nebudou muset podávat novou žádost o náhradní výživné, tudíž by to mělo plynule navazovat tak, aby ve chvíli, kdy tam ten nárok je, oprávněné osoby mohly plynule čerpat dál až do těch maximálních 48 výplat. (Hluk v sále.)

V praxi se ukazuje, že to je vítaný nástroj. Z výzkumu, který dělal Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, vyplývá, že účastníky výzkumu, kterými jsou ty oprávněné osoby, takto (?) parametrů je nastaveno velmi dobře... (Otáčí se k předsedající.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já vám rozumím, paní poslankyně, v sále je přece jen dosti hlučno. Poprosím, kolegyně, kolegové, kdo chcete diskutovat, přeneste to do předsálí. Děkuji.

Poslankyně Marie Jílková: Velká spokojenost je s tím, jakou rychlostí je tahle dávka vyplácena, tudíž funguje opravdu jako rychlá pomoc pro děti sólo rodičů.

Co bych ještě zmínila, je, že i v doporučeních právě Výzkumného ústavu je uvedeno to, že je nutno zvážit, jestli to časové omezení dává smysl, nebo ne, protože například na Slovensku

po ročním fungování institutu náhradního výživného se tato podmínka úplně ruší a uvolňuje se, tudíž tam nějaký časový horizont měsíční, několika měsíců není uveden. Tolik asi za mě. Myslím, že se ještě k tomu dostaneme potom v rozpravě. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji pěkně. A nyní otevírám obecnou rozpravu, do níž jsou přihlášeny paní poslankyně Jana Hanzlíková a posléze paní poslankyně Vladimíra Lesenská. Prosím, paní poslankyně, ujměte se slova.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Já děkuji za slovo, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych ráda přednesla stanovisko hnutí ANO k tomuto projednávanému tisku a v podstatě se již o tom zmínila paní předsedkyně Schillerová. Takže návrh hnutí ANO samozřejmě podpoří a zároveň nebude rozporovat ani návrh na zkrácení projednávání tak, aby s ním mohl být vysloven souhlas v prvním čtení.

V podstatě byl tady představen podrobně, ale jenom zmíním, že tedy jde o zvýšení maximálního počtu měsíčních splátek náhradního výživného z 24 na 48 výplat. A jak tady uváděl pan ministr, tak já také si pamatuji ještě vznik toho zákona, který je v účinnosti od 1. července roku 2021. Já jsem se na Ministerstvu práce podílela i na jeho vzniku a jsem velmi ráda, že i od paní zpravodajky tady zaznělo, že velmi dobře funguje. O to nám tenkrát šlo, abychom co nejvíce podpořili samoživitelky, protože to byla situace, kterou ony nezavinily, a opravdu někdy byla pro ně velmi náročná.

Těch 24 měsíců se tenkrát dávalo z toho důvodu, že to byla v podstatě úplně nová dávka. Chtěli jsme vědět, jak bude fungovat, a také se v praxi ukázalo, že tedy vzhledem k tomu, že některá řešení, která samoživitelky nebo samoživitelé využívají, skutečně jsou natolik dlouhá, že těch 24 měsíců je potřeba navýšit. Vzhledem k tomu, že samoživitelky teď v minulých měsících prožívaly nelehké období, tak je naprosto jasné, že s tímto projednávaným tiskem věcně souhlasíme a i se zkrácením lhůty. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji, paní poslankyně. A nyní je dále řádně přihlášena paní poslankyně Vladimíra Lesenská. Prosím, ujměte se slova.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Vážený zástupci vlády, vážené kolegyně, kolegové, novela navrhuje prodloužení období vyplácení náhradního výživného z 24 měsíců na 48 bez nutnosti podávat novou žádost. Platný zákon o náhradním výživném funguje v případech, kdy je dítě ohroženo chudobou kvůli nevyplácenému výživnému, a samoživitelé sami prokážou aktivní přístup ve vymáhání takzvaných alimentů od druhého rodiče, který neplatí. Nicméně dočasnost podpory 24 měsíců může být problematická v situacích, kdy se výživné od povinné osoby vymáhat nepodaří, a proto budeme podporovat a budeme hlasovat pro prodloužení doby vyplácení výživného na dvojnásobek času. Prodloužení tohoto období by mělo být prospěšné v poskytování potřebné podpory a stability nezaopatřeným dětem.

Od platnosti a účinnosti zákona bylo doposud podpořeno zhruba 15 000 dětí, kdy průměrná měsíčně vyplácená částka se pohybovala do 2 000 korun, většinou v průměru kolem 19 stovek. Odvíjí se od rozhodnutí soudu o výši výživného, maximálně však stát může na jedno dítě vyplatit 3 000 korun měsíčně. V tomto okamžiku nemáme informace o tom, jak se státu daří dlužné výživné na neplatičích vymáhat, a nemáme informace ani o délce vymáhání. Pokud tento nástroj bude funkční, na jedné straně pomůže dětem a samoživitelům a na straně druhé od neplatičů bude stát schopný vymoci dlužné částky, je namístě zavedený systém i do budoucna podpořit. Pokud ani stát ve vymáhání úspěšný nebude a nenastaví dosti citelné a znepríjemňující opatření vůči dlužníkům, bude namístě se do budoucna zamyslet nad další

podobou pomoci dětem a samoživitelům a přijmout razantní opatření proti těm, kteří neplní své vyživovací povinnosti.

V tomto okamžiku hnutí SPD navrženou novelu podpoří, a to i ve zkráceném čtení. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Taktéž děkuji a ptám se, zda ještě někdo chce vystoupit v obecné rozpravě? Už nemám nikoho přihlášeného, a proto obecnou rozpravu končím.

Nyní rozhodneme, a já zagonguji a přivolám kolegyně a kolegy z předsálí, podle § 90 odst. 5 o pokračování projednávání tohoto návrhu.

S přednostním právem ještě chce pan ministr.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji. Chci velmi stručně zareagovat a poděkovat kolegyním a kolegům z opozice za jejich vystoupení, za jejich pohled na danou věc a za pochopení naléhavosti a potřeby. Děkuji, vážím si toho.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji panu ministrovi. A zavnímala jsem, odhlášení je žádáno, všechny vás odhlašuji, prosím, přihlaste se svými identifikačními kartami.

Přednesu návrh usnesení: "Poslanecká sněmovna souhlasí s pokračováním jednání o sněmovním tisku 490 tak, aby s ním mohl být vysloven souhlas již v prvním čtení."

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro předložené usnesení? Necht' zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 14 se účastnilo 139 hlasujících, pro 138, proti 0. Konstatuji, že návrh usnesení byl schválen.

A já tedy nyní zahajuji podrobnou rozpravu, do které – počkám, až se to objeví na tabuli – do které nemám nikoho přihlášeného. V sále není zájem o přihlášku. Já tedy podrobnou rozpravu končím. Opět se optám, zda je zájem o závěrečná slova u pana ministra, u paní zpravodajky? Není tomu tak, Takže přikročíme k hlasování o celém návrhu zákona.

Přednesu návrh usnesení: "Poslanecká sněmovna vyslovuje souhlas s vládním návrhem zákona, kterým se mění zákon č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném), podle sněmovního tisku 490."

Zahajuji hlasování. Kdo je pro, necht' zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 15 bylo přihlášeno 152 hlasujících, pro 139, proti 5. Konstatuji, že s návrhem zákona byl vysloven souhlas a projednávání končí.

Děkuji panu ministrovi, paní zpravodajce a končím projednávání tohoto bodu.

Bod, který následuje, je bod číslo

7.

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb.,
o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb.,
o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb.,
o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 435/2004 Sb.,
o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
/sněmovní tisk 499/ – první čtení**

Z pověření vlády předložený návrh uvede pan místopředseda vlády a ministr vnitra Vít Rakušan. Prosim, ujměte se slova.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuji vám za slovo, vážená paní místopředsedkyně. Zdravím vás, vážené kolegyně, vážení kolegové po letní pauze. Dovolte mi přednést úvodní slovo k návrhu zákona o obcích, krajích a hlavním městě Praze. Logicky očekávám diskusi. Já se pokusím v tom úvodním slově shrnout ty základní tematické okruhy, kterým se daná novela věnuje.

Za prvé tato změna reaguje na dlouhodobé požadavky zástupců územních samosprávných celků o tom, aby došlo k automatické valorizaci jejich odměn, tedy k tomu, aby nebylo rozhodování o jejich odměnách přímo závislé na politické vůli vlády České republiky. Zároveň bych chtěl říci, že navrhovaná novela plně odpovídá závěrům Ústavního soudu, který v květnu letošního roku na návrh senátorů stávající právní úpravu stanovení výše odměny zastupitelů zrušil.

Nově bude výše odměny konkrétního zastupitele stanovena jako součin základny, což je průměrná hrubá měsíční nominální mzda za první pololetí předchozího roku vypočtená Českým statistickým úřadem, a koeficientu podle velikosti daného územního samosprávného celku. Například u obcí se navrhuje zachovat stávajících 11 velikostních kategorií a zároveň samozřejmě typu vykonávané funkce – starosta, člen rady, řadový zastupitel a tak dále. Tím bude zajištěno automatické přizpůsobování výše odměn pohybu výše mezd v národním hospodářství. Stejně jako dosud bude konkrétní výše odměny ze zákona vyplývat uvolněným zastupitelům, zatímco v případě těch neuvolněných zákon stanoví pouze horní hranici a konkrétní výši odměny jim určí svým rozhodnutím zastupitelstvo obce.

Vzhledem k tomu, že Ústavní soud stávající právní úpravu zrušil s účinností ke konci letošního roku, je potřeba do té doby přijmout nové řešení. Proto je navrženo nabytí účinnosti tohoto zákona k 1. lednu 2024.

V zákoně o obcích je navrhováno zavedení institutu společenství obcí. Půjde o platformu bližší spolupráce mezi obcemi na úseku samostatné i přenesené působnosti. Společenství obcí bude specifickým druhem dobrovolného svazu obcí a v zájmu efektivnějšího výkonu správních činností bude společenství umožňovat jednotlivým členským obcím sdílení jejich personálních kapacit.

Dále novela obsahuje nastavení zákonných pravidel distančního jednání orgánů územních samosprávných celků včetně potřebných garancí zachování veřejnosti takových jednání. Rozhodnutí o uplatnění distančního jednání bude na zastupitelstvu, respektive na radě daného územního samosprávného celku.

Úpravy reagují i na zkušenosti fungování územních samospráv v době nouzového stavu, například zvýšení limitů vymezujících právní jednání, o nichž je rozhodování vyhrazeno zastupitelstvu. Je to pětinašobek, tedy například u obcí z 20 000 na 100 000 korun. Zároveň je zde výrazně posílena pravomoc starosty při řešení mimořádných situací.

Další změny reagují na poznatky z praxe včetně vhodnějšího nastavení pravidel přenášení výkonu přenesené působnosti či úpravy výkonu kontroly a dozoru.

S ohledem na potřebu zaplnit mezery v zákonech o obcích, o krajích a o hlavním městě Praze týkající se odměňování členů zastupitelstev, vzniklé nálezem Ústavního soudu, do 1. ledna 2024, považuji za nezbytné urychlené projednání návrhu na půdě Poslanecké sněmovny. Proto si v rozpravě dovoluji já nebo někdo z mých kolegů navrhnout zkrácení lhůty pro projednání ve výborech na 30 dnů. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní poprosím, aby se slova ujal pan zpravodaj pro prvé čtení, pan poslanec Robert Stržínek. Prosím.

Poslanec Robert Stržínek: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Pane ministře, milé kolegyně, vážení kolegové, máme před sebou zákon, který v podstatě obdobným způsobem novelizuje obecní zřízení, krajské zřízení a zákon o hlavním městě Praze. Výhradně obcí se však týká nový institut, takzvané společenství obcí. Stávající způsoby dobrovolné spolupráce obcí jsou přitom zachovány. Obce mohou i nadále vytvářet a vstupovat do dobrovolných svazků obcí a jiných forem meziobecní spolupráce, a to i s přesahem přes hranice správního obvodu obce s rozšířenou působností.

Nově zaváděné společenství obcí má umožnit obcím v rozšířené míře spolupracovat dobrovolně i při výkonu přenesené působnosti a poskytnout jim k tomu sdílený personální aparát. Prostřednictvím zaměstnance společenství obcí, takzvaného létajícího úředníka, může obec, která je členem tohoto společenství, vykonávat správní činnosti, a to v samostatné i přenesené působnosti ve vztahu k přenesené působnosti v základním, tedy takzvaném jedničkovém rozsahu. Jedinou výjimkou, kdy nelze létajícího úředníka využít, je úsek volebních zákonů. Nositelem působnosti přitom zůstává i nadále daná obec.

Nový institut je základem pro spolupráci v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností, přičemž se stanoví minimální počet participujících obcí. V praxi se bude jednat o situace, kdy obce nemají v úmyslu sjednat na výkon přenesené působnosti veřejnoprávní smlouvu. Podle navrženého znění bude rozsah výkonu správních činností, který bude zajišťován prostřednictvím zaměstnance společenství obcí, určován tajemníkem obecního úřadu, případně starostou tam, kde tajemník není.

Důvodová zpráva zní v tomto ohledu optimisticky, pojímá společenství obcí jako základní pilíř budoucí konstrukce změn v meziobecní spolupráci, jako nosnou konstrukci, na kterou budou prostřednictvím zvláštních zákonů přesouvány kompetence s nadmístním významem, jako je třeba strategické plánování.

Za jednoznačně praktickou právní úpravu považuji modernizaci jednání zastupitelstva obce a rady obce tak, aby jednání těchto orgánů nebyla paralyzována v případech, kdy se jednotliví členové těchto orgánů nemohou jednání fyzicky zúčastnit. Aby orgány nebyly paralyzovány, zavádí se distanční účast členů zastupitelstva obce, kraje či hlavního města Prahy na jednání zastupitelstva a členů rady obce, kraje či hlavního města Prahy na schůzi rady a možnost distanční účasti veřejnosti a dalších osob na jednáních zastupitelstev. Navržené ustanovení přitom kopíruje stávající výkladovou praxi a pozdvihuje ji do textu zákona. Podmínkou však i nadále zůstává, že distanční účast připouští jednací řád příslušného orgánu.

Jedním z podstatných bodů, kvůli kterému ostatně byl tento tisk zařazen i na dnešní mimořádnou schůzi, je navržená automatická, zákonem garantovaná valorizace odměn členů zastupitelstev. Výše odměn uvolněného člena zastupitelstva a maximální výše odměny neuvolněného člena zastupitelstva se určí jako součin základny pro výpočet odměny a koeficientu stanoveného v příloze příslušného zákona podle zastávané funkce a velikostní kategorie obce, kraje a městské části hlavního města Prahy. Za základnu pro výpočet odměny od 1. ledna do 31. prosince kalendářního roku se přitom považuje průměrná hrubá měsíční nominální mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství dosažená za první pololetí předchozího kalendářního roku podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu známých k 1. říjnu předchozího kalendářního roku.

Aby nová úprava určování výše odměn členů zastupitelstev byla využitelná již pro rok 2024, je navržena účinnost zákona dnem 1. ledna 2024. Přechodná ustanovení upravující první publikaci výše základny pro výpočet odměny nabudou účinnosti již dnem následujícím po dni vyhlášení tak, aby územní samosprávné celky mohly s novou výší odměn ve svých rozpočtových kalkulacích počítat a mohly se nové právní úpravě případně přizpůsobit

i zastupitelstvem určené odměny neuvolněných členů zastupitelstev. Prakticky to bude vypadat tak, že každoročně bude odměna valorizována součinem základny pro výpočet odměny, kterou vyhlásí ministerstvo, a koeficientu stanoveného v příloze zákona. Koeficient vychází z počtu obyvatel obce, kteří byli hlášeni v obci k trvalému pobytu k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se konaly volby do zastupitelstva obce. Platí, že neuvolněnému se schvaluje odměna až do maximální výše, takže jde o maximální možnou odměnu s tím, že nově se na výkon radního nevztahuje součet až tří odměn při souběhu více funkcí. Mimořádné odměny bude možné projednat i na základě dodatečného zařazení na program zasedání zastupitelstva. Také neuvolněným členům zastupitelstva bude umožněno čerpat příspěvek na penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření nebo životní pojištění, který dosud mohlo zastupitelstvo schválit jen pro uvolněné členy zastupitelstev. U krajů i hlavního města je úprava obdobná. V posledním případě jsou v tabulce uvedeny i koeficienty pro městské části.

Dalším bodem, u kterého bych se rád zastavil, je zvýšení finančních limitů pro majetkoprávní jednání vyhrazená zastupitelstvům územních samosprávních celků. Cílem je aktualizace úpravy na současnou vyšší cenovou hladinu. Dosud platné limity nastavené k 12. listopadu 2000 již neodpovídají dnešní realitě. Pro představu, navýšení u obcí je následující: věcné a peněžité dary od 100 000 korun, dotace 250 000, vzdání se práv a prominutí dluhu 100 000 korun, zastavení 100 000 korun a postoupení pohledávky 100 000 korun. Kraje mají také nové limity a jistě budou předmětem následné diskuse. Věcné a peněžité dary – zastupitelstvo od 500 000 korun, dotace 1 milion, vzdání se práv a prominutí dluhu 1 milion, zastavení taktéž 1 milion a postoupení pohledávky 1 milion korun. Zastupitelstvu hlavního města Prahy je vyhrazeno rozhodování o těchto právních jednáních: majetkové účasti hlavního města Prahy na podnikání jiných osob s výjimkou právnických osob založených nebo zřízených hlavním městem Prahou o hodnotě vyšší než 25 milionů, přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky větší než 50 milionů, převzetí dluhu a ručení nad 25 milionů korun, dále poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 1 milion korun v jednotlivých případech, bezúplatném postoupení pohledávek vyšších než 50 milionů korun, peněžitých i nepeněžitých vkladech do obchodních společností, nadací a obecně prospěšných společností a svazků obcí v hodnotě vyšší než 25 milionů korun, darování movitých věcí včetně peněz v celkové hodnotě vyšší než 10 milionů korun ročně jedné fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce, vzdání se práva a prominutí dluhu vyšším než 25 milionů, no a na závěr zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 25 milionů. Tolik k novým limitům, které budou jistě předmětem diskuse.

Dále se zákon o obcích doplňuje o speciální pravomoc starosty obce přijmout rozhodnutí v záležitosti takzvané zbytkové pravomoci rady obce, je-li to nezbytné k operativnímu řešení určité mimořádné situace. Obdobná kompetence je svěřena v poměrech kraje hejtmanovi a v hlavním městě Praze primátorovi hlavního města Prahy. V souvislosti s nově zakotvenou pravomocí starosty rozhodovat v případě mimořádné události podle zákona o integrovaném záchranném systému, nebo, je-li to nezbytné, k zabránění jejího vzniku nebo k odstraňování jejích následků, anebo jestliže se na území obce vztahuje vyhlášený krizový stav, se upravuje též ustanovení o zkrácení doby pro zveřejnění pozvánky pro jednání zastupitelstva. U hlavního města jsou dále upraveny pravomoci městských částí obdobně jako u obcí.

Navrhují se dále opatření pro případy, kdy příslušné obecní orgány nevykonávají přenesenou působnost dostatečně. Doplnují a zpřesňují se převody výkonu přenesené působnosti mezi obcemi, zejména se doplňuje opatření pro případy, kdy neplní přenesenou působnost v základním rozsahu orgánu obce s pověřeným obecním úřadem. Dále se upravuje opatření pro případy, kdy nevykonává přenesenou působnost některý z orgánů obce s rozšířenou působností. Konečně se navrhuje ze zákona o obcích jako nesystémovou vypustit právní úpravu, podle níž je možné provést delegaci určitého rozsahu výkonu státní správy vykonávané v přenesené působnosti z obecního úřadu obce s rozšířenou působností na pověřený obecní úřad. Navržená opatření pro případy nedostatečného výkonu přenesené

působnosti jsou nově vztažena na některé z orgánů obce s rozšířenou působností. Výslovně se tedy rozšiřuje dopad dotčeného ustanovení na jakýkoliv orgán této obce. Až dosud se možnost přijetí opatření týkala jen obecního úřadu.

V dalších novelizačních bodech je navrhováno mimo jiné zpřesnění některých otázek odměňování členů zastupitelstev územních samosprávních celků, doplnění právní úpravy v zájmu zefektivnění dozorového procesu vykonávaného Ministerstvem vnitra a krajskými úřady nad vydáváním a obsahem aktů orgánů obcí samostatné a přenesené působnosti, tedy ty dobře známé obecně závazné vyhlášky, nařízení usnesení, rozhodnutí a jiná opatření, a dále zpřesnění právní úpravy kontroly výkonu samostatné působnosti obce, které by mělo odstranit určité výkladové nejasnosti stávající právní úpravy. Předmětem navrhovaných změn je dále úprava některých lhůt, jejichž dodržování v praxi objektivně činilo potíže. Sjednocuje se systém proplácení nevyčerpané dovolené končícím uvolněným členům zastupitelstva, bez ohledu na to, zda se po ukončení výkonu uvolněné funkce vrací, či nevrací k uvolňujícímu zaměstnavateli. Nově tedy nebude třeba žádat zastupitelstvo obce.

V praxi bylo dosud nevyjasněnou otázkou to, co novelizace zavádí do textu zákona výslovně, tedy že bez návrhu tajemníka bude jmenování nebo odvolání vedoucího odboru obecního úřadu neplatné. Obecní i krajské zřízení je obohaceno o ustanovení o činnosti dosavadních orgánů do zvolení nových. Institut kohabitace nového starosty a původní rady se našťástí příliš nepoužíval, bylo potřeba totiž zvolit celou radu, aby mohla být ta původní nahrazena. Nyní stačí zvolit starostu, případně místostarostu, nadpoloviční většinu rady a vedení obce se pak tito chopí současně. Obdobně u krajů se za zvolení nové rady nově považuje zvolení alespoň nadpoloviční většiny počtu členů rady, který má být zvolen, jestliže došlo ke zvolení hejtmána nebo náměstka hejtmána.

Poslední zdánlivá drobnost, kterou ale v praxi jako starostové potřebujeme, je zlepšení ochrany postavení obce při získávání věci ve veřejné soutěži nebo dražbě. Omezují se žádosti o informace, které by obec mohly při této činnosti poškodit.

Dámy a pánové, doporučuji tento sněmovní tisk propustit do druhého čtení tak, aby se jím mohl detailně zabývat výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj. A děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji panu zpravodajovi a otevírám obecnou rozpravu, do níž mám přihlášené následující poslance. Jako první vystoupí pan poslanec Lukáš Vlček, poté se připraví paní poslankyně Jana Mračková Vildumetzová.

Jen načtu v mezičase došlé omluvy. A sice omlouvá se paní poslankyně Margita Balašítková od 21.15 hodin z pracovních důvodů, pan poslanec Milan Wenzl od 18.15 hodin ze zdravotních důvodů a paní ministryně Helena Langšádlová od 17 do 18 hodin z pracovních důvodů.

Prosím, pane poslanče, ujměte se slova.

Poslanec Lukáš Vlček: Paní místopředsedkyně, já vám děkuji za slovo. Páni ministři, milé kolegyně, kolegové, dovoluji, abych tedy krátce navázal na své předřečníky a krátce svými poznámkami argumentoval, proč předkládané normy jdou tím správným směrem. Já asi nepůjdu do nějakých technických detailů, abych hovořil o tom, co bylo nutné nebo co je vhodné v patřičných normách měnit, přece jenom zákon o obcích, zákon o krajích, zákon o hlavním městě Praze byly přijaty v roce 2000 a z těch technických hledisek je vhodné, že prochází určitou změnou. Ale já se s dovolením zaměřím na jedno téma, které je relevantní především pro novelu zákona o obcích a obecních zřízeních, a to je posilování prvků meziobecní spolupráce.

Hnutí Starostové a nezávislí má ve svém genotypu samostatnost obcí a jejich unitárnost, jejich řekněme velký přínos pro demokracii v České republice, a k tomu tedy budou směřovat

i mé poznámky, které bych chtěl rozdělit do dvou hlavních oblastí. Tou první, proč si osobně myslím, že daná norma jde správným směrem – a je to často i ve veřejném prostoru kritizováno, viděli jsme, že například i Národní ekonomická rada vlády kritizovala, že Česká republika má velký počet samostatných obcí. Ano, je to pravda, v tom evropském kontextu na zhruba 10,8 milionu obyvatel má skutečně Česká republika 6 250 samostatných obcí a můžeme najít podobné případy například na Slovensku nebo třeba ve Francii. Ale já osobně si myslím, i naše hnutí, že to není na škodu, že je to velký přínos pro rozvoj demokracie jako takové, protože chápeme, že máme 6 250 legitimně zvolených zastupitelstev, skupin lidí, kteří jsou ochotni, a často ve svém volném čase s vlastními prostředky, vkládat svoji energii a čas do veřejného dění jako takového. Já jsem třeba viděl některé výzkumy v minulosti, například co prováděla Masarykova univerzita. Mám rád čísla, tak když se podívám například na výzkumy z roku 2017, tak i kdybychom škrtili veškeré provozní výdaje u obecních úřadů na odměny zastupitelů a fungování úřadů, kterých je zhruba u obcí pod 200 obyvatel 1 400, tak budu-li počítat s čísly za rok 2017, tak by ta úspora byla necelá půlmiliarda.

Vyváženo je to podle mě socioekonomickými dopady, tak to nejsou náklady, které by byly podle mého názoru nějak významně relevantní za tu hodnotu, kterou tento velký počet lidí je ochoten pro samosprávy a obecně pro rozvoj demokracie v České republice přinášet. To znamená posilování prvků meziobecní spolupráce v situaci, kdy zároveň norma neruší jakékoliv jiné formy. Obce můžou vstupovat do mnoha různých forem, ať je to klasický dobrovolný svazek obcí podle zákona o obcích, ale zároveň mohou být členy družstev, mohou zakládat akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným. To znamená, daná norma, předkládaný bod, podle mého názoru výrazně rozšiřuje možnosti, jakým způsobem spolu obce mohou spolupracovat.

Ten další bod, který si osobně myslím, že je velmi pozitivní a je potřeba ho připomenout, tak jsou opravdu významné socioekonomické dopady. To je to, že když obcím umožníme efektivnější spolupráci, budeme motivovat k tomu, aby... a nebudeme je násilně slučovat, násilně rušit, ale umožníme jim formu, jak spolu efektivně spolupracovat – tak i z vlastní zkušenosti, přece jenom tomu tématu se osobně věnuji mnoho a mnoho let –, tak dokážeme dosahovat úspor z rozsahů, dokážeme sdílet personální kapacity, obce dokážou společně například soutěžit dodavatele silové elektrické energie, dokážou sdílet personální kapacity v oblasti, řekněme, systému veřejných zakázek, účetnictví a tak dále, a tak dále. To znamená, tady osobně vidím opravdu i celkem významné socioekonomické dopady, které tato norma přináší.

Když se podíváme například, a vezmeme si docela zajímavý dokument Strategie regionálního rozvoje České republiky 2021+, tak podíváme-li, se, kde nám řekněme nejpozitivněji bují řekněme spolupráce obcí, tak ona je často v těch regionech, které SRR 2021+ definuje jako regiony, které jsou sociálně, ekonomicky ohrožené. To znamená, pozitivní motivace pro spolupráci obcí tak má pozitivní vliv i na taková témata, jako je téma koheze a řešení problémů v sociálně-ekonomicky postižených regionech. Neřkuli, uvedu ještě jeden bod, který si myslím, že je velmi důležitý a nebyl tady zmíněn a měl by být zmíněn, je, že dané normy, daný bod naplňuje programové prohlášení vlády České republiky, která si vytkla to, že bude podporovat spolupráci samospráv v České republice. Takže děkuji za slovo.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Jako další vystoupí paní poslankyně Jana Mračková Vildumetzová. Připraví se paní poslankyně Marie Pošarová. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Vážená paní předsedající, vážený pane ministře, vážené kolegyně, kolegové. Ráda bych se vyjádřila k předkládané novele zákona o obcích, o krajích a o hlavním městě Praze. Já určitě vítám, že pan ministr vnitra přináší tento sněmovní tisk, který opravdu přináší mnoho změn z praxe od starostů, od

primátorů, hejtmanů a zastupitelů. Opravdu starostové se dostávali každý rok do situace, že museli popřípadě čekat na nařízení vlády ohledně jejich odměňování. Takže pokud se to tímto způsobem nastaví, a vy jste samozřejmě i reagovali na některé skutečnosti, tak určitě všichni budou rádi, že se to nebude muset schvalovat tím daným nařízením.

Musím určitě říct, že pan Lukáš Vlček, který tady hovořil o meziobecní spolupráci, on dlouhou dobu byl starostou, byl i členem Svazu měst a obcí, který realizoval projekt meziobecní spolupráce. Otázkou je, jestli tedy v tuto chvíli, když tedy zavedeme to do zákona, tak zda to bude funkční, určitě se o to pokusíme. Myslím si, že to může těm obcím pomoci, že budou mít takzvaného, jak se říká, létajícího úředníka a opravdu že mohou být... ta forma té meziobecní spolupráce může být u mnoha obcí funkční.

Musím říct, že když tady se hovoří o stanovení zákonných pravidel distančního jednání zastupitelstva, rad obcí a krajů, tak u té rady, která je neveřejná, já osobně to dokážu pochopit. Ale u zastupitelstva? Já osobně si myslím, že když někdo je zastupitelem, tak na ta zastupitelstva má chodit. Ano, může se dostat do situace, že je v karanténě nebo má nějaké zdravotní důvody, ale to – v tuto chvíli vy tady navrhuje, že uplatnění distančního jednání bude na jednání zastupitelstva. Já vím, vždycky jsme v nějaké roli, buď jsme v koalici, anebo jsme v opozici, ale někdy jsou ta zastupitelstva opravdu nastavená tak, že je to o jeden hlas, někdy se v tom zastupitelstvu řeší velmi důležitá věc, a já bych se nechtěla dostat do situace, že někdo bude, v uvozovkách, na dovolené a na ten daný bod rozhodující, kde bude chybět ten jeden hlas, tak někde distančně řekne: jsem pro. Já si myslím, že takto by to být v žádném případě nemělo a mělo by to být ošetřené, že může se ten daný zastupitel přihlásit distančně, ale měl by k tomu být nějaký jasný, relevantní důvod. Tím důvodem vidím právě zdravotní důvody, popřípadě nějakou karanténu nebo že se nemůže na to zastupitelstvo dostavit. Já doufám, že to nebudeme chtít dostat do situace, že zastupitelé se budou pak ve větší míře přihlašovat distanční formou. A řekněme si, že prezenční forma je přece ta forma, kde se ty věci rozdiskutují daleko lépe a ve větší míře, byť distanční forma je určitě také velmi flexibilní a je velmi jakoby dobrá v určitých věcech. Ale znovu říkám, jestli se někdo podle mého názoru stal zastupitelem, tak má na ta zastupitelstva docházet a ne se přihlašovat distanční formou.

Zároveň, a z toho jsem úplně v naprostém šoku a vůbec si to nedokážu vysvětlit, protože pan ministr vnitra dneska i řekl, že tento zákon, že asi nebude mediálním trhákem a že tam jsou nenápadné změny. No, pane ministře, pro mě nenápadná změna ohledně finančních limitů v rámci finančních darů a věcných darů a dotací, o kterých rozhoduje rada a zastupitelstvo, tak mi tedy v žádném případě nenápadné nepřipadají. A hlavně to, co tam předkládáte, mně hlavně připadá, že je velmi netransparentní. Uvedu to na praktickém příkladě. Rada je neveřejná, v radě sedí pouze koalice, nikdo tam neseď z opozice. Takže dneska rada kraje mohla rozhodnout o finančním a věcném daru do 100 000. Nad 100 000 už muselo rozhodnout zastupitelstvo, které je veřejné, kam můžou přijít všichni občané, všechny spolky a mohou se k tomu vyjadřovat. A vy navrhuje, aby se toto navýšilo na 500 000, aby se o 500 000 finančních a věcných darů rozhodovalo za zavřenými dveřmi. A do toho o dotacích pro sportovce, na kulturu a na všechno ostatní. Tak o tom dneska rada kraje rozhoduje do 200 000 a nad 200 000 rozhoduje zastupitelstvo. A vy předložíte, aby tato částka byla navýšena na milion korun? Takže rada kraje bude rozhodovat o milionu korun na dotacích za zavřenými dveřmi bez opozice a bez veřejnosti? To opravdu myslíte vážně? Toto vám odsouhlasila Česká pirátská strana a transparentní organizace? Já se ptám. Já chápou, že můžete hovořit o tom, že doba se změnila, že všechno je dražší, ale nezlobte se na mě, dotace zvýšit z 200 000 na milion korun? To znamená, že o všem bude rozhodovat jenom ta rada a jenom ta koalice bez jakékoliv veřejnosti za zavřenými dveřmi? Fajn, udělejte rady veřejné a nebudu s tím mít problém. Ale takto to přece není možné.

Částka milion korun dotace pro nějakou organizaci přece musí projít nějakou veřejnou kontrolou, nějakou veřejnou diskusí. A nejvyšším orgánem města a kraje je přece zastupitelstvo! Já chápou, a můžeme se na to koukat, a berte to férově v tuto chvíli, optikou, že jednou jste

v koalici a podruhé jste v opozici. Ale opravdu to, co tady předkládáte, podle mého názoru není transparentní a měli bychom se o těch částkách – to navýšení je opravdu obrovské. A nevím, z čeho vychází. Možná mi to řeknete.

A ještě jedno si je nutné uvědomit, že u obcí se to tedy navyšuje u finančních a věcných darů z 20 000 na 100 000 a u dotací z 50 000 na 250 000. Samozřejmě máte i situaci u malých obcí, že starosta je zároveň rada. To znamená, že o tom v tu chvíli rozhoduje pouze jedna osoba. Jedna osoba bude mít tuto pravomoc. A já znovu říkám, že tyto věci bychom opravdu měli dělat s nějakou rozvahou. A i s rozvahou toho, že by tam měla být podle mého názoru veřejná kontrola. A ta veřejná kontrola, a mají na ni nárok, jsou právě občané, kteří mají možnost přijít na zastupitelstvo a mají možnost se k těm věcem vyjádřit.

Takže, pane ministře, jsem přesvědčená o tom, že to, co předkládáte ohledně těch především, já v tuto chvíli budu hovořit o krajích, tak je pro mě absolutně nepřijatelné a můžu si o tom myslet jakoby cokoli, protože aby – znovu, musím to říct – za zavřenými dveřmi, bez jakékoli veřejnosti se navýšily ty limity o tolik z 200 000 na jeden milion korun u dotace a u finančních a věcných darů ze 100 000 na 500 000, tak si myslím, že to určitě není dobře. A chtěla bych upozornit, že ráda k tomu povedu diskusi a budeme připraveni k tomu určitě předložit pozměňovací návrhy. Ráda bych vedla diskusi i k té distanční formě zastupitelstva. Chápu, že je to samozřejmě jednoduché, ale mělo by to mít podle mého názoru určitá pravidla.

Zároveň bych chtěla ještě upozornit, že jste hovořil o tom, že nedošlo k jiné kategorizaci obcí ohledně jejich odměňování, a chtěla bych se zeptat, protože v rámci připomínkování právě Svaz měst a obcí požadoval, aby ty kategorie byly více rozděleny, proč Ministerstvo vnitra k tomu nepřistoupilo a nechtělo udělat to, co Svaz měst a obcí navrhoval? Já jsem u těch vyjednávání nebyla, tak bych se jenom chtěla zeptat, jestli k tomu byl popřípadě nějaký důvod. Protože my jsme popřípadě připraveni předložit pozměňovacím návrhem ten návrh, který požadoval Svaz měst a obcí.

Takže to z mé strany. Já předpokládám, pane ministře, že se k tomu určitě vyjádříte, a já popřípadě ještě budu reagovat. Děkuju vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji, paní poslankyně. Nyní vystoupí paní poslankyně Marie Pošarová a do obecné rozpravy zatím není dalších přihlášek. Prosím, ujměte se slova.

Poslankyně Marie Pošarová: Děkuji za slovo. Vážené dámy, vážení pánové, chtěla bych se také vyjádřit ke sněmovnímu tisku 499, kterým se mění zákon o obcích, zákon o krajích a zákon o hlavním městě Praze. Zavádí se zde institut společenství obcí, což velmi vítáme. Sdílení personálních a administrativních kapacit potřebných k zajištění kvalitního a efektivního výkonu veřejné správy, a tudíž i k administrativnímu odlehčení malým obcím, kterých je v České republice v evropském měřítku nejvíce na počet obyvatel v rámci celé Evropy. Institut zaměstnance společenství obcí, takzvaného létajícího úředníka, kde výkon státní správy je v rámci takzvané přenesené působnosti na úrovni obcí. Zákon o obcích dosud upravuje možnost spolupráce obcí na bázi takzvaného dobrovolného svazku obcí, ovšem pouze při výkonu samostatné působnosti, tedy místní obecní samosprávy, a ještě navíc přesně vymezený konkrétní druh činnosti. Z praxe vyplývá, že by bylo žádoucí umožnit obcím v rozšířené míře spolupracovat i při výkonu přenesené působnosti a poskytnout jim k tomu příslušný sdílený personální aparát pro situace, kdy nemají v úmyslu sjednat na výkon přenesené působnosti veřejnoprávní smlouvu, tedy ad hoc spolupráci mezi dvěma a více obcemi.

K úvaze je v této souvislosti například z hlediska dlouhodobého programu SPD i ambicióznější řešení, a to snížení počtu obcí v České republice, respektive institucionalizovaný proces slučování obcí. Máme abnormálně vysoký počet malých obcí, mnohde i hluboko pod 100 obyvatel, což stojí nemalé peníze, přičemž nejmenší obce stejně

musí spolupracovat s dalšími veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty. Snížení počtu obcí například na úrovni roku 1990, kdy bylo zhruba 2 000 obcí, by veřejným rozpočtům ušetřilo desítky miliard korun ročně – zásadní snížení deficitu státního rozpočtu, ušetřený výdaj na přenesenou působnost a tak dále. Hranice počtu obyvatel pro vznik nové obce je nyní 1 000 obyvatel, ale těch existujících se to netýká. To znamená, že k úvaze stanovit ji a u těch existujících například k 1. 1. 2024 třeba na minimálně 500 či 300 obyvatel. Byl by to i jednoznačný, proveditelný a konkrétní přínos SPD k debatám o tom, kde a jak snížit rozpočtový deficit.

Cílem navrhované úpravy je též modernizace jednání zastupitelstva obce a rady obce tak, aby jednání těchto orgánů nebyla znemožněna v případě, že se jednotliví členové těchto orgánů nebudou moci jednání fyzicky zúčastnit, například v období covidové epidemie. Je proto navrhována úprava distanční účasti členů zastupitelstva obce, kraje či hlavního města Prahy na jednání zastupitelstva či rady obce i možnost distanční účasti veřejnosti na jednání zastupitelstev. Návrh možnost využití distanční účasti podmiňuje tím, že ji připouští jednací řád příslušného orgánu.

Návrh reaguje též na aktuální vývoj inflace a změny hodnoty peněz a potřebu flexibilního rozhodování obcí, například při živelních pohromách. Je proto navrhováno zvýšení finančních limitů pro majetkoprávní jednání vyhrazená zastupitelstvům územních samosprávných celků.

Dále se zákon o obcích doplňuje o speciální pravomoc starosty obce přijmout rozhodnutí v záležitosti takzvané zbytkové pravomoci rady obce, je-li to nezbytné k operativnímu řešení určité mimořádné situace. Upravuje se i činnost dosavadních orgánů obcí – starosty, místostarosty, rady – v době ode dne voleb do zastupitelstva, od zániku mandátu stávajících zastupitelů do ustanovení nových orgánů obce po nových volbách. Platná právní úprava nevyklučuje, aby v obcích, v nichž je volena rada obce, došlo ke zvolení nového starosty či primátora, avšak bez současného zvolení nové rady jako celku, což je nežádoucí. V praxi tak vedle sebe může působit nový starosta a dosavadní rada obce, jejímž členem se nově zvolený starosta nestává, což může vést k velkým problémům. K zamezení jejich vzniku se navrhuje změnit právní úpravu tak, že nově zvolené orgány obce – starosta, rada – se ujímají svých pravomocí současně, tedy až v okamžiku, kdy je zvolen nový starosta...

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Paní poslankyně, já se omlouvám, ale musím vás přerušit, je tady značný hluk. Vážené kolegyně, kolegové, prosím, přeneste diskuse do předsálí! Pane ministře, moc děkuju. Prosím, paní poslankyně. Omlouvám se vám.

Poslankyně Marie Pošarová: Současně se výslovně stanoví, že podmínka zvolení nové rady je splněna již v situaci, kdy je zvolena nadpoloviční většina jejích členů při současném zvolení starosty nebo alespoň místostarosty. Obdobně tomu pak bude i ve vztahu k zákonu o krajích a zákonu o hlavním městě Praze.

Dále se má upravit odměňování volených členů orgánů obcí, krajů a hlavního města Prahy a jeho městských částí. Zavádí se zde automatická, zákonem garantovaná každoroční valorizace odměn členů těchto orgánů nezávisle na rozhodování vlády, což je reakce na nález Ústavního soudu, který požaduje oddělit rozhodování o způsobu a výši odměňování členů zastupitelstev obcí od exekutivní normotvorby.

Napříště má být tedy výše odměn volených členů a funkcionářů orgánů obcí stanovena koeficientem násobeným aktuální průměrnou hrubou mzdou v národním hospodářství. Tento koeficient se bude lišit v závislosti na počtu obyvatel obce i na tom, zda půjde o neuvolněného či uvolněného zastupitele. K diskusi je jak nastavení těchto koeficientů, zda je například plošně nesnížit, tak zejména naprosto neodůvodněně vysoko nastavené odměňování členů a funkcionářů volených orgánů hlavního města Prahy. Není sebemenší důvod k tomu, aby byly tyto koeficienty vyšší než u členů a funkcionářů orgánů samosprávných krajů o stejné velikosti.

Ten je nad 1 milion obyvatel. Hlavní město Praha plní i roli samosprávného kraje, proto nejsou rozdíly ve výši odměňování žádoucí. Předmětem pozměňovacího návrhu, který podám, bude snížit koeficient pro výpočet odměn členů a funkcionářů orgánů hlavního města Prahy na úroveň příslušně stejně velkých samosprávných krajů. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A já vnímám, že se pan ministr hlásí, ale s faktickou mám nejprve přihlášeného pana poslance Vlčka. Faktická má přednost. Prosím, pane poslance, vaše dvě minuty.

Poslanec Lukáš Vlček: Děkuji za slovo. Já bych jenom velmi krátce reagoval na paní kolegyni Pošarovou, vaším prostřednictvím, ohledně slučování obcí. Já opětovně zopakuji jeden argument, který zazněl na začátku, a to je – my máme obcí pod 200 obyvatel zhruba 1 400, a říkám, to jsou čísla za rok 2017, od té doby bohužel jsem nedohledal žádné konkrétní a relevantnější výzkumy. Tak úspora, pokud bychom škrtili provozní výdaje z pohledu plateb zastupitelům a provozování obecních úřadů, by byla zhruba 500 milionů korun. A tady si opravdu položíme otázku na to, jestli tím, že přijdeme o takový relativně velký počet lidí, kteří jsou ochotni nám aktivně v těch obcích pracovat, tak jestli by ta škoda nebyla o to větší. Ale to je věc na nějakou debatu.

Ohledně toho, co vy jste zmínila, ohledně vyššího nebo detailnějšího vymezení těch společenství obcí, já osobně si myslím, že to je vymezeno velmi dobře, a myslím si, že to, že tam je určitá volnost, je určitě ku prospěchu, protože zároveň – opětovně opakuji – obcím neberete to, že se mohou sdružovat v dobrovolných svazcích obcí, obce dále můžou zakládat akciové společnosti, družstva, eseróčka, a tím, že ta společenství obcí jsou možná volněji nastavená, tak si osobně myslím, že to je ku prospěchu věci.

Já tam mám ještě jednu pozitivní věc, která si myslím, že by tady měla být zmíněna. Ono svým způsobem se velmi krátce vracím k dnešnímu prvnímu projednávanému bodu a to je vznik těch společenství na úrovni ORP. Já osobně si myslím, že je důležité, že stát si musí v určitý okamžik říct, co je jeho řečneme základní administrativní jednotka, a tak jak jsme dneska viděli u bodu číslo jedna lex OZE II, kde zakládání těch obdobných společenství je možné hlavně na hranicích ORP, tak tady se to opět propisuje. A já si myslím, že to je opravdu cesta dobrým směrem, jak naplňovat ten takzvaný dvojkolejný model veřejné správy, samosprávy a přeneseného výkonu. Děkuji za slovo.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za dodržení času. Nyní s přednostním právem pan ministr, poté se připraví – z místa se hlásil pan poslanec Ondřej Lochman. Prosím, pane ministře.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuji za slovo. Paní místopředsedkyně, vážené kolegyně, vážení kolegové, já budu jen věcně reagovat na dotazy, které tady byly vzneseny.

Za prvé, paní kolegyně Vildumetzová tady řekla větu: distanční jednání – cituji myslím celkem přesně – pravidla by to mělo mít. No, já chci tady konstatovat, že ta pravidla právě zavádíme. Protože po té covidové době se stala v některých obcích a městech distanční jednání zastupitelstev věcí relativně běžnou, a právě proto, že si shodně s vámi myslíme, že zastupitelstvo obce má být primárně vedeno tou osobní přítomností, prezenční přítomností, tak se teď zavádějí jasná pravidla pro to, kdy distanční jednání může proběhnout, a jasně říkáme, aby k tomu vůbec mohlo dojít, tak musí nějakou jasnou specifikaci distančního jednání obsahovat konkrétní jednací řád zastupitelstva dané obce. Toto pravidlo zatím nikterak stanovené nebylo, protože, říkám, distanční forma byla něčím, čím jsme se do té covidové doby příliš nezabývali.

Zároveň bych chtěl říct, že se výslovně stanoví, že člen zastupitelstva má vždy právo účastnit se zasedání zastupitelstva osobně, tedy osobní účast člena zastupitelstva na zasedání není nikterak omezena. Ovšem záměrně není omezeno jen na určité situace typu krizových stavů, protože prostě může nastat v životě obce nějaká specifická událost, situace, okolnost, která prostě bude vyžadovat distanční jednání zastupitelstva. Naopak my to rozhodování o tom, jakým způsobem distanční zasedání, aniž by bylo nabouráváno právo na osobní účast, necháváme na té obci, na tom městě, dáváme jim možnost si toto určit ve svém jednacím řádu. A já právě řekněme volnost v rozhodování i v této oblasti považuji za správnou.

Další věc, proč nedošlo ke změně kategorií obcí. Přípomínková místa, kterými byl jak Svaz měst a obcí České republiky, tak Sdružení místních samospráv, nedošla při připomínkovém řízení ke shodě, proto se Ministerstvo vnitra v tom návrhu, který samozřejmě půjde do dalších čtení, a já předpokládám, že budete uplatňovat nějaké pozměňovací návrhy, to je zcela legitimní, a počítám s tím, vycházelo z toho, že pokud nedošlo u zájmových organizací ke shodě, zůstáváme u počtu, který byl stanoven doposud.

Pokud se bavíte o limitech, tak jenom dovolte zrekapitulovat, kdy byly limity pro rozhodování rad a zastupitelstev nastaveny. Byly nastaveny v roce 2000 a od té doby došlo k 3,75násobku nárůstu cenové hladiny v České republice. Tedy navýšení, které je tady nastavováno na pětinašobek, nepovažujeme za nikterak přehnané, a už vůbec ne proto, že přece rada, ať už obce, nebo kraje, vždycky rozhoduje v intencích schváleného rozpočtu, který radě schválilo zastupitelstvo jako celek.

Za další bych chtěl říci, že rada, pardon, zastupitelstvo kraje má právo si vyhradit rozhodování o nižší částce, než stanoví nový zákonný limit. To znamená, pokud zastupitelstvo rozhodne, že limit v tom kterém kraji bude nižší, má k tomuto rozhodnutí samozřejmě právo.

A chci předeslat, že daná věc samozřejmě byla probírána i s Asociací krajů České republiky, a troufám si říci, že to není žádný politický orgán, jsou tam zastoupeny strany a hnutí z celé šíře politického spektra. A znovu opakují, reagujeme na velikánský nárůst té cenové hladiny – 3,75. A na otázky ironické typu – schválily vám to Rekonstrukce státu, Transparency International, Pirátská strana a podobně? No, my samozřejmě diskutujeme i s neziskovým sektorem a i tento zákon jim byl dáván k nahlédnutí. A stejně tak, pokud se ptáte, zda to schválil někdo z poslanců – neschválil, jsme v prvním čtení. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji panu ministrovi. A nyní se svou přihláškou z místa je přihlášen poslanec Lochman. Prosím, máte slovo.

Poslanec Ondřej Lochman: Děkuji, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, pouze krátce proložím předpokládanou výměnu, která nás čeká, tím, že navrhuji zkrátit lhůtu pro projednávání tohoto zákona, sněmovního tisku 499, ve výborech o 35 dní, a to na 25 dnů. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji, zaevidovala jsem návrh, jenom to zrekapituluji, tedy na 25 dní. Děkuji. Tam je otázka – prosím, paní poslankyně se hlásí. Paní poslankyně Jana Mračková Vildumetzová.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za reakce pana ministra vnitra k tomuto předloženému sněmovnímu tisku. Nemohu v žádném případě souhlasit – zase takovou tu jeho nadřazenost, aroganci, vždyť my to právě řešíme, tu distanční formu jednání. Ano, pane ministře. Ale bude to v konkrétních jednacích řádech a ty jednací řády – vy vlastně zavádíte, že bude moci být ta distanční forma jako taková, která byla problematická, když byl covid.

Já ale znovu říkám, že konkrétní jednací řád si pak schválí ta zastupitelstva. A kdo si to schválí? No ta většina, ta koalice. Takže oni si mohou schválit pak, že ta distanční forma může být prakticky z jakýchkoliv důvodů. To znamená, že když jim bude chybět v uvozovkách jeden hlas, tak se ten zastupitel může přihlásit, i kdyby byl kdekoliv, a může pouze říct, jsem pro, a v tu chvíli je to usnesení schváleno. Prostě takto se to dělat nedá. Ano? Myslím si, že jako ministr vnitra jste ty mantinely měl určit vy a měl jste jasně říct, jestliže může být distanční forma, vy chcete dát tu benevolenci samozřejmě těm zastupitelům, aby si to udělali v rámci těch jednacích rádu, a může to samozřejmě vést k tomu, o čem jsem tady hovořila.

Říci mi, že od roku 2000 se ty limity neměnily a že tedy je to 3,75násobku cenové hladiny, že jste dali pětinasobek... Víte, má to být platné od 1. ledna roku 2024. Příští rok jsou krajské volby. Jako já nevím, co si o tom mám myslet, že když tedy o dotačních penězích pro instituce v kultuře, ve sportu, ve zdravotnictví dnes do 200 000 rozhoduje rada, a vy to chcete zvednout na milion bez veřejnosti, protože rada je neveřejná. Já znovu opakuji, že je to nepřijatelné. A myslím si, nevím proč, a řeknete, že tedy došlo k násobku. Takže vy mi chcete říct, že kraje budou mít tolik peněz, aby mohly dávat dotace v této vysoké částce a aby o tom právě mohla rozhodovat jenom rada?

Myslím si, že to, co jste tady v tuto chvíli řekl, že to považujete za správné, že tedy ty limity takto navýšené jsou podle vás správné jak u finančních darů, a že tedy transparentní organizace všechny to schválily, že to schválili Piráti. Řekl jste, já tak předpokládám, že jste to v koalici určitě nějakým způsobem projednal, než jste sem tento zákon s těmito změnami přinesl. Já znovu říkám ano, pojďme se bavit o nějakém navýšení. Ale myslím si, že v žádném případě to navýšení nemůže být pětinasobné a nemůže to být například u dotací z 200 000 na milion korun, u finančních darů u krajů ze 100 000 na 500 000 korun. Myslím si, že je to opravdu jako obrovský nárůst.

A znovu říkám, že nejvyšším orgánem v rámci měst, obcí a krajů je zastupitelstvo. Zastupitelstvo je veřejné, můžou tam přijít jak organizace, můžou tam přijít občané a můžou se ke všem předkládaným materiálům vyjadřovat. U rady tomu tak není. Rada probíhá se zavřenými dveřmi.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji paní poslankyni. S faktickou poznámkou se hlásí pan ministr. Prosím.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuji za slovo. Já už jenom faktickou poznámkou, do dvou minut se vejdu. Já jsem se opravdu snažil o věcnost. Prostřednictvím paní předsedající, paní poslankyně, vy už vidíte u mě ironii a nějakou nadřazenost, jenom když řeknu dobrý den. Já jsem se tady skutečně vám snažil věcně odpovědět a té věcnosti se budu držet i nadále.

Ano, já obcím a městům věřím. Věřím, že jednotlivá zastupitelstva jsou schopna si navrhnout svá pravidla pro distanční jednání a že jim to nemusí předepisovat ministr vnitra. Skutečně tomu věřím a myslím si, že to správný postup. My stanovujeme nějaký obecný rámec pro to, že se umožní distanční jednání, přičemž znovu zdůrazňuji, je nepopiratelné právo každého zvoleného zastupitele na osobní účasti na zastupitelstvu města či obce. To tak prostě je. A my vycházíme z praxe, ať se nám to líbí, nebo nikoliv, že právě od té covidové doby některé obce a města si začaly vymýšlet nejrůznější pravidla, která neměla žádnou oporu v zákoně, pro to, aby mohla jejich jednání částečně probíhat distančně, a vytvářely prostředí právní nejistoty, zda rozhodování zastupitelstva vedené takovou formou mají skutečně tu hodnotu, kterou po právní stránce mají mít. Takže naopak tento návrh zákona, tato novela tomu pravidla a řád dává.

A rada obce, pokud se bavíme o limitech, se přece ze zákona vždycky zodpovídá zastupitelstvu. Stejně tak je to u kraje. A znovu – zastupitelstvo ten limit může ponížít, pokud

své radě jako takové nevěří. A pokud máme 3,75násobek cenového růstu od roku 2000, tak ten pětinasobek navrhovaný v tomto zákoně, v této novele, nepovažuji za příliš vysoký. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A tímto se blížíme k závěru obecné rozpravy, nemám do ní už nikoho přihlášeného, skutečně už zájem nevnímám, tak ji končím.

Privolám kolegyně a kolegy z předsálí, neboť se nyní budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve samozřejmě rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Předsedkyně Poslanecké sněmovny svým rozhodnutím navrhla přikázat předložený návrh k projednání výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj jako výboru garančnímu. Táži se, navrhuje někdo přikázání jinému výboru jako garančnímu? Není tomu tak.

Přistoupíme k hlasování. Kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj jako garančnímu výboru?

Zahájila jsem hlasování. Kdo je pro tento návrh? Necht' zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 16 bylo přihlášeno 167 poslankyň a poslanců, pro 139, proti 1. Konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj jako garančnímu výboru.

Předsedkyně Poslanecké sněmovny nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru. Má někdo návrh na přikázání dalšímu výboru či výborům k projednání? Není tomu tak.

Dále zazněl v rozpravě návrh na zkrácení lhůty, navrhl to pan poslanec Ondřej Lochman a navrhl zkrácení – zdůrazňuji – na 25 dní. (Žádost o odhlášení.) Ano, všechny odhlásím. Prosím, přihlaste se opět svými identifikačními kartami.

Ještě posečkáme. Pan poslanec si vyřídí náhradní kartu k hlasování. To jen pro informaci, čekáme na číslo náhradní karty. A prosím jenom o číslo náhradní karty u pana poslance Berkiho. Je to 36.

Můžeme přistoupit k hlasování o návrhu na zkrácení lhůty na 25 dní.

Zahajuji hlasování o tomto návrhu a ptám se, kdo je pro? Necht' zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 17 bylo přihlášeno 158 hlasujících, pro 155, proti 1. Konstatuji tedy, že lhůta byla zkrácena na 25 dní.

Děkuji panu ministrovi, děkuji panu zpravodaji a ukončuji projednávání tohoto sedmého bodu. A konstatuji, že si předáme řízení schůze.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Dobré odpoledne, vystřídalaly jsme se v rámci řízení schůze. A na programu máme bod číslo

8.

Vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří /sněmovní tisk 474/ – první čtení

Z pověření vlády předložený návrh uvede pan ministr financí Zbyněk Stanjura, kterého tímto žádám, aby se ujmul slova. Prosím, pane ministře.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Děkuji, paní místopředsedkyně. Vážení kolegové, vážené kolegyně, dovoluji mi, abych jménem vlády uvedl návrh zákona, kterým se mění některé

zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří. Tento návrh obsahuje sadu opatření, která mají za cíl přispět k rozvoji českého finančního trhu. Navazuje na koncepci rozvoje kapitálového trhu, kterou vláda České republiky schválila v roce – teď prosím o pozornost – 2019. Velmi obdobný návrh tohoto zákona byl předložen i v minulém volebním období a jako mnoho tisků se nestačil doprojednat. Pokud mě paměť neklame, prošel prvním čtením a už se nedostalo na druhé čtení. Nicméně v historii visí některé podané pozměňovací návrhy, ke kterým se nikdo nemohl přihlásit, protože to druhé čtení neproběhlo.

Hlavními navrhovanými opatřeními jsou produkty, které mají podpořit spoření lidí na stáří, tedy dlouhodobý investiční produkt a změny ve třetím penzijním pilíři. Dlouhodobý investiční produkt, takzvaný DIP, a musím říct, že to bylo docela úsměvné hledat takový název, který za prvé vystihne podstatu věci, a za druhé ta zkratka je poměrně lehce zapamatovatelná, a současně aby nebyla směšná, což se nám v některých pracovních verzích bohužel stalo, ale to je mimo tu hlavní problematiku tohoto návrhu.

Takže DIP je souhrnný název pro finanční produkty investičního nebo spořicího typu, které již dnes existují a které umožňují vytváření úspor na stáří. Jedná se o alternativu k existujícím produktům zabezpečení na stáří, které již dnes mají daňovou podporu, a to jsou, jak všichni víme, produkty třetího penzijního pilíře a životní pojištění. DIP tak bude mít při dodržení stanovených podmínek stejné daňové zatížení jako penzijní fondy či životní pojištění.

Co vlastně ten DIP je? Může to být účet s cennými papíry, na kterém je možno evidovat například akcie, dluhopisy nebo podíly v investičním fondu, ale také to může být obyčejný bankovní účet. Důležité je, aby na takový produkt bylo možné čerpat daňové zvýhodnění. Aby na takový produkt bylo možné čerpat daňové zvýhodnění, musí být splněna podmínka, že k výběru prostředků nedojde dříve než po deseti letech trvání produktu a zároveň k němu nedojde dříve než po dosažení šedesát let věku střadatele. Myslím, že všichni víme, že když to porovnáme s tím pravidlem šedesát na šedesát, které známe z penzijního spoření, tak tady je to vlastně sto dvacet na šedesát. Délka musí být deset let, ne pět let, proto se říká šedesát měsíců jako u toho penzijního spoření, ale je zachována stejná podmínka dosažení šedesáti let věku střadatele.

Současně novela přináší změny v třetím pilíři penzijním. Navrhuje se zavést takzvaný alternativní účastnický fond, což bude nový typ fondu v doplňkovém penzijním spoření. Tento fond je alternativou ke stávajícím účastnickým fondům, a to s dynamickou investiční strategií. Dynamická investiční strategie znamená, já se to nebojím říct, také riskantnější investiční strategie. Myslím, že máme používat jakoby možná přiléhavější pojmy, máme konzervativní, se říká, nebo méně dynamická, kde je důraz kladen na stabilitu a méně na potenciální zhodnocení. Pak jsou dynamické, jinými slovy více riskantní, kde je méně kladen důraz na stabilitu a více na potenciální zhodnocení toho produktu.

U alternativního účastnického fondu má být poplatková politika i investiční strategie nastavena volněji, což umožní penzijním společnostem investovat dynamičtěji, a dosahovat tak pro účastníky vyššího zhodnocení. Já jsem myslel dynamický, můžeme používat – ono to zní hrozně – více riskantní, ale myslím si, že v tomto slova smyslu jsou to vlastně synonyma. A je mi jasné, že ti, kteří to navrhují, ten produkt, budou používat slovo dynamický a někteří jiní budou říkat, kteří to budou komentovat, případně se jim to nebude zdát, budou říkat, že je to více riskantní. Návrh také motivuje střadatele přechodu z transformovaných fondů, což jsou fondy z doby před rokem 2013, do účastnických fondů tím, že umožňuje paralelní účast v obou fondech, nebo v obou systémech. To zatím nebylo možné. To zatím není možné, čímž se snižovala motivace od investování do účastnických fondů.

Účastníky motivuje k setrvání v transformovaných fondech zejména takzvaná garance černé nuly, která v účastnických fondech neplatí. Tato garance však má za následek, že transformované fondy investují vysoce konzervativně a dosahují pro své účastníky pouze velmi nízkého zhodnocení, hluboko pod současnou výši inflace. A to neplatí pouze pro roky 2022

a 2023, kdy inflace je mnohem vyšší, než na co jsme byli zvyklí, ale platí to i pro roky předchozí, nebo pro většinu předchozích let.

V třetím penzijním pilíři se rovněž navrhuje změny v poskytování státního příspěvku, které mají za cíl motivovat ke zvýšení příspěvků samotných účastníků. Poskytování státního příspěvku je dnes vymahatelné na příspěvek účastníka tak, že minimální výše samotného střadatele, při které vzniká nárok, je 300 korun měsíčně a výše tohoto příspěvku, nad kterou se státní příspěvek již dále nezvyšuje, činí 1 000 korun měsíčně. Na něj pak navazuje daňová motivace, protože si můžete odpočíst od toho, co jste zaplatili, 24 000, a maximálně 12 000 je ta potenciální částka, o kterou si můžete snížit základ daně. V návrhu zvyšujeme spodní hranici příspěvku ze současných 300 na 500 a horní hranici příspěvku zvyšujeme z 1 000 na 1 700. Zároveň nastavujeme na rozdíl od současné praxe lineární výši státního příspěvku ve výši 20 % příspěvků účastníka.

Dále navrhuje, že státní příspěvek nebudou dostávat osoby, jímž byl přiznán starobní důchod. Tato úprava vychází z myšlenky, že produkty třetího penzijního pilíře nemají sloužit jako prostředek krátkodobého či střednědobého zhodnocování peněžních prostředků s podporou státu, ale mají sloužit k dlouhodobému odkládání spotřeby za účelem zmírnění případného propadu příjmů, který může být spojen s odchodem do penze.

A možná ve veřejném prostoru nejvíce diskutovaná část toho návrhu je změna v oblasti spotřebitelských úvěrů určených na bydlení. Cílem návrhu je posílení vyváženosti úpravy předčasného splacení hypoték a posílení právní jistoty. Nejdřív popíšu stávající stav, pak popíšu navržené změny a pak jsem si nechal zpracovat, možná to mělo být i v té důvodové zprávě, omlouvám se, mezinárodní srovnání, protože myslím si, že pro tu racionální debatu je důležité to zasadit do evropského kontextu.

V dnešním stavu je to tak, že spotřebitel může splatit zdarma každoročně až čtvrtinu z původní výše úvěru nebo celý úvěr na konci fixace. To znamená 25 % z původní výše, ne z toho, co zbývá k doplacení. Jinými slovy, stávající právní úprava říká, že za čtyři roky, pokud toto využijete, můžete bezplatně předčasně splatit tento úvěr – samozřejmě po konci fixace. Dále může spotřebitel splatit svůj úvěr kdykoli zdarma i v případě složité životní situace spojené s úmrtím, dlouhodobou nemocí nebo invaliditou. To platí již dnes.

My navrhuje jako vláda v tomto návrhu další životní situace, kdy by platilo pravidlo, že je nárok splatit to zdarma, bezplatně, a to při prodeji nemovitosti, pokud ji vlastníte déle než dva roky, anebo při vypořádání společného jmění manželů. Myslím si, že to je zcela obvyklá životní situace, že v takovém případě je například potřeba prodat tu nemovitost nebo se o ten majetek nějak spravedlivě podělit. To si myslím, že není předmětem nebo nebude předmětem politických sporů. Koneckonců ten návrh je inspirován pozměňovacím návrhem, který v tom nedokončeném projednání v minulém volebním období podal pan poslanec Nacher, pokud mě paměť neklame.

A pak je věc, která se nejvíce debatuje v tom veřejném prostoru. Dovolte mi, abych k tomu řekl pár vět. A současně chci říct, že na tomhle konkrétním bodě tento návrh zákona nestojí a nepadá s tímto ustanovením. A můžeme se přesvědčovat, jestli ano, nebo ne, moje přesvědčení je, že náklady na předčasné splacení úvěrů, které vzniknou bankám, zaplatí spotřebitel. Otázka je – a je to legitimní a můžou se na to lišit názory – jestli to zaplatí všichni spotřebitelé, což je dnešní stav, kdy bezesporu to riziko a zkušenost minulých let banky promítají a ti, kteří poskytují úvěry, do své standardní úrokové míry, anebo zda to zaplatí pouze ta část klientů, která se rozhodne, pokud nesplňuje ty všechny ostatní podmínky, zdarma předčasně splatit hypotéku. Já si myslím, že lepší a spravedlivější přístup je varianta B, aby ty náklady platili ti, kteří tuto možnost využijí. My jsme navrhli 2 % na úrovni z předčasně splacené částky. V té debatě... bezesporu jsme připraveni vést debatu, jestli 2 % je správně a jestli to zastropování nemá být pouze procentuální, nebo má být případně i absolutní částkou.

A teď mi dovoluňte, abych velmi krátce... Pokud bude zájem, tak jsem určitě schopen vám to distribuovat všem, poslat shrnutí regulace v členských státech EU v této oblasti, informace jsou platné k 27. červenci letošního roku, takže nemohou být zachyceny, pokud v některých ostatních státech probíhá legislativní proces, tak tam samozřejmě může být.

Posuzovali jsme několik možných případů a porovnávali jsme, jak to je u ostatních členských států. Až to pak budete číst, tak je tam dvakrát zkratka České republiky, CZ – je tam stávající stav a CZ s hvězdičkou je navržený stav, abychom měli v tom srovnání i stávající stav i navržený.

Předčasné splácení zdarma během fixace bývá v členských státech EU podmíněno oprávněným zájmem, v tomto případě – prodej, smrt, nemoc, invalidita, nezaměstnanost – v Německu, Francii, Česká republika – stávající stav, Česká republika – nový stav. Dále to bylo umožněno a omezeno do jistého procenta dlužné jistiny, například 20 %, to znamená, že můžete splatit to procento, například 20 % – Nizozemsko, Rakousko, Česká republika – stávající stav, Česká republika – nový stav.

Pak je to omezeno, může to být omezeno, to předčasné splacení zdarma, do určité výše úvěrů, například 20 000 eur, to má pouze Finsko. Pak může být to právo splacení zdarma během fixace omezeno na hypotéky s krátkou fixací nula až tři let, to má také pouze Finsko. A pak je to umožněno až po uplynutí určité doby trvání úvěrů, například po prvních 12 nebo 18 měsících, to má Itálie a Bulharsko. A to je všechno.

Máme 27 členských států, našli jsme pět možných podmínek, v kterých ten členský stát toto umožňuje, ve dvou je Česká republika a v těch ostatních dvou je dvakrát Finsko osamocené a v tom posledním to je umožněno až po uplynutí nějaké doby od přijetí úvěru – Itálie, Bulharsko. Když sečtu státy, které jakýmkoliv způsobem umožňují s těmi omezujícími podmínkami zdarma předčasné splacení těchto úvěrů, tak je to Německo, Francie, Holandsko, Rakousko, Finsko, Itálie, Bulharsko a my. Omlouvám se, že jsem to takhle počítal, neměl jsem to spočítané, 8 členských států z 27 to umožňuje v některých z těch pěti příkladů. Dvacet tisíc eur je zhruba, když to přepočteme, půl milionu korun. Myslím si, že by to nebylo úplně praktické v České republice.

A pak samozřejmě je druhá situace, kdy vám právo umožňuje v konkrétním členském státě předčasné splácení během fixace, a to bývá spojeno s právem věřitele na úplatu, náhradu vzniklých nákladů či utrpěné finanční ztráty. Bez regulace, to znamená na smluvním základě, je to myslím sedm států – Polsko, Rumunsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Estonsko. Náhrada pouze administrativních nákladů, stávající stav v České národní bance – Česká republika, jinak nikdo. Poplatek, to znamená sedm států, smluvní základ bez regulace v zákoně, vztah mezi poskytovatelem a dlužníkem. Poplatek 1 až 3 % – my navrhujeme 2, někde uprostřed – z předčasné splacené částky bez ohledu na vývoj sazeb na trhu je dalších pět států – Rakousko, Portugalsko, Francie, Slovensko a Bulharsko, 1 až 3 %.

Náhrada ušlého smluvního úroku za období x měsíců následujícího po datu předčasného splacení, to je 3 až 6 měsíců – Belgie. A pak je velká skupina států, takzvaný úrokový rozdíl, to je náhrada ušlého smluvního úroku sníženého o úrok z obdobného nového úvěru, obvykle za období od okamžiku předčasného splacení do konce sjednané fixace. Jinými slovy, když mám desetiletou fixaci a rozhodnu se po osmi letech, tak to období dva roky, když se rozhodnu po šesti letech, tak to období jsou čtyři roky. A je to podmíněno poklesem úrokových sazeb. A tady máme Španělsko, Holandsko, Švédsko, Dánsko, Finsko, Německo, Lucembursko a Česká republika podle návrhu vlády, ne stávající stav. To je tam, kde je administrativní poplatek, jsme jenom my.

A pak je poslední možnost, takzvaný úrokový rozdíl doplněný stropem, to znamená, je to něco podobného, co navrhoval pan poslanec Nacher v poslední volební období, kombinace toho procenta a zastropování té částky. Je to od 1 do 5 %, je to procento, a to jsou čtyři státy včetně nového návrhu České republiky – to je Španělsko, Lucembursko, Česká republika.

Pokud bude zájem, vyjádří ho třeba předsedové klubů, tak to rozešlu, abych vám nespamoval vaše mailové schránky. Říkám, pokud požádají předsedové klubů nebo zástupce klubu, nemusí to být předseda, rád vám toto srovnání pře pošlu, je to opravdu jedna A4.

Pracovníci odborného útvaru sekce finanční trhy na Ministerstvu financí jsou připraveni případně ke konzultacím a podrobnějšímu vysvětlování. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. A prosím, aby se slova ujal zpravodaj pro prvé čtení pan poslanec Michal Kohajda. Prosím, pane zpravodaji.

Poslanec Michael Kohajda: Vážení páni ministři, vážená paní předsedající, vážení pánové a dámy, dovoluji mi, abych krátce navázal na zevrubné odůvodnění předkládané novely zákona, kterou se mění zákon, některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří, které tady přednesl pan ministr Stanjura. Tento návrh byl vládou Poslanecké sněmovně předložen 15. 6. 2023 a nám všem rozeslán jako tisk 474/0. Tento návrh novelizuje soubor zákonů, zejména tím je zákon o daních z příjmů, o České národní bance, o penzijním připojištění se státním příspěvkem, o soudních exekutorech a exekuční činnosti, o finančním arbitrovi, o dluhopisech, o podnikání na kapitálovém trhu, insolvenční zákon, zákon o doplňkovém pojištění a zákon o spotřebitelském úvěru.

Jak již pan ministr zmínil, cílem předloženého návrhu zákona je zejména zavést některá opatření, která mají přispět k rozvoji finančních trhů v České republice. Hlavními navrhovanými opatřeními jsou právě ten zmiňovaný dlouhodobý investiční produkt, některé další změny, které se týkají třetího pilíře penzijního systému. Návrh zákona navazuje na koncepci rozvoje kapitálového trhu, která, jak už bylo zmíněno, byla schválena již v roce 2019 vládou České republiky. Navrhovaná právní úprava je nezbytná z důvodu potřeby rozvinout český kapitálový trh, k čemuž je nutné změnit právě i právní úpravu, neboť pouhými nelegislativními kroky nelze těchto cílů dosáhnout. Je zejména vhodné reagovat na některé identifikované nedostatky české národní úpravy, která neplyne ze směrnic Evropské unie. Tím bude posílena konkurenceschopnost českého kapitálového trhu ve vztahu nejen k vyspělým západoevropským úpravám, ale také úpravám sousedních států a ostatních států v regionu střední a východní Evropy.

Účinnost tohoto zákona se navrhuje na 1. ledna 2024, což je vcelku ambiciózní, a to i vzhledem k tomu, jaké požadavky jsou kladeny na implementaci v praxi. Je tedy otázkou, zda jsme schopni dostát všem lhůtám tak, abychom skutečně měli ten zákon platný a účinný od 1. ledna 2024. Jedinou výjimkou je pak novela zákona o spotřebitelském úvěru, kde se z důvodu postupného náběhu režimu a uveřejňování průměrných zápočtu zápůjčních úrokových sazeb Českou národní bankou navrhuje dělená účinnost, a pak i novela exekučního řádu, kde se z důvodu přípravy na nový režim komunikace mezi soudními exekutory a finančními institucemi navrhuje účinnost až od 1. ledna 2025.

V návrhu je možno spatřovat několik otázek, ke kterým bude nutno ještě provést podrobnější diskusi. Je to zejména otázka právě předčasného splácení hypoték a nastavení těch jednotlivých parametrů, jak již je tady pan ministr zmiňoval, a některé otázky vyvstávají právě i ohledně dlouhodobého investičního produktu. Proto se také podle plánu budeme věnovat tomuto návrhu podrobněji v podvýboru pro bankovníctví, pojišťovnictví a finanční trhy.

V současnosti tedy doporučuji propustit tento návrh do druhého čtení a případně v druhém čtení jej upravit některými pozměňovacími návrhy. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já také děkuji, pane zpravodaji, a otevírám obecnou rozpravu, do které mám nejprve přihlášeného s přednostním právem pana poslance a předsedu klubu Michálka. Pane předsedo, prosím.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuju za slovo, vážená paní místopředsedkyně. Vážený pane ministře, vážené kolegyně, vážení kolegové, já mám jenom kratičkou zmínku. Děkuji panu ministrovi, že velmi podrobně popsal tu problematiku hypoték. To je záležitost, o které ještě v koalici diskutujeme, a přestože tedy dnes navrhneme, aby byly zkráceny lhůty, tak se o tom dále povede diskuse s cílem, abychom našli nějaké řešení, na kterém se shodneme, tak jak jsme to ostatně veřejně avizovali, zejména pro ty stávající hypotéky, ale i do budoucna. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. A do rozpravy je dále přihlášen pan poslanec Síla. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Jan Síla: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Vážený pane ministře – ministr není. Je. Vážení kolegové, dámy a pánové, dovoluji, abych se vyjádřil taky k této předloze, sněmovnímu tisku 474, který tady už do detailu vlastně moji předřečníci charakterizovali a rozepsali, nebo přečetli podmínky tady této předlohy zákonné, čili já jsem si to sice taky připravil, ale nebudu tady s tím zdržovat, a jenom bych chtěl říct, že se jedná o rozvoj finančního trhu s podporou zajištění na stáří a je navrhován hlavně ten dlouhodobý investiční produkt, který mě nejvíc zaujal, a přestože tento zákon nebo tato předloha má vlastně měnit deset dalších zákonů, já se zmíním, nebo se soustředím hlavně na tento dlouhodobý investiční produkt, který podle mého názoru by mohl velmi výrazně zasáhnout do eventuelních spoření na důchod našich důchodců do budoucna.

Ten dlouhodobý investiční produkt je – chtěl bych se vrátit k tomu, jak vznikalo spoření na důchod, a sice v České republice bylo upraveno zákonem číslo 42/1994 jako fondový, dobrovolný a státem regulovaný spořicí produkt dlouhodobého, relativně bezpečného ukládání a zhodnocování peněžních prostředků. Topolánková vláda připravila v roce 2009 návrh zákona o penzijním spoření. Ten stávající systém penzijního připojištění se státním příspěvkem podle tohoto návrhu reformy zůstal zachován na původních principech, ale existoval nadále s tím, že již nebylo možné uzavírat nové smlouvy s účastníky. Vedle toho došlo k vytvoření nového systému, takzvaného doplňkového penzijního spoření. Zákon o penzijním připojištění číslo 42/2011, o doplňkovém penzijním spoření, nastavil příspěvek státu odvíjející se od spořicí částky a současně umožňující odpis daňové zátěže spořicího. Majetek penzijních společností, které obhospodařují ty jednotlivé fondy, je oddělen od majetku účastníků. To jsou původní stavy.

Původně bylo na výběr zhruba devět penzijních společností. V penzijním připojištění, zkratka PP, do kterého již od roku 2013 nelze vstupovat, spoří zhruba 3,4 milionu lidí. V doplňkovém penzijním spoření je aktuálně asi 1,1 milionu lidí. Ti v něm mohou volit od těch konzervativních až po dynamické fondy, jak se tady zmiňoval pan ministr, a všechny penzijní společnosti podléhají dohledu Ministerstva financí a České národní banky, čili mohou nakládat s prostředky účastníků, jsou limitované zmíněnými zákony. Jsou zásadně limitované zmíněnými zákony. Zákon dává penzijní společnosti volnost počtu a zaměření nabízených účastnických fondů. Ze zákona je pro penzijní společnosti povinný pouze povinný konzervativní fond. Finanční prostředky fondu mohou být investovány pouze do vybraných dluhopisů a nástrojů peněžního trhu vydaných centrálními bankami a zeměmi OECD.

Nyní je navržen nový dlouhodobý investiční produkt, ta zkratka DIP, jak se zmínil pan ministr, je souhrnný název pro již existující finanční produkty investičního nebo spořicího typu, které umožňují vytváření úspory na stáří. Má fungovat jako alternativa k produktům zabezpečení na stáří, které jsou již dnes daňově podporovány, což jsou produkty třetího penzijního pilíře a životního pojištění. To také znamená, že při dodržení stanovených podmínek bude mít stejné daňové zacházení ten DIP jako penzijní fondy a životní pojištění. V režimu dlouhodobého investičního produktu bude možné evidovat například akcie, dluhopisy, podíly v investičním fondu, nemovitostní fondy. A u toho bych se chtěl zdržet. To je totiž novinka,

kteřá původně nebyla v těchto produktech, ty nemovitostní fondy. Potom to bylo zůstatky na bankovních účtech nebo zajišťovací deriváty sloužící ke krytí úrokových nebo měnového rizika.

Dále, co je tady nového, je takzvaný alternativní účastnický fond, který má právě, jak jsem se zmínil, umožnit investovat do nemovitostí nebo do rizikovějších produktů s vyšším výnosem. Jde o nový typ fondu v doplňkovém penzijním spoření, který má být alternativou ke stávajícím účastnickým fondům s dynamickou investiční strategií. Potom na závěr ještě uvedu, jaká je dynamika těchto fondů. U alternativního účastnického fondu má být poplatková politika i investiční strategie nastavena volněji, což umožní penzijním společnostem investovat dynamičtěji a dosahovat pro účastníky vyššího zhodnocení.

Návrh také obsahuje opatření ke zvýšení motivace k přechodu z těch transformovaných fondů – ty transformované fondy jsou vlastně to penzijní připojištění, které nebyly zrušeny, ale bylo zastaveno další uzavírání smluv v roce 2013 – do účastnických fondů tím, že umožňuje paralelní účast v obou systémech. To už tady říkal pan ministr. V současnosti není paralelní účast umožněna, což snižuje motivaci účastníků u převodu prostředků z transformovaných, to znamená z toho penzijního připojištění, do účastnických fondů, to znamená do toho doplňkového penzijního spoření. Účastníky motivuje k setrvání v transformovaných fondech zejména pro takzvanou – jak tady již byla také zmíněna – garanci černé nuly, která v účastnických fondech neplatí. To je zase změna, pozor. Tato garance má však za následek, že transformované fondy investují vysoce konzervativně a dosahují pro své účastníky velmi nízkého zhodnocení, hluboko pod současnou výší inflace. Zase se nakonec zmíním, jak to vlastně s těmi fondy je.

Účastník třetího penzijního pilíře si bude muset vybrat, na kterou smlouvu, zda na penzijní připojištění, nebo doplňkové penzijní spoření, bude posílat příspěvky a přitom dostávat státní příspěvek. Nebude moci příspěvek dostávat na obě smlouvy, nýbrž vždy jen na jednu. Penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření lze přerušit. U přerušenoého penzijního připojištění i doplňkového penzijního spoření penzijní společnosti nadále prostředky investují podle strategie zvolené ve smlouvě.

Ve třetím penzijním pilíři se rovněž navrhuje změny v poskytování státního příspěvku, jak se tady už zmínil pan ministr, to nebudu opakovat, z dolní hranice 300 na 500 a horní 1 000 na 1 700. Jenom bych chtěl zmínit to, o čem se pan ministr nezmínil, že v současné době je ten státní příspěvek rovný 20 % u všech částek, které ten spořitel si ukládá. Předtím v tom původním byl nastaven státní příspěvek tak, že měl degresivní formu, od nejnižší částky 300 korun to dělalo zhruba 33 % až po těch 1 000 korun, kde to dělalo 18 %, což znamená, že ti nejchudší, kteří měli malou částku na spoření na důchod, měli větší příspěvek od státu než ti bohatší. V současné době je to vyrovnáno, 20 % dostanou všichni.

Navrhuje se, že státní příspěvek nebudou dostávat osoby, jimž byl už přiznán starobní důchod. V současné době ještě pořád trvá stav, kdy důchodci, přestože odcházejí do důchodu, třeba pracují dál při důchodu a spoří si dál, to znamená, dostávají státní příspěvek. Je otázkou, jestli je to fér, nebo to není fér, aby když jsou v důchodu, pořád brali jakýsi státní příspěvek, když už jsou v důchodu. Nicméně tato novela to všechno zruší. Už nebudou ti, co odejdou do důchodu, tento státní příspěvek dostávat.

Podle mého názoru a podle názoru SPD není možné, aby peníze ukládané na přilepšení důchodu našich občanů spravovala jakákoliv kampelička, protože v tomto zákoně je také uvedeno, že finanční ústavy prakticky mohou bez omezení poskytovat tyto služby, byť budou pod kontrolou České národní banky.

Já bych chtěl podotknout (upozornit) třeba na článek z Lidových novin ze dne 14. 7. 2023, protože nemám jinou možnost informací, kde stálo: Místo zisku letadlo. Podvedených přibývá. Tisíce klientů se nechalo nachytat sliby o výnosných investicích. Jejich miliardy si učili mladí manažeři, využili § 15 zákona o investičních společnostech, který umožňuje formální registraci u České národní banky společností, které spravují prostředky klientů až do 2,4 miliardy korun.

Domníváme se, že úspory občanů České republiky na důchod by měl spravovat státem garantovaný důchodový fond, který by vyloučil možnost ztráty úspor našich občanů v případě jakéhokoliv výkyvu na finančních trzích. Mimochodem, zisky současných penzijních fondů, počínaje dynamickými, jsou za posledních sedm let 5,76 % u těch dynamických, u vyvážených jsou to 2,9 % a u konzervativních dluhopisových je to minus 0,64 %. Nepovažujeme návrh zákona za přínos pro občany této země, ale jako umožnění dalšího zisku pro finanční a bankovní sektor.

Co se týká těch nemovitostních alternativních fondů, já bych chtěl jenom připomenout, jak probíhala nemovitostní bublina, která praskla v roce 2009 a ve Spojených státech přišla spousta tisíc důchodců o veškeré peníze na důchod. Z těchto důvodů navrhuji předlohu, sněmovní tisk 474, za SPD k zamítnutí. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já také děkuji. Navrhujete zamítnutí tohoto zákona. Ano. Dále je do rozpravy přihlášen pan poslanec Nacher. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji, paní místopředsedkyně. Vážený pane ministře, dámy a pánové, no, mě překvapilo, že celkem takto robustní záležitost, a přihlášení jsme byli dva poslanci, zatím, což tedy není moc na to, že se tady mění osm zákonů, jenom abychom si jako rozuměli, o doplňkovém penzijním spoření, o daních z příjmů, o ČNB, o spotřebitelském úvěru, k tomu se vrátím, to asi ode mne očekáváte, o penzijním připojištění, o soudních exekutorech, o finančním arbitrovi a novela zákona o dluhopisech. To znamená, osm zákonů se tady mění. Je to celkem zásadní věc, která je součástí skoro by se dalo říct nějaké penzijní reformy, a přihlášení jsme dva, takže se o tom moc nediskutuje. Doufám, že v rámci druhého čtení při těch pozměňovacích návrzích se k tomu vrátíme, protože si myslím, že to je docela zásadní.

Já nejdříve řeknu, co mě mrzí, pak řeknu, co ocením, a pak se vrátím k tomu, jak pan ministr asi očekává, k té části, která novelizuje zákon o spotřebitelském úvěru, to je to zpoplatnění předčasného splacení hypotéky.

Mě trochu mrzí, že u těch věcí, které mění ty penzijní produkty, nebo mění pohled na dlouhodobé ukládání obecně, se zabývají vlastně něčím, co někdo z vás by nazval penzijní reformou, někdo ne, takže my to vlastně tady řešíme jakoby postupně. Pak mi dáte za pravdu, až po čase zjistíme, že my jsme něco změnili a něco tady je už v systému, teď tady máme tuhle novelu v souvislosti s rozvojem finančních trhů a nějakého dlouhodobého spoření, jak říkal pan ministr DIP, dlouhodobý investiční produkt, a potom ministr práce a sociálních věcí oznámil, že ještě chystá nějaké změny v rámci penzijní reformy na přelomu roku.

Jenže ony by se ty věci navzájem měly nějakým způsobem doplňovat. My tady řešíme dneska zjednodušeně řečeno, abychom to použili jako osvětlu pro lidi, třetí pilíř. Ale my tady budeme určitě řešit i třeba druhý pilíř. A řešili jsme tady první pilíř, na který je u nás expert Aleš Juchelka. To znamená, že ono se to vzájemně doplňuje. A tím, že probíráme každou tu věc zvlášť, tak z toho najednou může jakoby vypadnout nějaký kontext.

Jinak jak již bylo řečeno, jde tedy o dlouhodobý investiční produkt a podporu produktů pro zabezpečení na stáří. To si myslím, že je v pořádku, i řekněme jakési zjednodušení přechodu z těch transformovaných fondů, což jsou ty současné, to je to penzijní připojištění, třeba já ho mám 30 let od svých 18, kde je garance nezáporného výsledku. To všichni asi pamatují, garance nezáporného výsledku, což ale ocení ti, kteří jsou v tom produktu třeba 10, 15, 20 let. Já když budu chtít investovat něco rychle, tak si koupím nějakou akci, k tomu se možná dneska dostaneme v tom posledním bodě, já pak řeknu, jakou akci jsem měl na mysli, to je ten bod 12 – obchodní společnosti. Ale když si spořím na stáří, tak jsem spíš jakoby konzervativní v tomhle, mám na to konzervativní pohled právě proto, že se bavíme o horizontu 30 let. Proto to má ty svoje zastánce. Já rozumím tomu, že pak je tady nějaký účastnický fond a že vlastně to, co se

ted' navrhuje, umožňuje paralelní účast v obou dvou těch systémech, to si myslím, že je v pořádku.

Stejně tak je v pořádku, že se zvyšuje státní příspěvek a motivace lidí, aby si více odkládali, to si myslím, že je v pořádku. Ta dolní hranice se zvyšuje z 300 korun na 500 a ta horní z 1 000 korun na 1 700, takže to odpovídá řekněme inflaci a vývoji za poslední dobu, skoro bych do budoucna řekl, že bych byl ještě v tomhle odvážnější, protože problém není počet lidí, kteří jsou v tom systému, problém je, jak málo si tam spoří. Takhle bych to zhodnotil.

Mám pocit, že tady je trochu hluk na to, jak nás je tady málo, jestli můžu poprosit paní místopředsedkyně...

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Ano. Prosím kolegy o ztišení. Prosím, zejména v levé části sálu, kolegyně, prosím o ztišení. Děkuju. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuju, paní místopředsedkyně. A ta změna tam je. A už o tom tady mluvil pan poslanec, nevím, jestli pan ministr, nebo pan poslanec, že už teď je ta podpora lineární, těch 20 % z toho, co tam člověk ukládá. Tam já s tím jakoby víceméně problém žádný nemám. Jak říkám, do budoucna možná by stálo za to otevřít nějakou odbornou debatu, jestli těch 1 700 korun je dostačujících, nebo jestli by ta participace a ta motivace státu měla být ještě větší. Takže já to vidím jako takové motivační změny.

Na druhé straně – a dneska jsme to probírali na podvýboru pro ochranu spotřebitele – mi tam trochu chybí tlak na ty penzijní společnosti ohledně těch různých management fee a různých dalších poplatků, zejména u toho alternativního účastnického fondu, kde se ty stropy, které jsou dneska 0,4 % a 1 %, ruší, protože tam si myslím, že v momentě, kdy my vlastně tou osvětou a nějakým dlouhodobým působením na lidi budeme chtít, aby si takhle ukládali bokem a zároveň aby pracovali s tím rizikem, jestli chtějí mít velké riziko, menší riziko, tak zároveň tím vlastně do toho systému dostaneme větší množství prostředků, tudíž i ta procenta, kde dneska jsou tam ty poplatky, tak já si spíš dovedu představit, že by se měly snížit, protože tam bude větší množství těch finančních prostředků, nikoliv jak jsem tam zaznamenal, že tím, že se tam ten strop ruší, tak že by ty poplatky – a mluvím jenom o alternativním, pozor, alternativním účastnickém fondu – tak že by byly až dvojnásobné nebo ještě větší, což je škoda. Což je škoda. To mně pak přijde – a já jsem dneska použil na podvýboru pro ochranu spotřebitele přírámek, který se vám, pane ministře, bude líbit, a to se týká stavebního spoření, kde vy sám jste říkal jako jeden z argumentů toho zrušení, že snížený státní příspěvek vlastně v nějakých momentech jde přímo těm stavebním spořitelnám na ten poplatek za otevření toho produktu, kde se platilo 1 % z cílové částky. Takže já jsem tady použil tenhle přírámek, aby ten státní příspěvek nešel vlastně do management fee těch účastnických penzijních fondů. Takže to je jakoby jedna poznámka, jestli můžu poprosit.

Druhá poznámka ještě v této oblasti je, že se tam neřeší problematika investičního životního pojištění. Vy víte, že já jsem v tomhle konzistentní, já jsem dokonce navrhoval tohle úplně vyřadit z toho systému daňového zvýhodnění. Nevím, proč bych měl zvýhodňovat produkt, který je velmi kontroverzní, kde je kolem toho celá řada žalob, a co mám informace, tak ti klienti teď začínají vyhrávat všechny ty spory kolem výplat odkupného, kolem různých těch bulharských konstant a podobně, kde se tady vlastně pracuje s investicí, s pojištěním, se spořením, vlastně je to takový mišmaš, všechno dohromady. V tomhle případě, jak jsem pochopil z toho návrhu, zůstává status quo. Tohleto je a může být součástí tedy toho dlouhodobého investičního produktu. Já bych navrhoval tuhle věc vyřadit směrem do budoucna, nikdy ne retroaktivně.

Pak jsem se chtěl zeptat. To, co probublává, ale byl jsem ujištěn z Ministerstva financí ohledně výplat těch prostředků najednou, což si myslím, že pokud něco takového změnit, tak to jde leda do budoucna, nikoliv u stávajících smluv. Jak jsem řekl, neumím si představit, já tu

smlouvu mám 30 let, že by mi teď někdo změnil zákon a já bych si to nemohl vybrat najednou nebo za těch podmínek, za kterých jsem to ve svých 18 letech podepsal. To je extrém samozřejmě, 30 let, ale někdo to má třeba 10 let, 5 let. Já doufám, že na tomhle je shoda.

No a teď pojďme k tomu, co se tam dostalo, to je ten zákon č. 257/2016, zákon o spotřebitelském úvěru. Když to vezmu úplně čistě řekněme z odborného hlediska, rozumím do určité míry, takhle mně tady pan ministr citoval, tomu, že určitý druh, já bych neřekl poplatku, ale určitý druh řekněme preventivní sankce za spekulativní ukončení hypotéky přechodem k jiné instituci čistě jenom z důvodu snížení úrokové sazby, tak že je dobré tohleto otevřít jako diskusi, tomu se odborně nebráním. Na druhé straně říkám, jestli to udělat takhle, jak je to navrženo teď – já si myslím, že ne, vysvětlím proč, jestli je teď vhodná doba, já si myslím, že není vzhledem k tomu, že banky mají rekordní zisky a klientům se teď tady spousta věcí zdražuje. Tady budeme příští týden probírat ten daňový balíček a nevím, jestli to má být součástí této normy. To je prostě za mě základní věc, protože si troufám říct při veškeré úctě, že s dlouhodobým investičním produktem a podporou produktů pro zabezpečení na stáří tohle nesouvisí. Podle mě to tam být nemělo. A je to tak citlivá materie, že si určitě zaslouží – já nebudu říkat, že absolutně ne, ale určitě si zaslouží samostatnou diskusi v rámci změny zákona o spotřebitelském úvěru, kde bychom pak mohli otevřít ještě nějaké další změny, když už by ten zákon tady byl. Ale nevím, jestli je v pořádku to dát do zákona, který řeší penzijní produkty. Takže za mě je to takový přílepek.

Z hlediska časového jsem to vysvětlil. Nevím, jestli teď je na to zrovna vhodná doba. A to je spíš na vašem politickém názoru a pohledu, kteří pro to budete hlasovat, jestli v době, kdy se budou zvyšovat daně, kdy klesá reálná mzda a kdy banky jsou ty, které si udržují ten silný zisk, na rozdíl třeba od svých matek, myslím ty dcery, které působí u nás, tak jestli zrovna teď je vhodná doba.

Z tohoto politického hlediska, ano z ekonomického, to si tady nemusíme říkat, z ekonomického z jejich pohledu ano. Protože teď jsou ty úrokové hypoteční sazby kolem 6 %, dá se předpokládat, že příští rok budou postupně klesat a může nastat ta situace, o které jsem hovořil.

K tomu ještě poznámka, že my jsme se dneska o tom bavili na podvýboru pro ochranu spotřebitele. Vystoupil tam zástupce ČNB i zástupce finančního arbitra, který upozornil na to, že evropské právo přiznává právo spotřebiteli předčasně splatit úvěr, kde věřitel nemá právo na ušlý zisk, ale na náhradu nákladů. A teď je otázka s těmi úroky, jestli jsou to ty náklady, nebo je to ušlý zisk. Já bych poprosil pana ministra o tu tabulku, jak tady slíbil, protože z těch některých zemí, které tady jmenoval, tak některé z toho couvají, protože to není v souladu s tou transpozicí. Nemluvě tedy o tom, že ten návrh pracuje – a to víte, že mi vadí vždycky – s tou nepřímou retroaktivitou, že řeší i ty současně už běžící smlouvy. A teď nemluví tu smlouvu, kterou máte na 20 let, ale mluvím o fixaci. To znamená, že v momentě, kdy my bychom toto přijali, tak bychom ten sankční, řekněme, poplatek, nebo to můžete nazvat kompenzací, to je jedno, jak chcete, my jsme zavedli pro někoho, komu třeba fixace končí za dva, za tři roky, ale podepsal to s něčím jiným, kdy tohleto v tom zákoně nebylo. Myslím si, že by bylo namístě v rámci druhého čtení a odborných debat se bavit o tom, že by se z toho odstranila ta retroaktivita.

Já za sebe, za ideální stav v této věci, abychom to nekontaminovali – ten zbytek toho zákona si myslím, že řeší úplně něco jiného a je v pořádku –, tak bychom to za mě měli dát z tohoto zákona dát pryč a projednávat ten zákon o spotřebitelském úvěru úplně samostatně, abychom se tomu skutečně pověnovali, protože si všimněte, a já za to panu ministrovi zároveň děkuji a zároveň si všimněte, že tohle celé je o dlouhodobém investičním produktu, ale pan ministr většinu času zabral vysvětlováním toho poplatku za předčasně splacenou hypotéku, což je důkaz toho, že věc, která by tam být vůbec neměla, tak tomu se my tady věnujeme. A je to na úkor něčeho, co je podle mě hrozně důležité, a to je to dlouhodobé odkládání na zabezpečení na stáří. Já bych tam tohle to nedával, věnoval bych se tomu úplně extra. Nějaké návrhy jsem

k tomu měl, ty koneckonců tady pan ministr citoval. Zároveň ale chci říct, že já jsem tam měl ještě horní strop, ten tady není, měl jsem tam 1,5 %, ne 2 %. Ale zároveň to bylo v jiné době. Musím říct, že to bylo v jiné době, než je to nyní. Jsem ale rád, že jste aspoň převzali rozšíření těch zvláštních situací, pokud jde o tu možnost to zaplatit bez sankce na to vypořádání majetku, to je ten rozvod a prodej nemovitosti.

Takže tolik ve stručnosti a věřím, že se odborně o tom pobavíme ve druhém čtení i na podvýboru pro bankovníctví. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Dále se do rozpravy hlásí pan zpravodaj. Prosím.

Poslanec Michael Kohajda: Tak já bych rád poděkoval kolegům za mnoho inspirací v rámci té dosavadní debaty. Chci upozornit, že tak, jak je plánováno, a pan kolega Nacher o tom ví, podvýbor pro bankovníctví, pojišťovnictví, finanční trhy to bude projednávat a tam bude jistě mnoho prostoru pro odbornou debatu. Ale vzhledem k tomu, že je stále aktuálně navrhovaná účinnost převážné části novely tohoto zákona od 1. ledna nadcházejícího roku, navrhuji tímto podle § 91 odstavce 2 našeho jednacího řádu zkrácení lhůty k projednání ve výboru o 30 dní.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Ptám se, zda ještě někdo se hlásí do obecné rozpravy? Nikoho nevidím, končím tedy obecnou rozpravu. Vzhledem k tomu, že padl návrh na zamítnutí předloženého zákona, již gonguji... Ano, je zájem o závěrečná slova, takže prosím pana ministra.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Děkuji. Budu velmi stručný. Děkuji za tu debatu, určitě jsme připraveni, já, ale zejména pracovníci té sekce finančních trhů pokračovat v té odborné debatě. Ty výhrady, které tady sdělil pan poslanec Nacher, nejsou pro mě překvapivé. Myslím, že v té debatě budeme pokračovat před druhým čtením, v druhém čtení. Já jsem říkal, já to považuji za správný návrh, který se týká toho (nesrozumitelné) hypoték, ale současně jsem říkal, že s tím ten návrh zákona jako celek nepadá. Jo, není to tak důležité jako ten zbytek.

Já bych samozřejmě rád, kdybychom našli třeba i v porovnání s tím takzvaným kontextem řešení, které by mohla podpořit i část opozice. Bylo by to bezesporu dobře a my se o to budeme snažit. Nepovažuju to úplně za politickou věc, ale spíš věc expertní. Politický pohled, kdy je dobrá doba, tomu rozumím, na to je těžká odpověď, kdy je dobrá doba. Já k tomu přistupuji tak, že mě odborníci z té sekce, přesvědčili, že to je dobré řešení. Když mě takhle přesvědčili, tak jsem to v dobu, kdy to bylo možné, předložil.

Děkuji ještě jednou za tu debatu.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Pan zpravodaj má také zájem o závěrečné slovo? Není tomu tak. Tak jak jsem avizovala, nyní budeme hlasovat o návrhu na zamítnutí. Vnímám zájem o odhlášení, takže vás všechny odhlašuji a prosím, abyste se přihlásili svými identifikačními kartami. Počkáme, až se nám ustálí počet přihlášených.

Hlasujeme o návrhu na zamítnutí zákona.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 18, přihlášeno 167 poslankyň a poslanců, pro 21, proti 93. Návrh nebyl přijat.

Nyní se budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Organizační výbor navrhl přikázat předložený

návrh k projednání rozpočtovému výboru jako výboru garančnímu. Navrhuje někdo přikázání jinému výboru jako garančnímu? Nikoho nevidím, přistoupíme tedy k hlasování.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 19, přihlášený 173 poslankyně a poslanci, pro 169, proti 1. Návrh byl přijat. Konstatuji, že tento návrh byl přikázán rozpočtovému výboru jako garančnímu výboru.

Organizační výbor nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru. Má někdo návrh na přikázání dalšímu výboru či výborům k projednání? Nikoho nevidím.

Vzhledem k tomu, že zazněl v rozpravě návrh podle § 91 odst. 2 a 3 na zkrácení lhůty o 30 dní, dávám tedy i o tomto návrhu hlasovat.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 20, přihlášený 174 poslankyně a poslanci, pro 97, proti 74. Návrh byl přijat. Tento bod jsme zkrátali na projednávání o 30 dnů.

Končím tedy projednávání tohoto bodu.

Dalším bodem je bod číslo

9.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 476/ – první čtení

Z pověření vlády předložený návrh uvede místopředseda vlády a ministr zdravotnictví Vlastimil Válek. Prosím pana ministra, aby se ujal slova. Kolegyně, kolegové, prosím o zklidnění v sále, aby měl pan ministr důstojný prostor! Ještě jednou prosím všechny kolegy a kolegyně, aby se ztišili v sále, případně si své rozhovory přesunuli do předsálí. Pane ministře, prosím, ještě chvíli vydržte... Tak já myslím, že můžete. Prosím, pane mistře.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Vážená paní předsedající, děkuji za udělení slova. Vážená paní předsedající, vážené poslankyně, vážení poslanci, ctěné kolegyně, ctění kolegové, předložený návrh zákona o léčivech představuje komplexní, vyvážené a systémové řešení dopadů bezprecedentních výpadků dodávek léků, se kterými se Česká republika a s ní prakticky celá Evropa od počátku roku potýká. Novela, na které řadu měsíců pracoval můj rezort, výrazně zvyšuje odolnost českého lékového trhu proti výpadkům a zásadně posiluje pozici pacientů. Ukládá nové povinnosti všem aktérům, kteří se podílejí na zajištění lékového trhu, tedy státním úřadům, výrobcům, distributorům i lékárnám. Při přípravě zákona jsme vycházeli ze zkušeností, které jsme získali v uplynulých měsících při zajišťování mimořádných dodávek, i ze zahraniční praxe. Výsledkem je, jak jsem řekl, komplexní řešení, o které se budou moci opřít všichni budoucí ministři nebo ministryně zdravotnictví.

Dovolte mi nyní představit klíčové části, které novela do lékové legislativy zavádí. První a naprosto zásadní změnou, se kterou novela počítá, je povinnost výrobců léčiv zajistit dodávky pro pacienty v České republice ještě jeden až dva měsíce po nahlášení výpadku léku. Je na výrobcích, jak k tomu přistoupí – jestli budou držet skladovou zásobu, nebo následně dodávky zajistí třeba v cizojazyčné šarži toho samého léčiva. Pro český trh a české pacienty je to první a velmi robustní linie obrany. Nejenže zabraňuje okamžitému nedostatku léku ze dne na den, ale navíc dává Ministerstvu zdravotnictví cenný čas na zajištění mimořádných dodávek nebo alternativních šarží či léků.

Dále bude mít ministerstvo prostřednictvím dat Státního ústavu pro kontrolu léčiv informace o tom, kolik balení přípravků s nahlášeným výpadkem je v distribuci, tedy kolik ho zbývá. To je důležité z hlediska efektivního řízení zbytkové zásoby.

S tím souvisí i další povinnost. Tou je konec zvýhodňování vybraných partnerských lékáren. Distributoři nebudou smět zvýhodnit jakoukoliv lékárnu při dodávkách léků. To je faktor, který výrazně přispívá k regionálním nedostupnostem. Stejně jako distributoři budou své skladové zásoby léků s omezenou dostupností hlásit i lékárníci.

Návrh zákona u léků s omezenou dostupností rovněž zamezuje vytváření neúměrných zásob v souvislosti s omezenou dostupností léčiva, což rovněž patří k významným faktorům omezujícím plošnou dostupnost. Když to zjednoduším, tak zamezujeme tomu, aby lékárná, která si standardně objednává například deset balení po delší dobu, si v okamžiku nahlášení omezené dostupnosti objednala několik set balení nebo sto balení a sebrala tak dodávky jiným lékárnám. Tedy dosahujeme tímto krokem plošné zásobenosti všech lékáren v České republice, což je naprosto zásadní.

Novela rovněž zavádí takzvaný systém rezervačních zásob u distributorů léčiv. V tomto systému, který bude spravovat Ministerstvo zdravotnictví, budou zařazeny konkrétní léčivé přípravky, respektive jejich zásoba na jeden měsíc, kterou na pokyn Ministerstva zdravotnictví distributoři v případě potřeby uvolní do lékáren, tedy budeme mít tuto třetí bariéru, třetí zásobu.

Když to shrnu, tak prostřednictvím navrhovaných změn bude dosaženo zvýšení odolnosti českého lékového trhu vůči výpadkům dodávek léčiv. Navržená opatření jsou dostatečně robustní a efektivní. Bylo by populistické tvrdit, že po přijetí této novely výpadky nebudou. Ty bohužel vždy byly a budou. Cílem nicméně je, a to je to zásadní, minimalizovat nebo neutralizovat jejich dopady na občany České republiky a zamezit tak tomu, aby se opakovala situace z počátku letošního roku.

Jsem připraven vést diskusi napříč politickým spektrem a předem za to velmi děkuji a velmi děkuji i všem poslancům zdravotního výboru, všem kolegyním a kolegům, kteří se na té debatě podíleli, diskutovali ty jednotlivé aspekty, a znovu ze všech politických stran s panem náměstkem Dvořáčkem a dalšími, kteří jsou spoluautoři té novely. S ohledem na potřebu zajistit ochranu veřejného zdraví prostřednictvím zajištění dostupnosti léčivých přípravků pro obyvatelstvo, což je primárním cílem předkládané novely zákona, si ale dovoluji požádat o skutečně efektivní a věcné projednávání navrhované novely zákona tak, aby bylo možné dokončit legislativní proces v co možná nejkratším časovém horizontu. Je důležité, aby nově zaváděné mechanismy mohly být uvedeny v život a aby jejich prostřednictvím bylo možné saturovat trh s léčivými přípravky na území České republiky. Z toho důvodu navrhuji, aby byly zkráceny lhůty pro projednávání návrhu zákona ve výborech Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky z 60 na 30 dnů, tedy si dovoluji požádat o vyslovení souhlasu se zkrácením lhůt k projednávání. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já také děkuji a prosím, aby se slova ujal zpravodaj pro prvé čtení, pan poslanec Petr Fifka. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Petr Fifka: Vážená paní předsedající, dámy a pánové, já přednesu nyní již stručnou zpravodajskou zprávu. Vláda předložila Sněmovně návrh zákona dne 15. 6. a téhož dne byl pod číslem tisku 476 rozeslán poslancům. Organizační výbor po projednání návrhu zákona doporučil a navrhl jako garanční výbor výbor pro zdravotnictví.

K samému meritmu zákona tady již pan předkladatel sdělil to podstatné. Důležité je, že tento zákon bezprostředně reaguje na lékovou krizi, kterou jsme tady prožívali v uplynulých měsících, a mimo jiné jedním z poznatků této situace bylo, že stát, potažmo jeho správní orgán, Státní ústav pro kontrolu léčiv, nedisponuje dostatečnými nástroji, jak v případě výpadku léčiva

zajistit. Proto cílem zákona, a teď stručně zopakují jenom ty základní principy, je, aby byly dány nové povinnosti všem účastníkům lékového trhu, to znamená výrobcům, kteří budou mít za povinnost v případě přerušení dodávek nahlásit včas toto přerušení a stále ještě během jednoho až dvou měsíců dodávat do České republiky tak, aby orgány státní správy a Ministerstvo zdravotnictví byly schopny zareagovat a najít alternativní způsoby, jak pro české pacienty nezbytné léčivé přípravky zajistit.

Distributoři budou mít tímto zákonem povinnost hlásit počty balení s omezenou dostupností, které mají k dispozici na skladě, a totéž bude platit pro lékárny. To je nesmírně důležitý prvek, který zde nebyl dokonalý, protože státní orgány neměly dostatečný přehled o tom, kolik se v systému nachází léčivého přípravku s nahlášeným výpadkem nebo s předpokládaným výpadkem. Dále ještě jde o povinnost distributorů dodávat tyto přípravky všem lékárnám, které si o to zažádají, a zároveň lékárny budou mít právo dostat pouze takové balení přípravku, které odpovídá jejich běžné spotřebě, čímž zamezíme jednak regionální nedostupnosti, jak zde již bylo řečeno, a jednak tomu, aby některé lékárny kumulovaly nadměrné množství přípravku na úkor ostatních.

Tato novela je výrazně propacientská a jejím přijetím učiníme jeden z kroků k tomu, abychom byli schopni řešit dlouhodobou krizi, která je v Evropě a potažmo i v řadě mimoevropských států, která je způsobena dlouhodobou politikou farmaceutického průmyslu, dlouhodobou cenovou politikou, tím, že se zejména v pocovidové době narušily tradiční řetězce logistické, řada výroby účinných látek je detašována do vzdálených zemí a výpadky, které, jak již pan předkladatel sdělil, nebyly neobvyklé, se v tomto případě staly obvyklejšími. Řada zemí Evropské unie právě už zaujímá některá, nebo připravuje některá opatření a v případě, že my bychom je nenásledovali, hrozilo by, že by naše země byla o dodávky léčivých látek teoreticky krácena ve prospěch některých zemí, které mají opatření postihující výrobce.

Dále se připojuji k návrhu na zkrácení lhůty na projednání ve výboru na 30 dnů.

Tolik moje zpravodajská zpráva. Svě osobní poslanecké názory poté vyjádřím v diskusi. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já také děkuji. Otevírám obecnou rozpravu, do které se přihlásil jako první pan poslanec Farhan. Připraví se paní poslankyně Maříková. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Kamal Farhan: Vážená paní předsedající, vážený pane ministře, dámy a pánové, stalo se již tradicí Ministerstva zdravotnictví v tomto volebním období, že závažné problémy zdravotnictví nejdříve ignoruje, pak bagatelizuje a následně vypouští záplavu různých prohlášení a slibů, aby pak přišlo s návrhem, který situaci nejen neřeší, ale potenciálně ji i zhoršuje. Tak tomu je v případě této novely zákona, kterou dnes projednáváme v prvním čtení.

Dovolte mi, abych se zde vyjádřil krátce k jednotlivým částem tohoto zákona a pak k tomu, co zaznělo v současném projevu pana ministra.

Za prvé bych chtěl říci, že novela neřeší problém nedostatku léčiv. Samo ministerstvo přiznává, cituji, že navržená úprava pouze může zmírnit problémy nedostatku léčiv. Navrhovaná úprava je absolutně nedostatečná. Výpadky nastaly zejména u antibiotik a volně prodejných léčiv a na volně prodejná léčiva přitom novela vůbec nedopadá. Novela nepřináší modernizaci cenových a úhradových pravidel, která jsou klíčem k zajištění dlouhodobé udržitelnosti dostupnosti léčiv a spolehlivosti jejich dodávek. Na modernizaci cenových a úhradových mechanismů, které by zajistily dostupnost léčiv, jsou potřeba dodatečné zdroje. Je třeba, aby toto bylo prioritou vlády. O tyto zdroje však vláda připravila systém veřejného zdravotního pojištění snížením plateb za státní pojištění, zvýšením DPH na léky, které teď

budeme projednávat, o nejméně 16 miliard korun ročně. Novela nepřináší zajištění kriticky životně důležitých léčiv v režimu objednávek například státních rezerv nebo formou tendrů u distributorů. Výpadky se týkají převážně generifikovaných skupin léčivých přípravků vyznačujících se zpravidla nízkou cenou. Avšak například patentově chráněné přípravky většinou zásadními a dlouhými výpadky nejsou dotčeny. Proto by se měly definovat skupiny léčiv kriticky důležitých pro chod zdravotnictví, u nichž jsou dodávky dlouhodobě ohrožené, a na to se zaměřit. Návrh navíc v tichosti škrtná i chráněný distribuční kanál, který minulá Poslanecká sněmovna schválila.

Novela je naprosto nedostatečná, neřeší příčiny nedostatků a výpadků léčiv. Nevztahuje se na volně prodejné léky, kterým vedle antibiotik výpadky hrozí výpadky nejvíce. Některá generika může novela navíc definitivně vymést z trhu, a tím výpadky léků ještě zhoršit. Řešení je naopak v rychlém definování kriticky důležitých léčiv, spuštění objednávkového mechanismu kriticky důležitých léčiv se zapojením ať už tendrů u distributorů, nebo Státních hmotných rezerv, novelizace úhradových a cenových mechanismů u nejvíce ohrožených generických léčiv a finančním posílením úhrad u léčiv, jejichž výroba se dostává pod hranici rentability.

Teď bych si dovilil vyjádřit se k výroky, které tady zazněly ať už v řeči pana ministra, nebo v posledních měsících ze strany – ať už to byl pan ministr, nebo ministerstvo, a dovilil bych si odkázat tyto výroky k novele zákona.

První z věcí a podle první z nepravd je: Novela zajistí ministerstvu jeden až dva měsíce čas na to, aby mohlo zareagovat na výpadek léků a zajistit náhradu. Novela přikazuje výrobcům držet jednu až dvě měsíční zásoby. Novela přikazuje výrobcům dodávat lék jeden až dva měsíce po nahlášeném výpadku. To, dámy a pánové, není pravda. Novela přikazuje farmaceutickým firmám zajistit po nahlášeném výpadku léku dodávky tohoto léku nebo alternativy v objemu odpovídajícím průměrným jedné až dvěma měsíčním dodávkám na trh, počítaje podle průměru za posledních 12 měsíců. Žádná povinnost dodávat jeden až dva měsíce po vyhlášení výpadku v novele není. Jen povinnost dodat lék po výpadku v objemu odpovídajícím průměrné dodávce na trh v minulosti. Ministerstvo nebere ohled na to, že nejkritičtější výpadky dodávek jsou spojeny s nárůstem spotřeby a poptávky. To byl i případ antibiotik v zimě. Spotřeba vzrostla až čtyřikrát oproti loňsku, takže pokud výrobce má po výpadku dodat lék v objemu dvou měsíčních dodávek, může to také znamenat, že ty léky vystačí pouze na 14 dní, možná ani to ne. A co se pak bude dít? Co bude dělat ministerstvo těch 14 dní? Na poslední tiskové konferenci pana ministra jsme se dozvěděli, že v zajištění penicilinu je to práce, která trvala několik měsíců. K čemu pomůže těch 14 dní nebo tři týdny k tomu zajištění? Já si to osobně neumím představit.

Ministerstvo připravilo novelu, která se tváří, že řeší výpadky dodávek a posiluje dostupnost léků, ale ve skutečnosti zásadní změny nepřináší, neposiluje odolnost lékového trhu, jak jsme tady slyšeli. Neřeší fyzické zásoby léků na trhu. Neposiluje konkurenceschopnost českého lékového trhu. Nesnaží se vybudovat si krizové zásoby.

Další z věcí, která zazněla, je rezervní systém zásob. Je vymyšlen právě proto, aby existovaly fyzické zásoby ohrožených léků přímo u distributorů. Novela vytváří systém rezervních zásob u distributorů. Popíšu to: Jakmile ministerstvo získá na základě vyhodnocení dat, že očekávaná spotřeba určitého léku bude vyšší než současná zásoba plánované dodávky daného léku, vydá rozhodnutí, aby si distributori začali dělat měsíční zásoby tohoto léku. To je ale podle mého názoru už pozdě. Ve skutečnosti to paradoxně povede k přesnému opaku. Vytváření zásoby až ve chvíli, kdy je jasné, že léku bude málo, naopak způsobí podle mého soudu ještě větší výpadek. Jestliže totiž ministerstvo zjistí, že určitého léku je na trhu málo, a přikáže distributorům, aby to, co na trhu je, si ponechali na skladě v objemu měsíčních zásob, tím se přiškrtní jednoznačně dodávky do lékáren. Tento nástroj, který vymysleli, dle mého přilévá spíše olej do ohně, než aby hasil požár.

Další z výroků, které jsme zaznamenali ve vztahu k této novele: Jde o největší reformu lékové politiky za posledních 15 let. Novela je propacientská. Podle mého názoru to jsou prázdná slova, jsou nepravdivá a jsou to fráze. Na počet paragrafů, což si může každý z vás spočítat, jde o malou technickou novelu. Mnohem větší novely byly v minulých letech za minulé vlády například v souvislosti se zaváděním protipadělkového systému, s rozšířením dostupnosti vysoce inovativních léčiv, léčiv pro vzácná onemocnění anebo zavedením eReceptu a lékového záznamu. To podle mého názoru byly skutečné reformy, to byly skutečné propacientské novely. Tyto novely přinesly pacientům novinky, které jasně viděli, které jasně zaznamenali. Tyto novely bych označil za propacientské. To, co nyní napsalo ministerstvo, je jen několik paragrafů s administrativní povinností výrobců, distributorů a lékáren. Novela jen prikazuje dodavatelským článkům dělat něco navíc oproti současnému stavu.

Další z věcí, která byla řečena v posledních týdnech a měsících, je, že novela zavádí povinnost hlásit přerušení dodávek dva měsíce předem a ještě dva měsíce poté budou mít výrobci povinnost lék dodávat. Tu druhou větu už jsem zde vyvrátil a nikde v tom zákoně není takto napsána. Ale to, co tady říká ministerstvo nebo pan ministr, není přece žádná novinka. Povinnost hlásit výpadek dva měsíce předem je už ve stávajícím zákoně. A navíc je to povinnost, kterou si nemůže vymyslet či měnit libovolně vláda nebo ministerstvo. Je to povinnost, která vychází z evropské legislativy, a platí to tedy v celé Evropě stejně. Nic nového pod sluncem. Navíc nic nebrání tomu, aby ve výjimečných případech farmaceutické firmy nahlásily výpadek až při samotném výpadku. To znamená, pokud firma bude chtít nahlásit výpadek v ten samý den, kdy dojde k výpadku, tak může – tedy na poslední chvíli. A proč? Protože to vyplývá z evropské legislativy. Co je ale ve výjimečném případě? Zamýšlel se někdo nad tím, které případy to jsou? Jak budou definovány, až firma v souladu s evropskou legislativou toto nahlásí? Kdo to bude kontrolovat?

Další z věcí, které zazněly a které bych zase chtěl ve vztahu k novele zde zmínit, je, že ministerstvo projednalo se všemi stakeholdery a má širokou podporu. Jinými slovy zaznělo, že i kdo nehlasuje pro vládní návrh, ten hlasuje ve prospěch farmaceutických firem. Dokonce jsem někde zaznamenal, že je placen farmaceutickými firmami. Takže pokud někdo z vás potom nebude (pro), tak tento výrok se (ho) určitě týká. Je to nesmysl. Kdybyste si pročetli připomínkové řízení, ať už vnitřní, nebo vnější, tak byste zjistili, že většina dotčených s ní má problém. Zdaleka nejenom farmaceutické firmy. Připomínky k tomu mají distributoři, lékárníci a další rezorty, například i Úřad pro hospodářskou soutěž. Jednu z největších připomínek, že novela nic nepřináší, napsala do připomínkového řízení Hospodářská komora.

Další věc, která zazněla: Novela pomůže s výpadky dodávek už letos na podzim. Což samozřejmě nepomůže, protože podzim už máme. A tato novela, pokud v něčem pomůže, tak to bude až v druhé polovině příštího roku.

Ochráníme český trh, zaznělo v souvislosti s novelou. Jak chce ministerstvo ochránit český trh? Vždyť o tom v zákoně není ani zmínka. Žádné preventivní opatření posilující odolnost dodavatelského řetězce, žádná podpora tuzemské výroby léčiv, žádná podpora konkurenceschopnosti, žádné budování krizových zásob. Jak může novela ochránit český trh, když například sousední země Německo je při krizi schopno zvýšit ceny nedostatkového zboží až o 50 %, dokáže zakázat slevové dohody s pojišťovny a podporovat výrobu a ještě k tomu podporovat své lékárny, aby vydávaly zboží z okolních zemí, tedy i z Česka? To znamená, že lékárny v Německu některé jsou bonusovány až čtvrtinou z toho, když dosáhnou daného čísla prodeje reimportovaných léků. My nejsme v současné chvíli schopni dopovolit ani dovoz cizojazyčné šarže volně prodejného sirupu pro děti. Proč tento zákon neobsahuje možnost, aby volně prodejné léky, například ony sirupy pro děti, mohly být dodávány i ze zahraničí?

Novela zabrání výpadkům – z dalších vyjádření ministerstva. To není pravda. Vždyť i sám náměstek ministra v médiích jednoznačně přiznává, nemůže zcela zabránit výpadkům. Novela sice nezabrání výpadkům, ale minimalizuje dopad na veřejnost. Víte, co znamená minimalizovat? V čem jako má přesně spočívat slovo minimalizovat? Jak to bude

minimalizovat? Co ministerstvo za dva týdny udělá? Jak minimalizuje dopady na veřejnost? Nic dalšího tam není.

Pacienti nebudou běhat od lékárny k lékárně. Jak to zajistíte, když nedovolíte lékárně objednat si tak, jak jejich pacienti potřebují? Novelou omezujete, že si lékárna bude objednávat jen takové množství léků, které odpovídá jejím průměrným týdenním prodejům. Ale co když zrovna mají v tom týdnu více zákazníků? To neumí novela zohlednit. Lékárník prostě bude muset některým říct, že u nás lék nedostanete, vyčerpал jsem svoji týdenní kvótu a musíte jít jinam.

Novela stanovuje seznam esenciálních, kriticky důležitých léků. Nic takového jsem v novele nenašel a nic takového tam podle mě není. Kde to má být? Kdo to stanoví? A k čemu takový záznam bude?

Já jsem si tady dovolil okomentovat výroky, které byly vypuštěny do éteru ať už z úst pana ministra, nebo jiných, řeknu, členů ministerstva, a pokusil jsem se je vztáhnout k dané novele, protože tyto výroky tam nelze zohlednit. Děkuji vám za pozornost. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Další na řadě je paní poslankyně... Pardon. Pardon. Přehlédla jsem faktické poznámky. Omlouvám se paní poslankyni. Nyní je na řadě s faktickou poznámkou pan poslanec Brázdil. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Milan Brázdil: Děkuji. Kolegové, všimli jste si? My nemáme rok léky. Jak je to možné? No, přece pacienti jsou nemocní, oni jsou víc nemocní. Víte, komu chybí? No, pacientům, ale i lékařům. Já jsem lékař. Já jsem od toho, abych někoho léčil. Mně ten adrenalin za pán korun nechybí, protože ho zatím máme. Jak je to možné? Farmaprůmysl, druhý největší byznys na světě, jako nemá zájem o zisky? Nemá zájem o naše lidi, kteří jsou tady nemocní? Co se to stalo? Kde je proboha ten problém? Prý v Evropě to není. Prý máme... Ty jednotlivé komponenty jsou někde z Asie, z Číny. Jak je to možné? Já vám povím: to není na celém světě. Někde v Americe, někde, já nevím, možná v Austrálii, oni tam jsou lidi taky nemocní, nebojte se. A mají tam léky. A tam ten zájem je. Já vám povím, jak se to dá vyřešit. Toto určitě tato novela nevyřeší. Ježišmarjá, na dva měsíce něco odložit a pak jako že už to bude? No nebude. A v té lékárně, kde by chtěli mít rezervu, tak oni tam nesmí tu rezervu mít, anebo dokonce v ambulanci, to si nesmíte dovolit. To by znamenalo, že ta lékárna je dobrá, tamta už nebude dobrá.

Tak já vám povím, co máte udělat, pane ministře. Místo toho, aby naše vládní letadlo létalo pro nějaké jiné státníky, vládní letka, sedněme někdo z nás do tohoto letadla, zaleťme někde, kde ty léky jsou, tam to nakupme, samozřejmě poté, co se to povolí, jmenuje se to SÚKL, on to umí udělat. Ale ono se to nechce, kolegové. Ono se to nechce. To je totiž byznys. A to, že se to nechce, znamená, my to chceme nahrávat těm, co tady už ty smlouvy mají, my to přece nemůžeme nechat dovézt někoho jiného. Ježišmarjá, za tím je zaháčkovaných spoustu... (Předsedající: Čas, pane poslanče.) A tož tak my si tady žijem. (Smích a potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Další s faktickou poznámkou je na řadě paní poslankyně Adámková. Prosím.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo. Vážená paní místopředsedkyně, vážené dámy, vážení pánové, dovoluji mi pouze několik glos, které k této novele mám. Domnívám se, že bohužel tato novela nevyřeší problém, který máme, protože když si ji přečtete pozorněji, je napsaná tak kulantně, že tedy nemůže nikoho ani urazit, ale také nic vyřešit, protože jsme tam

velmi často v podmiňovacím způsobu, nebo předpokládáme. Tady to mám před sebou, nechci vás zdržovat, můžete si také vytisknout tuto novelu nebo tento návrh, a my tam předpokládáme, že s námi bude někdo hovořit, předpokládáme, že tedy ti výrobci se budou snažit naplnit český trh. To není pravda. Já tady vidím jednu velkou vadu a to je, že vláda málo podporuje Ministerstvo zdravotnictví. Protože výrobci jsme úplně lhotežní. On chce vydělat. To je jeho zájem. A jestli tady máme nebo nemáme léky, jeho zajímá pouze, jestli vydělá. A jinak ho vůbec nic jiného nezajímá. Ale to je samozřejmě všude na světě. Jenom my asi jsme se ukolíbali představou, že někoho bude zajímat náš předpoklad. Nebude, přátelé. Nebude.

Pak je tady další věc, která se mně velmi líbí, a zase je to hezky napsané, kdyby s námi někdo komunikoval, a to tedy v případě, že ten nedostatek léčivých přípravků my dáme a potom bude docházet k uvolnění ze zásob. A my budeme ty zásoby mít? A kde je vezmeme, když nám je nikdo nedoveze? Jako napsáno hezky, ale neřeší to nic. A opravdu, vraťme se na zem. Pro vládu – je tady pouze pan ministr zdravotnictví, je tady bohužel jaksi sám. (Z horní lavice se ozývá ministr Šalomoun.) Dva jste, pardon, omlouvám se, jak dva vojáci v poli. Ale domnívám se, že v tomto případě je velmi malá podpora a snaha vyřešit ten problém.

Já se budu hlásit opakovaně samozřejmě s těmi glosami, protože jestliže pouze předpokládáme, že někdo něco doveze nebo bude nás poslouchat – nebude. Opravdu se domnívám, že je potřeba tady být razantnější a hovořit trochu jinou dikcí. Děkuji. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Další s faktickou poznámkou je přihlášen pan poslanec Juchelka. Prosím.

Poslanec Aleš Juchelka: Já děkuji, paní předsedající. Já lékař nejsem, ale měl jsem, a chci tady říct, v pondělí zkušenost ve své poslanecké kanceláři, kde jsem měl celou řadu občanů a mezi nimi byl i jeden majitel lékárny, který žije v jednom příhraničním městě, a ten říká, že skutečně léky nejsou a že to řeší pro své klienty a pro pacienty tak, že prostě jezdí do Polska, jezdí už pro některé léky, nebudu tady dělat reklamu některým, ale třeba proti průjmům a říká, že už musí jezdit hlouběji do Polska, teď byl 30 kilometrů za hranicemi, aby ty léky pro české pacienty sehnal. To je má osobní zkušenost, kterou jsem měl v pondělí ve své poslanecké kanceláři. Protože léky skutečně nejsou. A nevím, jestli tato novela to nějakým způsobem vyřeší, jestli to není jenom takový fíkový list, kterým mi přikryjeme zase to, že už tady přes rok léky nemáme a že vy nám to, pane ministře, ty léky tady už přes rok v různých formách a obměnách slibujete. Bohužel planě.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času. A další s faktickou poznámkou je přihlášen pan poslanec Fifka. Prosím.

Poslanec Petr Fifka: Děkuji. Já jsem rád, že takové ty pohádky o tom, jak nějaký statečný státník sedne do letadla anebo do kamionu a sám dojede do nějaké země pro nějakou nedostatkovou komoditu... Je to hezké, pane kolego Brázdile, prostřednictvím paní předsedající. Bohužel ty léky, tam je to o něco malinko složitější, protože existuje takzvaná Evropská léková agentura, která provádí registrace. A registrace léčivých látek, ty vyžadují od výrobců, aby dodali dokumentaci, která zajistí účinnost, ale především bezpečnost těchto látek. Ano, určitě v Indii bychom mohli najít spoustu továren, které by nám něco poskytly, možná i v Turecku. Nechci jmenovat nějaké konkrétní země. Ale pokud nemáme jistotu, že naši pacienti dostanou bezpečné léky, tak my prostě nemůžeme riskovat. Od toho je tady státní orgán, přes který prostě neprojde nedostatečný file, a to je – zeptejte se doma své paní, jistě vám to potvrdí, že prostě bezpečnost je v tuhle chvíli na prvním místě.

Ano, kdyby to bylo tak jednoduché, byli bychom velmi rádi. Nicméně necht' tito výrobci připraví adekvátní dokumentaci k tomu, aby mohli své výrobky zaregistrovat v Evropské unii, a jistě Ústav pro kontrolu léčiv s radostí rozšíří portfolio tam, kde to jde, tak abychom měli alternativní dodavatele. Já budu první, který tomu zatleská. Bohužel se to zatím nedaří.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času. Další s faktickou poznámkou, pan poslanec Farhan, připraví se pan poslanec Brázdil. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Kamal Farhan: Děkuji za slovo. Já bych si dovolil jenom krátce zareagovat na svého předřečníka, ctěného kolegu, pana doktora Fifku. Je škoda, že tahleta rada, co se týká zajištění léků ze zahraničí, co se týká filů, co se týká registrační dokumentace, všichni víme, že prostě to trvá měsíce, roky. A tato rada by stála i za to, kdy jsme viděli tiskovou konferenci, když přiletěla delegace z Tchaj-wanu a z Jižní Koreje, kde nám bylo slíbeno, že zajistíme léky, máme domluvené léky. To byla oslava na zajištění léků z Jižní Koreje, že budou na podzim. Kdybych znal, nebo kdyby ministerstvo znalo a pan ministr a měl tuhleto informaci, jak dlouho trvá legislativní proces, kdyby měl informace, které jste tady, pane kolego, vaším prostřednictvím, paní předsedající, zde sdělil, tak by nikdo nikdy nemohl takovouhle hloupost vypustit. Protože pokud by se to opravdu podařilo a všechno běželo ideálně, tak by to trvalo minimálně rok. Zeptejte se na Státním ústavu pro kontrolu léčiv, jak takto trvá dlouho dovézt léky mimo Evropskou unii. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Další s faktickou poznámkou je pan poslanec Milan Brázdil. Já si dovoluji vás všechny pozdravit.

Poslanec Milan Brázdil: Ještě jednou děkuji. Zareaguji na kolegu Fifku. Ano, já mám doma manželku klinickou farmaceutku. Já o tom vím. Prosím vás, ale nechcete mně snad tvrdit, že na celém světě jsou ty léky nebezpečné, jenom my máme ty nejlepší a my je máme jediné a musíme je překontrolovat, aby byly bezpečné? To je přece hloupost. Naprostá hloupost! Čili někde je chyba. Ta chyba je v tom, že jak to, že ten SÚKL to neumí udělat... koneckonců podléhá Ministerstvu zdravotnictví. Vždyť on může udělat a my bychom mu mohli dělat cestičku, aby to fungovalo. Ale musí někdo něco dělat. A ne nějaký mimořádný dovoz, také se dá dát nějaký štěpl, když se to zvládlo během chvílky na nějaké injekce, tak jak to, že se to nezvládne za rok udělat na nějaké léky? Víte to, všechno jde, jenom se musí chtít. Ale ono se nechce. No, nechce se, protože to je byznys a to jsou zaháčkovaní lidé. On ten lék někde v té Austrálii tam leží, já vám garantuji, možná že je jich tam tolik, že nevědí, co s nimi dělat, a jsou bezpečné, protože Australané, Američané a tak dále určitě nejsou žádní hlupáci, aby pojídali a užívali léky, kterou jsou nebezpečné. Ale musí se chtít. A když se chce, ono to nějak jde. Ale ne že nemůžeme jít proti Evropě. No vždyť přece jste říkali, že to v celé Evropě chybí. I ta Evropa je v kelu. No, není to tak úplně pravda, ale také jí něco chybí. Ne, ne, ne, je to jinak. Na celém světě ty léky samozřejmě podléhají schválení, ale nejsou nijak špatné. Tam jsou také zdraví lidé, také léčení těmi preparáty, akorát se prostě musí chtít, abychom i my v naší republice měli léky, aby lidé byli zdraví. Doufejme, že to jednou bude.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Vzhledem k tomu, že není žádná další faktická poznámka, tak poté prosím paní poslankyni Karlu Maříkovou. A jenom připomínám, že jsme stále v obecné rozpravě. Děkuji.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, i přes sliby pana ministra zdravotnictví Válka v lékárnách stále chybí některá antibiotika, oční kapky, sirupy pro děti a mohla bych pokračovat. Pan ministr dlouhodobě

situaci zlehčoval. V prosinci tvrdil, že stačí obvolat lékárny a lék seženete. V lednu slíbil, že problém s léky bude vyřešen do března. V březnu zase tvrdil, že problém přetrvá do léta. V březnu se k němu přidala ještě předsedkyně Sněmovny Markéta Pekarová Adamová, ta slibovala, že léky doveze z Jižní Koreje, a kde nic, tu nic. V dubnu pan ministr vysvětlil, že vše vyřeší slunce a léky budou v květnu. V červnu řekl, že má zákon, který vše vyřeší, tento. A v srpnu řekl, že některé léky prostě už nebudou, a odešel na dovolenou. Ne že bych mu ji nepřála.

Po dlouhém zlehčování situace a nesplněných slibech předkládá ministr zdravotnictví Vlastimil Válek novelu ukládající povinnost tvorby jejich zásob, od které si slibuje, že podobným rozsáhlým výpadkům léčiv zamezí. Podpoříme projednání tohoto zákona ve výborech, ale naděje, které do této novely ministr zdravotnictví vkládá, jsou přehnané. Novela problém úplně nevyřeší. Nevyřeší například třeba volně prodejné léky, kterých je v současné době kritický nedostatek. A tato novela neřeší a ani nevyřeší to, že některá léčiva prostě nelze skladovat. Jsou to individuálně připravované léky, které se připravují na míru konkrétním pacientům před podáním, jsou to sezónní přípravky, například vakcíny, které se vyrábějí na konkrétní sezónu s konkrétním složením, nebo například radiofarmaceutická léčiva, jež se musejí podávat pacientům v řádu dnů nebo hodin od výroby. Předkládaná novela neřeší také závislost na mimoevropských producentech léčiv a potíže se zásobováním. Problém spočívá i v nedostatečných evropských výrobních kapacitách. Masivní výpadky léčiv ukazují, jak stát není schopen pružně reagovat na kritické momenty a strategicky plánovat, a tím těmto situacím předcházet.

SPD dlouhodobě říká, že stát musí podpořit obnovu výroby léčiv v České republice a odstoupit od nesmyslných regulací v Evropské unii, díky kterým právě se výroba přesunula mimo Evropu, a to převážně do Asie, přitom donedávna byla Evropa ještě v tomto soběstačná.

Zákon vyžaduje od výrobců, aby dodali lék ještě měsíc, za určitých okolností i dva poté, co nahlásí výpadek. Farmaceutické firmy by tak nově byly povinné držet zásoby některých nedostatkových léků po dobu až dvou měsíců. Distributoři budou mít povinnost informovat bezprostředně SÚKL, kolik balení léků s omezenou dostupností mají na základě (?), a nebudou smět také zvýhodnit jakoukoliv lékárnu při dodávání léků, což by mělo omezit vznik lokálních nedostupností. Lékárny budou rovněž mít povinnost nahlásit aktuální stav zásob léčivého přípravku s omezenou dostupností a současně ho budou moci objednávat v množství obvyklém pro danou lékárnu.

Do systému rezervních zásob by mohlo spadnout až 6 000 různých léčiv. Podobně budou počty léků skladovat a hlásit i lékárny tak, aby lékárna, která obvykle vydává několik balení za týden, si v situaci s omezenou dostupností takové množství podržela a nezvyšovala množství vydaných léků jenom proto, že dochází k předzásobením.

Zákon tedy umožní státu prodloužit dobu, která je nezbytná na hledání řešení, kdy dojde k přerušení dodávek konkrétního léku, ale neřeší podstatu problému. Určitě to není, jak tady pan ministr řekl, systémové komplexní řešení. Je to, jak řekl, že nám dává čas. Myslím, že tak je to správně řečeno – není to řešení problému.

Návrh zákona zavádí také pokuty za nedodržení nově stanovených povinností pro lékárny až 2 miliony, pro výrobce nebo distributory až 5 milionů, za neoprávněné dodání léků do zahraničí, takzvané reexporty, až 20 milionů, což by měl být jakýsi vztyčený prst, aby všichni zainteresovaní dodržovali pravidla. Ale otázkou je, zda malé lékárny budou schopny toto vše dodržovat a podávat taková hlášení, zda nedojde k tomu, že to povede k jejich konci a naopak to nepovede k podpoře velkých řetězců.

SPD podpoří projednání ve výborech, protože dostupnost léků je prioritou. Musíme poukázat ale na to, že ta novela neřeší problém jako takový. A vám, pane ministře, bohužel musím konstatovat, že ty přehnané naděje, které vkládáte do té novely, se vám opět vrátí jako

bumerang, přesně jako ty vaše zmíněné sliby. I když já bych si přála, a to už jenom kvůli pacientům, aby ten problém byl konečně vyřešen. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a prosím dalšího, kdo je řádně přihlášený, a to je pan poslanec Vladimír Zlínský. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Vážené dámy, vážení pánové, vážený pane ministře, dovoluji, abych se taky vyjádřil k novele zákona o léčivech. Nejprve bych chtěl zdůraznit, že nevím nic o tom, že bych byl na výplatní listině velkých farmaceutických firem či jiných subjektů spjatých s farmaprůmyslem. Ale i přesto se pokusím zastat majitelů a zaměstnanců malých obecních lékáren, ona už to tady zmínila moje předřečnice, paní poslankyně Maříková.

Tyto malé lékárny bojují mnohdy o své finanční přežití a jsou zavaleny narůstající požadovanou administrativou a setkávají se v přímém přenosu s nevlí pacientů, kteří nemohou sehnat léky předepsané jejich ošetřujícími lékaři. Mnohdy tráví mnoho hodin hledáním požadovaných léčiv u distributorů a jsou demotivováni tím, že některé lékárny chybějící léčiva od distributorů obdrží, aniž by tato byla v oficiální nabídce.

Dle navrhované novely budou lékárny povinny sledovat a hlásit počty vydaných léčiv, která budou v režimu omezená dostupnost. Může se jednat o desítky až stovky položek, které může lékárník objednávat u více distributorů. Teď budu citovat z důvodové zprávy, že lékárny budou muset objednávat tato léčiva tak, aby nepřevýšily množství odpovídající obvyklému počtu balení vydaných za jeden kalendářní týden v posledních dvanácti měsících. Přiznám se, že tato definice je mně poněkud nejasná, a chtěl bych tedy odpověď na otázku, jakým způsobem ta hodnota bude stanovena, jestli to bude referenční období za předchozí rok, anebo to bude jakýsi průměr za těch dvanáct kalendářních měsíců.

Předpokládám, že bude nutné předem stanovit hodnotu počtu balení sledovaného léčiva, které může daná lékárna objednat v režimu omezené dostupnosti. Velmi by mě zajímalo, kdo bude stanovovat u daného léčiva tuto hodnotu pro jednotlivé lékárny, či si ji tedy lékárny budou stanovovat samy, nebo to bude stanovovat nějaký software a jaký bude kontrolní mechanismus z pohledu regulovaných subjektů. Protože jde o to, že já mám určité zkušenosti z předchozího svého působení jako ambulantního lékaře, kdy jsme byli regulováni na některé hodnoty, které jsme vlastně ani neznali, my jsme nevěděli, na co jsme regulováni. Takže jsem mimořádně citlivý na to, že někdo mně dá nějakou hodnotu a já si nejsem schopen zkontrolovat, jestli skutečně odpovídá tomu, co bylo řečeno předem, jakým způsobem se to bude stanovovat, ta hodnota.

Velké disproporce mohou nastat v důsledku sezónních a jiných vlivů hlavně u léků, kterých lékárny objednávaly dříve malé množství. Je jasné, že toto opatření nelze realizovat bez patřičného sofistikovaného softwaru, a tento software bude vyžadovat úvodní finanční investici a také další investování za nějakou údržbu roční a bude také nutné zaškolení na to personál a to bude na úkor lékáren.

Dalším problémem v novelizaci zákona jsou zde zmíněné sankce, které jsou enormní až likvidační a mohou dosahovat až hodnoty 2 miliony korun. V novele zákona se stanovuje termín množství obvyklé, které lze objednávat. Při kontrolách ze strany SÚKL bude postupováno individuálně, či se jednalo o porušení zákona. To je zase v té důvodové zprávě. Bude už záležet na konkrétním posouzení případu, zda se jedná o obvyklý postup, či zda už jde o snahu získat vyšší zásoby léčivých přípravků s příznakem omezená dostupnost. Tato nejistota umožní kontrolním orgánům velmi mnohočetný výklad tohoto ustanovení a může vést k perzekuci některých lékáren, či naopak k benevolenci posuzování přestupků u spřátelených, většinou tedy větších lékáren.

Nyní se systém zdravotnictví potýká s nedostatkem zdravotních sester a lékařů některých odborností. Chceme snad, aby se podobná situace opakovala i s malými obecními lékárnami? Nebo je snahou docílit toho, aby malé lékárny zanikly nebo byly pohlceny velkými lékárenskými řetězci? Ve své podstatě kromě výrobců a distributorů přenášíme problematiku kolabujícího zlatého telete globalizace a selhávající globálních trhů na vlastníky lékáren, kdy nejvíce zranitelné se jeví malé lékárny.

Musíme si uvědomit, že nepostradatelná léčiva jsou jednoznačně strategickou komoditou a jejich výrobu včetně výroby účinných látek by měl mít pod kontrolou stát na svém území. Je pro mě těžko představitelná myšlenka totálního výpadku zásobování život zachraňujícími léky v případě zhoršení bezpečnostní situace v jihovýchodní Asii, kde sídlí hlavní producenti účinných látek. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a prosím další řádně přihlášenou, a to paní poslankyni Ivetu Štefanovou.

Poslankyně Iveta Štefanová: Dobré odpoledne, já děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážený pane ministře, vážené kolegyně, vážení kolegové, já se zde vyjádřím k té předložené novele o léčivech. Já to tady ještě shrnu, ty podstatné změny, i když to tady pan ministr vysvětloval už.

Cílem tedy té předložené novelizace je rozšířit množství nástrojů, kterými by držitelé rozhodnutí o registraci, tak i stát mohli nějakým způsobem předcházet výpadkům léčiv a současně si udělat nějakou předvídatelnou představu těch dodávek.

Jedním z těch nástrojů je povinnost držitele rozhodnutí o registraci po oznámení přerušení nebo ukončení dodávek léčiva po datu uvedeném v tomto oznámení dodávat na český trh nejméně dvojnásobek průměrných měsíčních dodávek, tedy množství léčiva, které odpovídá dvěma nebo jednomu měsíci podle toho, zda již v minulosti došlo k přerušení dodávek, či nikoliv, kromě léků, u kterých samozřejmě pro jejich charakter to není možné.

Současně s tímto oznámením bude muset držitel předložit informaci o tom, jaké aktuální množství léků má připravené pro český trh. Na základě toho potom Ústav pro kontrolu léčiv vyhodnotí situaci, a pokud zhodnotí, že by byla dostupnost tohoto léku ohrožena, označí tento přípravek příznakem omezená dostupnost. Pokud k takovému označení dojde, musí držitel doplnit informace, jaká opatření přijal k odstranění důvodu přerušení či ukončení dodávky, a SÚKL o tomto následně bude informovat poskytovatele zdravotních služeb. Zároveň poskytovatel bude omezen na množství, jaké si bude moci takového léku objednat, což by dle přiložené důvodové zprávy mělo zabránit vytváření neúměrných zásob omezeně dostupných léků a té lokální nedostupnosti. Distributoři potom budou mít povinnost držet měsíční zásobu těchto léčiv a dodat takový přípravek lékárně při jeho objednání do dvou pracovních dnů, a současně zákaz vývozu léků do zahraničí. Takto jsem tedy porozuměla té předložené novele.

Já upřímně řečeno proti těm opatřením v podstatě nic zásadního nemám. Domnívám se, že opravdu mohou přispět k lepší monitoraci té situace s léčivy, těch dodávek, reálných zásob a i vyšší kontrole té distribuce. Co je ale špatně na této novele, je to, že přichází strašně pozdě. Já opakovaně jsem tady upozorňovala a apelovala, že tyto kroky jsou potřeba udělat, to znamená zvýšit monitoraci té reálné situace a kontrolovat tu distribuci, už od počátku tohoto volebního období. A znovu upozorňuji, že je to jenom jeden z kroků, které je potřeba udělat.

Ke zlepšení situace v Česku další nutností je v co největší míře navrátit výrobu zpět do České republiky a v tomto ohledu jsem zatím žádné kroky nezaznamenala. Takže pozdě, ale řekněme přece ta opatření si myslím, že nějaký smysl mít budou, nicméně toto není dostatečné řešení. Nicméně novelu bych podpořila. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, paní poslankyně. Dalším řádně přihlášeným je pan poslanec Petr Fifka.

Poslanec Petr Fifka: Vážený pane předsedající, dámy a pánové, protože se debata odvíjí v poměrně věcném duchu, tak já se také pokusím být maximálně věcný. Zaznělo tady několik informací. Předně se do jisté míry ztotožňuji s názorem, že tato novela je prvním krokem, který je nezbytné udělat. To určitě ti lidé, kteří se v oblasti medicíny, farmacie, obchodu s léky pohybují nebo nějakou dobu pohybovali, tak vědí, že vývoj na evropském trhu, na světovém trhu je nějaký, a země reagují. My budeme reagovat taky. Toto je první krok. Budeme postupně reagovat dalšími kroky.

Zaznělo tady několik drobností, dovolím si tedy okomentovat přesun výroby mimo Evropu. No ten je samozřejmě dán, že se tím nerozhodují vlády, ale rozhodují se firmy, které hledí na svoje náklady, protože výroba substancí, ale i výroba farmaceutických abych tak řekl odborně balků, to znamená tablet připravených pro finální balení, je v těch zemích levnější, mohou tedy mít lepší zisky a nabídnout pro evropský zdravotní systém příznivější ceny. To není žádné tajemství. A tento trend byl v uplynulých třiceti letech. To samé, když se tady bavíme o českém farmaceutickém průmyslu. Ano, máme v České republice několik farmaceutických výrobních a ani jednu z nich nevlastní český subjekt, pokud se dobře pamatují, nebo respektive nejsou to žádné z těch velkých významných, a potom je třeba, aby vláda s nimi komunikovala, ale nemůže jim zřejmě nic velkého nařizovat, protože jsou to součástí nějakých obrovských nadnárodních koncernů.

Stejně tak vývoj lékárenského trhu. Samozřejmě máme eminentní zájem na tom, aby i v těch nejmenších obcích byly lékárny. Ale bohužel trend je takový, stejně jako se to stalo před lety u supermarketů. Nenahávejme si to, že ten člověk si nejde do té své místní lékárny, vezme si ty recepty a odjede si do toho nákupního centra, do té řetězcové lékárny, kde mám slevovou kartičku, a tam si i ty recepty uplatní. Je potřeba prostě ty věci pojmenovávat, tak jak jsou, a je to rozhodnutí pacientů. Těžko můžeme měnit spotřebitelské chování. Promiňte.

A speciálně bych se ještě vrátil k těm antibiotikům. Okolo léků se pohybují třicet let a ujišťuji vás, že občasné výpadky léčiv jsou poměrně běžná záležitost. Má to mnoho nejrůznějších důvodů a jedním z nejčastějších důvodů je, že přijde silnější sezóna, než byla v uplynulých letech. Děje se to s frekvencí přibližně jednou za tři až čtyři roky. Ovšem to, čeho jsme byli svědky v uplynulé sezóně, respiračních chorob, nebo v uplynulé zimě, tak se sešly mezi sebou dvě negativní věci a to byly výrobní problémy některých velkých výrobců, a k tomu extrémně silná sezóna, kdy po covidovém útlumu přišla velká vlna respiračních chorob způsobených bakteriemi. A to je věc, na kterou může být málokdo dobře připravený.

Buďte rádi, že to nepostihlo vaši vládu, protože já kdybych tady seděl v opozici, tak bych byl ten, který by vás tady za to zhusta kritizoval. To že k tomu říkáte svůj názor, je legitimní. My se pro to snažíme něco dělat. Za mě pracují na Ministerstvu zdravotnictví odborníci, kteří rozumějí lékové politice a rozumějí lékům, a náš předkládaný návrh zákona je prvním krokem k tomu, aby se už podobné věci neopakovaly. Já věřím, že si o něm popovídáme potom na výboru, půjdeme do větších detailů, půjdeme do větší odbornosti. V dalších čteních potom jistě bude mít řada z vás i pozměňovací návrhy. A já se těším na tu diskuzi, protože toto je věc, která tady s námi ještě chvíli bude.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Váš příspěvek vyvolal dvě faktické poznámky. Zatím dvě. Prvního poprosím pana poslance Davida Kasala, poté paní poslankyni Věru Adámkovou. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec David Kasal: Děkuji, pane místopředsedo. Musím reagovat na kolegu Fifku. My jsme se občas o těch antibiotikách bavili. A já se omlouvám, já jsem také třicet let ve

zdravotnictví. Třicet let dělám pediatra a za třicet let jsem nezažil takovou situaci, jaká je teď. A ona není jenom letos. Ona není, že to je jednou za tři, za čtyři roky. Ono se to zhoršuje poslední tři čtyři roky, kdy v létě nemáme antihistaminika pro alergiky, a teď nebyla antibiotika. Ale nemůžu s vámi souhlasit, s tím, že jste řekl, že bylo najednou víc nemocí. Tím se zaklínáte. Udělal jsem si, vytáhl jsem si za jeden okres spotřebu léků konkrétních penicilínových, 21, 22, 23. A ano, v lékárně je tam výkyv, protože ona zajišťovala, byla jedna jediná, která měla ten penicilin, a chodili tam lidi z dalších lékáren v tom okrese. Takže v tu danou chvíli pro ten okres vyplývá, že ta spotřeba je za tři roky podobná. Tak kde jsou ta antibiotika? Konkrétně se bavme. A když jsme se bavili o tom, že se nevyrobí tady, tak tady to, co zaznělo, tak neznělo o to, abychom my chodili za nějakými zahraničními partnery. Je to o pobídce, jestli tady tedy máme farmaceutické historicky lidi, kteří se tím zabývali, tak pobídky, ať tady vznikne něco nového. A samozřejmě taky, když jsme byli ve vedení Evropské unie, tak se měla i změnit ta podmínka toho, že se vyhnaly firmy nejenom kvůli ekonomice, ale že tady nikdo nechtěl mít těžkou chemii. Takže se to dělá v Číně a pak se to sem vozí. Tak se musí upravit i ty podmínky, aby se tady vůbec léky mohly vyrábět.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Vzhledem k tomu, že mi zde nenaskočila jedna faktická, která byla zřejmě první, paní poslankyně Iveta Štefanová, tak bych ji poprosil, jestli by mohla přednést svoji faktickou, a současně bych poprosil administrativu, jestli by mohli zkontrolovat, že je přihlašování v pořádku. Děkuji.

Poslankyně Iveta Štefanová: Moc děkuji za slovo, vážený pane předsedající. Děkuji kolegovi Fífkovi vašim prostřednictvím za určitý příslib ze strany člena vládní koalice, že je to jeden z těch kroků. Nicméně zůstanu u té kritiky, že ty kroky přicházejí opravdu velmi pozdě.

Vrátím se ale zpět k té výrobě. Ano, chápu, že za tuto situaci může mnoho faktorů, nicméně se opravdu domnívám, že situace s výrobou, to znamená, že je na těch místech na světě a v tom počtu, v jakém je, je prostě opravdu velká, podstatná část problému. Je to věc, která se vyvíjela několik let prostě tím trendem, nechalo se dojít až do té krize.

Domnívám se, že v budoucnu se bez toho, aby se to vrátilo do evropských zemí, potažmo přímo do České republiky, neobejdeme. Chápu, že to je záležitost firem, nicméně je to i na bedrech vlády, tak aby to jednání vedla a pomáhala v tomto směru. A tam já bych chtěla také vidět některé ty kroky. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Nyní tedy už poprosím paní poslankyni Adámkovou. Jsme stále u faktických poznámek.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené dámy, vážení pánové, jenom velmi krátkou glosu, která k tomu přichází. Ano, víme, že sezónně se samozřejmě četnost chorob občas mění. To známe všichni. Abychom si nezůstali nic dlužni, tak já jsem ve zdravotnictví čtyřicet let, takže opravdu tam mám trošku náskok, což mě ne vždycky těší. Ano, pan docent Svoboda může mít ještě větší zkušenosti. Takže vidíte, že se neseme ve velmi konstruktivním duchu.

Nicméně nemohu s vámi úplně souhlasit, protože přesně jak říkal pan doktor Kasal, my jsme si samozřejmě dělali některé statistiky, ať už to je ve smyslu regionu, nebo chorob, a těch léků prostě letos je dlouhodobě nedostatek. Je to opravdu nedostatek, tak jak to říkám, tedy ve smyslu nějakých náprav. Já chápu, že říkáte, že se snažíte, což je nutné, a jistě tam ta snaha je, ale ono to je málo. Mně to připomíná učitele v hudební škole. Když někdo špatně hrál a zaklínal se tím "já jsem doma cvičil", odpovídal "tak necvič a hraj dobře". Tak prosím pěkně, já chápu, že se snažíte, ale výsledek nevidím.

Pro naše pacienty je naprosto nutné, abychom měli léky. A ještě v současné době antibiotik zařikávání je poněkud zastaralé a věřte mi, že historie ukázala, že to není tak účinné, to nemusíme sahat do tak daleké historie, to za první. A za druhé, bohužel, každý týden mi chodí nová sjetina léků, zejména antibiotik, která nejsou. A nejsou všechna nahraditelná. A není možné dneska léčit tím jako: podívám se, co mají v lékárně, a to tam šoupnu. To prostě nejde. To bychom šli naprosto proti based evidence medicine a byli bychom někde v počátku, kdy prostě situace byla jiná, a já ji nechci zažít znovu. Anebo řekněte: neumíme to zařídit. Tomu rozumím, je to naprosto čestné, a pojďme hledat cestu, jak to zlepšit. Ale opravdu musím říct, že tato vyhláška to neumožní a ta rétorika znamená, že si víte rady, ale já to nevidím. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Poprosím dalšího přihlášeného a tím je pan poslanec Kamal Farhan.

Poslanec Kamal Farhan: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já bych si dovilil tady zareagovat na kolegu Fifku. Mě tam zaujala jedna věta v jeho projevu, nebo těch vět mě zaujalo víc, ale na co bych se rád zeptal. Vy jste označil, že to je první krok. Takže já tady říkám, tak dobře, a můžete nám, pane poslanče nebo pane ministře, říct, jaký bude druhý krok, třetí krok, čtvrtý krok? A kdy ten druhý krok přijde? Jestli přijde za rok, za dva, nebo já nevím kdy. Myslím si, že po prvním kroku musí následovat druhý krok a pak třetí krok. Řekněte nám, co bude následovat v tom druhém kroku, co bude obsahem druhého kroku, co bude obsahem třetího kroku. Protože pokud víte, že toto je první krok, tak by mě zajímalo, co obsahuje druhý krok, třetí krok. Čtvrtý krok už po vás nechci. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. S faktickou pan poslanec Fifka. Připraví se zatím s poslední faktickou, pan poslanec Aleš Juchelka.

Poslanec Petr Fifka: Pane kolego Farhane prostřednictvím pana předsedajícího, proto jsem zde vystupoval jako řadový poslanec, nikoliv jako zpravodaj, takže jsem si dovilil se tady zasnít nad tím, že opravdu si myslím, že těch kroků by mělo následovat více. Jistě se k tomu pan ministr vyjádří nebo v nejbližší době se něco dozvíme. Já jsem si zde dovilil vyjádřit svůj osobní a odborný názor, protože v tomhle je asi shoda, že vývoj je překotný.

A co se týká těch antibiotik v letošní sezóně, podle statistiky Státního ústavu pro kontrolu léčiv se za sezónu od října 2022 do února 2023, tuším, dovezlo nejvíce antibiotik za poslední tři sezóny. To znamená, těch antibiotik fyzicky jako takových bylo dost a skutečně ta nemocnost byla enormní. A bohužel docházelo k tomu, že tam nastal jakýsi dominový efekt, že vypadl jeden nebo dva velcí hráči, dva velké brandy. Lékaři, protože je mezi antibiotiky určitá nahraditelnost, i když zde můžeme nekonečně diskutovat o mikrobiální rezistenci, tak nahrazovali, protože to je život zachraňující lék, nahrazovali dalšími, které nebyly ovšem výrobně připraveny na to, aby mohly nahradit někoho, kdo má 60–70 procent na trhu, a pak to vytvořilo dojem, že chybí ta antibiotika úplně všechna. Je to mimořádně nešťastná shoda okolností, věřte mi. Neříkám to tady jako že bych to říkal zde za vládní koalici a bagatelizoval ten problém. Opravdu došlo k souhře, co bych nepřál žádné vládě a žádnému státu na světě, a potom tady byli ti pacienti, kteří běhali a sháněli léky a bylo to opravdu nedůstojné.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Pan poslanec Aleš Juchelka, poté se připraví pan poslanec Zlínský a poté pan poslanec Kasal.

Poslanec Aleš Juchelka: Já děkuji moc. Já opravdu nevěřím svým vlastním uším. Já nejsem jako lékař, nemám ani žádnou lékárnou, žádný farmaceut, jsem prostě běžný uživatel. Já už tady přes rok slyším, že nejsou léky. Nejsou antibiotika, onkologické léky, Imodium, není

penicilin, nejsou léky pro děti, které jsme tady řešili. Já úplně koukám, jakým způsobem se z toho dokážete, pane poslanče – respektive vy, pane ministře, vykrotit, protože vy tady vůbec nehovoříte. My tady hovoříme k vám, je to váš problém, vy normálně mlčíte, nic kolem toho neřeknete, necháte mluvit za sebe pana zpravodaje Fifku, vaším prostřednictvím, který se nás tady snaží tak trochu jakoby oblouznit různými věcmi a okolnostmi. No, stát se tady toto za minulé vlády u Adama Vojtěcha, tak si myslím, že se tady opoziční lavice strhnou, projede tady buldozer, lidi budou normálně křičet, protože média budou strašně křičet, ale vám nějakým způsobem shodou okolností média fandí, ti občané, ta většina, která vás nemá ráda, tak mlčí a jenom si klepe na hlavu, co se to vlastně jakoby děje, a ti ukřičení, kteří jsou, jenom pořád křičí, že za to všechno může vlastně Babiš. Ale ve skutečnosti prostě chybí léky. My tady jezdíme do Polska pro léky proti průjmu a kupujeme tam někde pod pultem onkologické léky pro naše rodiče, a vy si tady říkáte, že to je šílená shoda okolností, která trvá už přes rok? Vždyť to je přece na rezignaci ministra Válka!

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Poprosím pana poslance Zlínského.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Já také budu reagovat vaším prostřednictvím na ctěného pana poslance Fifku. Asi všichni víte, že jsem lékař. Já jsem se vždycky snažil, než jsem začal léčit, stanovit diagnózu. Já už jsem ji tady nastínil, tu diagnózu. Já si myslím, že globální trhy nefungují tak, jak mají, že jsou nemocné, je otázka, z jakých důvodů, a nejsou schopny zajistit rovnoměrnou a správnou distribuci léčiv. Takže teď se bavme o tom, jestli ten systém globální ekonomiky léčiv je nemocný smrtelně, nebo je léčitelný, jakým způsobem to léčit a jakým způsobem se má naše společnost na tuto situaci připravit. Já už jsem tady o tom hovořil, že je třeba deglobalizovat a je třeba navrátit výrobu základních život zachraňujících léků nejlépe do České republiky, k nám, tak aby prostě stát do toho mohl mluvit, abychom nemohli říkat my nemůžeme nic dělat, globální firmy si prostě distribuují po světě tak, jak se jim to hodí. No ale co se pak stane, až prostě dojde skutečně k tomu, že ty léky nebudou a lidi začnou umírat? To si nedovedu představit. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já děkuji a poprosím pana poslance Kasala. Připraví se zatím poslední přihlášený, pan poslanec Kamal Farhan.

Poslanec David Kasal: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já budu reagovat na kolegu Fifku a ještě doplním své předchozí vystoupení, že ta lékárna poslední dodávku toho penicilinu dostala v té jedné formě 20. března 2023, myslím, že víte, kolikátého dneska je, a tu druhou dostala 15. května, 10 kusů, vyexpedovala je za čtrnáct dnů a od té doby to také nemá. A bavíme se o penicilinu, a to teď jsme slyšeli nebo četli, že jich bude 130 000.

My ale nemáme i jiné léky, například pro léčbu zánětu ledvin. A chybějí v sirupové formě. Co mám dát ročnímu dítěti? Poradte mně. Poradte mně. A chtěl bych se zeptat, když bylo řečeno dle SÚKLu, kolik toho sem bylo dovezeno, obrovské množství, tak moje otázka: Bylo to tady spotřebováno? Bylo to tady spotřebováno? Jak mám reagovat na kolegyni, která má příbuzné v Německu, a ta mně říká, že tam antibiotika, ta, která byla tady s českým názvem, s českým doporučením, jsou v lékárnách? No, ale asi ve větším množství, to asi nevyváží jedna malá lékárna. Probíhá nějaká kontrola? Proč tady děláme složitý zákon a neřekneme, že antibiotika jsou strategická surovina nebo strategický výrobek? A tam se přece kontrolují toky. A máte to vyřešené.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Kamal Farhan.

Poslanec Kamal Farhan: Děkuji za slovo. Já bych si dovil zareagovat v jedné faktické poznámce jak na kolegu Fifku, tak na kolegu Kasala. Jsem rád, pane poslanče, že jste to říkal jako poslanec, tomu rozumím. Já jsem jenom chtěl říct, že já bych očekával jednu věc. Ve vašem vystoupení zaznělo, že došlo k velkému nárůstu, situace byla enormní – úplně asi přesně v tuhle chvíli necituji. Mně by se líbilo třeba to, co řekl i pan ministr kdysi, že třeba na mimořádný dovoz bylo do České republiky dovezeno 130 000 balení. To je pro mě dostatečná informace. Víím, že 130 000 balení na nějakých 2,5 tisíce lékáren, to je jedno balení na jednu lékárnu na tři dny, což je docela málo. Takže za mě, pokud se bavíme o nárůstu epidemie nebo infekce nebo respiračních onemocnění, bylo by určitě namístě, kdybychom tady slyšeli, o kolik která antibiotika nebo jednotlivé léky narostly.

A co se týká, že některé naše léky se objevily v Německu, to je to, co jsem říkal ve svém projevu. Prostě německý ministr zdravotnictví se o své pacienty stará. On se snaží jim ty léky zajistit, on dělá dohody s pojišťovny, nebo on ne, ale byly tam zajištěny dohody s pojišťovny, bylo navýšení o 50 % na kritické léky a lékárny jsou bonusovány za prodej importovaných léků, to znamená léků, které jsou tam dovezeny ze zahraničí. Takže ten ministr německý nehledá evropské řešení. On žije v Německu a hledá řešení pro německé občany, aby jim zajistil dostatek léků. A to se v České republice neděje.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji mockrát. A můžeme pokračovat v obecné rozpravě. Řádně přihlášený je pan poslanec Jiří Mašek.

Poslanec Jiří Mašek: Vážený pane předsedající, vážení páni ministři, kolegyně, kolegové, problém s léky nevznikl letos. Problém s léky ve velkém začal na jaře loňského roku, kdy začala chybět některá antipyretika pro děti ve formě sirupů. Gradovalo to potom na podzim, kdy se tomu věnovali už i investigativní novináři, kteří se zabývají zdravotnickou problematikou. Hledaly se důvody, proč to je, ale nehledaly se žádné cesty, jak to řešit.

Všichni si vzpomenete na zimní měsíce loňského roku, kdy praskaly ve švech pohotovosti, kdy nebyla antibiotika a tady v této Sněmovně jsem oslovoval pana profesora Válka, a tehdy ty prvotní odpovědi byly takové, že pohotovosti jsou zřizovány kraji a je to problém krajů a že léky jsou problémem trhu a trh že to v podstatě nějakým způsobem vyřeší. A protože to gradovalo natolik, že na začátku ledna už to bylo neúnosné, tak se k tomu pan ministr – a za to mu děkuji – přihlásil. Přihlásil, že za to zdravotnictví opravdu zodpovídá, začal jednat s hejtmany o pohotovostech a začal také řešit, začal jednat dokonce s panem premiérem v první polovině ledna s distributory a výrobcí léků. Ale tam proběhly první schůzky téměř po tři čtvrtě roce, kdy už jsme věděli, že se něco v té lékové politice děje závažného. Dokonce ministerstvo potom 9. ledna zareagovalo tím, že zakázalo vývoz antibiotik do zahraničí. Do jaké míry to bylo, nebo nebylo dodržováno, to samozřejmě nejsem schopen nějakým způsobem se k těm datům dostat. Potom tedy dlouho nic a 15. 6. vláda předložila návrh tohoto zákona o léčivech. A nyní máme osmý měsíc roku 2023, čili jsme rok a půl poté, co už tady bylo, vašimi slovy, koaličními signály, jasné před tím rokem a půl, že je potřeba v té lékové politice něco dělat.

A přicházíme s vyhláškou, která podle mého nepřináší nic moc nového, protože ty možnosti měl v rukou SÚKL již v minulosti a SÚKL měl dostávat informace od výrobců a distributorů o předpokládaných výpadech léků. Byla to jejich dokonce povinnost. Ale zajímavé je, že ještě na přelomu let 2019 a 2020 si z distributorů a výrobců léků vzalo ty údaje pro elektronickou informaci SÚKL necelých 50 % těch firem. Potom se to trochu zlepšilo, nicméně SÚKL celou dobu nevyužíval té možnosti, že neinformovanost ze strany těchto firem, ať to byli výrobci, nebo distributoři, nesankcionoval, respektive proběhlo za uplynulých pět let, zřejmě to nebylo potřeba, zřejmě tedy ty výpadky nebyly tak velké, ale zhruba pět sankcí, přitom jsou tam sankce v jednotkách milionů korun. Jenom pro zajímavost, každého desátého dne v měsíci jsou povinni výrobci hlásit SÚKL, co na náš trh dodávají, distributoři jsou povinni hlásit to, co distribuovali do lékáren. Mimochodem v takové vojenské terminologii se

ty formuláře jmenují REG-13, což je formulář pro výrobce, formulář DIS-13, který vyžaduje SÚKL, respektive ta data tam dostává, co se týká distributorů, a potom o vydaných lécích a zásobách léků SÚKL je informován kupodivu formulářem, který se jmenuje LEK-13, čili od lékárníků. Tam se schází množství informací, ale ty informace se tam schází formálně, nikdo je nesumarizoval, nikdo je nevyhodnocoval a nikdo na ně nereagoval, byť to pro všechny články toho řetězce je zákonná povinnost, čili oni to dělají.

A teď přicházíme s tím, že dáváme znovu tuto povinnost a nakonec toho černého Petra, jestli jsem to dobře načetl, pane ministře, dostává distributor, jehož úkolem je zajistit ty zásoby léků zhruba na ty dva měsíce tak, aby při ohlášení toho výpadku jsme vašimi slovy získali boj o čas na zajištění léku. Ten boj o čas bez toho, že bychom udělali kroky další, tak jak to tady říkal kolega Farhan, je jenom oddálení katastrofy o dva měsíce. Otázka takzvaných zbytkových zásob, jsem přesvědčen o tom, že o té bychom měli mít informace už dnes, jenom je otázka, jestli jsou skutečně vyhodnocovány.

A SÚKL má ještě jednu velikou možnost. SÚKL může posunout po dohodě s ministerstvem a s pojišťovny otázku cenotvorby. A to se tady také nestalo. Víme, že teď několik týdnů nedodával slovenský výrobce V-Penicilin jenom proto, že 80 korunami za balení se dostal pod relevanci cenovou tak, aby se mu vůbec... aby neprodělával na každém balení, a chtěl asi o 2 eura navíc. A relativně dlouho nám to trvalo a myslím si, že tady to byla jedna z oblastí, kde jsme v té cenotvorbě mohli zareagovat ihned.

Pane ministře, jestli jsem se díval do těch spotřeb a našel si to dobře, tak spotřeba antibiotik všech balení je kolem 60 000 balení měsíčně, je to od 50 do 70 000 balení, často se to zaměňuje. Vy jste myslím opakovaně teď říkal, že máme přislíbeno 130 a 170 tisíc balení penicilinu. Já se domnívám, že to možná bylo přeřeknutí nebo špatná informace v tom, že se to týká všech antibiotik, protože kdybychom skutečně teď na poslední tři měsíce roku dostali 300 000 balení penicilinu, tak bychom ho na druhou stranu asi smysluplně nedokázali využít.

A teď bych se rád vrátil k tomu, co tady bylo dneska několikrát zmiňováno. Podle mě je to naprosto zásadní. Je to seznam léků, které bychom nazvali buď jako esenciální, nebo jako kritické, nebo jako život zachraňující. A když se vás, pane ministře, zeptám – má Ministerstvo zdravotnictví takový seznam léků? Ptám se proto, že třeba sousední Polsko už ho vytvořilo, má 56 položek a z toho v 19 položkách je Polsko už dnes soběstačné, čili v 30 %. Tak bych se chtěl zeptat, jestli ministerstvo, protože také s těmi kritickými zásobami a kritickými léky pracuje, s těmito pojmy, tak jestli naše ministerstvo už něco takového má a jak na tom zhruba Česká republika je? Vzhledem k tomu, co tady říkal kolega Fifka, tak předpokládám tím, že žádné výrobce nemáme, tak asi na tom budeme relativně v soběstačnosti s těmito kritickými léky špatně.

Ještě bych si dovilil na kolegu Fifku, prostřednictvím pana předsedajícího. Pane kolego, vy jste říkal, že nikdo nemohl předpokládat, jak se zvýší onemocnění bakteriálními infekcemi, ale já si velmi dobře vzpomínám, že na to upozorňovali poradci, infektologové, vakuinologové. Říkali, po covidu přijde hrozná vlna respiračních onemocnění i bakteriálních. Říkali to lidé, kteří radili nám, ale radili i vám. Byli to například profesor Prymula anebo profesor Chlábek. Ti na to upozorňovali dopředu. Čili tvářit se, že nás teď ta vlna nějakým způsobem v loňském roce překvapila, asi není úplně dobře.

Takže tahle ta novela vlastně přináší povinnost té zásoby, kterou budou držet ti distributoři. A teď je otázka – v jakém rozsahu? Bude se to týkat všech léků na předpis? Už teď víme, že se to rozhodně nebude týkat léků, které jsou bez předpisu, protože těch je celá řada a to rozhodně tahle ta novela vůbec neřeší. A pokud řeší ty léky na předpis a v celém rozsahu, tak je to nesmysl, protože žádný distributor prostě tohle nedokáže obsáhnout. Takže mně tam chybí ten seznam kritických léků, kde by si to ten stát prostě měl zajistit pro své občany, ať je to přes státní hmotné rezervy, ale ať je to systém, který je robustní a skutečně ty život zachraňující, kritické nebo esenciální léky dokáže občanům zajistit.

A dovolil bych si na závěr takovou parafrázi. Možná tento krok ministerstva je komentován jako velký krok pro Ministerstvo zdravotnictví, ale ve skutečnosti je to jenom maličký krůček pro naše pacienty.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Zatím poslední přihlášený do obecné rozpravy je pan poslanec Kasal. Máte slovo.

Poslanec David Kasal: Děkuji za slovo. Já půjdu lehounce do historie. Vyplynula z mé dovolené, na kterou jsem letěl letadlem. A chtěl bych i na to odpověď, protože bohužel se stalo to, že tam bylo nemocné dítě, tak jsem byl požádán, abych ho vyšetřil. A jaké bylo moje překvapení – už jsem tady říkal, jak dlouho jsem v praxi – když mi letušky nabídli paracetamol, paralen v kapkách? Tamhle máme kolegyni, také pediatričku. Za 30 let jsem neviděl v České republice paralen v kapkách. Před rokem nebo dvěma, kdy byl nedostatek paralenových sirupů, tak tehdy nám SÚKL nabídl, že je máme v injekční formě a že je můžeme podávat. Tam je trošku problém – pro všechny ostatní – že ta ampule má 1 000 mg, a jestliže z toho vezmete stovku, tak těch 900 musíte vyhodit, protože jak sáhnete do ampule, tak už znovu do toho nesmíte sahat a nemůžete použít ten lék. Z toho jistě si sami odvodíte, jak je to ekonomicky výhodné. A hlavně nevím, jak bych to aplikoval dětem, které budou doma. Musel bych je kvůli tomu hospitalizovat. Mě jenom na tom příkladu překvapuje to, že v letadle na území České republiky můžu používat kapky s paralenem. Předpokládám, že tady u nás nejsou registrované. Když tady zaznělo, že tedy ochraňujeme ty naše klienty a naše pacienty, tak jak je to možné a jestli tedy tam není problém někde jinde? Nejenom že tedy nedodávají ty farmaceutické firmy, ale problém je, ať je to EMA, nebo ať je to SÚKL, protože taková forma by pro naše pediatrii a pro naše děti byla velmi vhodná.

Tím se dostávám k tomu, co jsem slyšel od pana ministra, který tady představoval tuto novelu a mluvil vlastně o těch třech bariérách. Když si to proberu, tak pro mě, jak jsem to slyšel, to je enormní nárůst byrokracie, která bude, nevím, jestli se to bude hlásit denně, nebo jestli se to bude hlásit jednou týdně, ale výrazným způsobem to zaměstná ty lékárníky.

Já už na jednom zasedání takového kulatého stolu, nebo jak se to jmenovalo, jsem navrhl velmi jednoduchou věc, a to po konzultaci s kolegou, který připravoval celorepublikový software pro žádanky na covid a které komunikují se všemi softwary zdravotnických zařízení, tak vytvořit lehkou, jednoduchou platformu, že ten lékař, který zrovna bude psát ten lék, klikne na něj a ukáže se mu v lékárnách do 20, 30, 40 kilometrů, kde ten lék je. A ve chvíli, kdy by na něj klikl, tak se tam zrovna ten lék na daného pacienta zaregistruje. Nemusíte sledovat žádné toky, kde jsou, protože ty léky, které by tady byly dovezené, by do té platformy byly zařazené a nemůžou se vyvézt. To je taková ta drobná věc. Trošku jsem viděl zděšení u některých kolegů, kteří tam seděli, protože by tím způsobem byla výrazně omezena možnost redistribuce do zahraničí.

Má to trošku ale problém. Muselo by dojít k tomu, že by se musela napravit trošku věc, která teď se u nás děje, a to že pod různými kódy máme stejný lék. Vysvětlím. Například Vigantol, což je vitamin D, tak když si najedete do seznamu, tak pod stejným lékem a stejným obsahem máte osm různých kódů od SÚKL, takže si můžete vybrat. U některých léků, zvlášť u kardiologických, to má ale ten háček, že stejný lék o stejném počtu tablet má různý kód a ten lék jeden stojí třeba 300 korun a druhý stojí dvojnásobek, což dělá problém i v lékárnách. A ve chvíli, pokud nedojde ke sjednocení a k vyřešení tohoto problému, tak to, co já jsem navrhoval, nemá jako úplně racionální smysl. Čili pokud SÚKL upraví tento stav, tak stejným způsobem můžeme velmi lehce vydávat ty léky. V každém okamžiku bude jasno, jestli jsou na skladech nebo jestli jsou konkrétnímu pacientovi vydávány.

Jedna věc ještě na závěr, tady to říkal pan kolega, mluvil o esenciálních lécích. Já bych je nazval strategickými. Znovu to opakuji a chtěl bych se tím pádem znovu připomenout s tím

dotazem, jestli je možno vypracovat seznam strategických léků, to v zákoně u nás je už na to pamatováno, a v tom případě ta komodita a její cestování po České republice je vyhledatelná a nemusíme k tomu dělat nový zákon o léčivech.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji vám. Vidím, že se zde hlásí pan zpravodaj. Chcete to jako faktickou?

Poslanec Petr Fifka: Jenom abych učinil správnému legislativnímu procesu zadost, tak ještě jednou navrhuji zkrácení projednávání ve výboru na 30 dnů.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ano, děkuji. Mám to zde poznamenáno. Vidím, že do obecné rozpravy už se nikdo nehlásí. Tím tedy končím obecnou rozpravu.

Máte prosím zájem o závěrečná slova? Pane ministře? Ano.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Děkuji, pane předsedající. Já velmi děkuji, kolegyně a kolegové, za vaše příspěvky a za ty plodné podněty. Pevně věřím, že bude velmi intenzivní debata na zdravotním výboru, a zkusím shrnout, jak je součástí celého systému tady tento návrh ne tedy vyhlášky, ono dvakrát tady padlo, že se jedná o vyhlášku, ale zákona.

Tak on vlastně navazuje na zákon, který jsme přijali v loňském roce, někdy od prosince začal platit, a tento zákon nám vlastně dovoluje – a já jsem si v průběhu toho dělal poznámky, tak abych mu odpovědět co nejpřesněji – mimořádné dovozy cizojazyčných šarží. My jsme celkem dovezli na základě toho zákona, který jsme v loňském roce přijali a který je vlastně součástí celého toho balíku změn, a já teď o některých z nich povím, 180 000 cizojazyčných šarží. Tím odpovídám, že sem vozíme cizojazyčné šarže, na právě mimořádné dovozy v průběhu letošního roku, protože máme ten zákon, který jsme v loňském roce přijali.

Těmi dalšími kroky je dokončená sektorová analýza, kterou teď na základě podnětů, které jsme vydali... Nikdy tady nebyla provedena sektorová analýza farmaceutického trhu, a tady já souhlasím s vámi, že za celou tu dobu došlo k tomu, že v podstatě i firmy, o kterých se domníváme, že jsou to české firmy, aspoň laici to tak vnímají, tak nemají de facto s Českou republikou, a dokonce ani s Evropou nic společného. Vlastní je nadnárodní koncerny nebo penzijní fondy v cizích zemích, a tím pádem ta debata s nimi je velmi obtížná. Ale existují firmy, já bych teď řekl v bývalém Československu, které stále mají vlastníky na našem území a s kterými my samozřejmě jednáme. K tomu, abychom měli přesný přehled, co vlastně lze, nebo nelze, tak musí být hotová sektorová analýza, která tady nikdy neproběhla. Tu jsme zadali. Pracovali jsme na ní poměrně dlouhou dobu, předali jsme to MPO a MPO teď svou cestou chystá tu vlastní analýzu. Předpokládám, že vás s ní seznámím. Je to další krok. A součástí výsledků té sektorové analýzy pak bude debata právě o podporách těch firem, kde je to smysluplné a možné. Nicméně i bez sektorové analýzy jsme některé firmy vytypovali. Já zase nemohu jmenovat, ale v poslední době jednu konkrétní firmu, která je dodavatelem jednoho z těch antibiotik, která vnímáme za zásadní, klíčové, název toho antibiotika tady opakovaně padl, tak jsme jim garantovali, že koupíme celou výrobu, a oni na základě toho nakoupili – samozřejmě za podstatně vyšší cenu – aktivní látky, z kterých ten lék vyrábí, a my garantujeme, že ten lék odebereme, byť jsem si vědom toho, že pravděpodobně ne třeba celá šarže bude spotřebována, ale budeme mít dostatečnou zásobu. To znamená, postupujeme i tím, že aktivně sháníme nebo pomáháme shánět aktivní látky.

Samozřejmě paralelně s tím probíhá debata, kterou jsme odstartovali za našeho předsednictví v rámci Evropské unie. Vy jste tady také diskutovali a víte to, že existuje farmabalíček, který obsahuje revizi farmaceutické legislativy a který se dotýká i výpadku léčiv.

Mimo jiné ukládá podstatně delší lhůty pro nahlášení výpadku, než je v současné době, a ukončení dodávek. Tento farmabalíček je nyní v debatě, a pokud bude schválen, bude to ještě další krok, který zpřísní i na úrovni Evropské unie tu legislativu.

Vloni bylo též přijato nařízení, kde my jsme stáli u toho zrodu, které je nařízení 2022/123, o posílení úloze EMA, která též zakotvila některé instituty a platformy, které mají napomáhat řešení nedostatku léčiv. Ale tady si dovoluji upozornit na jednu věc, která je potřeba, abychom všichni reflektovali. Zdravotnictví nepatří do společné evropské politiky. Nepatří do společné evropské politiky, a tím pádem se ten společný postoj států Evropské unie v této oblasti komplikovaně vyjednává. Není to společná evropská politika a na tom se státy shodly, že to nechtějí mít jako společnou zdravotnickou politiku i z důvodu toho, že je různě financováno, a tak dále.

Tedy teď jenom v nástinu k těm krokům. Paralelně s tím samozřejmě probíhají debaty a já jsem si vědom toho, že role malých lékáren je velmi klíčová. Děkuji všem kolegům a kolegyním, co je podporují. Ten zákon samozřejmě má určité, řekněme, požadavky na lékárny ohledně hlášení množství léků, které označíme za klíčové v tom konkrétním období, protože pokud ty lékárny nebudou hlásit, kolik toho léku mají, tak se ta informace do systému nedostane a ten pacient se pak nemá jak dozvědět, v které lékárně ten lék ještě je a v které už není. Chápu, že je to povinnost, která je pro lékárny nepříjemná, nicméně my paralelně s tím debatujeme o navýšení CVI. Chtěl bych už letos v úhradové vyhlášce, aby k navýšení CVI došlo. To je vlastně ta cesta, kterou jsou financovány lékárny, malé lékárny. Pro ty, kteří jste v té problematice ponořeni, víte, o čem mluvím. A tím chci, abychom podpořili právě malé lékárny tím, že máme valorizaci úhrad za státní pojištěnce, a ta valorizace bude pokračovat, tak můžeme tady toto plánovat v nějakém horizontu i s jakýmsi nárůstem.

Tak tolik snad k některým bodům, které tady zazněly a které si myslím, že je důležité zmínit. Jsem opravdu přesvědčen, že ten zákon nám umožní zvýšit odolnost českého trhu, zvýšit dostupnost léků pro pacienty. Samozřejmě, pokud fakt nějaký závod přestane nějaký lék vyrábět nebo má roční výpadek, tak když něco není, není, jak to získat, to je logické, a to tady mnozí z vás namítali, tak to prostě je, je to ten příběh o té dlani, kde ten chlup nevytrhnete. Nicméně děláme všechno pro to, aby pokud tam nějaký chlup byl, tak aby byl pro pacienty v České republice, a ten zákon je součástí toho systému.

Tady padala kritická slova na SÚKL a samozřejmě reorganizace, respektive posílení a zvýšení odpovědnosti SÚKLu za to, aby opravdu chránil české pacienty, aby opravdu chránil ten trh, bránil vývozům – tady upozorňuji na to, že SÚKL je ten, který má a musí informovat ministerstvo, že je nějaký lék ohrožen, a že tedy je potřeba nařídit zákaz vývozu. Ono se to stalo u některých léků a my jsme okamžitě ten zákaz vývozu nařídili cestou tedy odboru Ministerstva zdravotnictví a SÚKL je zase jediný orgán, který ze zákona toto může kontrolovat a dávat pokuty a opravdu v některých případech k tomu došlo.

Nicméně připomínám, když jsme se bavili o té historii, tak na zdravotním výboru nás SÚKL ještě v listopadu, tuším, a v médiích informoval, že žádný problém není, léků je dostatek, zásoby jsou dostatečné a žádné výpadky nehrozí. To znamená, tady je potřeba, aby měl i SÚKL nástroje, a ty v tom zákonu jsou, aby je mohl využít, a samozřejmě jedním z těch kroků bude i jakási reorganizace SÚKLu v tom smyslu, že musí mít podstatně větší odpovědnost za to, aby ty informace, které dostávají lékaři, byly řekněme v daleko lidštější formě. Asi všichni z nás, co – já jsem radiolog, ale vy, co jste doopravdičtí lékaři, tak víte, že když dostáváte ty informace o nedostupných lécích od SÚKLu, tak to vždycky je dlouhý seznam, těžko se v tom hledá. Aby byla rychlejší jaksi a lepší komunikace s těmi firmami a větší tlak na to, aby opravdu se ty dodávky zvýšily.

Na druhou stranu, a tady bych chtěl pochválit jak EMA, tak SÚKL, opravdu je na prvním místě potřeba ochrana pacientů. My opravdu nemůžeme dovézt léky z kterékoliv země. Já jsem si našel jeden z mnoha tragických případů, kdy nejenom v zemích, jako je Indonésie nebo

Gambie, ale v zemích, jako je Uzbekistán, a to už není z pohledu řekněme Evropy až tak daleko, došlo, tuším že v loňském roce, k velkému množství úmrtí u dětí. WHO to zveřejnila tak, že vyzvala k ochraně před nebezpečnými sirupy proti kašli, které vedly k tomu, že došlo k úmrtí 300 dětí ve třech zemích. Tři set dětí ve třech zemích! Ty sirupy byly od jedné farmaceutické firmy. Tady v tom článku, který cituje WHO, tak se říká, že byly z Indie. Takovýchhle textů je hodně, a proto je potřeba pečlivě kontrolovat výrobu, aby ta výroba odpovídala pravidlům, která chrání pacienty, a proto ten proces nemůže být rychlý, na což tady někteří vystupující upozorňovali, že ten proces trvá i rok. Jsou ale země, kde ten proces může být rychlejší, protože mají schválení a mají nějaké předběžné schválení EMA, nebo už někdy dodávaly. Typicky jsou to japonské firmy a podobně právě pokračují ta jednání s korejskými firmami, protože bychom chtěli, aby z té Koreje se opravdu ty léky do Evropy, respektive do České republiky dostaly.

To je snad k tomu všechno. Já bych tedy ještě jednou požádal, vážené dámy, vážení pánové, o vstřícný postoj k této legislativě a o schválení zkrácení doby projednávání. Věřím, že ta diskuse – a ta vaše vystoupení mě na to upozornila – bude velmi bouřlivá. Já jsem připraven přijmout jakýkoliv smysluplný, rozumný pozměňovací návrh, který podpoří a ochrání české pacienty, protože předpokládám, že to je to jediné, o co nám všem jde. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane ministře. Pan zpravodaj má zájem o závěrečné slovo? Nikoliv. Já bych poprosil, jestli byste se mohli ztišit v sále, za chvíli budeme hlasovat.

Takže nyní se budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání výboru pro zdravotnictví jakožto výboru garančnímu. Navrhuje někdo přikázání jinému výboru jakožto garančnímu? Nikdo. Přistoupíme tedy k hlasování. Zagonguji.

Takže kdo tedy souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání výboru pro zdravotnictví jakožto garančnímu výboru?

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 21, přihlášeno bylo 175, pro bylo 159, proti nikdo. Přijato. Konstatuji tedy, že návrh byl přikázán k projednání výboru pro zdravotnictví jako garančnímu výboru.

Organizační výbor nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru. Má někdo návrh na přikázání dalšímu výboru či výborům k projednání? Nevidím.

V tom případě budeme hlasovat ještě o zkrácení lhůty, a to na 30 dní.

Zahajuji hlasování. Táží se, kdo je pro zkrácení lhůty na 30 dní?

Hlasování číslo 22, přihlášeno bylo 175, pro bylo 92, proti 4. Výsledek: přijato.

Děkuji všem za spolupráci.

Můžeme přistoupit k dalšímu bodu, číslo 10. Jedná se o

10.

Návrh poslance Martina Kupky a dalších na vydání zákona, kterým se mění a ruší některé zákony v souvislosti se zrušením Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře /sněmovní tisk 454/ – první čtení podle § 90 odst. 2

Upozorňuji, že je navrženo, abychom s návrhem zákona vyslovili souhlas již v prvním čtení. Stanovisko vlády jsme obdrželi jako tisk 454/1. Já prosím, aby předložený návrh uvedl za navrhovatele pan ministr a pan poslanec Martin Kupka. Máte slovo. A prosím všechny v sále, aby se ztišili. Ještě jednou prosím všechny, aby měl pan ministr prostor pro představení návrhu. Děkuji.

Ministr dopravy ČR Martin Kupka: Vážený pane předsedající, vážené paní kolegyně, vážení páni kolegové, dovoluji si předložit návrh, který je vlastně poměrně jednoduchý. Souvisí se snahou zjednodušit a zrušit zbytečné úřady. V tomto případě se jedná o malý úřad, jehož agendu ale v plném rozsahu převezme Úřad pro hospodářskou soutěž. Je to tedy v tomto případě Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře. Ten úřad vznikl zákonem v roce 2016 s tím, že jeho posláním i na základě evropské legislativy je dohlížet například na férovost přístupu k drážní a letecké dopravní infrastruktuře a zároveň k jejímu užívání. Stejně tak je jeho kompetence užívání zařízení služeb na drážní dopravní infrastruktuře a přístup k těmto zařízením, taktéž cenová kontrola v oblasti užívání drážní dopravní infrastruktury a zařízení služeb a konečně poskytování podpory provozování evropské služby elektronického mytného.

Od počátku loňského roku se snažíme vytipovat konkrétní agendy a zároveň konkrétní úřady či instituce, které v tuto chvíli nejsou nezbytně třeba a kde jejich zrušením či sloučením by bylo možné zajistit stejně kvalitní výkon veřejné služby a zároveň ale uspořit finanční prostředky. Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře patří vůbec k nejmenším úřadům svého druhu, zaměstnává 23 lidí, 23 systemizovaných míst, přičemž 6 míst, tedy jedna čtvrtina, souvisí se samotným provozem toho úřadu či s jeho řízením. A to jsou přesně místa, která je možno ušetřit, aniž by zároveň došlo k jakému ohrožení nezávislosti výkonu té agendy. To je to podstatné. Tu agendu Česká republika už z důvodu evropské legislativy musí garantovat a musí ji zajišťovat.

Na základě hledání opravdu reálných úspor v rezortu jsme prověřovali, jak zmiňuji, od počátku loňského roku možnosti, kde by bylo možné ušetřit. Navrhli jsme už v těch uplynulých měsících úsporu celé řady nadbytečných agend. V tomto případě jsme prověřovali možnosti zapojení té agendy do některého z jiných rezortních úřadů. To ale možné není, protože je třeba zachovat nezávislost na instituci Ministerstva dopravy i ministra dopravy. V tomto případě jsme se vydali vlastně jediným možným směrem, který jednak připouští evropská legislativa, jednak podobným směrem se vydala většina států, které tu agendu musejí zajistit, a to je nějaká obdoba antimonopolního úřadu.

Tady chci zároveň zdůraznit, že zapojením do Úřadu pro hospodářskou soutěž dochází kromě úspory těch provozních nákladů, úspory provozních míst zároveň k větší efektivitě rozhodování a zároveň možnosti v tomto směru zajistit to, aby se nepřekrývaly velmi podobné agendy, a to, že lidé budou moci vlastně podobné záležitosti vyřizovat na jednom místě. Jde v tomto smyslu opravdu o efektivní vyloučení překryvu těch kompetencí a provázanost zmíněné agendy. Zmiňoval jsem, že dojde k úspoře 6 míst. Celkem to může včetně odvodů představovat 6 milionů korun ročně. To jsou konkrétní dopady.

Zmíním ještě jednu podstatnou věc. Už jsem naznačil, že jsme hledali instituci, kde bychom dokázali zajistit nezávislý výkon těch agend včetně přesných nastavení parametrů té instituce. A tady chci zároveň zdůraznit, že Úřad pro hospodářskou soutěž v tomto směru je institucí, která dokonce bude mít z hlediska nastavení těch agend vyšší míru nezávislosti. Zatímco v případě Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře rozhodovala vláda o jmenování předsedy úřadu na základě výběrového řízení, tak v případě Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, abych zmínil přesně název té instituce, tak v takovém případě rozhoduje o jmenování prezident na základě návrhu vlády. V tomto směru i ten principiální parametr, požadavek nezávislosti, je plně naplněn.

Chtěl bych vás požádat o souhlas s tímto návrhem zákona, který povede k úspoře finančních prostředků, k větší efektivitě fungování veřejné správy. Nedojde k žádnému ohrožení dohledu nad férovostí přístupu k dopravní infrastruktuře. Jsem přesvědčen o tom, že stát má prostě hledat úspory na místech, kde je to opravdu namístě, a tady jsem přesvědčen o tom, že se to v podobě toho návrhu zákona opravdu potkává. Děkuji za pozornost a jsem samozřejmě připraven odpovídat na vaše otázky a doplnit to zdůvodnění, proč ta úspora v tomto případě je namístě.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Prosím, aby se slova ujal rovněž zpravodaj pro prvé čtení, pan poslanec Tesařík. Máte slovo.

Poslanec Antonín Tesařík: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážení členové vlády, milé kolegyně a kolegové, dámy a pánové, dovoluji mi, abych navázal na úvodní vystoupení pana ministra a krátce představil tisk č. 454, jehož předmětem je návrh skupiny poslanců Martina Kupky, Ondřeje Lochmana, Antonína Tesaříka, Jiřího Slavíka a Jakuba Michálka na vydání zákona, kterým se mění a ruší některé zákony v souvislosti se zrušením Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře.

Jak už uvedl pan ministr, tak tato navrhovaná právní úprava navazuje na záměr vlády zrušit Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře a přenést výkon jeho působnosti a kompetence na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který vláda vzala na vědomí svým usnesením č. 143 ze dne 22. února 2023. Ke sněmovnímu tisku 454 vydala následně vláda souhlasné stanovisko, které bylo rozesláno poslancům 27. června 2023 jako sněmovní dokument (tisk) číslo 454/1. Řekl bych, že pokud jde o působnost a kompetenci Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře, tak pan ministr toto velmi podrobně popsal, co je jeho úkolem. Jenom bych zdůraznil, že vznikl na základě evropské legislativy, čl. 55 směrnice 2012/34/EU v tom dle zákona roku 2016.

Přijetím navržené právní úpravy se očekává především ekonomická a personální úspora v rámci soustavy ústředních správních orgánů, tedy efektivnější využití lidských i finančních zdrojů ve státní správě. Pro tento účel se předpokládá také výhoda využití právního a administrativního zázemí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, tedy silného etablovaného úřadu v rámci Evropské unie. Rád bych zdůraznil také to, co zde již zmínil pan ministr, že varianta zřízení této agendy v rámci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže byla zvažována již v době zakládání Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře v roce 2016. Na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže bude převedeno 17 zaměstnanců ÚPDI. Řeknu to teď zkráceně, celkově má Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře 23 zaměstnanců. Tato pracovní místa budou zrušena. Dále se sloučením obou správních orgánů odstraní riziko překrývání kompetencí, bude zajištěna jednotnost výkladu soutěžních předpisů a naváže se na dosavadní blízkou spolupráci obou úřadů, a to bych také zdůraznil, která je již nyní zakotvena v § 7 rušeného zákona o ÚPDI.

Pokud jde o shrnutí, navrhovaná právní úprava tedy obsahuje zejména zrušení zákona č. 320/2016 Sb., o Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře, změnu zákona o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č. 273/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a změny některých dalších zákonů, ve kterých je činnost Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře regulována a které jsou obsaženy právě v tomto sněmovním tisku.

Účinnost navrhované právní úpravy je stanovena již na 1. ledna 2024. K tomuto datu účinnosti bylo přistoupeno proto, že vláda ve výše zmíněném usnesení ze dne 22. února 2023 vzala na vědomí záměr zrušit ÚPDI již do konce roku 2023. Z toho důvodu bylo původně předkladatelem navrhováno, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s předmětným návrhem zákona souhlas již v prvním čtení dle § 90 odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. V případě dvou přechodných ustanovení – a už směřuji k závěru – která jsou obsažena v návrhu zákona, je předvídáno provedení nezbytných kroků ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ještě v závěru tohoto roku. Jsou to ta přechodná ustanovení týkající se nové systemizace služebních míst a změn organizační struktury tohoto úřadu, tak mají nabýt účinnosti dříve, a to dnem následujícím po dni vyhlášení navrženého zákona.

Tolik tedy k mojí zprávě zpravodaje. Doporučuji tisk k projednání. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane zpravodaji. Tímto otevírám obecnou rozpravu, do které se přihlásil pan Karel Sládeček. A vidím zde jedno přednostní právo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo. Pane místopředsedo, pane ministře, dámy a pánové, budu velmi stručná. Jak jsem avizovala, jménem klubu hnutí ANO dávám veto podle § 90 na projednání tohoto návrhu zákona v prvním čtení. Odůvodňuji ho tak, že v podstatě tento úřad, který byl zřízen, tak se kdysi zřizoval po nějaké debatě v době našeho vládnutí. My rozumíme některým argumentům, ale chceme, aby se to prodiskutovalo ve všech třech čteních včetně příslušných výborů. Takže podávám toto veto. A doplním ho, pane místopředsedo, hned vám to doručím, doplním ho 55 podpisy poslanců hnutí ANO. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ano. Děkuji. Čili pokračujeme v běžném režimu. V tuto chvíli jenom opakuji, že jsme v obecné rozpravě a máme zde dva přihlášené, a to je pan poslanec Sládeček a poté pan poslanec Kolovratník. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Karel Sládeček: Děkuji, pane předsedající. Milé dámy a pánové, předkládaný návrh zákona si dává za cíl zrušení Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře a přechod jeho působnosti na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Přijetím navržené právní úpravy má dojít především k ekonomické a personální úspoře v rámci soustavy ústředních správních orgánů, tedy k efektivnějšímu – to je hrozné slovo – využití lidských i finančních zdrojů ve státní správě. Chtěl bych říct, že hnutí SPD je pro, avšak rovněž požadujeme, aby byl návrh projednán v řádném legislativním procesu, tedy se připojujeme k vetu projednávání ve zkráceném režimu. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ano. Děkuji. A nyní pan poslanec Kolovratník.

Poslanec Martin Kolovratník: Dobrý večer. Děkuji za slovo. Tady k tomu tématu svoje vystoupení asi uvedu takovými dvěma příslovími. Jedno říká: Cesta do pekla je nebo může být dlážděna dobrými úmysly. Druhé přísloví, které mě napadá: Ďábel je ukryt v detailu.

Navážu na to, co zmínila před malou chvílí paní předsedkyně Schillerová, že tohle je úřad, který vznikl za našeho vládnutí, za předchozí vlády, za té první vlády s účastí ANO, tedy v roce 2016. Bylo to volební období 2013 až 2017. Úřad vznikl v roce 2016. Mně je to téma velmi blízké, protože jsem v té době byl zpravodajem toho zákona, takže velmi dobře si pamatuji debaty i uvnitř tehdejší koalice a i s vámi, nebo aspoň s některými z vás, pana předsedu Adamce, i ten tu v té době byl, tehdy tedy v roli opozice, když jsme na hospodářském výboru vznikl tady toho úřadu diskutovali. A potvrzuji to, co zaznělo od pana zpravodaje, že opravdu v tom roce 2016 byla diskutována mimo jiné i varianta zřídit nebo začít organizovat, realizovat tyto agendy právě pod Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. To potvrzuji.

V té debatě byla ještě druhá varianta, nebo vlastně třetí, a to pověřit těmito agendami stávající Drážní úřad – po vzoru Slovenska, tam je to nazváno Dopravný úřad – a rozdělit stávající agendy Drážního úřadu tak, jak je známe dnes, kdy spadají do rezortu dopravy s tou nezávislou částí výkonu ústředního orgánu státní správy. Při znalostech tehdejších jsme dovozovali, že by to mělo být možné.

Nakonec tehdy padlo rozhodnutí pro zřízení nového úřadu. Jedním z argumentů byla právě ta jeho malá velikost, 20, 23 zaměstnanců, něco kolem 20 do 25 milionů rozpočet. A ten úřad vznikl, začal fungovat. Dnes již tedy minulý předseda, pan Kodým, se ujal funkce, byl jmenován 17. února 2017 na dobu šesti let. A tohle je jeden z mých prvních argumentů, proč nemohu souhlasit, proč ten návrh zatím nemá moji podporu. Pan ministr argumentuje úsporami. A jakkoliv vždycky vás jako opozice – byli bychom sami proti sobě, byli bychom nekonzistentní, kdybychom říkali ne. To znamená, jakkoliv vás jako opozice vždycky podpoříme s vytvářením úspor nebo se spořením, tak ale prosím, buďme zde upřímní, pane ministře a kolegové, bavíme se ani ne v tom letošním roce, ani v příštím, možná od roku 2025,

jak jsem pochopil, postupný převod agend vycházel z vámi dodaných materiálů o úspoře nějakých zhruba 6 milionů korun. Šesti milionů proti celkové robustnosti státního rozpočtu ve výši 2 bilionů, tak si sami zkuste vynásobit, jak malinké, mizivé promile, možná malá část promile v tom celkovém rozpočtu ta úspora je.

Můžete ale samozřejmě namítat, že politika je o symbolech, je to jistý symbol, za kterým chcete jít, OK. Ale já to, co budu sporovat a co budu prosit a žádat pana ministra o vysvětlení, a věřím, že bude korektní a že tak, jak mi přislíbil tady na mikrofon, dá transparentně ty odpovědi, tak budou dvě témata.

První téma se týká té časové osy projednání a druhé pak tomu obsahu změny. Já začnu u té časové osy. Jak jsem řekl, ten bývalý předseda, jemu to funkční období končilo letos v únoru 2023. A možná té naší debatě, této debatě, napomůže to, že já jsem podával už 19. června interpelaci přímo na pana premiéra Fialu, která, předpokládám, byla na Úřadu vlády zpracována ve spolupráci s Ministerstvem dopravy, a ta interpelace, všechny ty otázky byly zodpovězeny a v mnoha případech mnohé naznačily, otevřely a ukázaly, že ta moje kritika, ty obavy jsou skutečně oprávněné, kolegyně a kolegové. Takže teď v tom svém vystoupení budu citovat právě z odpovědí, které jsem dostal z té interpelace.

Ministerstvo dopravy vědělo, že se blíží ten únor letošního roku, tedy správně vypsalo, bylo to těsně před Vánoci 21. prosince 2022, výběrové řízení, lhůta pro podání přihlášek do toho výběrového řízení byla letos 11. ledna. Prvního a 7. února proběhly pohovory se třemi uchazeči. A podle mně dostupných informací měl být po těch pohovorech vybrán nebo potvrzen ten tehdy dosavadní předseda, pan Kodym, který měl pokračovat ve výkonu té funkce. A tady je klíčový moment, na který se vás, pane ministře, budu ptát. Je prokazatelné a je doložitelné, a vidíme to v tom systému, že vy, respektive Ministerstvo dopravy vložilo do eKLEPu 13. února návrh usnesení pro pana premiéra ke jmenování pana Pavla Kodyma, novému jmenování, znovujmenování, předsedou tohoto úřadu. Vy jste za dva dny, 15. února, tento návrh usnesení stáhl na tu vládu, 15. února se to nedostalo a bylo to skartováno. Teď cituji z eKLEPu. A týden nato, 22. února, vláda rozhodla, také již zde zmíněným usnesením číslo 143, ne že to schvaluje, ale že pozor, bere na vědomí, a i toto je podle mého názoru ten zásadní detail – bere na vědomí další postup. A v tom návrhu dalšího postupu bylo tedy řečeno, že dojde k nějakým legislativním změnám, úpravám a tak dále, které jste vy, a to je další, ale zásadní detail, ne vládním návrhem, ale poslaneckým návrhem jako skupina poslanců připravili a dali do systému jako tisk 454 23. května.

Takže tady vás, pane ministře, žádám o otázku na dvě odpovědi. Za prvé, pokud v té interpelaci a pokud ve vašem vysvětlení informujete a hovoříte o tom – a vy jste to řekl v tom svém úvodním slově – že jste tady tu věc zvažovali ne od začátku letošního roku, ale od začátku roku předchozího, pak tedy chápu, že jste se té agendě – a to mohu respektovat a budu respektovat – věnovali v souladu s programovým prohlášením vlády a s vaší, tou strategickou snahou o úspory. Začátek loňského roku je začátek roku 2022, tedy krátce po nástupu do funkce. Tak se ptám, jestliže jste na začátku ledna 2022 – opět vycházím z těch odpovědí na svoji interpelaci – vy jste vydal úkol předložit návrhy redukcí agend včetně legislativních změn, bylo to poradou vedení Ministerstva dopravy, tak moje první otázka je, proč už tehdy, v tom období od ledna 2022, nebyl tento úřad přizván k těm debatám? Proč s ním nikdo nekomunikoval?

Z mně dostupných informací se dozvídám, že ÚPDI nebyl po celou dobu toho roku 2022 k této debatě přizván. A dokonce, jak uvedlo Ministerstvo dopravy v oznámení o vyhlášení na to výběrové řízení, které jsem tedy zmiňoval, 21. prosince, tak přímo v textaci toho výběrového řízení bylo citováno, že předseda by se měl – cituji – "podílet na přípravě, popřípadě i projednávání návrhu legislativní i jiné koncepční povahy týkající se působnosti úřadu a má poskytovat podporu pro strategické a koncepční rozhodování vlády týkající se úřadu". Tady je tedy protimluv. Pokud vy jste zadal úkol, že chcete šetřit v celém rezortu dopravy, proč – a sami jste to vlastně i zmínili, respektive napsali do podkladů k výběrovému řízení, proč – a teď já to

chci odosobnit, není to o panu Kodymovi, ale o úřadu jako takovém – proč s ním po celou dobu nikdo nejednal a nediskutoval ty možné změny? To je první otázka.

Druhá otázka, časová. Co se tedy stalo mezi 13. a 15. únorem? Co se stalo mezi 13. a 15. únorem, že 13. února, tedy chápu, že bylo dokončeno výběrové řízení, dokonce bylo dokončeno tak, že Ministerstvo dopravy připravilo do eKLEPu návrh usnesení pro pana premiéra, a najednou 15. února toto usnesení bylo skartováno a 22. února vláda rozjíždí formou, že bere na vědomí jakousi legislativní změnu, která je následně připravována pouze formou poslaneckého návrhu, bez širšího projednání, bez mezirezortního připomínkového řízení a tak dále. Takže to je moje první otázka. Víím, že bude zodpovězena, pak se ještě přihlásím s další. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopec: Děkuji pěkně. To byl zatím poslední přihlášený do obecné rozpravy. Hlásí se někdo další? Pan ministr se hlásí. Prosím.

Ministr dopravy ČR Martin Kupka: Já bych možná poprosil, abych odpověděl v závěrečném slovu, položit i tu druhou otázku.

Místopředseda PSP Jan Skopec: Hlásí se pan poslanec Kolovratník. Ano.

Poslanec Martin Kolovratník: Tak určitě z toho nechci dělat interpelaci. Respektuji nebo kvituji návrh pana ministra, že na tomhle se určitě dohodneme. Tak ono to totiž na sebe navazuje, ta časová osa. Tak obsah změny, ten věcný obsah tohoto návrhu. Já, pane ministře, opět budu při své argumentaci vycházet z materiálu, který nemám z médií nebo z nějakých domněnek a debat, jsou to oficiální materiály, které jsem obdržel od vás a od Ministerstva dopravy, respektive od Úřadu vlády v rámci té písemné interpelace.

Váš úřad, předpokládám, že autorem toho materiálu byl vrchní ředitel pro legislativu, pan Jakub Kopřiva, tak v materiálu, kterým Ministerstvo dopravy obhajuje, že tady tu změnu nebo tady tu reorganizaci nelze přesunout pod Drážní úřad, tak v tom materiálu píšete – opět cituji váš materiál: "Návrh na sloučení s Drážním úřadem musíme odmítnout, nezohledňuje totiž působnost ÚPDI v celé jeho šíři. Jak bylo zmíněno, letecká doprava, podpora elektronického mýta a tak dále. Není možné bez předchozího zvážení a důkladného vyhodnocení všech dopadů, zejména v souladu s unijním právem personálních, finančních či provozních dopadů, počítat se svěřením působnosti ÚPDI bez rozpravy, bez mezirezortního připomínkového řízení jiným již existujícím správním úřadu."

To znamená, že v materiálu z Ministerstva dopravy, který byl zpracován, připraven v listopadu 2022, tak to vidím i v té interpelaci, bylo ještě Ministerstvo dopravy názoru, že před tím započítáním slučování změny agend a tak dále je nutno posoudit ten soulad nejenom s unijní legislativou, konkrétně je to evropská směrnice 2012/34 EU, o jednotném železničním prostoru, tak vy jste v listopadu 2022, abych to zkrátil, říkali, že tohle se musí posoudit, porovnat jak s unijním právem, tak i s naším kompetenčním zákonem, přesto 17. ledna 2023 v průběhu toho výběrového řízení posíláte dopis na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže panu předsedovi Mlsnovi, jestli by to tedy zvládl a jestli s ním můžete počítat. No, to se na mě nezlobte, pane ministře, to je další rozpor v té vaší argumentaci a v tom vysvětlování, jak jste to tedy vlastně mysleli, jak jste to zamýšleli. V některých materiálech říkáte, že to není jen tak možné, že to musíte posoudit. Pak náhle takhle rychle rozhodnete. A opět to rozhodování tedy míří bohužel do toho února 2023.

A asi poslední můj dotaz, určitě se k tomu vrátíme, pokud proběhne, byť zkrácený, řádný legislativní proces. Tady půjdu trochu více do detailu té zmíněné evropské směrnice. Já jsem si ji dnes odpoledne pročítal. Týká se to oddílu IV článku 55, který právě definuje ten regulační

subjekt. On připouští možnost – abych byl korektní. Ta evropská směrnice opravdu připouští možnost s jiným kontrolním orgánem, úřadem, centrálním úřadem státní správy, to tam je, ale na druhou stranu v odstavci říká, že osoby odpovědné za rozhodování toho kontrolního orgánu musí být jmenovány na základě jasných a transparentních pravidel, jež – a podtrhuji – zajišťují nezávislost na vládě nebo ministerské radě nebo na jiném veřejnoprávním subjektu, jenž ve vztahu k regulovaným subjektům uplatňuje vlastnická práva.

Takže to je, pane ministře, moje další otázka. Jak tady chcete pro případné dotazy Evropské unie, může to být Evropská železniční agentura, Evropská komise a další, jak odpovíte, že to výběrové řízení neřízení, kdy jste nakonec rozhodli o tom, že předsedu nejmenujete, jak odpovíte na to, že tato rozhodnutí opravdu jsou nezávislá na vládě nebo ministerskému orgánu? Protože já tady bohužel tu závislost cítím. A ono těch otázek by bylo více. Asi možná poslední a věřím, že i té se tedy zhostíte. Podle mého názoru jsme v tuto chvíli potenciálně v právním a výkladovém vakuu, protože vy jste se rozhodli z nějakých důvodů nejmenovat do funkce toho předsedu, pouze jste pověřili řízením místopředsedu, předpokládám tedy, že chcete překlenout to období do 1. 1. roku 2024. Ale opět, pokud se podíváte do souvisejících judikatur a do té evropské směrnice, tak tam je docela jasně napsáno, že manažer, člověk, který je dočasně jmenován, pouze pověřen řízením, nemůže jménem toho regulačního subjektu učinit žádná rozhodnutí, závazná rozhodnutí, která třeba pak mohou být napadána u soudu a podobně. To je moje poslední otázka – jestli jste si tady toho rizika vědomi. A jaké vůbec má pokyny ten stávající pověřený ředitel, má-li nějaké? Děkuji za odpovědi.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji, pane poslanče. A nyní se hlásí pan ministr. (Hlas mimo mikrofon.) Závěrečné slovo. Tak se ptám, zda se ještě někdo hlásí do obecné rozpravy? Není tomu tak, obecnou rozpravu končím. A ptám se tedy na zájem o závěrečná slova? Pan předkladatel? Pan ministr. Prosím.

Ministr dopravy ČR Martin Kupka: Zkusím velmi věcně odpovědět na otázky, které zazněly. My jsme skutečně prověřovali, a to přesně odpovídá i dikci toho interního materiálu, na jehož konci právě bylo konstatování, že sloučení s Drážním úřadem není možné z mnoha důvodů. Já jsem to zmiňoval i ve svém úvodním slově. Jednak proto, že kompetence Drážního úřadu se nevztahují na leteckou dopravu, tedy například na přístup k letecké infrastruktuře, ale zároveň postavení Drážního úřadu je přímo závislé na Ministerstvu dopravy, a nesplňovalo by tedy podmínku nezávislosti.

Na to konto jsme v listopadu znovu prověřovali další instituce. Zároveň jsme řekli, že není možné zachovat v tomto směru nejistotu nebo vzduchoprázdno ve vztahu k ukončenému mandátu těch šesti let současného, dosavadního, tedy tehdejšího předsedy úřadu, proto pokračoval řádně ten proces výběrového řízení. A spolu s tím jsme prověřovali právě možnost toho, jak by odpovídala dikci evropské legislativy ta varianta zapojení do Úřadu pro kontrolu hospodářské soutěže. A tam se potvrdilo, že ta nezávislost bude dokonce větší, přesně tak, jak je v požadavku Evropské unie, protože pokud se praví, že je třeba zajistit nezávislost na vládě, tak v případě předsedy Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře, ten je jmenován vládou. V případě předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je jmenování v pravomoci prezidenta na základě návrhu vlády. V tomto směru tedy nepochybně se evropská legislativa, evropské podmínky naplňují víc.

Ptal jste se, co se odehrálo mezi 13. a 15. únorem. To má do značné míry prozaický důvod. Já jsem se jednání vlády 15. února nemohl účastnit, byl jsem v zahraničí a k tomu rozhodování jsem se vrátil znovu po týdnu, kdy to vláda projednala. Zhodnotili jsme právě všechny ty podmínky a právě náležitosti možného přesunu a rozhodli jsme, že – v tomto případě vzali jako vláda na vědomí ten záměr zrušení úřadu a zapojení jeho agend pod Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, s tím, že bylo jasné, a to rozhodování se odehrávalo také na základě toho, že bychom chtěli stihnout konec roku i z důvodu úspor ve veřejných rozpočtech, byť jsou

samozřejmě malé, ale pokud bychom argumentovali tím rozsahem čísel, no tak to bychom pak nemohli udělat vlastně žádnou úsporu, protože každá úspora bude vždycky jenom dílem těch celkových nákladů na veřejnou správu a v tomto případě na výkon státní správy.

Zmíním ještě jeden důležitý aspekt, který s tím souvisí, když jste se ptal na to, jak skončilo výběrové řízení. To podle zákona určilo tři vhodné uchazeče. Na základě toho, že se blíží logicky i konec toho období funkčního pro samotný úřad, pokud se tedy rozhodneme pro přijetí zákona, tak se opravdu jeví jako racionální v tu chvíli nejmenovat na to období nového předsedu a pověřit řízením místopředsedu, který ještě navíc se jako úspěšný uchazeč v tom výběrovém řízení rovněž zapojil a umístil mezi těmi vhodnými uchazeči. Co se týče pověření, máme k dispozici celou řadu právních názorů, že to pověření v tomto smyslu s sebou nese veškeré kompetence. Ono to ani jinak být nemůže, protože i jiné úřady, jiné instituce musejí mít pro případ například nemoci, dlouhodobé nemoci předsedy či představeného, prostě musejí mít adekvátní náhradu i pro klíčová rozhodnutí, tak v tomto směru jsme přesvědčeni o tom, že nehrozí žádný výpadek v činnosti a výkonu rozhodování tohoto úřadu.

Jsem přesvědčený o tom, že opravdu zrušení toho malého úřadu a přenesení kompetencí je přesně správným, odpovědným krokem, který míří k úsporám a nijak neohrožuje výkon činnosti státní správy v té oblasti a nijak neohrožuje ani kvalitu veřejných služeb, férovost soutěže. Koneckonců antimonopolní úřad stejně v České republice jako v jiných státech je nadán právě kompetencí v tomto směru pískat férovou soutěž a v tomto směru dojde opravdu k tomu vyloučení zbytečného překryvu kompetencí a sjednocení všech agend pod jednou střechou a to nepochybně namísto je.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Ptám se, zda je zájem o závěrečné slovo ze strany zpravodaje? Není tomu tak. Návrh na vrácení nebo zamítnutí nebyl podán. Ještě pan ministr. Prosím.

Ministr dopravy ČR Martin Kupka: Já si ještě dovoluji, je mi známá informace o vetu pro projednání v devadesátce a dovoluji si navrhnout zkrácení lhůty na 30 dnů. Věřím, že to nenarazí, protože se opravdu jedná o poměrně jednoduchý legislativní návrh.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Dobrá, zaznamenal jsem si. Nyní se tedy budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Protože návrh na zamítnutí ani vrácení nebyl podán, organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání hospodářskému výboru jako výboru garančnímu. Navrhuje někdo přikázání jinému výboru jako garančnímu? Není tomu tak, takže přistoupíme k hlasování a budeme hlasovat o tom – mezitím jsem přivolal kolegy z foyer.

Budeme hlasovat o tom, zda bude hospodářský výbor jako výbor garanční. Snad ti, co chtěli, měli šanci dorazit.

Já tedy zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro takový návrh? Ať stiskne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 23, bylo přihlášeno 172 poslanců, pro hlasovalo 146, proti nebyl nikdo. Návrh byl přijat. A já konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání hospodářskému výboru jako garančnímu výboru.

Organizační výbor nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru. Ptám se, zda má někdo návrh na projednání tohoto tisku v dalším výboru? Není tomu tak.

Nyní bychom měli hlasovat o zkrácení lhůt. Pan ministr navrhl zkrácení lhůt o 30 dnů.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro takový návrh? Ať stiskne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 24, bylo přihlášeno 172 poslanců, pro hlasovalo 148, proti nebyl nikdo, zkrácení lhůt bylo schváleno.

Tím jsme vyčerpali bod číslo 10. Já se zeptám pana zpravodaje, jestli jsme všechno, co jsem měli, odhlasovali? Asi ano. Končím tedy projednávání bodu číslo 10. Děkuji navrhovateli i zpravodaji.

Přikročíme k bodu

11.

Vládní návrh zákona o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny /sněmovní tisk 515/ – první čtení podle § 90 odst. 2

Poprosím pana ministra financí, aby z pověření vlády předložený návrh uvedl. Pane ministře, prosím, ujměte se slova.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Děkuju za slovo, pane místopředsedo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, předkládám vám tisk, který je podle mě politicky poměrně jednoduchý, ale obsahově nesmírně komplikovaný. Mně to nedá, abych úplně nakonec svého vystoupení neocitoval ty jednodušší paragrafy předloženého tisku.

Nejdřív politický pohled. Naše vláda zažila de facto jako první francouzské předsednictví. V oblasti Ecofinu bylo klíčovou prioritou pro Francii, a to je bezesporu silná země v rámci EU, dotáhnout jednání o pilíři dva a implementovat pilíř dva pro členské státy. To se Francii nepovedlo z mnoha objektivních důvodů. My jsme si to zařadili mezi naše priority, ne na místo jedna, ale mezi top priority, protože jednak to předsednické trio Francie, Česká republika, Švédsko mělo i svoje cíle společné, které se u každého tria deklarují dopředu a představují společně. A opět to nebylo jednoduché. A jsem přesvědčen, že zejména díky tomu, že jsme my byli předsednická země, tak se to podařilo dojednat, protože my jsme použili metodu, kterou známe z Poslanecké sněmovny, vytvořili jsme balíček, do kterého jsme zařadili čtyři klíčová opatření na úrovni Evropské unie. V tom balíčku každá země měla svého favorita. Myslím, že bych asi nenašel zemi, která by měla favorita ve všech čtyřech dokumentech. Jenom připomenu, že to byla implementace druhého pilíře makrofinanční asistence pro Ukrajinu, Národní plán obnovy pro Maďarsko a další věci, které se týkaly třeba mírového nástroje v rámci EU.

Na Evropské radě 14. prosince, 17 dní před koncem předsednictví, se nám povedlo tu dohodu politicky uzavřít. Jak všichni víte, Evropská rada nehlasuje, ale poté to velvyslanci příslušní schválili. Bylo to oceňováno v rámci Evropské unie, zejména z Francie, jako velký úspěch společné práce. Je to vlastně interpretace mnohem složitějšího jednání ne na úrovni EU, ale na úrovni OECD, která probíhala mnoho let. A nakonec ta jedna vyústila z toho, že problematika, kterou bychom mohli nazvat ve dvou oblastech zdanění velkých nadnárodních korporací a něco, co bychom nazvali digitální daň, když se právě na tyto dvě oblasti rozdělila, na pilíř jedna a pilíř dva. Pilíř jedna se v těchto dnech snad povede uzavřít. Je otázkou, zda bude nutná implementace v rámci EU, nebo bude stačit dohoda na úrovni OECD.

Chci říct, že to je velmi komplikovaný text právě proto, pokud se na něm shodne více než 100 zemí, tak to nemůže být nic jednoduchého a bezesporu to odráží různé zájmy zejména velkých ekonomik. Nicméně jak pilíř jedna, který zatím bohužel nemáme v českém a nemůžeme mít v českém právním řádu, tak pilíř dva, který bychom touto implementací směrnice mohli dostat, zvyšují spravedlnost v daňovém systému, aby se daně pokud možno aspoň v nějakém poměru odváděly na území, kde ty daně vznikají. Myslím, že ten požadavek je oprávněný, není na něm nic nespravedlivého. Ale samozřejmě ti, kteří jsou na druhé straně, to znamená, že v jejich daňových systémech končí veškeré zisky firem, kde zrovna mají své

sídlo, tak pro ty to dobrá zpráva není. V tomto pilíři se pracuje s termínem efektivní míra zdanění právnických osob pro velké nadnárodní firmy, které jsou definovány obratem 750 milionů eur a výš ve dvou ze čtyř posledních zdaňovacích období.

Já bych řekl, že když se podíváte na ten dokument, jak je rozsáhlý, tak vlastně od politické dohody na úrovni Evropské rady uplynulo pouhých osm měsíců a čtyři dny, než tato implementace doputovala do Poslanecké sněmovny, myslím, že 18. srpna. Tento dokument – nemyslím, vím to, že 18. srpna, k tomu dotazu. Já jsem to chtěl jenom zarámovat, abychom věděli, kolik práce v tom je nejenom lidí, kteří na tom roky pracovali, a samozřejmě ta práce nezačala po příchodu naší vlády, ale probíhala mnohem, mnohem déle. To politické zadání bylo jednoduché, ale ta expertní jednání byla nesmírně komplikovaná. Uvědomme si, že to je rámec OECD. Mnozí z nás máme osobně zkušenost, jak komplikované je vyjednat mezi 27 členskými státy, a tady jich byla více než stovka.

Omlouvám se, já jsem si vzal podklady, které vám chci přečíst, z minulého bodu. Děkuju za toleranci tohoto drobného zdržení.

Asi začnu tím, jaké jsou odhadované dopady po plném náběhu. Odborníci, experti sami nevědí, jestli plný náběh bude po dvou, nebo třech zdaňovacích obdobích, bezesporu to nebude ve zdaňovacím období roku 2024. Myslím si, že ten parametr efektivní míra zdanění je vlastně spravedlivý, protože neutralizuje takové nástroje, jako jsou daňové prázdny a investiční pobídky, které si v největším rozsahu mohou dovolit nejbohatší ekonomiky. Čím bohatší ekonomika, čím silnější ekonomika, tím víc si může dovolit používání těchto nástrojů. Tím že se vlastně započte do efektivní míry zdanění, tím se v jistém směru kompenzuje ta nevýhoda, které mají menší a méně silné ekonomiky.

Teď pár slov jenom technicky k tomu návrhu zákona. Cílem návrhu zákona o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny je zavedení globálních pravidel proti erozi základu daně dohodnutých v rámci inkluzivního formátu OECD, která byla následně přijata jako směrnice Rady EU 2022/2523 14. prosince loňského roku, o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin podniků a velkých vnitrostátní skupin v Unii.

Návrh zákona je vlastně přidruženou součástí našeho ozdravného balíčku, který je současně taky projednáván v Poslanecké sněmovně. Návrh zákona je ryze transpoziční. Ustanovení, která nejsou vykázána, to znamená, že nejsou podtržena v tom textu zákona, jsou pouhým promítnutím změn a doplnění vyplývajících z dalšího vývoje výkladových dokumentů přijatých na poli OECD. Mimochodem poslední výkladový dokument z OECD jsme dostali tři dny před jednáním vlády a povedlo se nám to zapracovat do toho návrhu zákona. Sama evropská směrnice počítá s tím, že zákon bude takto upraven, a Evropská komise neformálně ubezpečila Českou republiku, že jsou tyto změny materiálu OECD v souladu se směrnicí.

Zákon je de facto transpoziční i v těch oblastech, které nejsou formálně vykázány jako transpoziční, to znamená, že nejsou podtrženy v tom textu tak, jak jsme zvyklí.

Zopakuji, že cílem zaváděných dorovnávacích daní je zajistit minimální efektivní úroveň zdanění velkých nadnárodních skupin, které mají roční výnosy 750 milionů eur nebo více ve dvou nebo ve dvou ze čtyř předchozích účetních období předcházejících zdaňovacímu období. V našem případě to budou zdaňovací období, když to stihneme k 1. lednu mít v českém právním řádu, tak to budou 2023, 2022, 2021 a 2020.

Úroveň minimálního efektivního zdanění je v souladu se směrnicí stanovena na 15 %. Na základě navrhovaných pravidel se mateřské entitě skupiny stanoví dorovnávací daň ve vztahu ke každému státu, ve kterém skupina působí a ve kterém je efektivní zdanění skupiny nižší než 15 %, případně se stanoví dorovnávací daň každé členské entitě skupiny v případě, že dorovnávací daň není stanovena na úrovni mateřské entity skupiny. Tyto dva způsoby zdanění zákon označuje pojmem přiřazovaná dorovnávací daň.

Návrh zákona vedle toho zavádí kvalifikovanou vnitrostátní dorovnávací daň označovanou jako česká dorovnávací daň... (Odminka pro hluk v sále.)

Místopředseda PSP Jan Skopec: Poprosím o klid v sále.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Kdybych vás rušil, tak mi řekněte.

Návrh zákona vedle toho zavádí kvalifikovanou vnitrostátní dorovnávací daň označovanou jako česká dorovnávací daň, jejímž účelem je zachovat primární právo České republiky na zdanění příjmů plynoucích ze zdrojů na jejím území. V návaznosti na různé daňové výjimky a podobná opatření se může stát, že by příjmy členské entity skupiny působící v České republice byly zdaněny efektivní sazbou nižší než 15 %, a tedy by se na ně vztahovaly dříve popsané dorovnávací daně zavedené v zahraničí, kam by také plynul výnos daně vztahující se k příjmům z České republiky. Česká dorovnávací daň tak zajišťuje, aby tyto výnosy byly zdaňovány u nás v České republice.

Česká republika v souladu se směrnicí českou dorovnávací daň zavést nemusí, ale samotným skupinám by se neulevilo, protože by přesto byly zdaněny na úrovni mateřských entit v zahraničí. Nezavedením této daně bychom dosáhli pouze toho, že by tyto skupiny byly stejně zdaněny v zahraničí a příjem by neplynul do českého státního rozpočtu, ale do státních rozpočtů podle sídla mateřské entity, to znamená úkor českých daňových poplatníků. Daň obdobnou české dorovnávací dani pak ze stejných důvodů zavádějí i další státy, které uplatňují globální pravidla.

Součástí návrhu zákona jsou též výjimky, které jsou stanoveny přímo směrnicí nebo jsou výsledkem dohody inkluzivního rámce pro BEPS, jejichž úkolem je snížit administrativní zátěž stanovení poplatníků dorovnávacích daní. Tyto výjimky jsou založeny na zjednodušených výpočtech a zjednodušených testech stanovených navrhovaným zákonem, při jejichž naplnění poplatník nebude povinen provádět komplexní výpočet dorovnávacích daní.

Navrhovaná právní úprava by tak měla mít celkový pozitivní dopad. V případě přiřazené dorovnávací daně, která zahrnuje globálně uplatňovaná pravidla pro zahrnutí zisku a pro nedostatečně zdaněný zisk, bude podle odhadů výnos činit nižší desítky milionů korun ročně, v případě české dorovnávací daně pak je pozitivní dopad odhadován ve výši 4 až 6 miliard ročně, pokud bychom zachovali sazbu 19 % příjmu z daně právnických osob, v případě, pokud dojde k navýšení na 21 % podle návrhu v jiném zákoně, je navrhovaný odhad po plném náběhu 2 miliardy korun ročně.

Účinnost zákona je v souladu s transpoziční lhůtou navrhována 31. prosince letošního roku. S ohledem na krátkou transpoziční lhůtu a skutečnost, že jde fakticky o ryze transpoziční předpis, vláda navrhla, aby Poslanecká sněmovna dala souhlas s vládním návrhem již v prvním čtení podle § 90 odst. 2 jednacího řádu, a tím bych vás chtěl poprosit o schválení podle tohoto paragrafu.

Jak jsem slíbil na začátku, odcituji, abych demonstroval, jak komplexní a současně složitý text máme před sebou, jenom několik odstavců, které já považuji za ty odstavce vlastně jednodušší v tom textu, to znamená ty, které vlastně nejsou tak složité jako některé další. Navíc obohacujeme český jazyk o nové výrazy, takže před tou implementací jsem se nesetkal se souslovím dorovnávací daň nebo česká dorovnávací daň.

Tak zkusme se tak jako náhodně do toho tisku podívat a říci pár těch paragrafů zejména o entitách, protože je to opravdu – například § 9, který se nazývá entita s prvkem daňové transparency. Pro účely dorovnávacích daní se rozumí a) entitou s prvkem daňové transparency entita, která je považována za transparentní ve státě, v němž je ustavena, pokud není daňovým rezidentem v jiném státě, v němž její příjmy nebo zisky podléhají zahrnuté dani; b) daňovou

transparentní entitou je entita s prvkem daňové transparency, která je považována za transparentní ve státě, ze kterého je entita nebo fyzická osoba, která v ní drží vlastnický podíl.

Chtěl bych upozornit i na důležitý odstavec § 1 písm. c): Reverzní hybridní entitou je entita s prvkem daňové transparency, která není považována za transparentní ve státě, ze kterého je entita nebo fyzická osoba, které v ní drží vlastnický podíl.

Takhle bych mohl pokračovat. Já jsem na tomto příkladě chtěl demonstrovat, že text je vysoce expertní, není vůbec jednoduchý, podle konzultací i s Finanční správou si s tím ty velké nadnárodní korporace poradí. Právě proto, aby si s tím poradily, tak je poměrně detailní a přitom poměrně složitý.

Já rozumím tomu, že opozice má právo, a je to logické, vetovat projednávání podle § 90 odst. 2. V tomto případě jsem tu citaci použil k tomu a poprosil bych opozici, aby to zvážili, zda je opravdu, zda tam jsou paragrafy, které můžeme opravit. Podle mě ne, když je to čistá transpozice. Tak můžeme opravit účinnost. My ji navrhuje tak, abychom splnili implementační lhůtu úplně přesně. Samozřejmě, pokud to opozice vetovat bude, tak pak bych navrhl zkrácení lhůty pro projednávání ve výběrech. Předpokládám, že to bude projednávat jako garanční výbor rozpočtový výbor.

Děkuji za pozornost i v tak pozdní hodině. Říkám, ten text není jednoduchý, a současně bych vás chtěl poprosit, zda byste nevážili schválení již v prvním čtení. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopec: Děkuji, pane ministře. Nyní poprosím, aby se slova ujal zpravodaj pro prvé čtení, kterým je pan poslanec Miloš Nový. Pane poslanče, prosím, máte slovo.

Poslanec Miloš Nový: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně a kolegové, předkládanou právní normu velmi pregnantně popsal pan ministr, takže já budu velmi stručný.

Návrh předkládaného zákona, sněmovní tisk 515, nám byl rozeslán 18. srpna tohoto roku. Jak uvedl pan ministr, návrh zákona je čistě transpoziční úpravou směrnice Rady EU 2020/2523. Cílem zavádění dorovnávacích daní je zajistit minimální efektivní úroveň zdanění velkých nadnárodních skupin a velkých vnitrostátních skupin, které mají roční výnosy 750 milionů eur nebo více ve dvou ze čtyř účetních období předcházejících zdaňovanému období. Úroveň minimálního efektivního zdanění je v souladu se směrnicí stanovena ve výši 15 %. Subsidiárně se stanoví dorovnávací daň každé členské entitě skupiny v případě, že dorovnávací daň není stanovena na úrovni mateřské entity skupiny.

Návrh zákona současně zavádí kvalifikovanou vnitrostátní dorovnávací daň, jejímž účelem je zachovat primární právo České republiky na zdanění příjmů plynoucích ze zdrojů na jejím území. Co se týče předpokládaného hospodářského a finančního dopadu, navrhovaná právní úprava by měla mít celkový pozitivní dopad. Inkaso této daně do státního rozpočtu je za současné výše daně z příjmů právnických osob 19 % odhadováno na cca 4 až 6 miliard korun. V případě, že se sazba této daně po schválení ozdravného balíčku zvýší na 21 %, měl by výnos této daně klesnout na 2 miliardy korun, neboť zvýšením sazby daně z příjmu právnických osob totiž dojde ke zvýšení efektivní míry zdanění českých členských entit.

Takže tolik mé stručné hodnocení a tím končím svoji zpravodajskou zprávu. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopec: Děkuji, pane poslanče. Nyní otevírám obecnou rozpravu, do které se přihlásili tito poslanci – nejprve s přednostním právem paní předsedkyně Schillerová.

Než dojde k mikrofonu, tak načtu omluvy. Pan poslanec Kott se omlouvá od 19.15 hodin z pracovních důvodů, paní poslankyně Mračková Vildumetzová od 18.50 hodin z rodinných důvodů a paní poslankyně Válková Helena od 19 hodin z rodinných důvodů. Tak to by byly omluvy.

A paní ministryně, máte slovo. Tedy paní předsedkyně, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Pane ministře, dámy a pánové, daně se platit mají. To byla jedna z hlavních myšlenek vlády, které jsem byla členkou jako ministryně financí. Bohužel v případě elektronické evidence tržeb si tato vláda tuto myšlenku neosvojila. Naopak raději podporuje šedou ekonomiku a v důsledku toho musí snižovat inkaso DPH o 16 miliard. To čerpám z tabulky, kterou jsme dostali od pana ministra financí začátkem července na rozpočtovém výboru.

Na druhou stranu alespoň v případě zákona o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny, tedy návrhu, který teď aktuálně projednáváme, si toto naše heslo pětkoalice osvojila a tento projekt, který se začal kdysi, ano, v minulosti, na kterém jsme začali pracovat – a jsem ráda, že to tady bylo zmíněno – tak byl dokončen. To je dobrá zpráva. Ostatně naštěstí tady není moc na výběr, pokud už ten projekt je dokončen – a já to skutečně považuji za úspěch, protože vím, jak byla těžká jednání, která kdysi tomu předcházela, že jsme se nakonec rozhodli, abychom vytvořili jakýsi politický tlak, navrhnout digitální daň, i když samozřejmě to nebylo šťastné řešení, neprošla tady v minulém volebním období, ale pracovali jsme a usilovali jsme právě o zajištění té globální minimální úrovně efektivního zdanění velkých skupin, která bude implementována ve všech členských státech.

Podstatou této dorovnávací daně – a já nebudu opakovat to, co říkal pan ministr – je omezit daňové praktiky velkých nadnárodních skupin, které jim umožňují přesouvat zisky do států, kde nepodléhají žádnému, nebo případně jen velmi nízkému a omezenému zdanění. Současně se tímto návrhem snažíme – a já tady použiju skutečně to množné číslo, protože já cítím, že jde o projekt, a nejenom cítím, je to tak, který byl pro mě jako ministryni financí zcela zásadní – zastavit soutěž týkající se sazeb daní z příjmu právnických osob tím, že bude zavedena globální minimální úroveň efektivního zdanění ve výši, tak jak bylo dohodnuto, to je implementace 15 %. Takže v tomto návrhu zákona se vychází ze základního předpokladu, že platit daně se má a že je to fér, a to je správně. Je to fér vůči českým občanům, ale také vůči podnikatelům, kteří poctivě odvádí na daních státu nemalé finanční prostředky.

Výhoda této iniciativy OECD je v tom, že tato pravidla budou implementována v rámci všech členských států EU, a tím pádem se negativní dopady na mezinárodní konkurenceschopnost České republiky nepředpokládají. Dnes navrhovaná předložená právní úprava tedy dopadne na všechny poplatníky daně z příjmů právnických osob, pokud jsou členy velkých nadnárodních skupin, anebo také velkých českých vnitrostátních skupin, pokud jejich zisky dosahují roční prahové hodnoty konsolidovaných výnosů alespoň ve výši 750 milionů eur, a to nejméně ve dvou ze čtyř výkazních období bezprostředně předcházejících zdaňovacímu období, na které dopadne.

Toto opatření vždy bylo součástí – já jsem o něm mluvila x-krát na různých úrovních – vždy bylo součástí naší konsolidace veřejných financí, kterou jsme plánovali, konsolidace, která nezabrdí hospodářský růst, konsolidace, která vytvoří férové podnikatelské prostředí v České republice. Fiskální dopady tohoto opatření měly být totiž ve dvou úrovních. Na jedné straně toto opatření mělo mít preventivní charakter, kdy by vedlo jednotlivé poplatníky daně k tomu, aby nepřesouvali zisky do jiných států, protože by z toho měli jen omezené výhody – a ostatně, opět zdůrazním, že toto platilo i o EET, to si dovolím opět ohrát svoji polívčičku. A druhý dopad byl kvantifikovatelný, a to v případě tuzemské dorovnávací daně až ve výši 6 miliard korun ročně pro státní rozpočet. Takže pro mě, si myslím, že to nejsou žádné drobné, i když vím, že je tam 4 až 6, ať mluvím spravedlivě.

Bohužel je jedním z mnohých negativních dopadů daňového balíčku, mimo zpomalení i tak již nedostatečného hospodářského růstu, i snížení inkasa dorovnávacích daní o dvě třetiny, a to, tak jak jsem se dočetla v podkladu Ministerstva financí, zvýšením sazby daně z příjmů právnických osob z 19 na 21 %, což navrhuje daňový balíček, to navrhuje Ministerstvo financí, budeme příští týden o tom jednat ve druhém čtení. Totiž má dojít ke snížení odhadovaného dopadu, a to na částku maximálně 2 miliardy korun ročně po plném náběhu opatření. A to je jeden ze základních problémů této vlády. Vy totiž konsolidujete tak – a zde se nebojím říct pochybně – že snižujete efekt opatření, která dávají význam, ve prospěch opatření, která ekonomice škodí.

Ale jak jsem říkala na začátku, platit daně je férové, platí to o malých podnikatelích a platí to x-násobně o nadnárodních skupinách. Proto také zákon o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní a vnitrostátní skupiny má naši podporu. To chci, aby tady jednoznačně zaznělo. Jenom je škoda, že v důsledku daňového balíčku se pozitivní dopad této daně na státní rozpočet snižuje až o 4 miliardy podle materiálu Ministerstva financí, to znamená zhruba o dvě třetiny.

A já jsem samozřejmě uvítala a samozřejmě jsem to zaregistrovala už v prosinci roku 2022, když končilo naše české předsednictví, že došlo ke shodě, považovala jsem to za velmi dobrou zprávu, jenom jsem měla pocit, že by ministerstvo o ní mohlo mluvit radostněji, ale to už je na vkusu každého z nás. A já si myslím, že o těch osm měsíců mohla být připravena úprava dřív, mohla být připravena, mohla být tady zaslána tak, abychom teď nebyli pod tlakem toho, abychom schválili tento zákon v takzvaném prvním čtení podle § 90 jednacího řádu. Já mám obavy o to, že tam mohou vyvstat nějaké problémy. Je to nová daň, myslím si, že to chce diskusi. Chce to diskusi v prvním, druhém, třetím čtení, chce to diskusi na výborech, technickou debatu, kterou tady dneska nepovedeme, tu povedeme právě na rozpočtovém výboru. Já navíc vnímám i námitku Komory daňových poradců, kteří namítají také, nebo dali zásadní připomínku proti schvalování v prvním čtení podle § 90.

Takže já vznáším veto k projednání podle § 90. Dovolím si vám, pane místopředsedo, doručit 54 podpisů poslanců za hnutí ANO, ale současně jedním dechem říkám, my nechceme tento zákon brzdit, my chceme, aby byl do konce roku schválen a stal se účinným tak, jak požaduje jeho předloha. Chceme jenom tu technickou debatu, chceme se o tom bavit, rozebrat si různé věci. Proto jsem svolná a budeme hlasovat pro zkrácení lhůt tak, aby toho bylo skutečně dosaženo. Takže doufám, že jsem vysvětlila svoje veto. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopec: Děkuji pěkně. Eviduji veto. Budeme pokračovat ve standardním projednávání.

S přednostním právem se hlásil nejdřív pan ministr Šalomoun a pak se hlásí s přednostním právem pan ministr Stanjura. Pane ministře, prosím.

Ministr pro legislativu ČR Michal Šalomoun: Děkuju. Vážený pane předsedající, dámy a pánové, já ještě zkusím, jestli některé aspekty té legislativy, která je opravdu v zásadě jako zvláštní, a je zvláštní kvůli tomu, co to je vlastně zač, protože tady máme před sebou jakousi mezinárodní daň a tady vlastně řešíme nějaký její dílčí výsek, který se bude uplatňovat vlastně na českém území. Pokud se podíváte na tu regulaci, tak opravdu to je materiál jako pro daňové fajnšmekry. Pokud jste tomu opravdu porozuměli z toho textu, tak tedy klobouk dolů, takových lidí vlastně jako moc neznám. Smysl to začne dávat v momentě, kdy si k tomu načtete ty směrnice, a ještě větší smysl to začne dávat v momentě, kdy si k tomu přečtete ještě ta výkladová stanoviska, ty guidelines OECD.

Proč to bylo navrženo v devadesátce. Tímto materiálem se jednak zabývaly pracovní komise Legislativní rady vlády, zejména komise pro finanční právo a pak i velká Legislativní rada vlády. A stála vlastně před jedním velkým problémem, co s tím textem a zdali ten text je nějakým způsobem, řekněme, reformovatelný. Jde totiž o to, že v tom klasickém legislativním

procesu, ať už v tom vládním, kdy se snažíte ten návrh zákona připravit pokud možno co nejlépe, a potom tady vlastně na té parlamentní půdě, kdy se snažíte, aby ten právní předpis, který přijímáte, nějakým způsobem opravdu zapadl do toho našeho právního řádu, a děláme to kvůli vlastně právní jistotě. Proto používáme ty procesy, které už máme nastavené, používáme ty instituty, které máme nějakým způsobem zažité. Těm výrazům, které používáme v právu, tak pokud možno jim dáváme stejný význam v celém právním řádu, někdy, když to nejde, tak jim dáváme aspoň jednotný význam v některých právních odvětvích.

Můžu říct, že tady jsme někde úplně jinde. Jak ta pracovní komise pro finanční právo, tak velká Legislativní rada se vlastně zabývala tím, jestli, když my se budeme opravdu úporně snažit ten text směrnice přetavit do té řekněme české cesty, do těch českých institutů kvůli právní jistotě, tak paradoxně těm adresátům, komu je to určeno, což jsou vlastně ty nadnárodní korporáty, ti největší giganti, tak těm to naopak vlastně velmi znepráhledníme. Takže to naše úsilí, které je motivováno právní jistotou, tak bude paradoxně generovat velkou právní nejistotu pro adresáty těch právních norem. Takže nakonec závěr jak pracovní komise pro finanční právo, tak velké Legislativní rady vlády byl, asi to dělat nebudeme, asi do toho budeme zasahovat velice poskrovnu, nejlépe vůbec, takže se snažme to nějakým způsobem vlastně opsat a tu českou cestu v tom vůbec nehledejme, protože bychom to tím opravdu velmi zatemnil. Paradoxně potom by vlastně ta daň se nemusela vybrat nebo ty subjekty by mohly být jako více zdaněny.

Takže proto byl i ten návrh té devadesátky, že vlastně v tom expertním pohledu vlastně v Legislativní radě vlády převládl, bych řekl, zcela dominantně názor, že na tom už vlastně není moc co vylepšovat. A čím to úsilí vylepšování bude úpornější a z toho českého pohledu úspěšnější, tak v tom mezinárodním pohledu to bude v zásadě horší. Takže takhle vysvětluji tu devadesátku. A opravdu tenhle přístup je vlastně netradiční. Chci vás na to jenom upozornit, je to vlastně taková legislativní zajímavost a myslím, že za 30 let se to při tvorbě legislativy nestalo, ale opravdu nemáme lepší cestu, jak z toho ven. Takže jenom trochu na vysvětlení, kde vlastně legislativně jsme.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní s přednostním právem pan ministr.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Tak jenom formálně, co jsem říkal v rozpravě. Navrhuju zkrátit lhůtu o 30 dnů na 30 dnů.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Ano, eviduji vaši žádost o zkrácení lhůt o 30 dnů na 30 dnů.

S faktickou poznámkou se už delší dobu hlásí pan poslanec Volný. Pane poslanče prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Jan Volný: Děkuju. Chtěl jsem mluvit hned po naší paní předsedkyni, protože to k tomu navazovalo. Já jsem si potom vyslechl pana ministra Šalomouna, no, vůbec jsem tomu nerozuměl, co chtěl říci.

Já jsem chtěl jenom podtrhnout to, proč jsme zavetovali tu devadesátku, respektive můj vnitřní pocit, i když je to tedy implementace, to je pravda, i když je pravda, že tam asi toho moc jinak nevymyslíme, ale pan ministr řekl správně, že to není vůbec jednoduchá materie, že je to komplikované a že si to musí prostě sednout a musíme si k tomu něco říct. Proto mi nebylo úplně jasné, že na jedné straně řekl, jak je to složité, na druhé straně chtěl devadesátku. To znamená, to jenom podtrhuji, co říká naše předsedkyně, a potvrzuji to, že tomu rozumíme, že to je potřebné a že to nebudeme v žádném případě nějak zdržovat a určitě podpoříme to zkrácení té doby projednání.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci. Vystřídali jsme se v řízení schůze. Na projednávání tohoto bodu padlo veto podle § 90. Jsme v obecné rozpravě a ptám se, kdo další se hlásí? Je to pan poslanec Michal Kohajda, já mu uděluji slovo. Prosím.

Poslanec Michael Kohajda: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážení páni ministři, vážené dámy, vážení pánové, já budu krátký, možná bych to stihl i ve faktické poznámce. Veřejnost tady dlouhou dobu, dlouhé roky volá po zdanění nadnárodních korporací, těch firem, které sice ten svůj zisk realizují z našeho území, ale je zdaňování někde jinde v daňovém ráji nízkou sazbou daně.

Musím říct, že tato vláda je historicky první vládou, která ta složitá jednání dotáhla do konce, předložila nám tady konkrétní návrh, který je funkční, který je efektivní a který samozřejmě dokáže zdanit právě tyto nadnárodní společnosti. Efektivní míra zdanění, jak už tady několikrát zaznělo, bude 15 %, což si myslím, je taky výborný výsledek. Určitě některé státy zásadně se chtěly přiblížit daleko nižším hodnotám.

Já osobně musím říct, že je velmi dobře, že je to upraveno v samostatném zákoně jako obě nové daně. Ano, je samozřejmě nutné připustit, že to navazuje na předchozí jednání předchozích vlád, a hlavně, že to navazuje na úspěšnou spolupráci na poli OECD, protože si myslím, že to je jediná cesta, jakou je možno toto řešit, že všechna ta volání po nějakých národních úpravách globálních firem prostě jsou nefunkční, protože pouze pokud zvolíme právě tu globální cestu a mezinárodní spolupráci, tak je to jediná systematická cesta, která může být úspěšná.

Chtěl bych tady vyzdvihnout, že opravdu do budoucna můžeme očekávat výnos této daně na území České republiky kolem 4 miliard, samozřejmě po zvýšení sazby daně z příjmu právnických osob v České republice v souladu s konsolidačním balíčkem to logicky poklesne, protože se jedná o efektivní míru zdanění. Z tohoto důvodu si myslím, že by mělo být zájmem nás všech, abychom tuto právní úpravu přijali co nejdříve, samozřejmě ideálně aby fungovala už od 1. ledna nadcházejícího roku. A jak tady zaznělo, i opozice toto podporuje, mnohokrát jsme slyšeli z opozičních lavic, že žádá právě zavedení zdanění nadnárodních korporací, a to je to, co tato vláda přináší. Proto v současné době nechápu to vetování našeho návrhu, protože to jenom přináší prodloužení, teoreticky to může znamenat i ohrožení toho termínu 1. ledna 2024. Takže bych poprosil kolegy, zda skutečně na tom trvají, zda si to nechtějí rozmyslet a zda skutečně chtějí ohrozit to, že od 1. ledna příštího roku můžeme takto postupovat. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Ptám se, zda někdo další se ještě hlásí do obecné rozpravy? Žádnou další přihlášku nevidím, a je-li tomu tak, v tom případě končím obecnou rozpravu a ptám se pana ministra a pana zpravodaje, zda chcete závěrečné slovo? Nevidím zájem. Děkuji.

Nyní budeme hlasovat o návrzích. Vzhledem k tomu, že nepadl návrh na vrácení ani zamítnutí tohoto návrhu, budeme se zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání rozpočtovému výboru jako výboru garančnímu. Navrhuje někdo přikázání jinému výboru jako výboru garančnímu? Žádnou přihlášku nevidím.

V tom případě přečtu, o čem budeme hlasovat. Dám hlasovat o tom, kdo souhlasí s tím, aby byl předložený návrh přikázán k projednání rozpočtovému výboru jako garančnímu výboru.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro návrh? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování s pořadovým číslem 25, přihlášeno je 170 poslankyň a poslanců, pro 139, proti nikdo. Konstatuji, že s tímto návrhem byl vysloven souhlas a tento tisk byl přikázán k projednání rozpočtovému výboru jako garančnímu výboru.

Organizační výbor nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru a já se ptám, zda je zde nějaký další návrh na přikázání dalšímu výboru nebo výborům k projednání? Žádný takový návrh nevidím, v tom případě přistoupíme k poslednímu hlasování, kdy v rozpravě padl návrh na zkrácení lhůty na projednání na 30 dnů o 30 dnů.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro zkrácení lhůty na projednání? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 26, přihlášeno je 171 poslankyň a poslanců, pro 143, proti nikdo. Já konstatuji, že s návrhem jsme vyslovili souhlas a lhůtu na projednání jsme zkrátili na 30 dnů.

Já vám děkuji a končím projednávání tohoto bodu.

A otevírám poslední bod dnešního programu a tím je

12.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 459/ – první čtení

Z pověření vlády předložený návrh uvede ministr spravedlnosti Pavel Blažek. Prosím, ujměte se slova.

Ministr spravedlnosti ČR Pavel Blažek: Dobrý večer. Děkuji za slovo. Já přicházím se zákonem, který je hodně diskutován, ale protože už tady sedíme dnes v podstatě celý den, tak ten úvod zestručním, protože předpokládám, že spousta poslanců a poslankyň ví, o čem ten zákon je, a vidím, že jsou čtyři kolegové a kolegyně přihlášení, tak to nechci protahovat já.

Čili prosím vás, hlavním cílem návrhu zákona je zapracovat do českého právního řádu novou evropskou směrnici, která upravuje přeshraniční přemístění sídla, přeshraniční fúze a přeshraniční rozdělení. Další okruh navrhovaných změn reaguje na poznatky praxe a jejich cílem je odstranit některé výkladové nejasnosti, nadbytečnou administrativní zátěž a promítnout některé změny plynoucí z rekodifikace soukromého práva. A konečně návrh zákona obsahuje také zvláštní úpravu rozdělení odštěpením se zánikem účasti všech menšinových akcionářů a rozdělení s nerovnoměrným výměnným poměrem. Děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců ODS.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane ministře, a poprosím, aby se slova ujal zpravodaj pro první čtení, poslanec Karel Haas. A i přes pokročilou denní dobu vás chci požádat, ty z vás, kteří hovoříte, abyste šli diskutovat do předsálí. Děkuji a věřte, že to ocení všichni, kteří zde přednáší své projevy. Prosím.

Poslanec Karel Haas: Vážený pane předsedající, děkuji mnohokrát za slovo. Já to určitě nedokážu tak skvěle jako pan ministr spravedlnosti, nicméně se také pokusím být věcný a stručný.

Sněmovní tisk číslo 459, zjednodušeně řečeno novela zákona o přeměnách, byl předložen vládou na základě plánu legislativních prací vlády pro rok 2022. Vládě byl předložen na konci

loňského roku. Legislativní radou vlády v plném složení, včetně jejích pracovních skupin, to chci zdůraznit, byl projednán 26. 1. letošního roku na jejím zasedání.

Je nutné zdůraznit, že jako celek byl návrh zákona Legislativní radou vlády jednoznačně podpořen. Mohl bych tady ten závěr ze stanoviska Legislativní rady vlády z 26. 1. 2023 citovat, ale je veřejně dostupný v eKLEPu, to znamená, citoval bych něco, co si všichni můžete přečíst. S tím, to nemá cenu ze strany mě jako zpravodaje zakrývat, že Legislativní rada vlády vyslovila řečněme nesouhlas, odborný nesouhlas s jedním jediným bodem. Já za chvíli řeknu, kolik celkově novelizačních bodů návrh zákona obsahuje. Vláda schválila finální verzi návrhu zákona předloženého Poslanecké sněmovně na svém zasedání 17. 5. a předložila ho do Poslanecké sněmovny 31. 5.

Co se týká obsahu projednávaného sněmovního tisku 459, tak velmi zjednodušeně řečeno, opravdu ta materie je obsáhlá, tak návrh obsahuje, řeší čtyři řečněme okruhy bodů. Za prvé se jedná o implementaci novely evropské směrnice o přeměnách. To je jeden bod. Za druhé, nebo druhým bodem je, že návrhem zákona se implementují některé závěry Soudního dvora Evropské unie k přeměnám obchodních společností, zejména k přeshraničním přeměnám. Třetí bod, že samozřejmě zapracovává některé poznatky. Návrh zákona zapracovává...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já se omlouvám, pane poslanče, ale požádám jak v levé části, tak v prostřední části i v pravé části o ztišení. Prosím, pokračujte.

Poslanec Karel Haas: Děkuji mnohokrát, pane předsedající. Návrh zákona zapracovává některé poznatky z české právní praxe k platnému a účinnému zákonu o přeměnách. A ten čtvrtý obsahový aspekt návrhu zákona je, že řečněme odstraňuje některé dílčí nedostatky aktuálně platné a účinné úpravy.

To, co je velmi důležité, já myslím, že to je velmi důležité i z pohledu našeho dnešního rozhodování a vpuštění návrhu zákona druhého čtení, je, že transpoziční lhůta pro Českou republiku k implementaci evropské směrnice již uplynula, to chci zdůraznit, 31. ledna tohoto roku. Takže i za mě jako zpravodaje, tím snad nijak roli zpravodaje nepřekračuji, jednoznačně podporuji posunutí návrhu zákona přes první čtení tak, abychom se nějakým způsobem přiblížili k finální transpozici, u které už nám lhůta uplynula.

Já jsem tady zdůraznil, že návrh zákona jako celek je správný, jako celek má jednoznačný doporučující závěr i Legislativní rady vlády. Návrh zákona obsahuje celkem 315 změnových bodů. Z těch 315 změnových bodů je 314 bezproblémových. A bylo by zase ode mě nekorektní nezmínit, že návrh zákona má jeden bod k další konstruktivní diskusi. Připodobnil bych to k dnes projednávané novele insolvenčního zákona, kde si myslím, že tady proběhla také odborná debata, a byla shoda, řekl bych, napříč Poslaneckou sněmovnou o tom, že se budeme novelou insolvenčního zákona zabývat v rámci výboru v rámci druhého čtení a dalších fází legislativního procesu, tak si myslím, že je to velmi podobná situace. Z 315 změnových bodů je 314 naprosto bezproblémových a novelizační bod 211 je bod, který si myslím, že si zaslouží konstruktivní, odbornou, věcnou debatu s předkladatelem, to znamená s Ministerstvem spravedlnosti, v rámci dalšího legislativního procesu. Tolik ode mě na úvod má zpravodajská zpráva. Děkuji mnohokrát.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: A já vám děkuji, pane poslanče. Otevírám obecnou rozpravu, do které evidují čtyři řádně přihlášené a jedno přednostní právo. Nejprve tedy vystoupí pan poslanec Karel Havlíček. Jenom poprosím pana poslance Patrika Nachera, aby si odhlásil faktickou poznámku, protože tou se reaguje na probíhající rozpravu. Prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Vážený pane předsedající, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážený pane ministře, no, nezávidím vám to, pane ministře, ani vám, pane poslanče Haasi, prostřednictvím pana předsedajícího. Vy jste to krásně řekl: 314 bodů je v pořádku a jen ten poslední, 315., ten se nám nelíbí. Tak skvělé, tak máme auto, kde je 314 skvělých náležitostí, vybavený a jen to jedno nefunguje, a to je to, co má brzdit.

Samozřejmě že víme, že lex ČEZ II je špatně, a vy to víte velmi dobře. Vůbec nezpochybňuji tu implementaci evropské směrnice. Ta je jasná, bezproblémová. Přeskočme 314 bodů, tím spíše je logika věci, proč tady řešíme ten jeden šílený bod, který se samozřejmě váže pouze, to zdůrazňuji, pouze na společnost ČEZ, a neschovávejme se, že za tím je něco jiného. Principiálně jakýkoliv lex, a dosadme si za tím, co chceme, je špatně a jsem přesvědčen, že tohle musí být názor většiny rozumně uvažujících lidí.

Abychom si rozuměli, já dokonce i chápu to, že vláda chce řešit společnost ČEZ. To má logiku, a popravdě řečeno, i my bychom na vašem místě společnost ČEZ řešili zejména s ohledem na energetickou krizi, která byla, kdy se prokázalo to, že manévrovací prostor ve společnosti ČEZ je poměrně malý, pokud máme vůbec cokoli dělat s cenami energií. A navíc je tady ještě jeden faktor, kterému také rozumím velmi dobře, i když musím říct, že ještě když jsem byl ministr, tak jsem ho dost odmítal a hádal jsem se s minoritními akcionáři. Dneska musím říct, že jim musím v leccem zdát za pravdu, a to je budování jádra.

Prostě a jednoduše, to jádro se špatně buduje, a pokud je ta akcionářská struktura tak, jako je dnes, protože stát chce energetickou bezpečnost, to znamená nějakou stabilitu energetickou, minoritní akcionáři nebo komerční akcionáři pochopitelně chtějí zhodnocování jejich podílů, jejich akcií, což se ne vždy setkává. Takže rozumím tomu, že vláda přistoupila k tomu, že bude společnost ČEZ řešit.

Nemůžu nezmínit to, že to děláme jako hlemýždě, protože pan premiér Fiala už 30. 7., ne, pardon, v červenci 2023, nevím přesně, kdy to bylo, někdy v polovině, 22, už je večer, v červenci 22 prohlásil, že do poloviny roku 2023 bude hotov model restrukturalizace společnosti ČEZ. My jsme to kritizovali, protože se nám to zdálo poměrně dlouhá doba. Tím spíš, když francouzská vláda s podobným problémem v rámci EDF byla daleko rychlejší, a to tam, bych řekl, mají větší problém, protože těch jaderek tam mají 57, logicky je to daleko větší společnost. Ale moc jsme to zas nekritizovali, protože si uvědomujeme, že v tom českém prostředí to vůbec není jednoduchá věc. A řekli jsme dobrá, 30. 6. přijde ta bomba, kdy nám buď pan premiér Fiala nebo někdo z hospodářských ministrů představí, jak se s tím ČEZem dále bude pracovat. A variant bylo více, buď rozdělení ČEZu, my jsme předávali různé varianty rozdělení společnosti ČEZ, nebo výkup akcií, to znamená, to je ta francouzská cesta, možná ještě s nějakou premií pro minoritní akcionáře. No, a dneska máme konec srpna a na stole není vůbec nic. Žádný model, žádná restrukturalizace, manažersky se to nezvládlo. To si nalijme čistého vína. S jedinou výjimkou, a to je to, že se tady předložil tento zákon.

S tím prostě není možné ani na minutu souhlasit. To snad každý soudný člověk v tom vidí. Nezlobte se na mě, ale je to opět další krok socializace společnosti od této vlády. Já bych tady teď mohl dlouze říkat všechny ty socialistické manýry vlády, které vidíme dnes a denně, od kontroly marží přes zpochybňování zisku, socializace vědy, to je další majstrštyk paní ministryně pro vědu, zvyšování daní od osob samostatně výdělečně činných přes korporace a tak dále, snahy o cenzury, to se naštěstí zabrzdilo. Ale myslím, že tady nebyla takto socialisticky smýšlející vláda od revoluce, minimálně podle těch výsledků.

A to, co se chystáte udělat, to přece nemůžete myslet vážně? Prostě je to nekompromisní, tvrdý, bezohledný krok, kterým prostě zatočíte s těmi minoritními akcionáři. To, že se to má dělat při 90% vlastnictví toho majoritního vlastníka je věc jedna, ale vy prostě přistupujete na 75% s tím, že všichni víme, že v ČEZu se vlastní 70 %, tak už jenom tím je to zcela zjevné, že to míří na společnost ČEZ. Legislativec Bezouška s tím nesouhlasí, tak ho vyrazíte. Navíc to děláte takovou zvláštní formou prostě tohoto přílepu.

Já bych ještě řekl, že ten původní text, který jste změnili, ten asi byl špatně, ale ve své podstatě aspoň byl férový v tom, že to mířilo na tu kritickou infrastrukturu, jak jste řekli jasný, a míří to na ten ČEZ. Já vím, že jste to tak nemohli nechat, ale teď jste tomu dali korunu tím, že to v podstatě platí úplně pro všechny, je to obecné. Takže všechny korporace, nebo všechny společnosti kotované na burze, abych byl přesný, tak do toho díky vám a díky tomu, že se snažíte vyřešit ČEZ tak, abyste ušetřili, tomu už bych i rozuměl, že chcete šetřit, ale že na to jdete tímto způsobem, to přece nemůžete takhle myslet vážně. Víte, že to je velmi dobře skloňované jakožto možná protiústavní. Já to neumím říct, jestli to je, nebo není protiústavní, ale víte, že nález Ústavního soudu z roku 2005 jasně říká, že vytěsnit minoritáře můžu, když tam je alespoň 90 %. Víte, že v Evropské unii je to o těch 90 %, a víte navíc přesně i to, že podle mezinárodních dohod se musí ochraňovat investoři.

Už je pozdní hodina, já o tom nechci příliš dlouze mluvit, protože oba dva, co tady sedíte, víte naprosto přesně, o čem mluvím. Oba dva s tím nesouhlasíte, ale oba dva se snažíte držet nějakou linii. Ale prosím pěkně, myslíte také na to, že něco po nás musí zůstat, i po vás, a tohleto může skutečně dopadnout tak, že si zaděláme na velkou mezinárodní ostudu. Vezměte rozum do hrsti a zkuste to ještě předělat a zkuste tomu dát nějaké jiné parametry, případně to vyhodit. Nechte jenom těch 314 krásných bodíků, za které jste se tady pochválili, může být ukončena diskuse za pět minut, ale s tím 315. bodem prostě se nemůžeme ztotožnit. Díky.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nyní faktická poznámka pana poslance Nachera. Připraví se pan poslanec Tomáš Kohoutek a další řádně přihlášení. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Pane místopředsedo, děkuji. Já pak ještě asi vystoupím jako řádně přihlášený. Nicméně musím reagovat na to, co tady zaznělo o těch 314 dobrých a 315. kontroverzním. On už to vlastně tady řekl pan místopředseda Havlíček. Nechte tam těch 314 a ten 315. prostě dejte pryč. Protože já jsem skoro přesvědčen o tom, že to je protiústavní. Já mám pocit, že to skoro ani není možné myslet vážně. Jestli cílem je něco ušetřit, tak ve výsledku to bude tak, že se neušetří ani čas, ani peníze. Čas – to, že tento jeden návrh z 315 bude prodlužovat celé projednávání a budou tady soudní spory minoritních akcionářů. My se pak dostaneme k tomu, co na to řekla Legislativní rada vlády. Mě mrzí, že tady není pan ministr pro legislativu, který sedí ve druhé řadě, protože se do té první nevejde. Ale mně přijde opravdu snazší – dejte pryč něco, co na mikrofon sami řeknete, to je prostě kontroverzní. Tak to dejte pryč! To přece nemůžete myslet vážně, že vy sem dáte něco, že oceníte těch 314 bodů a ten 315., o kterém víte, že o tom to je, tak to vlastně tady jen tak jako projde. Co je tedy cílem? Vy to opravdu chcete dotáhnout do soudních sporů a do šílené ostudy? Opravdu, já vás poprosím, oba dva předřečníky, jak ministra, tak i zpravodaje, kteří to tak evidentně cítí – co vás vede k tomu, že tam ten paragraf držíte? S tím jakoby rádoby squeeze-outem. Jakoby. Já se pak dostanu k tomu, co řekl Ústavní soud kolem těch 90 %, jak je to v ostatních zemích a podobně. Ale vy to víte přece, vy to víte, protože vám tu zpětnou vazbu dala Legislativní rada vlády. Tak k čemu ji máte? Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane poslanče. Nyní tedy vystoupí pan poslanec Kohoutek, připraví se paní poslankyně Vladimíra Jesenská a další řádně přihlášení. Prosím.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Dobrý večer, vážený pane předsedající, vážený pane ministře, kolegyně, kolegové. Jak už řekl můj kolega Patrik Nacher, mě také mrzí, že zde není ministr pro legislativu, neboť když nastupoval do této pozice, tak jsem věřil a pevně doufal v to, že bude garantem kvalitních legislativních návrhů ze strany vlády. Nicméně za poslední rok a tři čtvrtě vláda svými legislativními návrhy dle mého názoru popírá základní principy právního státu. Já za základní zásady právního státu považuji obecnou závaznost, vynutitelnost,

zákaz retroaktivity, zákaz diskriminace, zákaz přílepků, právní předpisy, které jsou v souladu s judikaturou Ústavního soudu.

Pojďme si říct pár příkladů za poslední rok a tři čtvrtě, které jsme tady hlasovali a které to všechno popírají.

Začali jsme loni v únoru zákonem o zmrazení, fakticky snížení platů ústavních činitelů. Všichni si vzpomeneme, že v únoru roku 2022 všem ústavním činitelům v této zemi, tedy i nám, přišlo navýšení, navýšené platy s ohledem na zvýšení platové základny. V průběhu února jsme tady odhlasovali samozřejmě, že tyto platy se vrátí na úroveň roku 2021. Za nás by to bylo samozřejmě v pořádku, nicméně z pohledu judikatury, respektive nálezu Ústavního soudu a ve vztahu k soudcům a jiným ústavním činitelům dle mého názoru jasně byl porušen princip retroaktivity a samozřejmě protiústavní.

Následoval slavný windfall tax. Zdanění nadměrných zisků. Já se dodneška ptám, proč jsme zdanili nadměrné zisky jenom šesti největším bankám? V České republice je více jak 20 bank, které mají také navýšené zisky díky růstu úrokových sazeb, hypoteční krizi a podobně. Proč jsme nezdanili zbrojní průmysl, který samozřejmě má rekordní zisky s ohledem na válečný konflikt na Ukrajině? Proč jsme následně stanovili nadměrné zdanění, nadměrné zdanění za prodej elektřiny nad rámec zafixovaných cen, když jsme tedy řekli, že stát jasně určil, za kolik se může prodávat cena elektřiny? Vše, co se prodá nad tuto částku, tak se zdaní více než 90 %. Tak jak může být nadměrný zisk společnosti, která prodává za ceny, které jí stát víceméně určil, že prodává a že jsou v souladu a v pořádku?

Následovalo samozřejmě letošní snížení valorizace důchodů, kdy byl porušen princip legitimního očekávání, neboť všichni jsme viděli a víme, že došlo k tomu, že důchodcům mělo být v průměru přidáno o 1 700 korun, a po prezidentských volbách vláda přišla s návrhem, že se tato valorizace sníží o tisícikorunu na 700 korun v průměru.

Následně jsme projednávali zákon o sdružování politických stranách. Máme zde jasně judikováno opět, že přílepky nemohou a jsou v rozporu s právním řádem a správním pořádkem. Zákon o sdružování v politických stranách, který jsme tady řešili a neřešil se, neřešilo se nic jiného než zákon o střetu zájmů, který byl víceméně aplikován, respektive konstruován na jednu konkrétní osobu.

No a samozřejmě třešničkou na dortu je zde zmíněný zákon o přeměnách, kde, jak již pan zpravodaj řekl, 314 bodů je v pořádku, jediný je problémový, ale ten jediný problémový bod, zde se hraje o desítky miliard v potenciálních arbitrážích v budoucnu. To nejsou přece malé peníze. Všichni máme na paměti kauzy jako Diag Human, CME, Televize Nova. A to chceme, abychom jednou dopadli stejně? Řeknu víceméně proč. Všichni v odborných kruzích tento zákon o přeměnách nenazývají novelou zákona o přeměnách, ale lex ČEZ, protože všichni vědí, že fakticky se to týká jediné společnosti, a to společnosti ČEZ. Jak již říkal i kolega Martin Kolovratník u jiného právního předpisu, ďábel je skrýt v detailu. Tento ďábel je konkrétně v této legislativní úpravě skrýt v § 311, kde samozřejmě je napsáno, nebo navrhováno, že ke schválení nerovnoměrného rozdělení, což je de facto obdoba, paralela squeeze-outu, nepostačuje, nebo respektive není nutno 90 % všech akcionářů, ale pouze postačuje 75 % hlasů přítomných akcionářů na valné hromadě, kdy tato valná hromada je schopna usnášení při 66 % přítomných.

Akcionářská struktura ČEZu, kterou mám samozřejmě zjištěnou z veřejně dostupných zdrojů, konkrétně z webových stránek ČEZu. Pokud z vás někdo neví, předpokládám, že všichni víte, ale pro upřesnění, akcionářská struktura společnosti ČEZ k 31.12. roku 2022, Česká republika zastoupena Ministerstvem financí 69,9 %, ostatní právnické osoby 16,4 % a fyzické osoby celkem 13,6 %. 16,4 % ostatních právnických osob, to nejsou jenom právnické osoby, jako jsou třeba české penzijní fondy nebo investiční společnosti. Dle informací získaných z webu společnosti ČEZ je struktura identifikovaných institucionálních akcionářů dle zeměpisného členění takováto: společnosti kotované v Severní Americe 43,8 %, což jsou

velké investiční fondy, penzijní společnosti, zajišťovací společnosti, společnosti z Velké Británie, Irsko 14,7 %. Například společnosti z Asie, Austrálie a Afriky 6,1 %. Samozřejmě že všechny tyto společnosti mají jiné jurisdikce a samozřejmě že mají zainvestováno i v naší zemi na základě samozřejmě mezinárodních smluv o ochraně investic. Z toho tedy vyplývá potenciální riziko těchto mezinárodních arbitrází.

Co je ještě více šokující, je samotný legislativní proces konkrétně tohoto návrhu zákona. Mám staženou, respektive vytištěnou stránku z eKLEPu ohledně návrhu zákona, kterým se mění zákon 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, konkrétně pod číslem 1423/22 č. j. A co je zde napsáno? Stejně jako to uvedl pan ministr a pan zpravodaj. Cílem návrhu je především zapracovat do českého právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady EU ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice EU 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přemístění sídla, fúze a rozdělení. Čili jednoduchá směrnice, která by měla upravovat de facto kooperaci a fungování jednoduchých společností, ale samozřejmě novela zákona lex ČEZ je úplně o něčem jiném.

Dále co mě zaráží, je samozřejmě samostatný postoj, respektive stanoviska Legislativní rady vlády. Jak už zde bylo řečeno, díky svému zápornému stanovisku víceméně odešel nebo byl nucen odejít z Legislativní rady pan Petr Bezouška, renomovaný právník v oblasti soukromého práva, který se vyjádřil tak, že samozřejmě tento návrh je protiústavní a v rozporu s judikaturou.

Dále bych připomněl i samotné stanovisko zpravodaje, svého ctěného kolegy Karla Haase, který v rozhovoru pro Český rozhlas 26. června 2003 se vyjádřil ve smyslu – citace článku: Mám pochybnosti o ústavnosti lex ČEZ, s vládou o tom chceme debatovat, říká poslanec ODS Karel Haas. Od 26. června já jsem si nevšiml nějaké změny, která by byla v systému zachycená, takže skutečně mám ten názor, že tento návrh zákona je jednoznačně protiústavní, je v rozporu s našimi mezinárodněprávními závazky i samozřejmě s judikaturou Evropského soudu i v rozporu s právem Evropské unie. Blíže bych se případně vyjádřil v rámci další diskuse, případně ve druhém čtení.

A dovolím si dát návrh na vrácení předkladateli k přepracování. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Váš návrh jsem si poznamenal. Následně o něm dám hlasovat, až skončíme obecnou rozpravu.

Jako další vystoupí paní poslankyně Vladimíra Lesenská, připraví se pan poslanec Milan Feranec a další. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: Děkuji za slovo, vážený pane předsedající. Vážený pane ministře, kolegyně, kolegové, tak jak tady pan ministr konstatoval, ano, navrhovaný zákon má za cíl transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady 2019/2121 ze dne 27. 11. 2019. Tou se mění směrnice Evropské unie 2017/1132 a má ji transponovat do českého právního řádu. Tato směrnice se týká přeshraničního přemístění sídel, fúzí a rozdělení společností v členských státech Evropské unie. Zavádění této právní úpravy je nezbytné pro dosažení souladu s evropským právním řádem a mělo by vést ke zlepšení právní jistoty a efektivity procesů přeshraničních přeměn. Novela by měla zjednodušit a zefektivnit tyto procesy, snížit náklady a administrativní zátěž a poskytnout jasná pravidla pro ochranu zaměstnance, věřitele a menšinové akcionáře.

Když jsem u těch menšinových akcionářů, je to opravdu tak i reálně? Protože krom jiného se tato novela zabývá i našimi vnitrostátními problémy. Ty tady velmi podrobně konstatovali mí předřečníci. A já bych tady chtěla citovat dReport.cz, což je report Deloitte ze dne 26. 6. 2023, kdy konstatuje, že nejvýznamnější změna této novely je rozdělení akciové společnosti s akciemi obchodovatelnými na evropském regulovaném trhu.

Je to vlastně jedna z posledních změn, kterou novela zavádí, a je to možnost rozdělení kotované společnosti odštěpením s nerovnoměrným výměnným poměrem akcií a rozdělení odštěpením s ukončením účasti menšinových akcionářů se souhlasem 75 % hlasů akcionářů přítomných na valné hromadě, a to za následujících podmínek: Jde o akciovou společnost, jejíž akcie jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu. Je to kotovaná společnost nebo v kotované společnosti je většinový společník ve smyslu zákona o obchodních korporacích. Většinový akcionář podá odůvodněnou žádost o tento typ rozdělení a na valné hromadě schvalující rozdělení jsou přítomni akcionáři, vlastníci akcií se jmenovitou nebo účetní hodnotou přesahující dvě třetiny základního kapitálu a pro rozdělení se vyjádří alespoň 75 % hlasů akcionářů přítomných na valné hromadě. A jako poslední odrážka – akcie nástupnické společnosti jsou rovněž přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu.

Na ochranu menšinového akcionáře novela stanoví, že pokud je reálná hodnota akcií menšinového akcionáře v rozdělované kotované společnosti vyšší než v nástupnické společnosti, má menšinový akcionář nárok na vypořádání podílu v penězích ve výši rozdílu hodnot akcií. Dále, pokud menšinový akcionář nehlasoval pro rozdělení, je rozdělovaná společnost povinna odkoupit tyto akcie nástupnické společnosti, které by mu byly vyměněny za akcie rozdělované společnosti, a minoritní akcionář má popřípadě také právo na dorovnání v penězích. Z navrhované úpravy vyplývá zjednodušení podmínek pro provedení tohoto typu rozdělení u této specifické kotované akciové společnosti při splnění výše uvedených kritérií. Pro ostatní akciové společnosti platí nadále obecná přísnější úprava vyžadující pro tento typ rozdělení účast všech akcionářů na valné hromadě a souhlas alespoň 90 % hlasů.

Takže já nejsem úplně přesvědčena o tom, že menšinový akcionář bude touto novelou chráněn, ale podrobně to tady probíral můj předřečník, takže se k tomu nebudu vracet. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, paní poslankyně. Nyní požádám o vystoupení pana poslance Milana Ferance, připraví se pan poslanec Roman Kubíček. Prosím.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, pane předsedající. Vážený pane ministře, dámy a pánové, na úvod dvě poznámky.

První poznámka. Tento zákon se mě osobně týká, neboť jsem jeden z tisíců nebo desetitisíců velmi, velmi, velmi drobných akcionářů ČEZu. Pochopitelně těch akcionářů, kterým vláda tímto návrhem chce připravit půdu, aby mě a další vyvlastnila. Tak to je první poznámka.

Druhá poznámka je, pan ministr byl velmi stručný, až moc, protože skutečně tato problematika si možná zasloužila trošku víc rozebrat, ale v pořádku. Souhlasím s tím, není problém skutečně asi 98 % obsahu toho zákona – transpozice, přeshraniční fúze a tak dále, a tak dále. Celý problém je ten lex ČEZ II, nebo jak to nazveme, a to je těch šest paragrafů: 311-311e, takzvané rozdělení společností kotovaných na burze, a proto já budu mluvit jenom vlastně o té části lex ČEZ.

Jaký je stav dnes, jenom ať víme, o co se jedná. Dnes, pokud se chce společnost rozdělit, to znamená rozdělit způsobem, kdy dojde k rozdělení odštěpením se zánikem účasti všech minoritních akcionářů, tak musí pro to hlasovat 100 %. V případě, že se chce rozdělit s nerovnoměrným rozdělením akcií, musí pro to být 90 %. Tak to je stav dnes. Co se navrhuje? Aby o tomto rozhodovalo 75 % akcionářů přítomných na valné hromadě a kvorum pro valnou hromadu musí být 66 %, nebo nad 66 %. Tak to je. To je ta hlavní změna. Pochopitelně, já tomu říkám, že to je takový nepravý squeeze-out.

Vysvětlím. Ten problém je skutečně v tom, nebo já vidím, mě šokují dvě věci. První, jak se to předložilo, že skutečně takovou věc vláda předkládá, a druhá věc, jak to vysvětluje, to

odůvodnění. A když se podívám do důvodové zprávy, kde předkladatel říká, že úprava je založena na zvýšené ochraně práv menšinových akcionářů, tak to už je trošku do nebe volající. A tvrdí to, protože když společnost se rozdělí, tak ta nástupnická musí být kotovaná na burze. Jasně. Ale kotovaná neznamená, že bude stejně kvalitní, že bude stejně výnosná. Kotovaná znamená, že musí splňovat nějaké podmínky. Ale já a další jsme si přece kupovali akcie ČEZu, který má nějakou strukturu, nějaké výsledky a tak dál, nějakou předpověď, nějakou dividendovou historii. Takže není to tak, že se zvyšuje. Snižuje. Že tam je povinnost odkupu akcií, jasné. Ale ti investoři, a klidně to byla střední třída, přece si nekupovali proto, aby je hned prodali. Možná to mají na stáří, mají je jako dividendovou politiku. A další věci.

Takže určitě tady se porovnává se squeeze-outem. Já říkám, že to je nepravý squeeze-out, a navrhovatel tvrdí, že to tak není, že přece tam nebude peněžní protiplnění, ale dostanu jiné akcie. Ale dostanu akcie firmy, které jsem nikdy nechtěl. Já jsem si přece nekupoval nějaký budoucí ČEZ 2, ČEZ 3 nebo já nevím. Kupoval jsem si nějaké akcie. Nejenom já, spousta akcionářů.

Takže shrnutí. A ještě jednu poznámku. Když navrhovatel mluví o ústavní konformitě a odvolává se na nálezný Ústavního soudu 54 pléna z roku 2005, kdy říká, že to není v rozporu, tak ten Ústavní soud při řešení squeeze-outu přece říkal, že 90 % je přiměřené, protože těch 10 % je tak malý podíl, že nemá žádný vliv na řízení společnosti. Ale 75 %, tak si to spočítejme. Je 100 % akcií. Když má být přítomnost 67 %, tak kolik je 75 % ze 67? Těsně nad 50! Těsně nad 50. To znamená, že ten, kdo má 50,2, tak klidně prostě rozhodne a řekne, toto si nechávám, vy dostanete toto a dělejte si s tím, co chcete. Tak myslíte, že to ob stojí v tom testu, že to měl na mysli ten Ústavní soud, když skutečně může to rozhodnout akcionář, který má nad 50 %? 50,2 to vychází matematicky.

A ještě jednu poznámku mám, než udělám nějaký závěr, a to je – není náhodou v tomto případě stát trošku v tom konfliktu zájmů? On chce získat 100 % akcií, myslím vlády, tak si nastaví pravidla tak, aby to bylo výhodné. Já nevím, jestli bude nějaká ústavní stížnost, ale určitě, určitě pokud by se tento zákon schválil, tak budou různé žaloby. A nejhorší pro tu společnost je, pokud začne nějaký proces, budou na to desítky žalob, tak vlastně se to zasekne a bude se čekat roky a roky. A to jenom kvůli těm miliardám, ale vůbec ztráta důvěry, že já do něčeho investuji, protože je nějaký právní stav, a potom někdo přijde a změní ta pravidla. To přece není úplně normální.

Závěrem za mě. Bohužel, a ono je to symbolické, a teď se obracím na kolegy z ODS, ono je to trošku symbolické, že ODS, vláda, předkládá tento návrh zákona. Bohužel symbolické, protože poté, co jsme slyšeli: nebudou se zvyšovat daně, nebude se řešit co, tak zvyšujeme daně zaměstnancům, podnikatelům, při prodeji firem, studentům, ubereme důchodcům a tak dále, a teď ještě si vytváříme nástroj pro to, aby mohla být obrána ta střední vrstva. Takže bohužel, bohužel je to ale symbolické.

Já rozumím tomu, ten důvod je asi dobrý – získat kontrolu nad ČEZem. Ale mohlo se jít cestou, už to tady říkal kolega Havlíček, ve Francii, tam přece může firma nabídnout odkup vlastních akcií a holt nabídne nějakou prémii. A to je normální, civilizovaný postup. Takže nejhorší škoda, co se tady může stát z mého pohledu, není, že možná přijdeme v nějakých arbitrážích a tak dále, ale skutečně ta ztráta důvěry, a ne zahraničních investorů, ale lidí, kteří uvěřili, že skutečně tady funguje nějaký systém a můžou se spolehnout, to je podle mě daleko větší škoda. Prosím vás, zkuste se nad tím zamyslet.

Proto podporuji návrh kolegy Kohoutka, zkusme rozhodnout, že to vrátíme zpět k přepracování, k velmi rychlému. Bez těchto šesti paragrafů si troufám říct, že klidně se to schválí potom i v devadesátce. Opakuji znovu, jde o důvěru společnosti, vlastně nějaké vůbec fungování právního státu. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Zaznamenal jsem i vaše připojení k návrhu na vrácení tohoto tisku.

A nyní vystoupí pan poslanec Kubíček. Prosím.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já jsem první člověk, který nevlastní akcie ČEZu, který dnes mluvím. (Ministr hovoří mimo mikrofon z prostoru před řečnickým pultíkem.) Děkuji panu ministrovi.

Už jsme tady řekli, co se vlastně v tomto zákoně děje, a 314 neproblémových bodů vynecháme, půjdeme k bodu 315 a řekneme si, jak je to zešíroka opravdu problematické.

Už jsme si tady řekli, že z aktuálně vyžadovaných 90 % hlasů snižujeme na 75 % přítomných hlasů, ale kromě tohoto ta novela obsahuje další špeky, jak bych tomu řekl, a to jsou závažná rizika týkající se budoucího postavení minoritních akcionářů po rozdělení. Je to v klíčové části § 311, který upravuje dva způsoby, jak lze postupovat při rozdělení kotované společnosti tak, aby postačovalo schválení 70 % hlasů přítomných na valné hromadě, a to a) rozdělením s nerovnoměrným výměnným poměrem a b) rozdělením s ukončením účasti všech menšinových akcionářů. A to je velice důležité, protože tomu se veřejná diskuse nevěnovala, veřejná diskuse se zatím věnovala pouze tomu poměru 90:75.

A co vlastně se stane, když použijeme scénář číslo jedna nebo scénář číslo dvě? Takže popíšeme si scénář podle bodu b) rozdělení s ukončením účasti všech menšinových akcionářů, což je ten méně dramatický. V tomto případě, kdyby došlo k odštěpení nevýrobních aktiv u rozdělované společnosti s tím, že účast menšinových akcionářů v ní byla ukončena, výsledkem by bylo, že jediným akcionářem rozdělované společnosti, ve které by zůstala výrobní aktivita, by byl stát, což je zřejmě cílem, to si nebudeme povídat. Rozdělovaná společnost by ale musela svým bývalým i s rozdělením nesouhlasícím minoritním akcionářům nabídnout odkup jejich nových akcií v nevýrobní části. Tito akcionáři by tedy měli právo na exit, podobně jako je tomu v případě, kdy se změní kontrola nad jakoukoliv kotovanou společností a hrozí, že v důsledku toho dojde k odlišnému směřování takové společnosti. Ovšem tyto cíle jde dosáhnout také postupem podle bodu a), to je rozdělení s nerovnoměrným výměnným poměrem.

Tak, a co nám to říká v tuto chvíli? Kdybychom se dostali – a že by byla výrobní část oddělena od nové entity, přičemž účast na ní by získal jen stát a menšinovým akcionářům by formálně beze změny zůstaly akcie v rozdělované společnosti. Aby typ transakce vypadal aspoň férově, stát by za korunu převedl na rozdělovanou společnost část jejich vlastních akcií, čímž by svůj podíl nařadil – a ve prospěch minoritních akcionářů – jako kompenzace za to, že přichází o účast ve výrobní části. Ekonomický efekt tohoto postupu by byl úplně totožný jako v scénáři číslo (písmeno) b), to znamená, že stát by zcela ovládl výrobní část společnosti a minoritním akcionářům by zůstala účast pouze v nevýrobní části společnosti, nicméně podle návrhu novely by nesouhlasící menšinová akcionáři neměli možnost tuto akciovou společnost opustit, to znamená, že by neudělali exit a nedošlo by k vyrovnání té části, která tam je. Tedy to znamená, že by nemohli prodat své akcie za férových podmínek.

To je tedy docela brutální. A to i vzhledem k tomu, že se zásadně změnil věcný obsah vyhlídky, ziskovost v důsledku citelného zúžení podnikání. Menšinová akcionáři by v tomto případě byli dokonce v horším postavení, než v jakém jsou v případě změny kontroly nad kotovanou společností, kdy mají právo společnost opustit již v situaci, kdy hrozí změna směřování. Ve zde popsaném scénáři by totiž neměli právo společnost opustit ani v situaci, kdy je zjevné, že ke změně směřování již došlo. No, to je prostě brutální krádež za bílého dne, to ať se na mě nikdo nezlobí.

Takže na základě uvedeného se můžeme domnívat, že novela zákona o přeměnách odporuje základním ústavním principům právního státu, a to zejména tím, že volbou právní

techniky rozdělení umožňuje zcela zásadně omezit právní postavení minoritních akcionářů v situaci, když jsou proti své vůli zbavováni vlastnického práva a dochází k vyvlastňování jeho (jejich) majetku.

Ale proboha, proč to říkám tady sedícím právníkům? Vždyť oni to vědí, oni to i citovali pro ty noviny. Já se opravdu zastávám práva těch minoritních akcionářů. A já jsem se zúčastnil squeeze-outů v jiných firmách, kde ovšem bylo naplněno právo akcionáře a byla jim nabídnuta vyšší cena akcie, než byla cena kotovaná na burze. To znamená, že došlo k naplnění jejich legitimního očekávání.

Já se velmi obávám, že se dostaneme do velkých sporů, a vzhledem k tomu, že i někteří poslanci zde jsou vlastníky akcií, tak možná i oni se stanou proti vlastním lidem účastníky tohoto sporu. Děkuji za pochopení a souhlasím s tím, aby se zákon vrátil k přepracování. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Registruji, že jste se připojil k návrhu na vrácení tohoto tisku.

A jako poslední zatím řádně přihlášený je pan poslanec Patrik Nacher. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji za slovo. Než řeknu svůj pohled na to, tak také se přiznám k tomu, že jsem drobný akcionář, aby to tady zaznělo na mikrofon, to je jedna poznámka. Druhá poznámka. Já stále nemohu věřit tomu, že to kolegové z údajně pravicové vlády fakt takhle navrhli. To tedy musím říct, že to je, že to je neuvěřitelné. Já si skoro myslím, že to je jako skrytá kamera, že nás ještě zkoušíte, tamhle jednu kameru vidím, možná je tady ještě nějaká jiná. Protože fakt se na to podívejte, co v tom návrhu je. On o tom teď hezky hovořil Roman Kubíček. Kdybych to měl ilustrovat pro ty, co tomu nerozumí, tak je to, jako byste měli dům, stát vám řekne, že vám ho vezme a dá vám místo něho zahradní domek někde úplně za městem. A vy s tím nic neuděláte. To je úplně neuvěřitelné!

Já vám tady odcituji, nebudu to prodlužovat, co mám z informace pro ministra pro legislativu a předsedu Legislativní rady vlády Michala Šalomouna. Je to sekce Legislativní rady vlády.

Soulad tohoto návrhu § 311 s ústavním pořádkem. – Prosím, dávejte na to pozor, abyste pak neříkali, že jste to nevěděli. – Navržená právní úprava umožňuje provést rozdělení s nerovnoměrným výměnným poměrem kotovaných akciových společností, a to dokonce s ukončením účasti menšinových akcionářů, a to způsobem rozdílného od obecné právní úpravy rozdělení akciové společnosti s nerovnoměrným výměnným poměrem v zákoně o přeměnách.

Obecné pravidlo stanovené v § 22 odst. 1 zákona o přeměnách, které dopadá na všechny akciové společnosti, vyžaduje, aby pro rozdělení s nerovnoměrným výměnným poměrem hlasovalo aspoň 90 % hlasů – to tak je doposud – všech akcionářů – všech, ne 75 přítomných, jak je navrhováno. Jestliže zanikající nebo rozdělovaná společnost vydala více druhů akcií, vyžaduje se dosažení této většiny u každého druhu akcií odděleně.

Proč se v případě rozdělení s nerovnoměrným výměnným poměrem u kotovaných akciových společností tento limit opouští, není dostatečně zdůvodněno v tomto návrhu, chybí jakýkoliv test proporcionality.

Když se podívám do jiné části toho textu: S přihlédnutím k judikatuře Ústavního soudu, která se týkala nuceného převodu účastnických cenných papírů, zejména pak nálezu – teď je tady nějaké číslo – lze pochybovat, zda daná právní úprava naplní požadavky v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Ústavní soud ve svém nálezu shledal 90 % jako hranici dostatečnou právě s ohledem na skutečnost, že vliv zbylých akcionářů na chod společnosti je mizivý a možnost podílet se na zásadních rozhodnutích o směřování společnosti je tak iluzorní. Při snížení této hranice teoreticky až na 50 % – to je to, co tady propočítal můj kolega Milan

Feranec, protože to je z přítomných, nikoliv ze všech – výše uvedené závěry Ústavního soudu zcela jistě nemohou platit. Ještě jednou – zcela jistě nemohou platit ty závěry Ústavního soudu. Celá právní úprava vyvolává tedy pochybnosti zejména o souladu s článkem 11 Listiny základních práv a svobod.

Kolegyně, kolegové, já bych poprosil pana ministra spravedlnosti, jestli by se k tomu nějakým způsobem vyjádřil. Já souhlasím s návrhy svých kolegů, aby se to vrátilo k přepracování, protože se bojím té lidové tvořivosti tady ve druhém čtení, kde vy to asi nějakým způsobem upravíte, ale teď otázka – jak. A prosím, rozum do hrsti, tohleto je úplně fakt jako mimo. Tohleto je úplně mimo, a to opravdu, vy to přece nemůžete myslet vážně, jedete proti vlastní Legislativní radě. Jak už bylo řečeno, nebudeme to opakovat, všechny ty informace, které máte, vy to víte, mimo mikrofon to říkáte zcela rezolutně, já si cením, že pan zpravodaj to řekl i na mikrofon, že to je ten 315. nepovedený bod. Já vás prosím o nějaké jasné vyjádření na mikrofon, jak se k tomu postavíte, protože tím zbytečně zdržujete ten zbytek, to je těch 314 bodů, které jsou v pořádku. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nejprve eviduji přihlášku s přednostním právem pana zpravodaje... Stahujete přihlášku. Pane ministře, chcete reagovat? Prosím, máte slovo.

Ministr spravedlnosti ČR Pavel Blažek: Děkuji za slovo. Tak existuje jedna česká komedie, kde jeden člověk musí chodit, aby mohl mluvit. Já se chci omluvit všem řečníkům, že jsem chodil, když oni mluvili. Já to mám obráceně, já zas když chodím, tak poslouchám, zvláště když už tu jsme dneska dvanáct hodin. Jestli dovolíte, já si svá jakákoliv právnícká moudra v uvozovkách ponechám na druhé, třetí čtení, už je docela pozdě. Debatu jsem poslouchal, rád se k tomu v průběhu těch čtení vyjádřím, ale opravdu už jsme tu dlouho a myslím, že je čas se věnovat spánku... Já radši řeknu spánku. (S úsměvem.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane ministře, a ptám se, zda někdo další se ještě hlásíte do obecné rozpravy? Vzhledem k tomu, že nikoho přihlášeného do obecné rozpravy nevidím, tak nejprve končím obecnou rozpravu a chci se zeptat pana ministra a pana zpravodaje, zda si chcete vzít závěrečné slovo? Není tomu tak.

Ještě přečtu omluvu, od 21.45 hodin z osobních důvodů se omlouvá paní poslankyně, paní předsedkyně Markéta Pekarová Adamová.

Nyní budeme hlasovat o jednotlivých návrzích. Eviduji žádost o vaše odhlášení, já vás tedy všechny odhlásím a požádám vás, abyste se přihlásili kartami opět. A počkáme, až se počet přihlášených ustálí.

První návrh, o kterém budeme hlasovat a který zde zazněl opakovaně, je návrh na vrácení předloženého návrhu navrhovateli k dopracování.

Počet přítomných v sále je již stabilní a já zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro vrácení návrhu navrhovateli k dopracování? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování s pořadovým číslem 27, přihlášeno je 149 poslankyň a poslanců, pro 61, proti 83. S tímto návrhem jsme nevyšlovi souhlas.

Nyní se tedy budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání a nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání ústavně-právnímu výboru jako výboru garančnímu. Táže se, zda máte někdo jiný návrh k přikázání výboru jako garančnímu? Žádný takový návrh nevidím. V tom případě přistoupíme k hlasování.

Já zahajuji hlasování a ptám se, kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako garančnímu výboru? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování s pořadovým číslem 28, přihlášeno je 150 poslankyň a poslanců, pro 149, proti nikdo. Konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako garančnímu výboru.

Organizační výbor nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru a já se ptám, zda máte někdo návrh na přikázání dalšímu výboru? Prosím, pan poslanec Patrik Nacher, váš návrh.

Poslanec Patrik Nacher: Já si dovoluji navrhnout, abychom to projednali i na hospodářském výboru.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Ptám se, zda někdo další má návrh na projednání v jiném výboru? Žádný další návrh nevidím, v tom případě přistoupíme k hlasování.

Já zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro, aby tento návrh byl přikázán hospodářskému výboru? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování s pořadovým číslem 29, přihlášeno je 150 poslankyň a poslanců, pro návrh 76 (správně 67), proti 3. S tímto návrhem jsme nevyslovili souhlas.

A vzhledem k tomu, že další žádné návrhy ani na zkrácení lhůty nepadly, tak končím projednávání tohoto bodu.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, projednali jsme schválený pořad 73. schůze Poslanecké sněmovny, kterou tímto končím. Připomínám, že v úterý 5. září bude zahájena 74. schůze Poslanecké sněmovny.

Dovolte mi, abych poděkoval i poslancům (pracovníkům?) Poslanecké sněmovny, kteří zajišťovali hladký chod našeho jednání. Děkuji vám.

(Schůze skončila ve 22.28 hodin.)